

Bilişemediklerimiz...

Siz dergiyi okurken büyük ihtimalle Windows 98 çıkmış olacak. Bu ay kapak konumuzda bütün ayrıntılarıyla Windows 98'i inceledik. Yeni satın alınan bütün bilgisayarlarda Windows 98 birlikte gelecek. O yüzden asıl tercih yapması gerekenler bilgisayarı olup da Windows 95 veya benzeri bir işletim sistemini kullananlar. Sadece daha yeni diye, tüm güncel sürücüleri yüklenmiş, sorunsuz çalışan bir sisteme Windows 98 yüklemenin hiçbir anlamı yok. Windows 98, Windows 95'e göre sadece daha eğlenceli ve biraz daha yetenekli, yeni sistem araçları, sihirbazları var. Ancak bu gibi özellikler ve fonksiyonlar için zaten birçok Shareware veya Freeware program

Yeni diye lanse edilen özelliklerin çoğu dikkatlice bakıldığında cilalanıp yeniden sunulan şeyler. Windows yine aynı Windows, ne demek istediği yine anlaşılamayan aynı hata mesajları, aynı sistem kilitlenmeleri, aynı sesler, aynı pencereler, aynı menüler, aynı seçenekler...

mevcut. Sizin anlayacağınız Windows cephesinde aslında pek de bir yenilik yok, yeni diye lanse edilen özelliklerin çoğu dikkatlice bakıldığında cilalanıp yeniden sunulan şeyler. Windows yine aynı Windows, ne demek istediği yine anlaşılamayan aynı hata mesajları, aynı sistem kilitlenmeleri, aynı sesler, aynı pencereler, aynı menüler, aynı seçenekler...

Bill Gates de ekranda birdenbire beliren mesajların çoğu kullanıcı için ne kadar anlamsız olduğunu ve bir bilgisayarı terfi etmenin fazlasıyla zahmetli olduğunu söylüyor. Evet, bay Gates: Biz kullanıcılar uzun zamandır Microsoft'tan daha iyi şeyler bekliyoruz. Mesela DOS/Windows karışımı işletim sisteminin 80'lerden kalan sorunlu teknolojisine bir son verilmesi ve daha sağlam ve güvenilir bir işletim sistemi.

Düşlediğimiz işletim sistemi bugünkü Windows NT'yi temel alan bir sistem olacak. Ancak bu da beraberinde sorunlar getirecek. NT şu anda çoğu kullanıcı için fazlasıyla kapsamlı ve bu yüzden de sistem gereksinimleri çok daha fazla. Ancak CHIP'i ve NT serimizi takip edenler için bu pek de sorunlu bir terfi olmayacaktır. NT hızlı işlemciler ve en azından 64 MB anabelleğe ihtiyaç duyuyor. İşletim sistemlerindeki gerçek gelişme (kolay kullanım, anlaşılabilir mesajların olmadığı, terfi sorunlarından uzak, çökmeyen bir işletim sistemi) en azından Microsoft'ta belli ki bir müddet daha sürecek. Ancak belki de başka yazılım firmaları da sonunda bu boşluğu doldurmak için harekete geçebilirler.

İşletim sistemlerindeki gerçek gelişme (kolay kullanım, anlaşılabilir mesajların olmadığı, terfi sorunlarından uzak, çökmeyen bir işletim sistemi) en azından Microsoft'ta belli ki bir müddet daha sürecek. Ancak belki de başka yazılım firmaları da sonunda bu boşluğu doldurmak için harekete geçebilirler.

Türk Bilişim Vakfı'nın düzenlediği ve sektörün "önde gelen" bilgisayar firmalarının sponsor ettiği Yılın Bilişim Medyası Ödülleri sahiplerini buldu. Türkiye'nin bir yıldır en çok okunan ve beğenilen bir numaralı bilgisayar dergisi CHIP, hiçbir dalda aday dahi gösterilmedi. Bu tip ödüllere (daha doğrusu ödüllere) bugüne kadar hiç ihtiyacımız olmadı, bundan sonra da olmayacak. Biz en büyük ödülü bir yıldır zaten tüm CHIP okurları veriyor. CHIP bağımsız yayın anlayışını bundan sonra da sürdürmeye devam edecektir, hiçbir çıkar gözetmeden... ☐

Ufuk Yamankılıçoğlu
uyaman@chip.com.tr

Temmuz

1998 Web Master'lara kesin kurallar getiren yeni yasalarla birlikte şimdi Mp3 illegal bir kurum. Yeni nesil Underground Mp3 parçalar ve programlar Temmuz CD-ROM'unda

Bu ayki Chip Cd-Rom'unda tümü underground ve hiçbir ticari maksadı bulunmayan amatör grupların parçaları arasından seçilen Mp3'ler bulunuyor. Cd içerisinde toplam 250 Mb yer kaplayan müzikler; Rock, Heavy metal, Techno, Pop ve New Age başlıklarından müteşekkil. Bunun yanı sıra, Winamp programı için çeşitli filtreler, directory içine yerleştirilerek Winamp'ın bir parçası haline gelen komponent programlarla birlikte bir çok arabirim yüzü "skin" yer almaktadır. Kendi Mp3 Player'ınızı yapabileceğiniz programing kategorisi ve Mp3 programınız için frekans ayarlarını kontrol edebileceğiniz yeni bir equalizer mevcut. Ayrıca, Temmuz ayından itibaren artık her ay yeni bir kısa filmimiz olacak. Mpeg formatında sunulan bölümde, ödül alan kısa sinema filmleri ve konularının çeşitliliğiyle dikkat çeken yönetmenler-

den seçme yapıtlar bulunuyor. Demolar bölümümüzde yer alan programlar ise zamanlarını masa başında geçiren bir çok kullanıcıya hitap edebilecek türden. Programlardan ilki bir adres yönetim sistemi, kendi içerisinde bulunan arama motoru, önceden oluşturulan menüdeki herhangi bir veriden söz konusu şirketi veya kişiyi tanımlayabiliyor ve hakkında önemine göre sıralama yapabiliyor. Bir diğer demo ise otel işletmecisi konumundaysanız ya da otel içerisindeki günlük aksaklıkların hafızası oldukça kuvvetli biri, bir bilgisayar tarafından giderilmesini istiyorsanız Akçam, otel organizasyonu desteği verebilen küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin maksimum ihtiyacını giderebilecek bir program. Bu ayın en önemli demo sürümü olan Windows 98 ise programın en son sürümünün özelliklerini anlatan bir videodan oluşuyor. Chip TV, www.sinema.

net işbirliğiyle hazırlanan sinema köşesinde, henüz vizyona girmemiş filmlerden oluşan ve arşiviniz için oldukça değerli yepyeni fragmanlar bu ay da sizleri bekliyor. Herleyen saatler içerisinde patronunuzun sert bakışlarına maruz kaldıysanız ya da ders çalışmaktan mutasyona uğramak üzereyseniz, biraz başınızı kaldırıp oyunlar içerisini kontrol zamanı. Unutmayın, patronunuz ya da anneniz tarafından yakalandığınız takdirde bizi tanımıyorsunuz. İşte ilk göreviniz, PC kullanıcılarının uzun zamandır oynamaya hasret kaldığı Platform oyunlarına iyi bir örnek Jazz JackRabbit 2' deki dev kaplumbağalardan dünyayı korumak. Bir ikincisi de Microsoft 4x4 güçlü motorlarıyla yarış kazanmak. Lütfen araçlardaki teknik aksaklıklardan Microsoft firmasını sorumlu tutmayın. Genel kapsamdaki araçlar bölümünde yer alan başlıca programlar

arasında Winchanger var. Program, Windows' ta kullanımdan kaynaklanan register aksaklıklarından, ikonları kendi isteginize göre değiştirmek ve yanlışlıkla uninstall işlemini yapmadan sildiğiniz uygulamaların "Program ekle kaldır" sayfasından kaldırılmasına kadar bir çok işi üstlenebiliyor. Cdcopy isimli program ise CD-Rom' unuzdan aldığı verileri bilinen sayısal formatlardan bir çoğuna dönüştürebiliyor.

CD'nin Kullanımı Hakkında

Bilindiği gibi CHIP CD-ROM, içe-

riği CHIP yazı işleri tarafından özenle seçilerek hazırlanıyor. CD ROM'un arabirimi Young Multimedia tarafından kullanım kolaylığı ön planda tutularak oluşturuluyor. Arabirimde herhangi bir bölüme girdiğiniz zaman ekrandaki üç tuş yardımı ile tüm kontrolleri yapabiliyorsunuz. Bir programı seçtikten sonra ekranda yer alan disket simgesi ile o programı sabit diskinize kurabiliyorsunuz. Kurulum sırasında CHIP-CD arabirimi Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor.

Bu sistem hem arabirimden çıkmadan hem de sistem kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Arabirimdeki çarpı simgesi bir önceki menüye dönmeyi sağlıyor. Ana bölümdaki çarpı simgesi ise CD arabiriminden çıkabilmenizi sağlıyor. Yukarı ve aşağı ok tuşları ile kutuya sığmayan diğer programlar arasında dolaşmanız mümkün. □

Not: Chip CD-Rom' u ile ilgili sorunlarınız için; Tolga Sonalp ile görüşebilirsiniz (0-212 283 42 44)

Sizler için seçtiklerimiz

Araçlar

CD Copy

Audio formatından wav formatına dönüştüren Mp3' leri decompres edebilen bir program

Free theme

Desktop Theme'leri kullanmanızı sağlayan bir program

Easy CD-DA Extractor

Cd-Rom'dan kayıt yapabilen ve listeleme bir program

Reg Clean

Windows içindeki register dosyalarını düzenleyebileceğiniz bir program

Clean sweep Deluxe

Uninstall, registry ve yer değiştirme, silme gibi işlemler için bir işletim sistemi asistanı

F-Protsp

Bilinen F-Prot antivirüs programının servis paketi

LviewPro Image Processor

Bir Image Editing programı

Paint Shop Pro 5.0

24bit altında çeşitli efektleri hızla uygulayabilen bir resim işleyicisi

McAfee Virusscan

Virüs tarama ve yok etme programı

Internet

IX Net Browser

Web sitelerine giden yeni bir yol

Amaya1.2

Yeni seçenekler sunan bir browser

Ice98a

Dünya üzerinde on milyonu aşkın kullanıcı olan ünlü chat programı

Money Web

Günlük finansal durumları hesaplayıp kullanıcıyı rahatsız eden bir program

Chaos IRC script

Hazır makroların ön planda tutulduğu bir IRC scripti

Nexgen IRC server

Kendi Internet Relay Chat server'inizi kurabilirsiniz

Active Worlds

Internet üzerinde sohbet programı

NbN

Yeni bir internet surf aracı

Neo Planet

Sürpriz özelliklere sahip internet browser

Voice Power

Sesle komut dinleyebilen ilginç bir browser asistanı

Mp3 filtreleri

3dwave02

Amp3filter\3dwave02

akastoy

Amp3filter\akastoy

ampbaby2

Amp3filter\ampbaby2

ampfx

Amp3filter\ampfx

dsp_diab

Amp3filter\dsp_diab

dsp_echo

Amp3filter\dsp_echo

dsp_much

Amp3filter\dsp_much

dsp_ns

Amp3filter\dsp_ns

dsp_rvb

Amp3filter\dsp_rvb

dspstark

Amp3filter\dspstark

eqps10

Amp3filter\eqps10

eye2

Amp3filter\eye2

plugin

Amp3filter\plugin

Pr3dfx

Amp3filter\pr3dfx

singit04e

Amp3filter\singit04e

spectral

Amp3filter\spectral

Demolar

Akçam otel demo

Otel ile ilgili bir çok şey

Algo

Sağlık yönetim sistemi

Art yazılım

Adres yönetim sistemi

Emlak demo

Emlak işletim sistemi

Microsoft Windows 98

WINDOWS yeni sürüm tanıtımı

İhlas.net'ten Sporseverlere Sayfa

İhlas.net Content bölümü tarafından son derece kapsamlı bir spor sayfası hazırlandı. İhlas.net spor sayfaların-

da, futbol, basketbol, motor sporları, olimpiyatlar, şampiyonlar, binicilik, boks, jimnastik, dağcılık, güreş, eskrim, havacılık vb. spor dallarına yer veriliyor. Ayrıca, Türkiye ve dünyadaki spor klüplerinin sayfaları, spor basınına linkler, yorumlar ve Türkiye liglerindeki takımlarla ilgili basında çıkan haberler sayfanın çekici yönlerinden bazıları. Şampiyon Galatasaray için de çok geniş bir yer ayrılmış. İhlas.net spor sayfalarına "www.ihlas.net.tr" adresinden ulaşabilirsiniz.

Microsoft-Apple İşbirliği

Microsoft'un yalnızca Macintosh'lar için ürettiği yeni ürün Office 98, kullanıma sunuluyor. Office 98, Apple'ın ürettiği Power Macintosh G3 serisi bütün bilgisayarlarla birlikte temin edilebilecek. G3 serisi bilgisayarların fiyatına Office 98 ücreti yansıtılmayacak. Office 98, 97'ye göre daha gelişmiş özelliklere sahip.

Macintosh'lar için üretilen Office 98, PC'ler için üretilen Office 97 ile de uyumlu. Office 97'de hazırlanan bir belge G3 üzerinde hiçbir sorun olmadan açılabilir gibi Mac üzerinde hazırlanan Office 98 belgesi de 97 ortamında açılabilir.

WordPerfect Suite 8'de Türkçe Font Kampanyası

WordPerfect Suite 8 güçlü araçlarına bir yenisini daha ekledi. Eti Bilgisayar, CorelDRAW 8 paketi için uygulamakta olduğu kampanyayı WordPerfect Suite 8 ve WordPerfect Suite Professional 8 paketleri için de uygulama kararı aldı.

Böylece kullanıcılar, WordPerfect Suite 8 paketinin yanısıra 900 Türkçe True Type Font'a ücretsiz olarak sahip olabilecekler. Kullanıcılar, paketteki Clipart katalo-

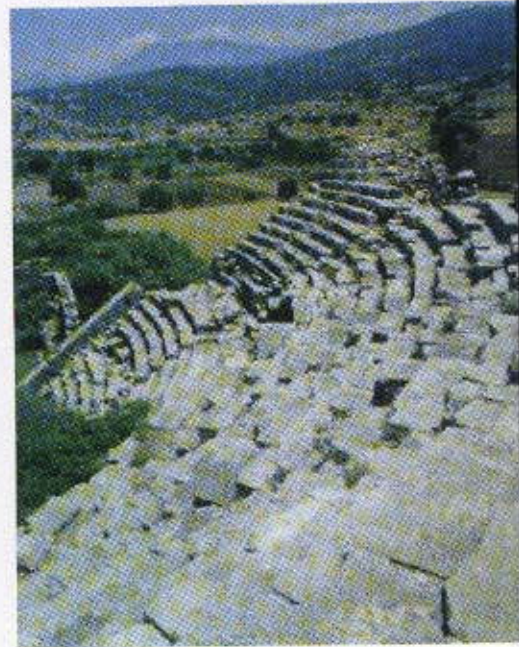
gundan seçtikleri fontları Türkçe font CD'sinden yükleyerek Türkçe dokümanlarına farklı görünümler verebilecekler. Bu fontları herhangi bir Windows uygulamasında kullanabilecekler. Dosyalarını farklı formatlarda kaydederken ya da farklı programlarda açarken sık sık karşılaşılan Türkçe font sorunu böylelikle çözülmüş oluyor. Daha fazla bilgi için (212) 212 98 02 no'lu telefona başvurabilirsiniz.

Tatilde Nereye Gideceksiniz?

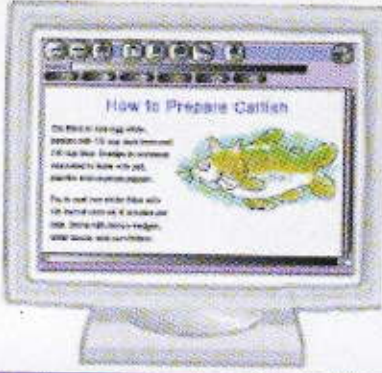

Tatilinizi nerede geçireceğinize karar veremediyseniz, İstanbul-Net'in Explore Turkey ve Blue Voyage web sitelerine

bakmanızda yarar var. "www.ExploreTurkey.com" sitesinde ülkemizin tarihi ve turistik 45 il, ilçe ve mekan, yüksek çözünürlükte ve büyük resimler eşliğinde tanıtılıyor. Yerli ve yabancı turistler dilerse uçak bileti-konaklama-rehberli turlar ve oto kiralama hizmetleri için başvuru yapabiliyor. Bu başvurular, İstanbul-Net'in müşterilerinden VIP Turizm ile yapılan stratejik işbirliği anlaşması çerçevesinde karşılanıyor. "www.ExploreTurkey.com/Blue Voyage/" adresinden ulaşabileceğiniz Blue Voyage sitesinde ise, Ege ve Akdeniz kıyılarımızdaki 51 il, ilçe, yat limanı, körfez ve koy tanıtılırken, site aracılığıyla gelecek olan Mavi Yolculuk tur taleplerini karşılayabilmek için çalışmalar devam ediyor.

Internet ve Kişisel Yayıncılık

HP Web PrintSmart

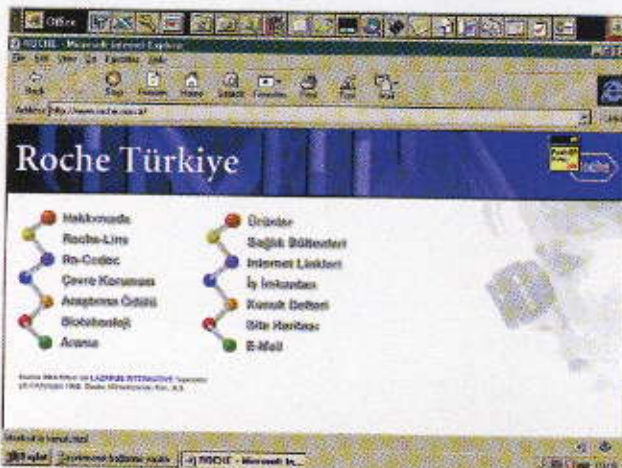
Hewlett Packard, Internet'i kişisel bir yayıncılık aracına dönüştürecek yeni baskı yazılımını tanıttı. Internet erişimine sahip kullanıcıların özgün dokümanlarını web üzerinde basmalarını sağlayan HP Web PrintSmart 1.0, web sitelerini taramayı anahtar kelimelere göre arama yaparak, sonuçları otomatik olarak biçimlendirerek basabiliyor. Yazılım, dokümanları içindekiler tablo-

su, sayfa numaraları ve özgün fontlarıyla birlikte basabiliyor. Aynı zamanda otomatik baskı zamanlaması özelliğine de sahip. Bu da kullanıcıların bilgisayar başında olmadıkları sırada da raporlar oluşturarak basmalarına olanak veriyor. Web PrintSmart 1.0, iletişim ağına bağlanıp tarayıcıyı etkinleştirmek, bilgi aramak, basılacak sayfaları seçmek ve bunları basmaktan oluşan web bilgilerine erişimin uzun sürecini, otomatik arama yaparak ve istenen bilgilerin basımını zamanlayarak kısaltıyor. Web'den alınan bilgilerin sayfa veya tablo kesmeleriyle kötü görünüm sorunu da, yazılımın otomatik biçimlendirme özelliği ile ortadan kalkıyor. WebPrintSmart 1.0, HP LaserJet ve HP DeskJet yazıcılarıyla çalışıyor ve "http://www.hp.com/go/webprintsmart" web adresinden ücretsiz olarak çekilebiliyor.

Internet'teki Sağlık Rehberiniz

Roche Web Sitesi, "http://www.roche.com.tr" adresinde hizmete girdi. İlaç üreticisiyle doktorlar, eczacılar ve hastalar arasında bir bağ görevi yapan site, halkı aktif ve açık bir şekilde bilgilendirerek Internet gezginleriyle yapıcı bir diyalog kur-

mayı amaçlıyor. Web sitesinde, hem firmanın tarihçesinden bir ilacın doğuşuna kadar geçirilen aşamalar hem de halka yönelik sıkça sorulan sorular gibi bilgilendirici kısımlar bulunuyor. Bunun yanı sıra kronik çocuk hastalıkları ile ilgili araştırmalar, firmanın çevre koruması ile faaliyetleri ve ürünler hakkında da bilgiye ulaşılabilir. Profesyonel arama makinesiyle sadece aranan terimler kullanarak site içinde istenilen konuyla ilgili bilgilere anında ulaşılabilir.

ONUN INTERNET ADRESİ VAR ...

YA SİZİN ?

EKO Paket

1 MB WEB alanı (yaklaşık 20 sayfa)
1 POP e-mail, sonsuz forwarding
24 saat, 365 gün alanınıza erişim
Limitsiz trafik

aylık >>>

13\$

Pro Paket

5 MB WEB alanı (yaklaşık 100 sayfa)
5 POP e-mail, sonsuz forwarding
24 saat, 365 gün alanınıza erişim
Limitsiz trafik

aylık >>>

21\$

Extra Paket

20 MB WEB alanı (yaklaşık 450 sayfa)
20 POP e-mail, sonsuz forwarding
24 saat, 365 gün alanınıza erişim
Limitsiz trafik

aylık >>>

42\$

firmaadı.com	(2 yıllık)	50 \$
firmaadı.com.tr	(1 yıllık)	50 \$
setup	(1 yıllık)	50 \$
database server	(1 yıllık)	799 \$

bilgisayar **NET**
www.bilgisayar.net

TEL&FAX: (0212) 259 88 87 - 259 37 52 - 260 33 62

otoilan

Otomotiv Sektörünün internet adresi
www.otoilan.com (ÜCRETSİZ)

Otomatik ilan bırakma ve arama.
0 km. Otomobil ve 4x4 Jeep fiyatları.
www.otoilan.com

Ücretsiz Terfi Olanakı

Hewlett Packard, HP NetServer LX sistemleri için Intel'in yeni Merced işlemcisine ücretsiz terfi sağlayan bir program başlattığını duyurdu. HP NetServer LX sistemi terfi programı gelecek kuşak Slot-2 veya Merced mikroişlemci teknolojilerinden herhangi birine terfi olanağı veriyor. Bugünden sağlanan bu olanak, gelecek-

te kullanıcıların sistemlerini ücretsiz olarak terfi edebilmelerini de garanti altına alıyor. Ayrıca, büyüyen işletmeler için uzun vadeli planlama ve yatırım koruması da HP'nin terfi programıyla sağlanıyor. Program hakkında daha ayrıntılı bilgiyi "http://www.hp.com/go/netserver" web adresinde de bulabilirsiniz.

Bedava Yaz Tatili!

Sentim, yaz tatiliniz için çok değişik bir kampanya hazırladı. Sentim'den Dell ya da KRN alan herkes, çekiliş-

siz kurasız Bodrum Kadıkalesi Gümüşlük Clup Armonia'da 7 gün 8 gece konaklama giderleri Sentim'e ait olmak üzere dört kişilik bedava tatil yapma hakkına sahip oluyor. "Bu yaz tatil bedava" kampanyasına Dell bilgisayar ürünleri OptiPlex GX1, Dell WorkStation Server 2300, Latitude CP/CPI dizüstü modelleri ya da KRN Fantastic, Elegant ve Miracle modellerinden birini alarak katılabilirsiniz. Kampanya süresince kazandığınız tatil hakkını dilerseniz Ağustos, Eylül, Ekim '98 aylarında bir başka yakınıza devredebilir ya da 1999 yılında kullanabilirsiniz. Kampanya hakkında ayrıntılı bilgiyi (216) 466 08 50 no'lu telefonlardan alabilirsiniz.

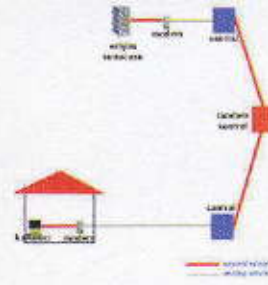
Elektronik Müzik Stüdyosu

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde olan Sanat ve Tasarım Fakültesi ilk etkinliğini gerçekleştirdi. Çağdaş müziğin Amerika'daki en önemli isimleri arasında gösterilen kompozitör Sorrel Hays, "Elektronik Müzik Stüdyosu" başlıklı atölye çalışmasında, çağdaş müziğin geldiği son noktayı aktardı ve dijital/bilgisayarlı teknolojinin kullanılacağı stüdyoyu tanıttı. Sanat ve Tasarım Fakültesi'nin en önemli yeniliği, Sorrel Hays tarafından kurulacak ve yönetilecek olan müzik stüdyosu.

Türk.Net, ISDN Hatlarını Devreye Soktu

Türk Nokta Net, ISDN hatlarını kullanıcılarının hizmetine sundu. Bir sayısal iletişim şebekesi olan ISDN'in kullanılmaya başlanmasıyla, daha önce kulla-

nı m d a olan analog hatlarda yaşanan iletişim kaçırmaları t a m e n ortadan

kalkıyor. Aynı zamanda ISDN hatları, iletişimi daha hızlı ve verimli hale getiriyor. ISDN hatlarının devreye girmesi ile birlikte, Türk Nokta Net kullanıcıları, Internet'i yüksek verimlilikle kullanabilecek, santral bölgelerine bağlı olarak 56K modem hızına ulaşabilecekler. ISDN hatlarıyla ilgili ayrıntılı bilgi almak isteyenler "http://www.turk.net" sitesini ziyaret edebilir ya da (216) 216 11 16 no'lu telefonu arayabilirler.

Hem Turnet Hem Uydu Çıkışı

Escort-Net, bugüne kadar Turnet hattından 0822'li hatlar ve Pop hattından (uydu çıkışı) lokal telefon hatları iki ayrı şekilde vermekte olduğu Internet hizmetlerini tek bir sisteme çevirdi. Internet'e bağlanan abone, uydu çıkışı ve Turnet hattından oluşan iki sistemi paralel olarak kullanabilecek. Böylece kullanıcılar 0822'li telefon hatlarından da faydalanabilecekler. Kullanıma geçen bu sistem ile POP ve 0822'li paketlerin özellikleri birleştirilerek GOLD adıyla tek bir paket olarak satışa sunuldu. Şu anda abonelikleri devam eden kullanıcılar da, aboneliklerinin kalan kısmında Gold abonesi olarak kabul edilecek.

Corel Akademik Kampanyasını Biliyor musunuz?

Corel, eğitim kuruluşlarını ve bazı kamu kurumlarını kapsayan bir kampanya başlattı. Bu kampanyaya göre MEB onaylı okullar ve dersane-

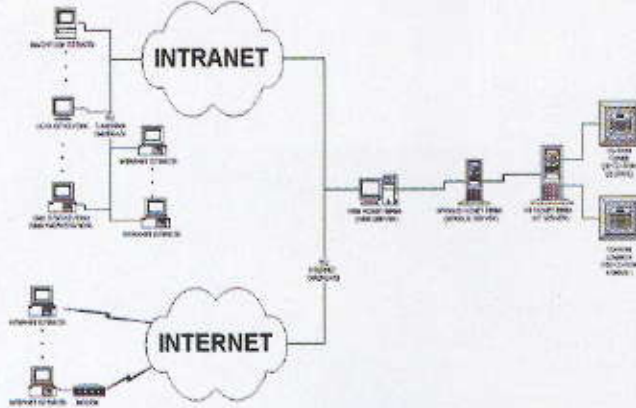
ler, fakülteler, üniversite öğrencileri, kütüphaneler, eğitim amaçlı vakıflar Corel ürünlerini daha uygun koşullarda satın alabilecekler. Bu kampanyadan hastane, müze ve hapishane gibi kurumlar ve 65 yaş üzeri kişiler de faydalanabilecekler. Daha fazla bilgi için, Eti Bilgisayar'ın (212) 212 98 02 no'lu telefonuna başvurabilirsiniz.

İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi'nde Kolay CD Erişimi

Kets, İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi'nin CD'leri için yepyeni bir çözüm geliştirdi. İnternet/İntranet tabanlı bu çözüm ile, akademisyenler ve öğrenciler, Intranet veya İnternet üzerinden, kütüphanedeki 150 CD-ROM kapasiteli MDI CD Jukebox ve 32 CD-ROM kapasiteli MDI CD Tower üzerindeki CD'lere ulaşabilecekler. İnternet/İnternet istemcilerinin CD'lere uzaktan erişimi, NTRIGUE

Her CD için gerekli olan uygulama, NTRIGUE hizmet birimi üzerinde varolduğundan, istemcilerin bu uygulamaları, tekrar kendi bilgisayarlarına kurmalarına gerek yok. İstemci, CD'lere erişmesi gerektiğinde, ya İTÜ İnternet Omurgası üzerinden, ya da dial-up olarak bağlanacağı bir ISP üzerinden, İnternet Browser aracılığı ile, kütüphanedeki WEB hizmet birimine ulaşır, ilgili HTML say-

adlı yazılım ile sağlanıyor. NTRIGUE Hizmet Birimi üzerinde çalışan bu yazılım, WEB Hizmet Birimi üzerinde, Intranet/İnternet istemcilerinden gelen istekler doğrultusunda, dinamik HTML sayfaları oluşturuyor.

den, her bir CD'yi okumak için gerekli olan uygulamanın, her defasında CD'nin okunacağı terminale yeniden kurulması zorunluluğu ortadan kalkmış, CD'lerin zahmetsiz ve hızlı bir şekilde okunabilmesi sağlanmış.

Adres Değişiklikleri

■ MBS Bilgisayar taşındı.

Yeni adresleri;

Adnan Saygun Cad. Pelin Apt. No: 15 D: 9

2. Ulus / İstanbul

Tel: (212) 263 28 14

Faks: (212) 263 28 41

■ Atacom Bilişim Sistemlerinin

Yeni Adresi

Levent Cad. Sumbül Sk. No: 41

80620 2. Levent/İstanbul

Tel: (212) 281 49 60

Faks: (212) 281 49 54

■ İvis Bilgi İşlem'de Adres

Değişikliği

Cuhadarğa Sk. Galerium İş

Merkezi No: 33/76

Kadıköy/İstanbul

Tel: (216) 418 73 91

Faks: (216) 330 73 59

■ Pera Bilgi İşlem Taşındı.

Piyalepaşa Bulvarı Famas Plaza

B Blok Kat: 10 - 11

Okmeydanı/İstanbul

Tel: (212) 220 04 40

Faks: (212) 221 55 58

Vestel CompuShop'lara Yenileri Ekleniyor

Vestel Bilişim tarafından Türkiye koşullarına ve Türk tüketicisinin ihtiyaçlarına özel olarak 21. yüzyıl için Vestel CompuShop'lar birbiri ardına Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde açılmaya devam ediyor. Bu CompuShop'lardan biri de geçtiğimiz günler içinde Antalyalıların hizmetine sunuldu. Yıl sonuna kadar 50'ye yakın mağaza çeşitli bölgelerde hizmete girecek. Vestel Asteo, Vestel İnternet TV ve Vestel Monitör gibi ürünlere erişimi kolaylaştıracak olan CompuShop'lar, satış sonrası destek hizmetlerinde de uzmanlaşacak.

Göremeyenler İçin de Bilgisayar

Göremeyenlerin de bilgisayar kullanabilmesi için, Türkçe yeni bir program çıktı. HAL Ekran Okuma Programı ve Apollo seslendirici synthesizer sayesinde, göremeyenler ana dillerinde bir gören kimse gibi bilgisayarı sesli olarak kullanabiliyor. HAL Ekran Okuma Programı'nın Türkçe sürümü DOS altında çalışıyor ve bilgisayar açık kaldığı sürece içinde kullanılan bütün programlara ve yapılan işlere Türkçe sesle eşlik ediyor. HAL programı ile, bilgisayarın konuşma hızı, konuşma sırasındaki vurgu yerleri, çok sayıdaki seslerden

istenene ayarlama mümkün. Ayrıca programa, Türkçe komutlar, sözcükler ve cümleler öğretilip, küçük bir sözlük yapılabiliyor, not defteri ve hesap makinesi özelliklerinden de

yararlanılabiliyor. HAL, Apollo II synthesizer ile birlikte çalışıyor. Apollo II Türkçe Synthesizer aygıtı, ekrana çıkan yazı ve komutları berak bir Türkçe ile okuyor. Apollo II, bilgisayarın modem girişine takılıyor ve ayrı bir elektrik fişi ile besleniyor. Ayrıca aygıtta, yedi değişik dilin ses kartları yerleştirilebiliyor. Bu dillerin birinden diğerine bir-iki tuş vuruşuyla geçerek, bilgisayarla bütün bu dillerde çalışmak mümkün.

Bilgi için: Braille Teknik

Tel: (216) 418 04 24

Fiyatı: 1295 \$ + KDV

Hız Kategorisinde Zirveye Ulaşma

Empa, özellikle ofis içi çalışmalara uygun Xerox'un Network lazer yazıcısı DocuPrint N32'i tanıttı. DocuPrint N32, tek taraflı baskı için 32 ppm (dakika/sayfa) ve çift taraflı baskı için 30 ipm (görüntü/baskı) hızına sahip. Ofset gruplama dahil çeşitli çıkış özellikleri, ayırma/zımbalama'da 50 sayfaya ka-

dar doküman ayırma özelliği ve üç değişik zımbalama seçeneği, hepsini bir defada gönderme, RIP Once, harmanlama ve birçok defa aynı gönderiden baskı alabilme özelliği, Network veya Internet üzerinden CentreWare DP yazılımı sayesinde kolayca kurma ve düzenleme de DocuPrint N32'nin kayde değer özellikleri arasında. Baskı çözünürlüğü lazer teknolojisi ile 600x600 dpi. DocuPrint N32, patentli "Xerox Quad Dot half tone" ve kopya modu/toner tasarruf seçeneği ile de ekonomik olmaya dikkat etmiş. Yazıcı üzerinde 128 MB'a kadar genişletilebilen 12 MB RAM bulunuyor. Kaynakların, fontların ve formların kaydı için opsiyonel olarak 1,4 GB'lık bir

hard disk sürücüsü sağlanabiliyor. Mikrofine toner kartuşu ile %5 baskı alanında 25 bin sayfalık bir kapasiteye sahip. DocuPrint N32, Enerji Star uyumlu ve uykuda da çalışma modu bulunuyor. Ethernet 10 Base 2 ve 10 BaseT, yazıcı üzerine entegre olarak geliyor. TokenRing Network arabirim kartı ise opsiyonel. Desteklediği Network protokolleri ve işletim sistemleri ise, IPX/SPX (Novell Netware 3.11, 4.1, NDS), TCP/IP (Windows 95 ve NT 3.5, 4.0, IBM AIX), Apple Talk (sistem 6 ve 7) ve NetBEUI (Windows 95 ve iş grupları için Windows).

Bilgi için: Empa

Tel: (212) 599 30 50

Fiyatı: Henüz belli değil.

Velo Artık 12 MB

Bogaziçi Bilgisayar'ın Philips Velo cep bilgisayarı alacak olanlara bir müjdesi var. Ürünün 4 Mb Ram olan kapasitesi 12 Mb ram yükseltildi. Bogaziçi'nden bu ilave Ram artışı için hiçbir ücret talep edilmeyecek. Philips Velo, her yere sığıdığı için kullanıcıya taşıma avantajı sağlıyor. Pocket Word ve Pocket Excel ile yazılarınızı, hesaplarınızı kolaylıkla yapabiliyorsunuz. İçindeki Stylus kalem ile dokunmatik ekrana

nın kullanımı son derece basit. Arkadan aydınlatmalı ekranı ile ekran kontrastının ayarlama sürgüsü sayesinde cep bilgisayarınızı her yerde kullanabiliyorsunuz.

İçindeki Windows CE 1.0 olan versiyonu Temmuz ayı itibarı ile Windows 2.0 olarak kapasitesi yükseltilecek. Bugüne kadar ürünü satın almış olan kullanıcıların da ilave ram'i ve windows CE programının kapasitesinin yükseltilmesi Bogaziçi

Bilgisayar garantisinde gerçekleştirilecek.

Velo'nun, ses kayıt edebilme özelliği ve fax-modemi var. Philips Velo'da ayrıca, Türkçe karakter desteği de var. Windows tuşuna bastığınızda klavyesinden Türkçe karakterleri destekleyerek Türkçe metinleri problemsizce girebiliyorsunuz.

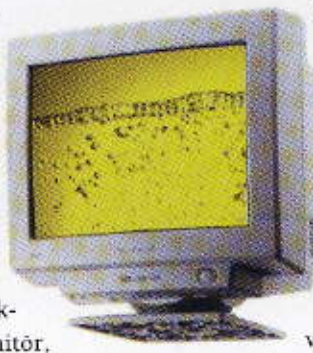
Bilgi için: Bogaziçi Bilgisayar

Tel: (212) 288 92 92

Fiyatı: 629 \$

Hem PC hem Mac'ler İçin Monitör

Ölçsan, iiyama firması-
nın yeni ürünü 19"
monitörü piyasaya
sundu. Yüksek ergo-
nomik özelliklere sa-
hip Vision Master Pro
450 adlı bu yeni mo-
del (S901GT), 19" düz
kare, yansınasız bir
tüpe sahip. 0.26mm nok-
ta genişliğindeki monitör,
102 KHz'e kadar yatay tarama fre-
kanslarını destekleyerek kullanıcıla-
ra geniş bir yelpaze sunuyor. Moni-
törün özellikle hitap ettiği alan ise,
365mm x 274mm'lik kullanım ala-
nıyla geniş çalışma alanı ihtiyacı
olan kullanıcılar. 1600x1200 çözü-

nürlükle bu ihtiyaç kar-
şılanmış oluyor. Hem
PC hem de Mac kul-
lanıcılarının fayda-
lanabileceği moni-
tör, normal VGA
girişi dışında pro-
fesyonel kullanıcı-
lar için BNC giriş-
lere de sahip. TCO-95
ve MPRII desteği olan
monitör, Windows 95 Plug
and Play destekli. Tüm kullanıcı
ayarları ekran üzerindeki menüler-
den (OSD) yapılabiliyor.

Bilgi için: Ölçsan
Tel: (212) 280 97 61
Fiyatı: 1110 \$ + KDV

Türkiye ISDN ile Hızlanıyor

Sim Elektronik Ltd., ASUSCOM
ISDN Terminal Adaptörleri'ni Türki-
ye piyasasına sunuyor. Türkiye için
çok yeni bir terim ve teknoloji olan
ISDN'de (Integrated Services Digital
Network) erişim metodları, Temel
Erişim (BRA 144 Kbit) ve Birincil
hız erişimidir
(PRA 2 Mbit).
ISDN hizmetle-
rinin kullanım
alanları ise ban-
kacılık ve sigor-
ta, basın ve yayın
organları, ulaşım,
güvenlik, sağlık,
eğitim,
borsa, en-
düstri,
turizm gibi
alanlar. Bu sistemin avantajları, tele-
komünikasyonda yüksek hız ve kalite,
esneklik, ekonomi ve bakım ko-
laylığı ve telefon alt yapısını değiştiri-
meden yüksek hıza geçiş olarak
özetlenebilir. Şu anda Türkiye bu
yeni teknoloji için hemen hemen ha-
zır durumda. ISP'ler (Internet Servi-
ce Provider) de gerekli hazırlıklarını

büyük oranda tamamladı. Bazı böl-
gelerde ise uygulamalar başladı.
Önümüzdeki günlerde Türk Tele-
kom BRA hatlarını kullanıcılarına
aktarmaya başlayacak. Sim Elektro-
nik'in piyasaya sunduğu cihazın en
önemli özellikleri; ses, data, (56K,
64K, 112K
veya 128K
H D L C)
görüntü
uyumlu
olması.
Cihazın
sinyal
protokol
uyumlu-
luk özellikleri ise EURO ISDN,
AT&T, NORTEL ve Japon teknoloji-
lerini desteklemesi. Asuscom ISDN
Terminal Adaptörleri Türkiye'ye ha-
rici ve dahili seçenekleriyle geliyor.
Adaptörler hakkında daha fazla bil-
giyi ayrıca "http://www.asus-
com.com.tw" web adresinden de ala-
bilirsiniz.

Bilgi için: Sim Elektronik Ltd.
Tel: (0216) 399 61 41
Fiyatı: Henüz belli değil

COREL
DRAW 8

Öğreniyorum

CorelDRAW 8'i Evinizde Öğrenin

Corel Türkiye distribütörü ETİ Bilgisayar, CorelDRAW kullanıcılarına bir sürpriz hazırladı.

ETİ Bilgisayar "CorelDRAW 8 Öğreniyorum" etkileşimli eğitim CD-ROM'unu Türkiye piyasasına sundu. CD-ROM, CorelDRAW 8, Corel Photo-Paint, Corel Texture, OCR-Trace, Barcode Wizard, Color Profile Wizard, Bitstream Font Navigator programlarının kullanımına yönelik 250'den fazla animasyonu içeriyor.

CD'nin etkileşimli yapısı sayesinde kullanıcı istediği modüle daldı istediği konuda bilgiye doğrudan ulaşabiliyor. Kullanıcı animasyonu herhangi bir anda durdurup, ekranı simge durumuna getirerek arkaplanda CorelDRAW programlarından birini çalıştırarak uygulama yapabiliyor.

Bilgi için: ETİ Bilgisayar
Tel: (212) 212 98 02
Fiyatı: 445 \$ + KDV

Dell'den Yeni Ürünler

Dell'in Türkiye distribütörü Sentim, Dell'in yeni ürünlerinin duyurusunu yaptı. Yeni ürünler arasındaki OptiPlex serisinin son üyesi OptiPlex Gx1'in en önemli özelliği, kullanıcısına maksimum performans ve minimum risk sağlaması. 266 MHz, 333 MHz, 350 MHz, 400 MHz Intel Pentium II işlemci seçenekleri olan Gx1, 512 KB L2 cache, 384 MB'a kadar memory artırma imkanı, Intel 440BX chipset, SDRAM DIMM memory, 8 MB yükseltilebilen ATI range pro 4 MB SGRAM video kartı, 2 MB flash BIOS, onboard 3 Com 10/100 fast ethernet kartı, 16 bit ses kartı ve low case mini tower desktop case seçenekleri sunuyor. Dell Workstation 410 ise, Intel Pentium II 350 MHz ve 400 MHz işlemci, 512 KB L2 cache, 8.1 GB yükseltilebilen 128MB ECC SDRAM (100 MHz), Intel BX chipset Dual slot 1 işlemci kapasitesi, fast ethernet 100 MBIT, 12.000 RPM HDD hızı 12/24 SCSI CD-ROM, 16 bit ses kartı, Internal mikrofon ve çift monitör desteği ile karmaşık network ortamlarında yüksek performansa sahip.

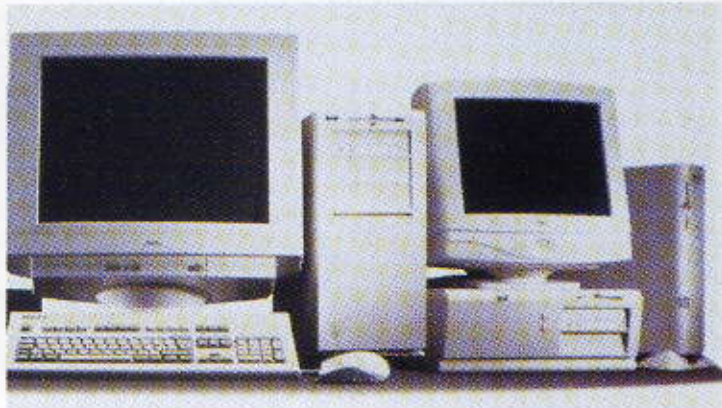
PowerEdge Server serisinin yeni ürünü PE 2300 Server, 10 kullanıcıya kadar olan küçük işletmelerde çalışma grupları içinde dosya paylaşımı sağlıyor, dosyalama ve printer server'ı olarak kullanılabilir. Intel Pentium II 350 MHz'den 400 MHz'ye işlemci seçenekleri, 6 MB ECC SDRAM'den 1GB'a kadar genişleyebilen RAM ve LVD teknolojisi, 1 inçlik 9 GB HDD'den 27 GB HDD'ye yükselen kapasiteli ofisler, dual Pentium işlemci, 12/24 hızlı SCSI CD-ROM 10/100 MBIT ethernet, hot plug HDD desteği yeni ürünün teknik özellikleri arasında.

233 MHz ve 266 MHz PII işlemci seçenekleri, 32 MB standart (128 MB memory), 12/24 x CD-ROM sürücü, 12.1" SVGA TFT/13.3" XGA TFT ekran seçenekleri ve 2.5 kg ağırlığı ve 4 saatlik pil ömrü ile kullanıcılarına ekonomik çözüm sunan ofis dışı PC ortamına uygun Latitude CPI ise, Intel Mobil Pentium II işlemcili bir dizüstü.

Bilgi için: Sentim Bilgisayar

Tel: (216) 415 79 79

Fiyatı: Henüz belli değil.

MasterClips®

İmajını Yeniledi!

303.000 !...

Dünya ölçeğinde en yaygın grafik imaj koleksiyonu olan **Masterclips** on binlerce güncel çizim ve fotoğrafla imajını yeniledi. Grafik sanatçıları, reklam ajansları, fotoğraf stüdyoları, moda ve tekstil tasarımcıları, renk ayırma stüdyoları ve matbaalar çalışmalarını artık çok daha geniş bir **arşiv**den yararlanarak gerçekleştirebilecekler.

- 126000 yüksek kaliteli WMF clip art
- 16300 seçkin illüstrasyon
- 2100 parlak ve net master obje
- 47000 seçkin klasik imaj, 54800 web imajı
- 14000'i yüksek çözünürlüklü 55000 master fotoğraf
- 4000 popüler ses efekti
- 2000 seçkin font, 300 seçkin kaligrafi örneği

YENİ-CLIP ART EDITÖRÜ

İmajları photoshop'a başvurmadan kolayca biçimlendirme alanı

YENİ-RENKLİ İMAJ KATALOĞU

Tüm çizim ve imajların renkli basımlarını içeren 1300 sayfalık kullanım kataloğu

MasterClips'in yenilenen imajı **arşiv**de; **arşiv**i arayın, imaj koleksiyonunuzu yenileyin!

arşiv
YAYINCILIK

Mesut Cemil Sok.
Sekizler Apt. No: 38 D: 2
Mecidiyeköy 80310 İST.
Tel : (0212) 211 98 99
212 08 56
Fax: (0212) 272 96 02
Internet: www.arsiv.com

İş Dünyasında Gusto Devri

Likom Grup, üzerinde beş yıldır çalıştığı Gusto Yönetim Bilgi Sistemi yazılımını çok yakında Türkiye ve dünya piyasalarına sunuyor. Gusto, Likom Grup'un, her ölçekteki ticari işletmelerin çok amaçlı kullanıma dönük olarak entegre yazılım geliştirmek amacıyla 1993'te başlattığı ANKI Yazılım Projesi'nin ilk ürünü. Likom-Gusto, sadece büyük ve orta ölçekli işletmelere değil, kişisel kullanıcılara da olanaklar sunuyor. Kullanıcı gereksinimlerine göre ayarlanabilme ve kolay kullanım özelliğine sahip olan yazılım, büyü-

yebilme ve istemci sunucu mimarisi özelliğine de sahip. Windows 95 işletim sistemiyle çalışan Gusto, aynı zamanda çoklu doküman desteği, tut-bırak yöntemi, hareket izleme gibi teknik özellikler de taşıyor. Windows 98 işletim sistemiyle de çalışabilecek olan Gusto, kullanıcısının kendi zevk ve talepleri doğrultusunda hazırlayacağı ekranıyla, tüm latin kökenli dillerle çalışabilen bir program.

Bilgi için: Likom Grup

Tel: (312) 468 68 71

Fiyatı: Henüz belli değil.

Progress'le Uzayda Yürüyüş

Progress "Bastille" adını verdiği yeni bir ilişkisel veritabanı sistemini piyasaya sürdü.

Kod adı "SkyWalker" olan bu yeni versiyonun özellikleri şöyle: Java, C, C++, Visual Basic, Power Builder, Progress 4GL, Apptivity ve ODBC ile bağlanılan diğer veritabanlarının istemcileriyle kullanılabilir. Yönetim araçlarının mimarisi herhangi bir sunucunun web inceleyici tarafından idare edilebilmesine olanak sağlayacak şekilde dizayn edilmiş. Bu sayede sunucular lokal bir network'ten veya Internet'ten yönetilebilecek. Verilerin kullanıldığı du-

rumlarda Bastille yüksek bakım fonksiyonlarını çalıştırarak tüm kilitlenme durumlarını ortadan kaldırıyor. SQL tabanlı server'ları destekleyen yeni bir yapı eklenmiş. Böylelikle, Multi-Process, Multi-Threaded, Multi-Client yapıda çalışabiliyor. ODBC, JDBC ve ESQ/C desteği sağlıyor. Bu yapının tamamı local ve remote bağlantılar için de destek veriyor. Bastille veritabanına aynı anda 10 binin üstünde kullanıcı bağlanıp, hepsi aynı anda transaction yapabiliyor. Bastille, Windows NT 4.0, Windows 95 ve HP-UX, AIX, Solaris, SUR4, SCO Open Desktop, UNIX Ware gibi UNIX sistemlerinde kullanılabilir.

Bilgi için: Progress

Tel: (212) 288 01 33

Fiyatı: Henüz belli değil.

3D Studio VIZ R2.0 Çıktı

Autodesk'in Multimedia bölümü Kinetic tarafından pazara sunulan kavramsal tasarım, görselleştirme ve sunum hazırlama yazılımı 3D Studio VIZ'in yeni sürümü 3D Studio VIZ R2.0 tam bir yıl sonra, çeşitli yeniliklerle satışa sunuldu. 3 boyutlu kavramsal tasarımdan görselleştirmeye kadar her aşamada kullanılabilecek modelleme, kaplama ve canlandırma yazılımı olan 3D Studio VIZ bu yeni sürüm ile özellikle AEC (mimarî, inşaat mühendisliği ve topografya) alanında görselleştirme yapanlar için tasarım sürecinde AutoCAD ve VIZ arasında yepyeni bir bağlantı olanağına sahip. 3D Studio VIZ R2.0 Windows NT ve Windows 95 üzerinde çalışıyor.

Bilgi için: Sayısal Grafik

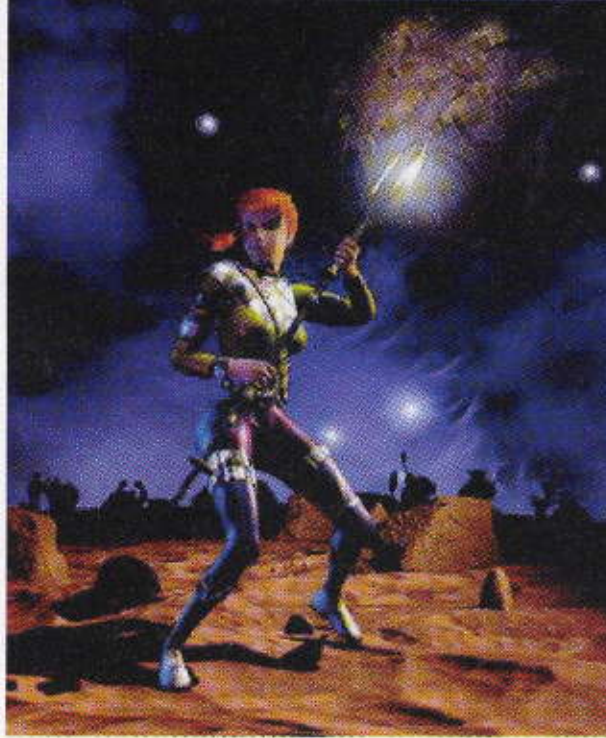
Tel: (212) 293 04 23

Fiyatı: 2450 \$ + KDV ▶

Kinetix'ten Bir Yeni Daha

3D Studio MAX'ın yeni sürümü 3D Studio MAX R2.5 piyasada. 3D Studio MAX R2.5, bir "bug-fix" sürümü değil; birçok yenilik içeriyor. 3D Studio MAX R2.5'te film ve video üretimine yönelik çalışanlar için birçok yenilik bulunuyor. Bunlar arasında dikkati çekenlerden biri, bilgisayar ortamına aktarılmış olan hareketli kamera görüntüleri üzerine 3D Studio MAX R2.5 ile hazırlanmış olan sahnelerin kusursuz bir şekilde yerleştirilmesi için sağlanan "Camera Tracking" özelliği. Değişik platformlar ile daha rahat bağlantı kurulabilmesi için Apple QuickTime 3.0 desteği, yüksek kaliteli görseller için Kodak Cineon'un 10-bit'lik logaritmik dosya formatı olan CIN ve SGI'nin .rgb, .rgba, .sgi formatlarını okuma ve yazma özelli-

ği, "Boolean" işleminde yüzey örme ve düzenleme gelişmeleri, yüzey modellerin şekillendirilmesi ve de-

taylandırılması için yeni dilimleme (slice) aracı, yüzeylerin düzenlenmesi için üçgen ve dörtgen yüzey (face/quad) düzeyinde çalışan yüzey kesme ve dilimleme araçları, yüzey (face) bazında, malzeme düzenleyicisinden sürükle-bırak işlemiyle malzeme atama olanakları Max R2.5'in diğer yeni özellikleri arasında. Sanal mekanların oluşturulması ve düzenlenmesi için de "VRML" desteği sağlanmış. VRML-97, VRML-1 ve VRML formatında saklanmış olan sanal mekanları basit canlandırma değerleri ile okuma ve yazma işlemleri gerçekleştirebiliyor. 3D Studio MAX R2.5, Windows NT ve Windows 95 üzerinde çalışıyor.

Bilgi için: Sayısal Grafik

Tel: (212) 293 04 23

Fiyatı: 4250 \$ + KDV

LAN'dan Internet'e Çıkış

Surecom yerel networklerden Internet'e çıkış ürünlerini sundu. Surecom'un Internet Mini Gateway ve Internet Mini Hub'ı, LAN'dan Internet'e ulaşımı, şeffaflığı, iki bant genişliği ve sınırsız LAN kullanıcısı paylaşımına olanak veriyorlar. Bu ürünlerle kendi web sunucunuzu, e-posta sunucunuzu, FTP server'nızı kurabiliyorsunuz. Birden fazla IP nu-

marası Class C IP adresi gerektirmiyor. Özelliklerini sıralarsak; IEEE 802-3 10Base-T ve 10Base2 standartları, dial-up/leased line ve ISDN/PSTN bağlantı, PPP, IP, Authentication ve LAP uzantıları için destek, LAN standart protokolleri: DHCP, BOOTP, JMTCP, ARP, FTP, Internet/Intranet erişimi için ekstra server ihtiyacı yok. Dahili 4 M DRAM ve 128 KB (2MB) Flash ROM ile birlikte CPU, LAN kullanıcıları için Firewall ve güvenlik, tüm platformlara tam uyumluluk (Windows NT/98/95/3.1, Netware, Unix, OS/2, Apple OS) LAN'da e-mail/web/FTP ve

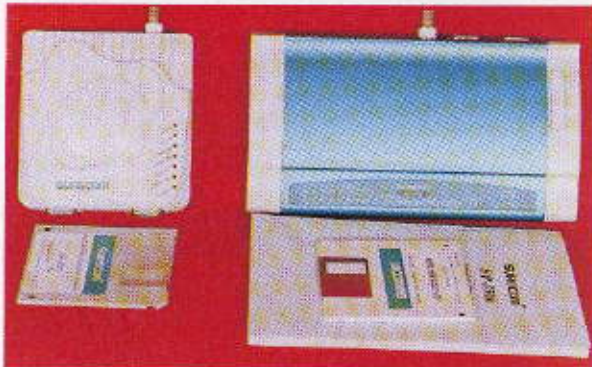
Intranet serverları kurma imkanı ve kolay kurulum arabirimi de ürünlerin diğer önemli özellikleri arasında. Ep-3501 Internet Mini Gateway'in teknik özellikleri: 2 WAN port desteği (DB-9 female konektör), 1 LAN port desteği (RJ-45 ve BNC), iki Wan portu arasındaki trafiği otomatik ayarlama, kopan hatı otomatik olarak tekrar bağlama, bir WAN portunu yedek hat olarak ayarlama. EP-3506 Internet Mini Hub'ın teknik özellikleri ise şöyle: 1 WAN port desteği (DB-9 female konektör), 5 LAN port desteği (RJ-45), 1 Up-link port (RJ-45 ve 1 BNC konektörü), Link, Activity, Collision ve Partition ledleri.

Bilgi için: EMPA

Tel: (212) 599 30 50

Fiyatı: Mini Gateway: 349 \$

Mini Hub: 299 \$

Mac'lerin En Sevimlisi

Apple, orijinal Macintosh tasarımını yeni bir estetik anlayışla birleştire-

köşeye izlenebilir görüntü büyüklüğü, bir tuşla kolay bağlanabilir In-

rek iMac adlı yeni bir ürün oluşturdu. iMac'in özellikleri; 233 MHz hızındaki Power PC G3 mikro işlemcisi, 512kB backside cache, yerleşik 15 inç yüksek kalite ekran, 1024x768 piksel çözünürlük, 13.8 inç köşeden

ternet erişimi, yerleşik iç 33.6 Kbps modem, 10/100 Base-Tx Ethernet, 12 Mbps USB ve 4 Mbps Infrared kapısı (IrDA), Mac OS 8.1 işletim sistemi ve 24x CD-ROM sürücü. iMac'in görüntüsüne de çok önem verilmiş.

Monitörü ve işletim sistemi gri ve turkuaz renklerden oluşan yarı saydam bir gövdeye yerleştirilen iMac'in klavye tuşları da ışığı geçiriyor ve yeniden düzenlenen fare, makine çalışırken ışık yakıyor.

Bilgi için: Bilkom

Tel: (212) 293 39 40

Fiyatı: Henüz belli değil.

Süper Performans

IBM, önceki modellere oranla iki kat performans sunan S/390 sunucu ailesinin yeni üyesi S/390 G5'i tanıttı. Generation 5 server yeni sistem, 10 mikro işlemci çalışacak şekilde ayar yapıldığında, saniyede 900 milyon komutluk (MIPS) bir performans sergileyebiliyor. S/390 G5, IBM S/390 CMOS teknolojisinin beşinci kuşak ürünlerini temel alan 16 yeni modelden oluşuyor.

Gelişkin bir güvenlik sistemine sahip olan sunucu, üst-düzyer bir veri şifreleme uyarlaması olan Triple DES'in şifreleyici yan işlemci güvenliği de artmış. Sunucuyu OS/390 işletim sisteminin en yeni sürümü ile çalıştıran kuruluşlar, Internet si-

tesinde günde 800 milyon "hit"i sorunsuz işleyebilen bir web server'a da kavuşmuş olacaklar.

Her 12-18 ayda bir S/390 CMOS işlemcilerinde yeni kuşak ürünlere geçmeyi planlayan IBM, bu sistem

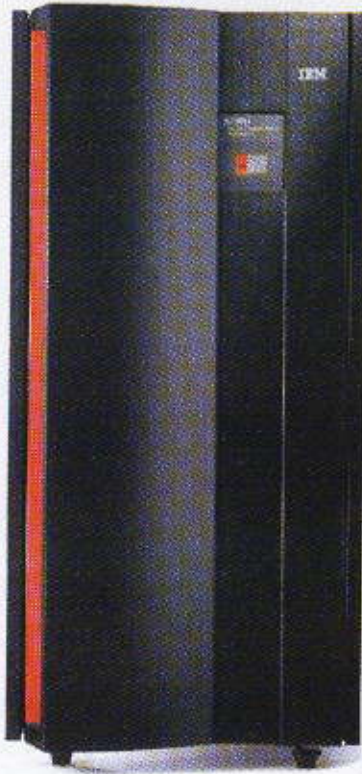
ailesinin iletişim bant genişliğini hem fiber optik teknolojilerinden faydalanarak hem de fiber kanalları destekleyerek artırmak düşüncesinde. Ayrıca, Fast Ethernet'e kıyasla 10 kat daha hızlı ağ bağlantısı sunan Gigabit Ethernet teknolojisini temel alan özellik ve becerileri de S/390 sunucu sistemlerine ilave etmeyi planlıyor.

Bilgi için: IBM

Tel: (212) 280

09 00

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

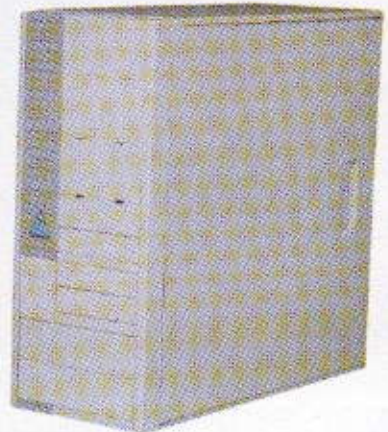
Küçücük ATX Kasa

"PC kasası önemli değil, önemli olan içindekiler!" devri sona eriyor. Günümüze kadar hem büyüklüğü ile hem fiyatıyla aynamayan ATX kasalar artık micro formda. EMPA'nın distribütörü olduğu TASK tarafından üretilen TK-200 serisi kasalar 230 Watt güç kaynağına sahip. Yandan açılan kapığı sayesinde erişim kolaylığı sağlayan kasanın 2*5.25" FDD 3*3.5" HDD boşluğu bulunuyor. Boyutları ise 430x175x115. ATX 2.01 standartlarına uygun kasanın ayrıca Intel tavsiyesi, CE ve FCC onayı da var.

Bilgi için: Empa

Tel: (212) 599 30 50

Fiyatı: Henüz belli değil.

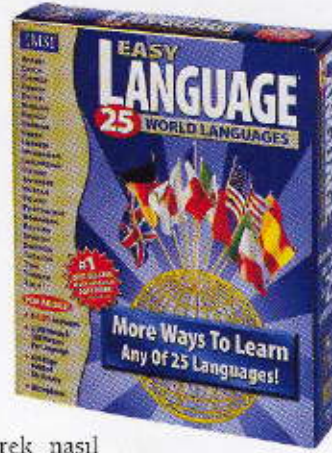
Easy Language: Bir Programla 25 Dil

IMSI tarafından üretilen yazılım şimdiye kadar piyasaya sürülen en kapsamlı yabancı dil öğretim CD seti olma unvanını yakalayacak gibi gözüküyor. Çünkü sadece 2 CD'den oluşan bu sette tam tamına 25 adet dil yer alıyor. Kullanımı da oldukça kolay ve zevkli olan arabirim, evrensel dil olan grafikli tuşlarla desteklenmiş. Program günde sadece bir kaç dakikanızı ayırarak 150 ülkede geçerli olacak 25 dilde iletişim kurmanızı sağlıyor. Yer alan 25 dilde tüm konuşmalar dilin yerlileri tarafından telaffuz edilmiş. Bu da size dili daha doğru telaffuz edebilme imkanı tanıyor. Aynı şekilde siz de bunları tekrar ederken kayıt yapıyor ve ses tanıma özelliği ve Voiceprint tarafından karşılaştırma yapıp ne kadar başarılı olduğunuzu öğrenbiliyorsunuz. Destekli Multimedya turları ve 700'den fazla Web sayfası Link'i ile hayallerinize yolculuk yapabilmeniz de mümkün oluyor. Öğrenciler, iş adamları, çok fazla seyahat edenler veya dil öğrenmeyi sadece hobi olarak edinenler dahil her kesimden her yaş grubundaki insanın kelime dağarcıklarını geliştirebilecekleri bir yazılım olan Easy Language'de işlemler 4 ana adımda yapılabilir. Önce ilk adım olarak İçinde Türkçe'nin de yer aldığı İngilizce, İspanyolca, Fransızca, Almanca, İsveççe,

Portekizce, Zuluca, Flemenkçe, İtalyanca, Rusça, İbranice, Macarca gibi 13 doğal dilden birinin seçimini yaparak 24 dilin herhangi birini öğrenmeye başlıyorsunuz. İkinci adımda özel kelimeler, anahtar deyimler veya basit kelimelerin söylenişini, seslendirme olanakları sayesinde de kelimelerin doğal seslendirilmesini ve yabancı dilin doğal alfabetini izleme olanağına sahip oluyorsunuz. CD seti ile beraber gelen mikrofon ve oldukça gelişmiş ses tanıma özelliği ile telaffuzunuzu tekrar tekrar dinleyerek nasıl söyledığınızı grafik halinde de görebiliyorsunuz. Böylece dilin doğal şivesini izleyerek kendi şivenizi ona göre uyarlayabiliyorsunuz. Çok değişik ve eğlenceli methodların da kullanılması ile öğrenme daha da kolaylaşıyor. Dünya kültürleri ve tarihi arasında gezinti yapıp yazılı diller ile kendi öğrendiğiniz diller arasında oyunlar oynayarak öğrenmek eğlenceli bir hal alıyor. Ayrıca Latin alfabesi dışındaki yazımları keşfetme şansınız da oluyor. Multimedya ve İnternet desteği ile dünyadaki kültürleri, tarihleri ve ge-

zinti yerlerini keşsettiğiniz bu eğitimsel oyunların yanında her bölümün sonunda yer alan testler ile bilginizi de ölçebiliyorsunuz. Her dil için 2200 anahtar kelime ve 350 deyimden toplamda 59400 kelime ve 9450 deyim

ile oldukça geniş bir kelime dağarcığına ulaşmak da mümkün oluyor. Kutuda hediye mikrofonun yanında bir de 600 sayfalık basılmış sözlük hediye olarak geliyor. Doğal "gör, duy, söyle" gibi ispatlanmış bir öğretim methodunun kullanıldığı yazılım fiyatı ile de oldukça uygun ve son zaman-

larda çıkmış kaliteli dil eğitim setlerinden. Sette yer alan 25 dil ise şu şekilde sıralanıyor: Arapça, Çekoslovakça, Çince, Danimarkaca, Hollandaca, İngilizce, Fransızca, Almanca, Yunanca, İbranice, Macarca, Endonezyaca, İtalyanca, Japonca, Korece, Polonyaca, Portekizce, Romanca, Rusça, İspanyolca, İsveççe, Tagalogça, Taylandça, Türkçe ve Zulu dili.

Bilgi İçin: Arşiv Yayıncılık

Tel: (0212) 211 98 99

Faks: (0212) 272 96 02

Fiyat: 110 \$ +KDV

PhotoDisc: Telifsiz Dijital Fotoğraf Stoğu

Dünyada telifsiz fotoğraf sağlayıcı olan PhotoDisc firması koleksiyonunda CD-ROM üzerinde 20.000 ve sonradan alınabilecek yada siteden indirilebilecek 30.000 adet resim içermektedir. Böylece toplamda 50.000 adet resim ile oldukça büyük bir seçim şansına sahip olunabiliyor. PhotoDisc'in

Starter Kit'ini aldıktan sonra buradaki 250 sayfalık kitaptan ve iki disk üzerinde yer alan listeden aradığınız resmi bir arama makinesi vasıtası ile çok kolay bir şekilde seçebiliyorsunuz. Yine bu disklerde yer alan resimlerin düşük çözünürlükteki kopyalarını isterseniz ön çalışmalarımızda da kullanabiliyorsunuz. Başlangıç kitinizi geliştirmek istediğiniz zaman ek kaynak kitapları alıp 5 kitapta 25.000 resim ve her kitapta 10 bedava yüksek kalite-

tede resim ile toplamda 50 yüksek kaliteli ücretsiz resme de sahip olabiliyorsunuz. İsterseniz İnternet vasıtası ile www.photodisc.com adresinden doğrudan düşük ve yüksek kalitede resimler de indirilebiliyor. Volumes serisinde 336 resim yer alırken diğer serilerde ortalama 100 kadar fotoğraf yer almakta. İyi bir fotoğraf arşivi.

Bilgi İçin: Tetris Bilgisayar

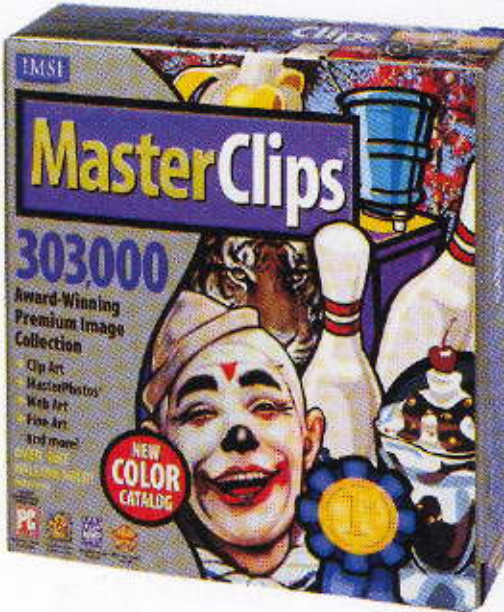
Tel: (0216) 344 80 08

Faks: (0216) 443 35 58

MasterClips 303000

Özellikle Clipart ve Showcase'leri ile tanınan IMSI firması tarafından piyasaya yeni sürülen bu CD paketi, MasterClips serisinin en yeni ve en geniş kapsama sahip olanı. Şimdiye kadar daha çok MAC'ler ve grafikerler arasında bilinen ve oldukça yüksek fiyatlarda satılan Showcase'lerin elektronik ortama aktarılmış hali olarak tanımlanabilecek bu serideki resimler PC'lerde açılabilir ve çok makul fiyatı ile bir ev kullanıcısının bile alabileceği bir boyutta seyrediyor. Ödül almış bir imaj koleksiyonu olan MasterClips aynı zamanda en güncel imaj koleksiyonu olma özelliğini de elinde tutuyor. Bir önceki sürümüne göre kullanıcılardan gelen istekler doğrultusunda da geliştirilmiş olan koleksiyon ile tebrik kartlarından Web sayfası dizaynına kadar çok geniş bir alanda çalışma yapabiliyorsunuz. Yüksek kalite-

de WMF formatında 126000 vektör imajın yanı sıra en iyi kalitede ünlü sanatçıların koleksiyonlarından seçilmiş klasik illüstrasyonlar da artık paket içinde yer alıyor. Belgelerinize daha güzel görüntüler katacak Master nesnelerinin sayısı ise

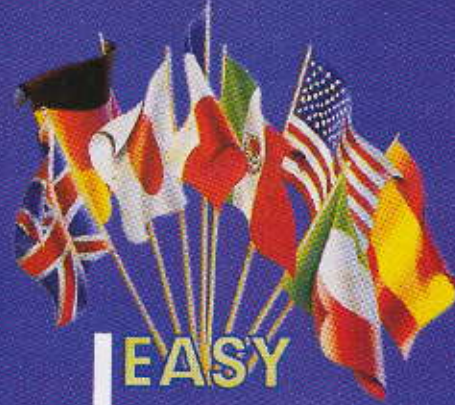
2100'u buluyor. 47000 adet dünyanın en iyi koleksiyonlarından seçilmiş klasik imajların yanında Web tasarımlarında kullanılacak 14500'ü canlandırılmış 54800'de Web imajı bulunuyor. Son olarak da 14000'i yüksek çözünürlüklü fotoğraf olmak üzere toplamda da 55000 fotoğraf yer alıyor. Pakette bulunan Clipart editörü ile seçtiğiniz imajların her hangi başka bir programa ihtiyaç duymadan kolayca değiştirebiliyorsunuz. Grafik dışında, 4600 en popüler seslerin, müzik kliplerinin, çeşitli hayvan seslerinin, sinyallerin, çizgi film, şehir hayatının, insanlar seslerinin yanında 300 tanesi el yazı stili olmak üzere 2000 font bulunuyor. Evde ödev hazırlayanlardan, profesyonel grafikerlere kadar herkesin kullanabileceği bir paket.

Bilgi İçin: Arşiv Yayıncılık

Tel: (0212) 211 98 99

Faks: (0212) 272 96 02

Fiyat: 190 \$ +KDV

EASY LANGUAGE: DİL SORUNU ÇÖZÜLMÜŞTÜR!

25 Dünya Dili tek bir Katalogda!

IMSY EASY LANGUAGE Katalogu Dil öğrenmeyi keyif haline getiriyor.

Öğrenciler, işadamları, gezginler, serüvenciler; biran önce bilgisayarınızın başına geçin ve kendinize bir Dil seçin. IMSY EASY LANGUAGE ile gerisi kolay!

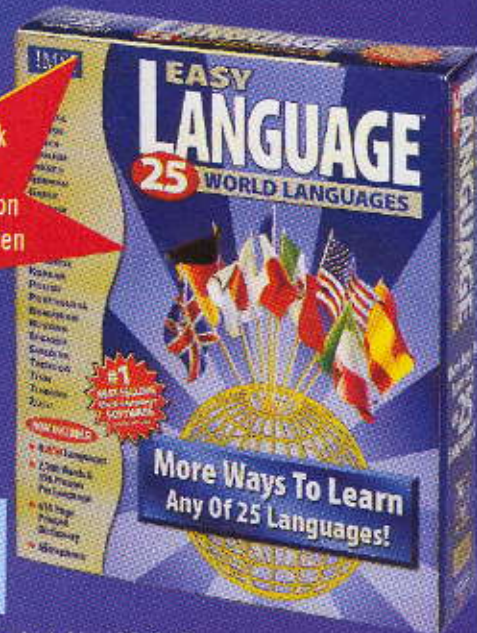
İngilizce'den Çince'ye, Rusça'dan Macarca'ya tam 25 dünya dilini IMSY EASY LANGUAGE'İN eğitici ve eğlenceli yöntemiyle öğrenin.

EASY LANGUAGE'e özgü Gör, Duy, Sayle Metodu'ndan yararlanın: Ekrandaki grafikte sesinizi kendi gözlemlerinizle görün; yanlışlarınızı kendiniz düzeltin, doğru ve eksiksiz bir telaffuza sahip olun.

- Her dil için 2200 anahtar sözcük
- En sık kullanılan 350 deyim
- Toplam 59000 sözcük, 9450 deyim
- Oyunlar, Fotoğraflar, Mültimedya olanakları

Dilinizi seçin, İNTERNET'te kültür ve tarih sörfüne çıkın!

Altı yüz sayfalık
basılı Sözlük
ve Süper Mikrofon
EASY LANGUAGE'ten
HEDİYE!

arşiv
YAYINCILIK

Mesut Cemil Sok. Sekizler Apt. No: 38 D: 2

Mecidiyeköy 80310 İSTANBUL

Tel: (0212) 211 98 99 - 212 08 56 Fax: (0212) 272 96 02

Internet: www.arsiv.com

Netware Sorun Giderme Kılavuzu

Eğer bir Netware ağına yöneticisi ya da teknik destek elemanı iseniz, sorunları gidermek mutlaka öncelikli işlerinizden biri sayılır. Alfa yayıncılık tarafından Türkçe'ye çevrilerek piyasaya sürülen kitap, işte bu konuda ağı ilişkin sorunlarınızı gidermeyi daha kolay bir hale getirecek ve sizi pek çok tipik sorun giderme tuzaklarından koruyarak, sistematik bir yaklaşımı nasıl kullanabileceğinizi gösterecek oldukça yararlı bir eser. Bir sistem uzmanınız olmasa da, sorunlarınızı kendiniz çözüyor olsanız bile Dos ve Windows'un temelleri, dosya sisteminde gezinebilmek, donanım montajı ve sistem konfigürasyonunun temelleri gibi belli başlı bilgileri bilmeniz bu kitaptan yararlanmanız için yeterli olacaktır. Dört ana bölümden oluşan kitabın ilk bölümü kavramların tanımlandığı, sorun gidermenin prensiplerine genel bir bakışla başlıyor. Daha sonraki 2. ve 3. Bölümde

Facialar başlığı altında, sistemde meydana gelebilecek sorunları önleyebilmek, en aza indirebilmek veya facia sonrasında yapılabilecek işlemler adım adım anlatılıyor. Çoklu LAN'ların birleşerek oluşturduğu büyük ağlar WAN'larda ki sorun giderme teknikleri de bu bölümde yer alıyor. Geçmiş konuların yer aldığı 4. bölümde

ise bir ağ ortamında çalışan sorun giderme uygulama programları, ağını güncellerken ki sorunlardan kaçınmak, sorunları çözmek için bazı ipuçları, hileler ve teknikler gibi bazı özelleşmiş bilgileri bulabiliyorsunuz. Kitabın sonunda yer alan 3 ek de ise sırasıyla başvurulabilecek On-Line ve basım kaynakların listesi, sorun gidericiler için var olan bazı araçların listesi ve ağınızın envanterini çıkartmak ve iş istasyonları, sunucular, ağ aygıtlarının konfigürasyonlarını kaydetmek üzere kopyalayabileceğiniz formları bulabiliyorsunuz. Kitap ile beraber gelen CD de ise The Micro House Technical Library Encyclopedia of I/O Cards, Micro House Technical Library ve Support on Site for Hardware gibi ürünlerin demoları yer almakta.

Bilgi için: Alfa Yayıncılık
Tel: (0212) 511 5303
Faks: (0212) 519 3300
Fiyat: 4.950.000 TL

Office 97 Professional Türkçe

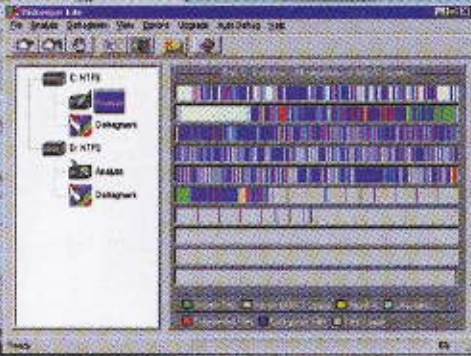
Şu an piyasada olan onlarca Office 97 anlatan kitabın arasına eklenen kitap Alfa yayıncılık tarafından piyasaya sürülüyor. Diğer bir çoğundan farklı olarak Türkçe ve profesyonel Office 97 sürümünü anlatan kitap, evde, işte ve kursta kullanılacak her düzeyden kullanıcıya hitap edebiliyor. Profesyonel sürümde yer alan Word, Excel, Power Point, Outlook, Access ve Visual Basic for Applications'un anlatıldığı bölümlerin dışında kitabın hemen başında Bir Bakışta MS Office 97 başlığı adı altında Office 97 genelinde ve her bir ögesinde yapılan Intellisense Teknolojisi, sihirbazlar gibi değişiklikler ve yenilikler anlatılıyor. Yine bu bölümde kullanıcıya yardımın özelleştirilmesi, gelişmiş yazılım yönetimi, sistem yönetim sunucusu, araç çubukları, bütünleşik uygulama-

lar, Internet-Hazır, özelleştirilebilir ve akıllı yazılımlar, Frontpage desteği ve entegrasyonunun yanında Office elemanlarının Intranet ve Workgroup çözümleri gibi konular da yer alıyor. Her bölümde ilgili Office bileşeni ile ilgili yer alan yenilikler, eski sürümle çalışma, bir işlemi nasıl yapacağımız, eklenen yeni komutlar gibi standart başlıklar yer alıyor. Bunların dışında o bileşenlere ait bazı özel uygulamaların nasıl yapılacağı da bu başlıklara ekleniyor. Örneğin Word'de kelime işlemlere özgü bazı işlemler anlatılırken bu Excel'de değişiyor. Visual for Applications ve Access gibi programlama dillerine ilgili bölümlerde ise programlamadan çok programlama dillerin nasıl kullanıldığı anlatılmakta. Türkçe Office 97'nin profesyonel sürümünü anlatması gibi özel-

likleri dışında diğer Office kitaplarından çok farklı değil.

Bilgi için: Alfa Yayıncılık
Tel: (0212) 511 5303
Faks: (0212) 519 3300
Fiyat: 3.500.000 TL

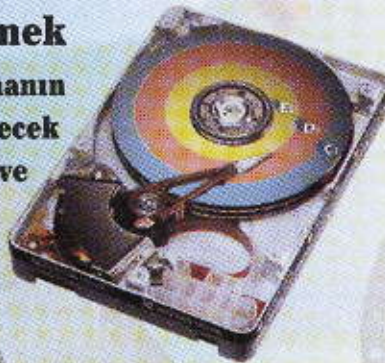
**Windows Nt altında
hızlı çalışabilmek için
sitemin kontrolü ve bakımı.**

52

**Windows 98 hakkında
bilmek istediğiniz herşey.
Terfi etmek gerekli mi?**

Sabit disk bölümlere ayırmanın yolları, ortaya çıkabilecek sorunların çözümleri ve pratik chipucları.

94

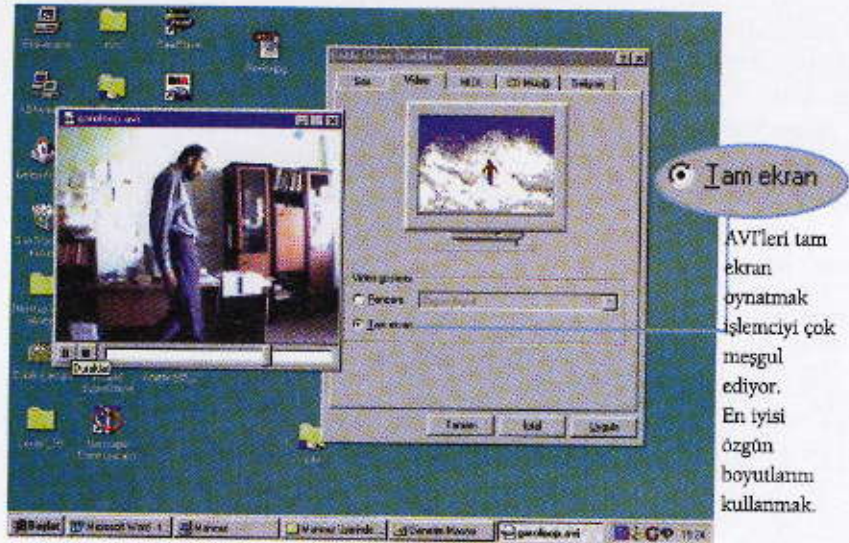
**Toplayın, biriktirin,
sürekli elinizin
altında olsun.**

Bilgisayarda Daha Fazla Hareket

Multimedya sadece ses, video ve parlayan detaylar demek değil. İlgili araçların beraberce çalışması da önemli.

Bu sayfalarda nerelerde sorunlar olabileceğini göreceksiniz.

Tam ekran

AVT'leri tam ekran oynatmak işlemciyi çok meşgul ediyor. En iyisi özgün boyutlarını kullanmak.

PC Windows 3'ten beri aynı havayı çalıp duruyor, Windows 95'ten beri ise filmleri başarıyla oynatıyor. Online servislerin ve Internet'in de katkılarıyla multimedya öyle bir hale geldi ki, son iki senedir artık multimedya özelliklerine sahip olmayan bir bilgisayar satılmıyor. En azından bir ses kartı ve hoparlör artık her bilgisayarda var. Hemen hemen tüm grafik kartları AVI hızlandırıcılara ve sıkıştırılmış filmleri çözücülere sahip.

Doğal olarak multimedya eklentileri ile ilgili sorunlar da gün geçtikçe artıyor. Çoğunluğu da aynı yönde:

Kalite düşük, ses zayıf, film tekliyor, renkler doğru değil. Her zaman sorun donanımda olmuyor, çoğu zaman sebepleri yazılımda da aramak gerekebiliyor.

Uyum yok. A uygulaması B formatını okuyamıyor veya önce kendi anladığı formata çevirmesi gerekiyor. Sonuç kötü olabiliyor. Bazı durumlarda seçenekler yardımıyla veya uy-

gulama seçimi ile daha iyi sonuçlar elde edilebiliyor.

Sistemin performansı düşüyor. İşlemci multimedya için çok çaba sarf ederken sistemin geri kalanını da ihmal etmemeli. Yüklenme analizi sonucunda tüm harekete rağmen nasıl sorunsuz çalışmaya devam edebileceğinizi görüyorsunuz. Günlük kullanımda karşınıza çıkma ihtimali olan

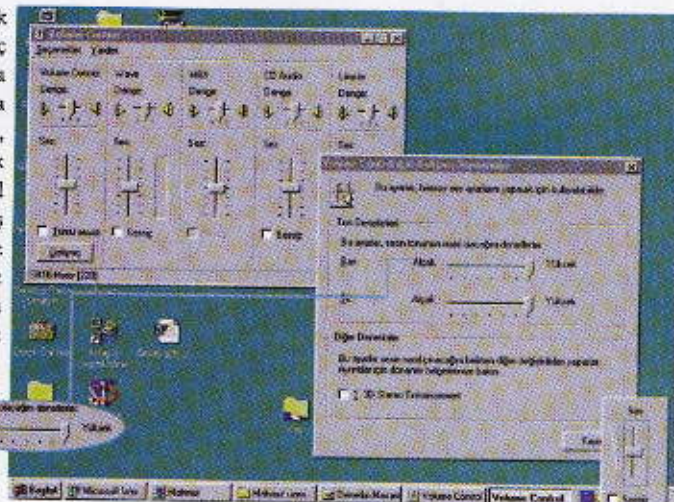
sorunları çözmek için çeşitli yöntemler sunuyoruz.

CD Sürücüsü İlgili Sorunlar CD Sürücü Müzik Çalmıyor

Windows birden müzik CD'sini çalmayı keserse bazı insanlar için bu gerçekten dünyanın sonu anlamına gelebilir.

Çözüm: Ne kadar banal gibi de gel-

Eğer müzik CD'sinden hiç ses gelmiyorsa ve kablolarla sorun yoksa, miksera girerek ayarları kontrol edin. Gelişmiş özelliklere girerek bas-tiz ayarlarını da yapabilirsiniz

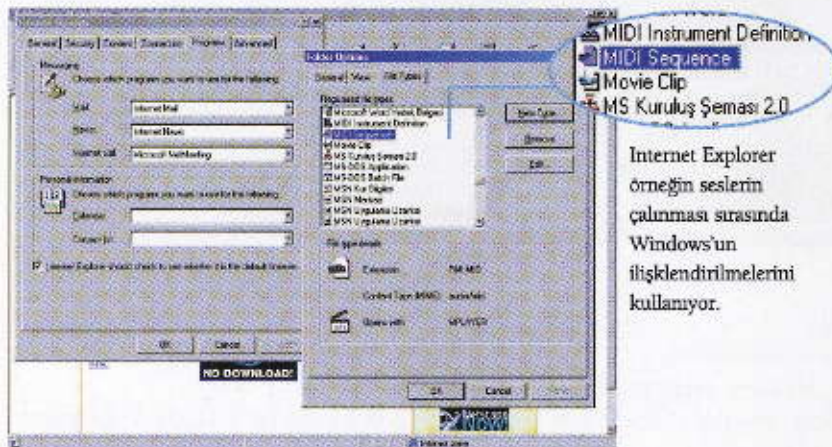
se de önce sistemdeki diğer seslerin hala var olup olmadığını araştırın. Eğer hiçbir şey duyulmuyorsa hoparlörlere giden bağlantı ile ilgili bir sorun vardır; ya da Windows'u sağır ettiniz demektir. Eğer "Sys-Tray"deki hoparlör simgesi kırmızı ile işaretlenmişse onun üzerine bir kere basarak aşağıda bulunan "Tümü Sessiz" kutusuna tıklayarak sesi tekrar açabilirsiniz. Bu arada hoparlörünüzün sesini de ayarlayabilirsiniz.

Eğer Windows hala sessiz ise aynı simge üzerine iki kere tıklayıp CD'nin sesini kapatıp kapatmadığınızı kontrol edin. Ses kartından bağımsız olan bu mikser üzerinden isteni-

Videolar Sorunluyrsa AVI'lerle İlgili Sorunlar

AVI dosyaları genellikle kısa filmler veya animasyonlar oluyor. Bunlar da daha çok CD intro'ları, Web sayfalarındaki veya programlardaki görüntüler için hazırlanıyor. Sorun daha çok oynatma sırasındaki kalite düşüklüğü.

Çözüm: Windows'ta kurulu olan programın üzerine başka program kurmamaya dikkat edin. Eğer AVI'lerle dolu bir multimedya CD kuruyorsanız, kurulum programı büyük ihtimalle "Video for Windows"un herhangi bir sürümünün kurulu olmadığını söyleyecektir. Bu

Internet Explorer
örneğin seslerin
çalınması sırasında
Windows'un
ilişkilendirmelerini
kullanıyor.

len ses kanallarının kapatılması mümkün. Eğer hala ses yoksa ses kartının dışarıdan girilen sesleri çalışmadığını kontrol etmelisiniz. Mikrofon ile bir deneme yapabilirsiniz.

Sorunun sebebi Windows'un ses CD'si üzerindeki verilerle bağlantıyı kaybetmesi de olabilir. CDA uzantılı dosyaları Windows C:\WINDOWS\cdplayer.exe\play komut satırı üzerinden kendi çalıcısı ile ilişkilendiriyor. Bunu Görünüm'den Seçenekler'e girip, dosya tiplerini inceleyerek görebilirsiniz. Orada ilişki için çalma opsiyonunun seçildiğini göreceksiniz.

Bu ilişkilendirme ile ilgili sorun eğer bu işi Windows'un elinden almak isteyen bir program kurarsanız ortaya çıkar. Program kaldırılrsa bile ilişki onu gösterdiğinden sorun çıkacaktır.

mesajı dikkate almayın. "Video for Windows" Windows 95 altında yer alan bir yazılım ve oldukça iyi çalışıyor.

AVI eğer kısa bir filmcik ise tam ekran moduna geçerek kaliteyi yükseltmeyi deneyin. Bunun için Denetim Masası'ndan Çoklu Ortam'a girerek Video sekmesine geçin ve çeşitli seçenekler ile denemeler yapın. Eğer görüntüyü maksimuma ayarlar, sanız işlemciye çok fazla yük bineceğinden tam ekran moduna geçmeniz de fayda var. Küçük filmler için bu mod yardımcı programlar kullanmadan ekran üzerinde en iyi görüntüyü elde etmeyi sağlıyor. AVI'yi kesmek için ESC tuşunu kullanabilirsiniz.

Birçok grafik hızlandırıcı AVI'leri Windows 95 ile sorunsuz olarak ekrana yansıtabiliyor.

Midi Dosyaları Sorunları Midi Gerçekten Kötü Çalıyor

Midi dosyaları sadece oyunların kullandığı dosyalar değil. Kendi bes-telerini yapanlar veya müziği bu şekilde dinlemekten zevk alanlar için, hele bir de iyi bir ses kartına sahiplerse midi ayrı bir zevk. Ancak ses makineden makineye değişebilir.

Çözüm: Kurulumların birçoğunun hatası aynı. Yanlış sürücü. Genellikle de aynı sorun ortaya çıkıyor. Windows sürücüyü yüklüyor ama aktif hale getirmiyor. Bunu Denetim Masası altında Çoklu Ortam'dan Midi sekmesine girerek yapmak gerekiyor.

Ses kartının getirdiği midi araçları da oldukça enteresan. Sadece sese yankı vermekle kalmayıp midi aletine erişim için de çeşitli opsiyonlar sunuyorlar. Böylece sadece Chorus değil, Synthesizer'ın kendi özel efektleri de kullanılabilir.

Sessiz Web Sayfaları Browser'da Müzik Yok

Bir süredir multimedyanın anlamına bir web sayfasında arka planda çalan müzik de eklendi. Ama bazen Browser çalmayabiliyor.

Çözüm: Öncelikle bakılması gereken Browser'ın kurulu opsiyonları destekleyip desteklemediği. Güvenlik bölümlerine girerek ActiveX ve Java'nın kullanıma açılıp açılmadığını kontrol etmeniz gerekiyor. Wav ve Mid dosyaları için Internet Explorer özel araçlar yerine Windows 95'inkileri kullanıyor. Yani Windows'un ilişkilendirmeleri doğru olarak çalışmalı. Az önce ses CD'leri için yaptığımız araştırmayı şimdi de bu iki dosya tipi için yapmanız gerekiyor.

İşlemciye Yük PC Multimedya Altında Eziliyor

Seslerin çalınması o kadar sorun olmazken bir CD sürücü ve bir MPEG çözücü bir araya gelince bilgisayar duruyor.

Çözüm: Bir müzik CD'si çalarken ▶

işlemciye herhangi bir yük binmiyor, çünkü sadece CD sürücü ve ses kartı çalışıyor. Sorun AVI ile başlıyor. Örneğin Windows 95 CD'sinde yer alan "Goodtimes" orijinal büyüklüğünde oynatılırken işlemcinin performansının %16'sını alıyor. Tam ekranda ise işlemcinin %30 gücünü çekiyor. Zayıf makineler için bu çok büyük sorun. Yapılması gereken oynatmayı orijinal büyüklükte yapıp işlemciye fazla yüklenmemek.

Asıl sorun olanlar tamamen CD üzerinden çalışan multimedya uygulamaları. Bu tip uygulamaları Winword gibi büyük programlarla çalıştırmak hiç de akıllıca değil. CD için kullanılan ön belleği en iyi şekilde kullanarak, böyle CD'ler ile de oldukça yüksek performanslar elde etmek mümkün.

Shareware olarak bulabileceğiniz bazı yazılımlar ile de ön belleği düzenleyerek performans arttırmanız mümkün. CD'den verilerin önceden okunması gerçekten oldukça faydalı. Bu tip yazılımlardan bolca bulunuyor.

Media Control Interface Birden Fazla Ses Kartını Kontrol Etmek

Media Control Interface (MCI) multimedia bileşenlerini sisteme bağlayan arabirimin adı. Donanımdan bağımsız bir erişim sağlıyor. Söz konusu bileşenler ses kartı (MCI Waveform), Audio-CD, Video donanımlarıdır.

nımı, midi ve diğerleri. MCI ayarları-na Denetim Masası, Çoklu Ortam al-tundan Gelişmiş kısmına girerek eri-şilebiliyor. Burada Soundblaster AWE32 veya AWE64 gibi ses kartla-rının sürücülerine rastlanıyor. "Ses Aygıtları"na girip "Bu aygıtta ses özelliklerini kullanma" seçeneği ile sürücüyü geçici olarak kapatmak mümkün. Sürücü silinmiyor sadece devre dışı bırakılıyor. Bunu aynı kar-ta ait iki ayrı sürücünüz olduğu za-man kullanabileceğiniz bir seçenek olarak görebilirsiniz.

"Sadece tercih edilen aygıtları kullan" ayarı da benzer bir sonuç veriyor. Ses kartı tüm sistem için değil de bu modele erişen uygulamalar için sesleri üretiyorlar. Yani bir kart sistem seslerini üretirken diğeri sadece besteleri yaparken kullanacağınız kart olarak belirlenebiliyor.

Yeni kullanıcılar için kafa karıştırıcı bir yöntemle seslerin üretilişini kategorize edebilirsiniz. Farklı yapıtaşlarını hangi konularda iyilerse o durumlar için kullanabilirsiniz.

Ses Sorunları Ses Kartı Kötü Kayıt Yapıyor

Modern ses kartlarının müzik veya sesleri iki kanal ve 44.1 kHz'lik bir frekans ile kayıt etmesi sorun değil. Ama Windows yola bu ayarlarla çıkmıyor. Yarı frekans ile kaydetmek için ayarlanmış olan programlar

özellikle müzik dosyaları oluştururken dosya boyutlarını küçültüyor. Ama ses kalitesi açısından hiç de tatmin edici sonuçlar elde edilmiyor.

Denetim Masası'nda Çoklu ortam içinden ses sekmesine gelerek kayı-tın CD kalitesinde yapılacağını ayar-lamak olası. Kaliteyi "Özelleştir" baş-lığı altından daha da artırmak mum-kün. Ses kartınıza göre 48 kHz'e ka-dar çıkmak olası. Listeden de görebileceğiniz gibi bu ayarlarla sabit diski-nizin limitlerine çabuk ulaşmak da söz konusu. En iyi ayarlarla Win-dows saniyede 188 Kilobayt veri kay-dedebiliyor. Eğer kendinize ayarlar yaptıysanız hemen bir isim vererek kayıt yapmanızda fayda var. Bunun sayesinde farklı kayıt profilleri yaratıp her seferinde ince ayar yapmak-tan kurtulursunuz.

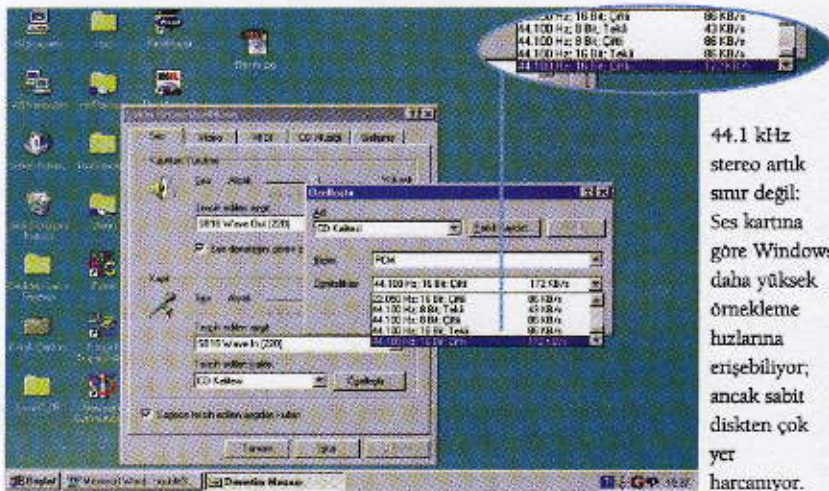
Gizli Grafik Sürücüsü Video Hızlandırıcısı Hızlandırmıyor

Birçok kullanıcı video hızlandırıcı özelliğine sahip grafik kartı modellerine terfi etti. Grafik kartı saniyede gösterdiği resim sayısını artırarak kaliteyi yükseltiyor. Kalitenin yükselmesinin sebebi saniyede 15 resim yerine saniyede 30 resmin daha akıcı ve yumuşak olması.

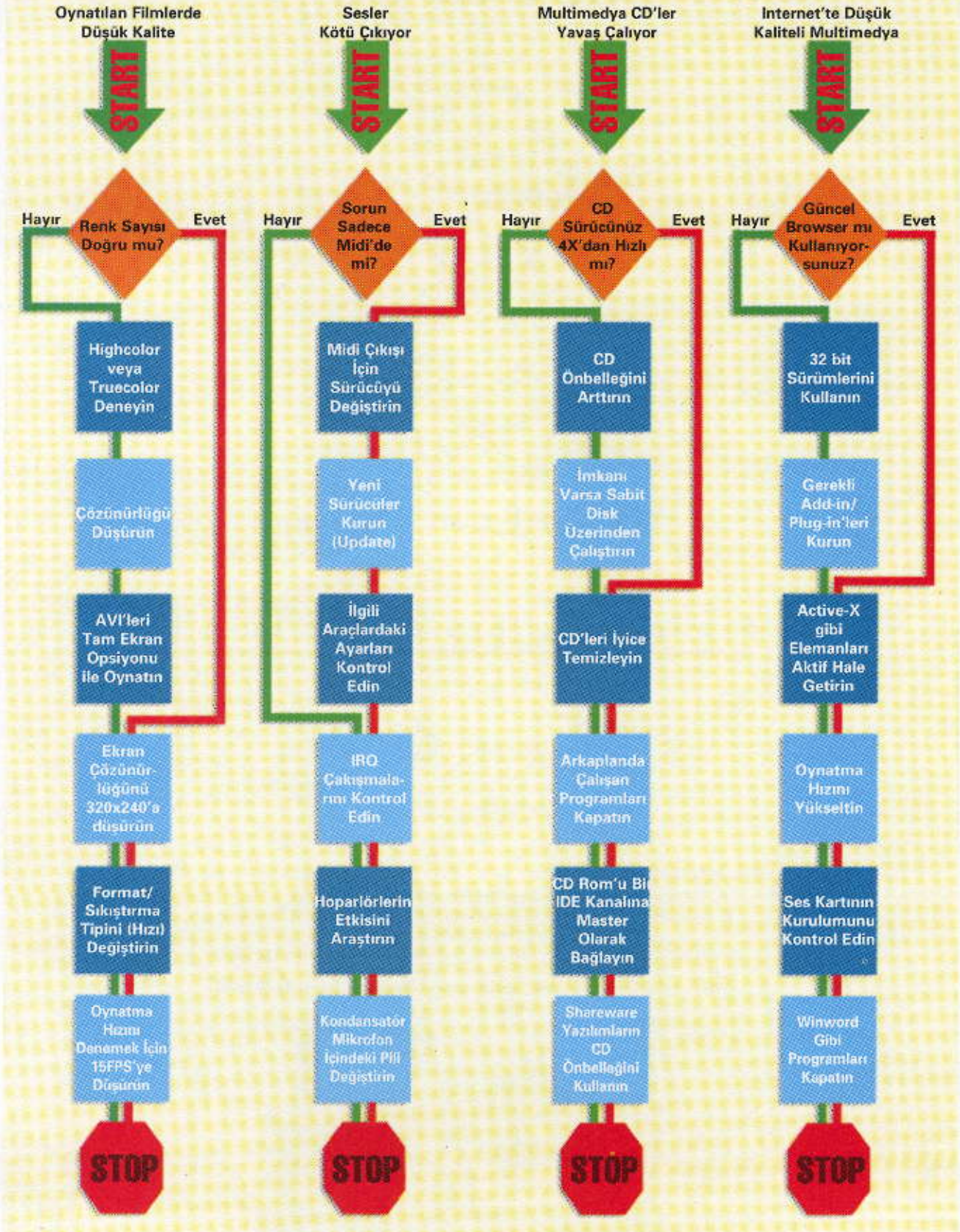
Herkesin unuttuğu bir ayrıntı ise bu opsiyonu sunanın kart ile beraber kurulan sürücü ve yazılım olduğu. Yani hızlanma için sadece sürücünün kurulması yeterli değil. Çoğu zaman karşılaşılan ise kartın ayarlarının Windows'a göre optimal değil üreticiye göre yapılmış olması.

Windows 95b (OSR2) kullanıcıları biraz daha rahatlar. İşletim sistemi ile beraber en son sürücüler geliyor ve kart takıldıktan sonra sürücü hemen yüklenip optimal ekran çözünürlüğü ve renk sayısına ayarlama yapılıyor. Ama yine de daha çok beklentileri olanlar eninde sonunda özellikle de video gösterimi için daha yeni sürücü ve araçları kurmak zorundalar. ☐

André Zurawski'den
çeviren Güclü Aydoğan

Eğer Windows 95 Multimedya Eklentileri İle Sorun Yaşıyorsa

Son Sürat NT

Windows NT ile güvence altında son sürat çalışabilmek için sistemi düzenli olarak kontrol etmeli ve bakımını yapmalısınız. Bu sadece sistemin hızını artırmakla kalmaz aynı zamanda NT'nin uzun süre ve güvenli bir şekilde çalışmasını sağlar.

Daha fazla performans! Normalde bu hedefe ancak RAM'leri, işlemcileri ve sabit diskleri daha hızlıları ile oldukça yüklü bir fiyata terfi ettirerek ulaşabilirsiniz. Ancak birkaç küçük ayarla bedavaya Windows NT'den daha fazla performans alabilirsiniz. İşletim sisteminde yapmanız gereken bakımı ve optimizasyon ayarlarını bu yazıda bulabilirsiniz.

PAGEFILE.SYS

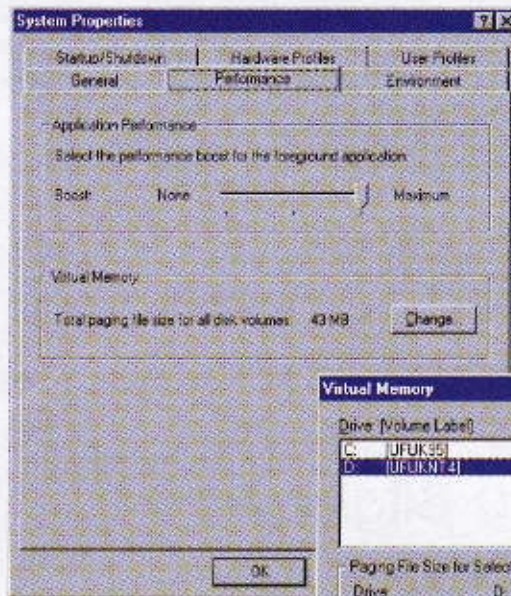
Swap Dosyası Ayarı

Sabit diskteki takas dosyasını doğru kullanarak daha fazla performans elde edebilirsiniz. Takas dosyası Windows'un sanal belleğinin bir parçasıdır. Anabellek, kullanılmayan program kodlarını, başka kodları da alabilmek için, takas dosyasına taşır, yani RAM'in önündeki bekleme salonu gibidir. Sabit diskiniz ne kadar hızlı ve takas dosyası ne kadar büyük olursa tüm sistem de o kadar hızlı çalışır. Windows NT'nin takas dosyasının adı PAGEFILE.SYS ve genelde NT sabit disk bölmesinin (partition) kök dizininde bulunur.

Takas dosyasının boyutunun ne kadar olması gerektiği sorusunun cevabı ise hesaplanarak bulunabilir: RAM kapasitesi + 11 MB. Takas dos-

İçerik

- ▶ Windows NT'yi hızlandırmak
- ▶ Belleği optimum kullanmak
- ▶ Sabit diskten tam performans
- ▶ Sistem bakımı

PAGEFILE.SYS takas dosyasının büyüklüğünü Performance kartında Virtual Memory bölümünde ayarlayabilirsiniz.

yasını optimize etmek istiyorsanız birkaç gün boyunca, bilgisayarınızı kapatmadan önce PAGEFILE.SYS dosyasının boyutunu başlangıç boyutu ile karşılaştırın; birincisi genelde daha büyükse, başlangıç ve maksimum değerlerini daha yüksek tutun.

Takas dosyasını şu şekilde de ayarlayabilirsiniz: "My Computer" simgesine sağ tuşla tıklayın, menüden "Properties"i seçin. Daha sonra "Per-

formance" kartına geçin. "Change" düğmesine tıklayın. Şimdi sürücülerden birini takas dosyası için kullanabilirsiniz. "Page File Size for Selected Drive" alanında takas dosyası için başlangıç (Initial Size) ve maksimum büyüklüğü MB cinsinden belirtin. Son olarak sadece Set düğmesine tıklamanız gerekiyor. Bilgisayarı yeniden başlattığınızda yeni PAGEFILE.SYS dosyası etkinleştirilecektir.

PAGEFILE.SYS**İki Disk,
İki Takas Dosyası**

İki sabit disk kullanıldığında Windows NT daha hızlı çalışabilir. Bu durumda her bir sabit diskte takas dosyası oluşturabilirsiniz. İki okuma kafası aynı anda PAGEFILE.SYS dosyasında çalışabileceği için NT de daha hızlı çalışabilecektir.

Buna karşın bir diskin iki farklı partitionunda iki takas dosyası bir-

(Start - Programs - Administrative Tools (Common) - Disk Administrator) ile oluşturabilirsiniz. Disk Administrator'da View menüsünden "Disk Configuration" seçeneğini işaretleyin. Boş bellek alanlarından birini seçin, [Ctrl] tuşuna basılı tutup başka bir disk alanını işaretleyin. Partition menüsünden "Create Stripe-Set" seçeneğine tıklayın. Windows NT şimdi size Stripe Set'in maksimum büyüklüğünü tavsiye edecektir. Son olarak da Partition ve Create simgelerine tıklayın ve formatlamayı başlatın.

Stripe-Set'ler sadece aynı yapı ve hızdaki sabit disklerde mantıklıdır. Aksi halde yavaş olan hızlı olanı frenleyecektir. Stripe-Set'ler daha fazla sabit diskle de çalışabiliyorlar. NT bir Set'te toplam 32 diski yönetebiliyor. Genel kural şu: Bir Stripe Set ne kadar çok

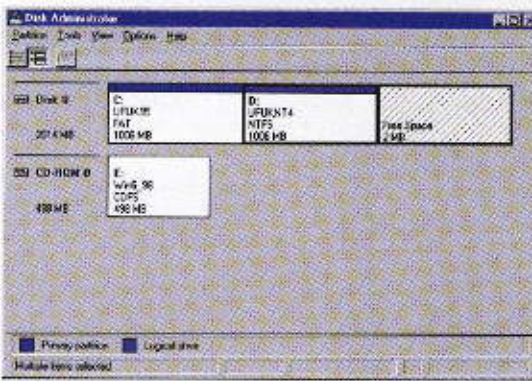
Registry'den iptal edebilirsiniz:

HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\FileSystem anahtarını arayın. Burada sağ fare tuşuyla kısayol menüsünü açın ve New - DWORD Value ile yeni kayıt olarak "NtfsDisableLastAccessUpdate" girin ve daha sonra değerini 1 olarak değiştirin. Ancak bu fonksiyonu sadece erişim tarihlerini önemsemediğinizde kullanmalısınız.

BELLEK**Second Level Cache**

Anakarttaki daha büyük bir Second Level Cache performans için büyük bir artı teşkil edecektir. Ancak işte burada Windows NT kendini bazen frenliyor. İşletim sistemi gerçi çoğu durumda artı belleği doğru olarak tanıyor, ancak bazen yeni modülü yarı kapasite ile kullanıyor. Bu durumda Windows NT'ye yeni büyüklüğü sizin tanıtmamız gerekiyor.

Burda da çözüm Registry'den geçiyor. HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\SessionManager\Memory Management anahtarında SecondLevelDataCache kaydını bulacaksınız. Bu kaydın değeri NT'nin Cache'i nasıl bulacağını belirtir. Bu alanda 0 değeri varsa, NT cache büyüklüğünü HAL (Hardware Abstraction Layer) ile belirlemeye çalışır. İşletim sistemi bunu başaramazsa otomatik olarak 256 KB Cache bulunduğunu varsayar. Böyle bir durumda Cache'nizin

Windows NT'nin Disk Administrator'u ile değişik sabit disklerin partitionlarını Stripe Set'lerde birleştirebilirsiniz. Bu okuma ve yazma işlemlerini hızlandıracaktır.

den açmak hiç de mantıklı değildir. Zira bu durumda okuma/yazma kafası daha uzun yollar katetmek zorunda kalacaktır. Ayrıntılı bilgiyi Uzman Desteği yazısında bulabilirsiniz.

SABİT DİSK**Stripe Set'leri Kullanmak**

İki veya daha fazla sabit diski olanlar başka bir yöntemle de performans kazanabilirler. Zira Windows NT Stripe Set'leri destekliyor. Yani işletim sistemi farklı disklerdeki aynı büyüklükteki partitionları tek bir partitionmuş gibi kullanabiliyor. Bunun avantajı şu: Bir uygulamanın verileri sanki diskte arka arkayymış gibi birçok kafa tarafından aynı anda okunabilir. Dezavantajı da şu: disklerden biri çıktığında, her iki diskteki bilgiler de kaybolur. Ayrıca Stripe Sets partitionlarını diskin formatlanmamış alanlarından oluşturmak zorundasınız - yani hazır kurulu bir sistemde önce boş yer açmalısınız.

Stripe Set'i Disk Administrator

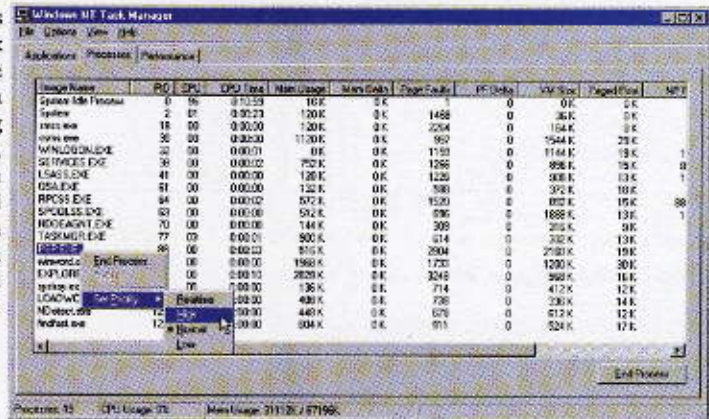
diske sahipse, o kadar hızlıdır.

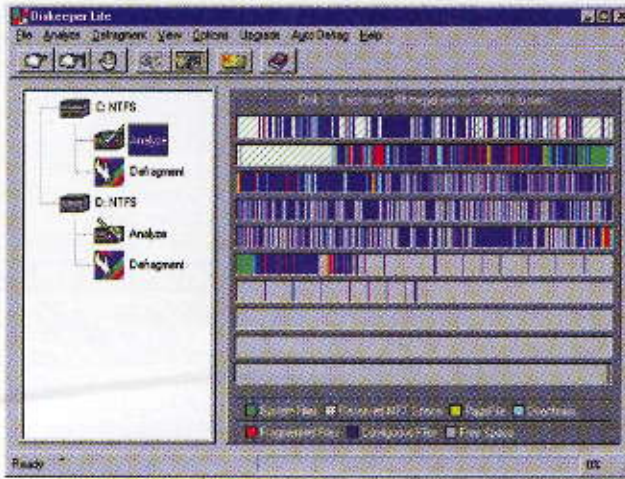
SABİT DİSK**NTFS'yi Hızlandırmak**

NT File System özellikle güvenlik sağlıyor. Hız konusunda da FAT'ten aşağı kalır yanı yok, hatta daha hızlı. Ancak hız kaybının bir bölümünü geri kazanabilirsiniz.

NTFS, bir dizine veya dosyaya nklanıldığında üzerinde çalışılan son tarihi gösterir. Bu bekleme süresini

Windows NT'nin Task Manager'i ile programlara doping yapabilirsiniz, bunun için kısayol menüsünden Priority'leri değiştirmeniz gerekiyor.

Sabit disklerin zamanla performansları düşer, zira veriler sabit diske dağınık (fragmente), böylece okuma/yazma kafası daha uzun mesafeler katetmek zorunda kalır. Diskkeeper Lite gibi programlar dosyaları tekrar birleştirirler.

gerçek büyüklüğünü kendiniz girin, mesela 512.

Dikkat: Değeri Decimal değer olarak girmeniz gerekiyor, yani checkbox'ta Base alanında Decimal seçeneğini işaretlemeniz gerekiyor.

İŞLEMCİ Öncelikler Tanımak

Windows NT gerçek bir multitasking işletim sistemidir. Yani birçok uygulama işlemci üzerindeki çalışma sürelerini paylaşırlar. NT burada işlemci önündeki kuyruk için uygulamalara belli numaralar (bilet gibi) verir. Ancak bu paylaşımı kendiniz de müdahale edebilirsiniz ve bazı programlara öncelikler verebilirsiniz. Bunun için genel olarak iki imkanınız var.

İlk seçenek NT'nin Task Manager'dır. Burada çalışan uygulamalara doping yapabilirsiniz: Sağ fare tuşu ile Applications sekmesinde ilgili programın ismine tıklayın. Kısayol menüsünde "Go To Process" seçeneğini tıklayın. Şimdi programla ilgili process'i bulabilirsiniz - gri renkle işaretlenmiş olmalıdır.

Sağ fare tuşu ile ilgili prosese tıklayın ve "Set Priority" kaydının üzerine gelin, açılan altmenüden ilgili programa öncelik tanımlayabilirsiniz: Realtime'dan (gerçek zamanlı) Low'a (düşük) kadar. Ancak dikkat: Sadece bir uygulamaya yüksek bir öncelik tanıyın, ve bu da en yüksek öncelik olmasın, aksi halde sisteminiz çökebilir.

İkinci seçenek de şu: Programı yüksek bir öncelikte çalıştırmak. Bunun için DOS komut istemine geçin (command prompt) ve start /öncelik program komutunu girin. Burada program yerine programın adı ve gerekirse yolunu girmeniz gerekiyor. Öncelik yerine de yazmanız gereken birkaç seçenek var:

Realtime: Programı gerçek zamanlı kipte çalıştırır

High: Uygulama yüksek bir öncelikte çalışır

Normal: Program normal bir hızda çalışır

Low: Uygulama düşük bir önceliğe sahip olur ve nispeten yavaş çalışır.

SİSTEM BAKIMI NT'ye Perhiz

Sistem performansı çoğunlukla Windows'unuzun ne kadar derli toplu olduğuna bağlıdır. Bu yüzden NT'nin bakımını mutlaka düzenli olarak yapmalısınız. Bunun için değişik yollar kullanıma hazır.

Sabit disk defragmentasyonu: İster FAT ister NTFS olsun - sabit diskteki dosyalar zamanla sabit diske dağınık. Okuma/yazma kafası bu yüzden verileri okumak için daha uzun bir süreye ihtiyaç duyar. Windows 95'in aksine Windows NT defragmentasyon için herhangi bir araçla birlikte gelmiyor - 5.0 sürümünde ise olacak. Bu yüzden diğer üreticilerin programlarını kullanmanız gerekiyor. Çok yaygın olarak kullanılan bir program

Otomatik Regclean

Regclean'i sürekli kendiniz çalıştırmak istemiyorsanız, bu işi NT'ye de yaptırabilirsiniz:

Bunun için öncelikle bir çalıştırma dosyasına ihtiyacınız var. Sabit diskinizin Root dizininde sağ fare tuşu ile Explorer penceresine tıklayın ve New - Text Document simgelerine tıklayın. Dosya adı olarak REG-SIL.CMD girin. Daha sonra sağ fare tuşu ile dosyanın kısayol menüsünü açın ve Edit simgesi ile dosyayı düzenleyin. şimdi bu dosyaya Regclean'in çalışması için şu komutu girin:

```
C:\Program Files\RegClean\regclean.exe /A /S /L
```

Regclean parametrelerinin işlevleri de şöyle:

/A: Regclean otomatik olarak çalışır, kullanıcıya bulunan hataların düzeltilip düzeltilmeyeceğini sormadan.

/S: Bu parametre programın komple arka planında (background) çalışmasını sağlar.

/L: Regclean'in yaptıklarını kontrol etmek için bu parametre REGCLEAN.LOG adında bir kayıt defteri tutar, yapılan işlemler bu dosyaya kaydedilir.

Bir sonraki adımda Regclean'i bir hizmet (Service) olarak belirlemeniz gerekiyor. Öncelikle System özelliklerinde Services altında Schedule hizmetinin etkin olduğundan emin olun. Daha sonra Start - Run ile şu komutu girin:

```
AT 08:00 / every:M C:\REGPUTZ.CMD
```

AT düzenli olarak çalışan bir komut için kullanılır. AT'den sonra emrin çalıştırılacağı ":" işareti ile ayrılmış bir saat girilir. Every parametresi günleri belirtir (M, T, W, TH, F, S, SU).

Tüm otomatik programları tekrar silmek istiyorsanız, AT / delete komutunu girebilirsiniz.

Registry çöpmü temizlemek: Microsoft programı Regclean sistem veritabanındaki gereksiz kayıtları bulup temizler. Küçük bir tüyo ile bunu otomatik olarak da yapabilirsiniz.

Diskeeper'dir. Programı bu ayki CHIP CD'sinde bulabilirsiniz, veya Internet'ten (www.execsoft.com/dklite/download.htm) indirebilirsiniz.

Başka defragmentasyon programları da mevcut, Raxco'nun Perfect Disk'i (www.raxco.com) gibi. Programı satın almadan önce deneme sürümünü de çekip test edebilirsiniz.

Registry Temizliği: Çöple dolu bir Registry sistemi oldukça frenler. Bu yüzden sistem veritabanını gereksiz kayıtlardan temizlemelisiniz. Regclean bu işi sizin için halleder. Küçük bir chipucu ile bunu hatta otomatik olarak halledebilirsiniz ("Otomatik Regclean" kutusuna bakın). Programın 4.1a sürümünü Internet'te www.microsoft.com/ntserver/tools/default.htm adresinde bulabilir veya bu ayki CHIP CD'sinden yükleyebilirsiniz.

Gereksiz Hizmetleri İptal Etmek: Windows NT açıldığında zamanın büyük bir çoğunluğunu değişik hizmetleri yüklemekle geçirir. Bu yüzden alının kural şudur: Ne kadar az hizmet aktif olursa NT de o kadar hızlı açılır ve bellek de bir o kadar rahatlar. Ayrıca yüklenen hizmetlere gerçekten de ihtiyacınız olup olmadığından emin olun. Windows NT'nin Control Panel'ini açın ve Services simgesine çift tıklayın.

Açılan pencerede istediğiniz hizmetleri iptal edebilirsiniz. Bunun için Startup alanında ilgili hizmetin yüklenme şekli (Startup type) olarak Ma-

nuel seçmeniz yeterli. Gerekirse tekrar aktif yapabilirsiniz.

İptal edebileceğiniz potansiyel hizmetler şunlardır:

Plug & Play: Ancak bilgisayarınıza yeni bir ISA kartı takacaksanız bu hizmete ihtiyaç duyarsınız.

Server hizmeti: Bu hizmet sadece network'lerde ve birçok kullanıcı aynı bilgisayarı kullanıyorsa mantıklıdır.

RAS, TCP/IP Netbios Helper, Computer Browser, Network DDE ve Network DDE DSDM hizmeti de ancak ağlarda kullanılmak için tasarlanmıştır.

Schedule: Eğer belirli zamanlarda çalışacak uygulamalarla işiniz yoksa bu hizmeti de iptal edebilirsiniz.

Registry büyüklüğünü belirlemek: Registry'nizin boyutunu küçültmeniz mümkün. Sağ fare tuşu ile My Computer simgesine ve Properties'e tıklayın. Daha sonra Performance ve Virtual Memory bölümünde Change düğmesine tıklayın. Registry Size bölümünde Registry'nin büyüklüğünü öğrenebilir ve maksimum bir boyut belirleyebilirsiniz.

Bu faydalı bir ayardır: NT Registry dosyası sınır değerine ulaştığında sizi uyaracaktır. Sisteminizi bir defa komple konfigüre edip Regclean ile temizlediğinizde, maksimum büyüklüğü güncel değerden 2 MB daha büyük ayarlayın. Uyarı tekrar çıktığında Regclean'i çalıştırma zamanı gelmiş demektir. ☐

Stephan Goldman'dan çeviren
Ufuk Yamankılıçoğlu

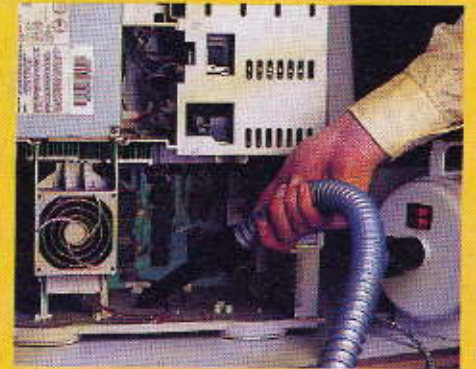
BİLGİSAYARINIZI

ÖLÜME

TERK ETMEYİN!

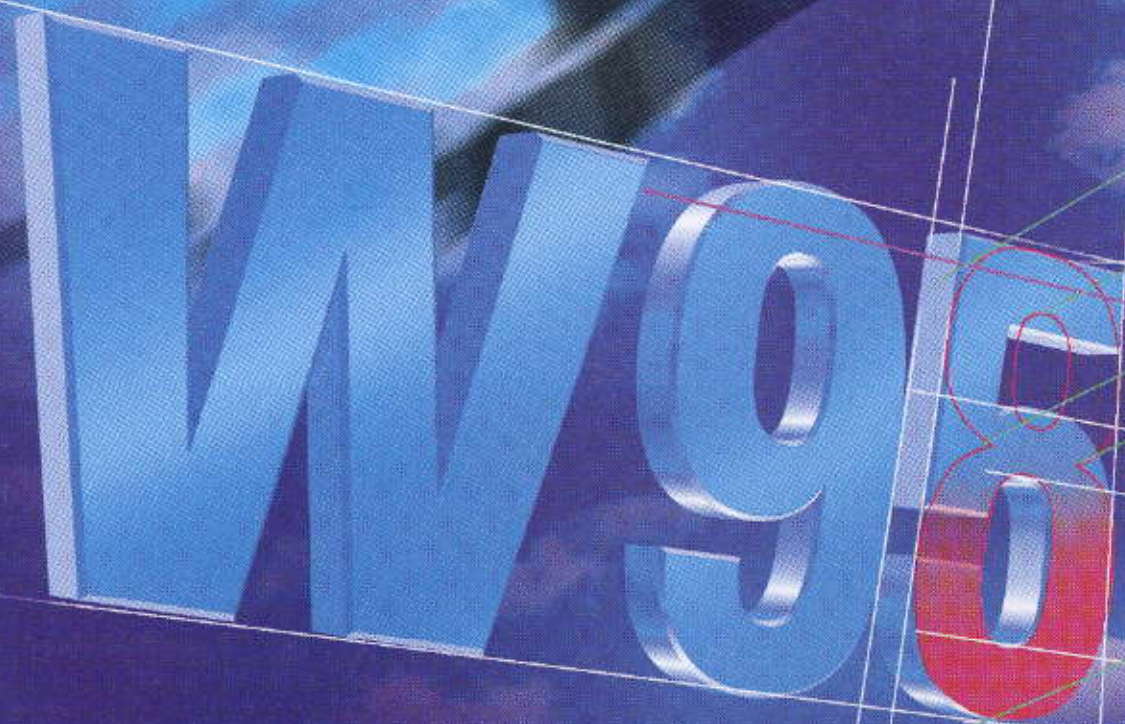

Vakum ve Basıncı Havanın Gerekli Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

**VACUUM
COMPRESSOR**

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
Keçiçe Dede Mh. Fırat Sk. No: 2/2-A Üsküdar/İST.
Tel: (0216) 342 56 87 Fax: (0216) 310 82 65

WW98

A'dan Z'ye Windows 98

Microsoft, Windows 98 ile daha konforlu, kullanımı kolay ve güvenli bir işletim sistemi sunuyor. Bu yazıda Windows 98'in tüm yeni özelliklerini, eksikliklerini ve kimlerin şimdiden terfi etmesi gerektiğini öğrenebilirsiniz.

Microsoft'un yeni sloganı "Work better, plays better". Bu slogandan da Microsoft programcılarının eski sistemin detaylarında değişiklikler yaptıkları anlaşılıyor. Yeni bir arabirim, birçok yerde eklentiler (Add-ons), geliştirmeler vesaire - yeni sürüm artık tamam. Yenilikler şunlar:

Araçlar: İşletim sistemi kendi sihirbazları (Wizard) ile Pluspack yüklü Windows 95'ten kendini çok daha iyi optimize edebiliyor.

Kullanım: Internet Explorer arayüz ve Browser (tarayıcı) olarak çift fonksiyona sahip ve bu entegrasyon oldukça başarılı. Browser Microsoft Web sayfaları aracılığıyla kendiliğinden eski bileşenlere sahip olup olmadığını belirleyebiliyor. Yeni bir şeyler varsa, isteğe bağlı olarak bunları yükleyip sisteme kurabiliyor. Tüm Windows kullanımı Web'te sörf yapmaya benziyor. Singelere çift tıklamanın yerine linklerden alışık olunduğu üzere tek tıklama ile de çalışabiliyor. "Bilgisayarı" gibi pencereler aynı zamanda etkin içerikler de sunabiliyor, yani appletler yanında ayrıntılı bilgiler de verebiliyor. Bunlar masaüstü için de geçerli, gerekli veriler girildiğinde Desktop da yine aynı şekilde renkli bir Web sayfası görünümüne kavuşabiliyor.

Eğlence: DVD'lerin oynatılması için

gerekli modülün Windows 98'de bulunacağı kesindi, ancak Internet televizyonu şimdilik yok. Bunun nedeni Türkiye'de bu teknolojiyi destekleyen altyapının henüz mevcut olmaması. Bunun yerine bir sürü küçük eğlencelikler bulmak mümkün, yeni sesler, ilginç animasyonlar, yeni ekran koruyucuları ve fare imlecinin bulunduğu alanı büyüten Magnifier.

Sistem: İşletim sisteminin çekirdeğinde de bazı değişiklikler olmuş. Win98 yeni bir sürücü modeli kullanıyor ve donanım algılamayı geliştiriyor. ▶

Özel Yapım Windows 98

Windows 98 kimin için?	54
Windows 98'in neden geleceği yok	
Problemsiz kurulum	56
Kurulum seçenekleri	
Küçük Farklar	60
En önemli yeni araçlar ve	
fonksiyonlar	
Windows 98 ve Internet	68
İletişim: Yeni özellikler ve	
problemler	
Yeşilci Windows	70
Windows 98'de enerji tasarrufu	
Yeni Sürücü Modeli	72
WDM hakkında bilmeniz gerekenler	
Troubleshooting	74
Chipuçları, seris ve sık sorulan	
soruların cevapları	

Windows 98'in Geleceği

Microsoft Windows 98'in takipçisinin olmayacağını söylüyor. Windows NT 5.0 işletim sistemlerinin geleceği olacak. Ancak kullanıcılar Windows 98'e daha iyi bir şans vermeliler.

Hiç şüphesiz: Windows 98, Windows 95'e göre belirgin bir şekilde daha gelişmiş özelliklere ve yeniliklere sahip. Ancak bunlar ortalama düzeydeki bir kullanıcıdan çok, profesyonel kullanıcılara hitap ediyor. Birçok yenilik sistemin o kadar derinlerinde ki, klasik Office kullanıcıları için zahmetli ve pahalı (kısaca lüks) Windows 98 tefsisi pek de anlamlı değil. Ancak Internet Explorer 4.01'den herkes faydalanabilir. Internet Explorer yerel sistemlerde Web benzeri bir kullanım, otomatik güncelleme rutinlerinin önünü açıyor ve hemen hemen tüm kullanım elemanlarında kendini belli ediyor. Ancak bunun da bir amacı var: Internet Explorer 4.01'i her Windows 95 kullanıcısı da kurabilir, yani sadece bunun için Windows 98'e terfi etmeye gerek yok.

Bu yüzden: Kelime işlem ve benzeri uygulamaları kullananlar için Windows 98'e terfi etmenin pek bir anlamı yok. Sistem komple güncel donanım ve sürücülerle konfigüre edilmişse Windows 95'in işlevselliği ve performansı uzun bir süre - günümüzdeki

yazılım geliştirmenin ulaştığı nokta gözönüne alındığında - yeterli olacaktır. Tek sorun sürücülerde yaşanabilir, tıpkı Windows 95 - Windows 3.x'te olduğu gibi. 95 sürümü çıktıktan sonra Windows 3.x sürücülerinin geliştirilmesi çabucak bitti. Windows 98 de, bu yazının devamında da okuyabileceğiniz gibi, değiştirilmiş bir sürücü modeli kullanıyor. Bu yüzden küçük donanım çevrebirimleri üreticilerinin çok yakında sadece Windows NT ve Windows 98 sürücülerini geliştireceğini söylemek yanlış olmaz. Yani uzun vadede Windows 95 için donanım desteği bulmak zor olacak.

Windows NT 4.0 Windows 98'e Karşı

En güvenli Windows olan NT 4.0'dan 98'e geçmek hiç de mantıklı değil. NT 4.0'da da rahat bir şekilde Internet Explorer 4.01, modem ve ISDN kullanmak mümkün, ayrıca tüm önemli multimedia araçlarına da NT 4.0 sahip.

NT 4.0 kullanıcıları 5.0 sürümünü beklemeliler, zira Windows'un gelece-

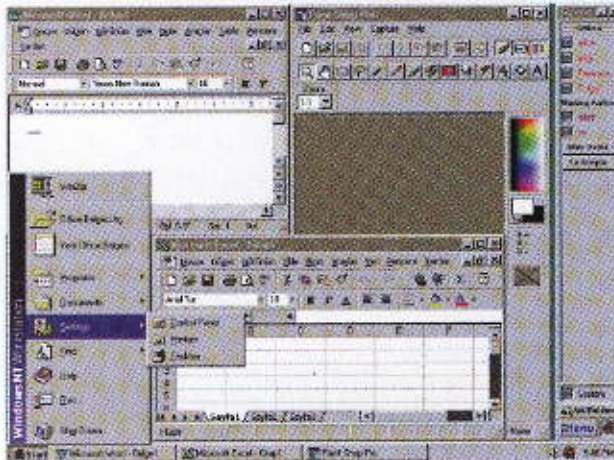
ği NT 5.0'da. Hatta Windows 95'ten Windows 98 yerine NT 4.0'a terfi etmek halen güvenliğe büyük önem veren profesyonel kullanıcılar ve firmalar için kaçınılmazdır. Zira NT Workstation'lar için de yüksek bir güvenlik ve performans sunuyor, ayrıca donanım ihtiyacı da Windows 95 ve 98'den çok daha fazla değil.

Windows 98 Kime Lazım?

Windows 98 ile iki hedef kitle ilginç özelliklere kavuşuyor: Yeni başlayanlar ve profesyoneller. İlk grup modern bir kullanım sistemi ve daha kurulum aşamasında varolan donanım problemleri olarak tanıyıp sisteme kurulum yazılıma sahip oluyorlar. Ayrıca iletişim fonksiyonları en güncelleri (Internet Explorer ve Outlook Express), giderek artan Internet iletişiminin önemi ve taleplerine cevap verebiliyorlar. Profesyonel kullanıcılar ise Windows 98'i mutlaka denemek isteyeceklerdir, zira yeni özellikler ve bazı detaylar çok çekici. Ve bu grubun çoğu temsilcisi de zaten birçok sistemi birlikte kullanıyorlar, bunların arasında mutlaka NT ve 95 de vardır...

Windows 98'in Sonu

Windows'un günlerinin sayılı olduğu - NT dışındaki her şeyi kastediyoruz -, uzun bir süredir belli. Jim Allchin, Microsoft'ta Personal and Business Systems Group'ta bir sorumlulu, bunu açıklamakla görevlendirilmiş. Dedikine göre strateji oldukça basit: Windows 98 çıkacak, daha sonra Microsoft komple New Technology'e, yani NT 5.0'a, ağırlık verecek. NT 5.0'ın ilk beta sürümü, 95/98'den bir çok şey öğrendiğini gösteriyor, bu da birçok kullanıcının NT'ye terfi etmesi için yeterli bir neden teşkil ediyor. Ne kadar kar etsem o kadar iyidir düşüncesindeki Microsoft, NT 5.0'ın çıkışını, Windows 98 paketlerinin satışı Bill Gates'i bile memnun edene kadar geciktirecek.

Windows NT 4.0 özellikle ağırlıkta güvenli bir şekilde çalışıyor ve bu sayede haklı bir şekilde Office bilgisayarları için ideal sistem olma özelliğini kazanmış durumda. Windows 98 de NT sistemlerinin tahtını sarsamıyor.

Problemsiz Kurulum

Program kurulumu her zaman Windows'un üstün özelliklerinden biri değildi: Özellikle donanım algılama bugüne kadar problemlere neden oluyor ve kullanıcının müdahale etmesini gerektiriyordu. Windows 98 kurulum rutini ise bu problemleri çözecek gibi görünüyor.

Microsoft'un 3 yıl boyunca Windows 98 üzerinde oldukça çalıştığı daha kurulum esnasında kendini belli ediyor. Mesela kurulum sırasında size Setup'ın daha ne kadar süreceğini gösteren bir Countdown eşlik ediyor. Kurulum programı değişik testlerde genelde takılan her donanımı, ister yeni bir grafik kartı, ses kartı veya network kartı olsun kendiliğinden tanıyabiliyor ve sisteme entegre ediyor. Büyük ihtimalle böylece sonradan kurulumla uğraşmanız gerekmiyor, yapmanız gereken tek şey grafik çözünürlüğü ve renk sayısını değiştirmek. Ancak Windows 98 kurulumuna başlamadan önce Setup'ın değişik türlerini bilmeniz iyi olur. Windows 98'i kurmak için üç seçenek mevcut:

Tek İşletim Sistemi Olarak Windows 98: Bu seçeneğin avantajı orta-

da: Boş bir diske veya partitiona temiz bir sistem kuruyorsunuz. Böylece ne eski Windows 95 sürümünün azgına kadar dolu sistem dosyaları, ne de sistem değişikliği yüzünden ortaya çıkacak istenmeyen etkilerle boğuşmak zorunda kalmıyorsunuz.

95 Tercisi Olarak Windows 98: Windows 95'inizi ayarlı fonksiyonları ve kurulu uygulamaları ile birlikte Windows 98'e güncellemek istiyorsanız bu kurulum şeklini tercih etmeniz gerekir. Ayrıca Windows 3.x ile çalışıyorsanız doğrudan Windows 98'e de terfi edebilirsiniz.

Ancak dikkat etmeniz gerekiyor, çünkü sorunsuz olarak çalışan bir sisteme sahip olmak pek mümkün değil: Bazı sistem hizmetleri eksik olacak veya birçok hata mesajı ile karşılaşacaksınız. Ayrıca her uygulama da terfiden sonra sorunsuz olarak çalışmıyor.

Erkenciler için tehlike: Windows 98 Beta 3 sürümü 24 Ağustos'a ayarlı bir "saatli bomba" sahip. Bu tarihten sonra Windows 98 açılmıyor. Microsoft bunun için bir de tüyo veriyor: "Bilgisayarı eski bir boot disketi ile açın ve tarihi geriye alın. Daha sonra Windows 98'i acil durum disketi ile açın "sys c:" komutu ile DOS altında "Time Bomb"u iptal edin."

Başka Sistemler Yanında Windows 98

Testimizde Windows 98'i ayrı bir partitionda Windows 95 ile paralel olarak çalıştırdık. Ancak sadece bu problemsiz olarak çalışmadı: Windows 98 üzerine kurduğumuz Windows NT 4.0 da Windows 98'i tanıdı ve Boot Manager'ına ekledi. Yani bu tip bir konfigürasyonda Boot Manager ile hangi işletim sistemi ile çalışacağınızı seçebilirsiniz. Aynı sistem yollarını (path) kullanmadığınız sürece sistemlerine birbirine hiçbir şekilde karışmıyor, mesela iki işletim sistemini de C:\WINDOWS dizinine kurmaya çalışmazsınız.

Kurulumun Sonlandırılması

Bu seçeneklerden birini tercih ettikten sonra iki şeye daha dikkat etmelisiniz: Microsoft, Windows 98 için kurulum esnasında yaklaşık 120 MB boş sabit disk alanı öngörüyor, bunun 45 MB'ı sadece geçici (temporary) dosyalar. Windows 98 bunları daha sonra siliyor.

Windows'u boş bir sabit disk veya partitiona kurarsanız SETUP MODE penceresi ile karşılaşacaksınız. Burada sistemi Standard, Laptop için, Minimum veya Custom kurabilirsiniz. Sadece ilk ve son seçenekler anlamlı olacaktır: Tamamen otomatik bir kurulum isteyenler Standard kurulumu seçebilirler. Dezavantajı: Windows her bileşeni yüklemiyor, bazı sistem araçları, veya masaüstü temaları gibi eklentiler Standard kurulumda yüklenmiyor.

Profesyonel kullanıcılar mutlaka Custom seçeneğini tercih etmelidir. Böylece sistemdeki her bir seçenek eklenip kaldırılabilir ve network bağlantısı gibi diğer ayrıntılar önceden daha iyi konfigüre edilebilir.

Update'i alışık olduğunuz üzere Windows 95'ten, 95'siz Setup'ta ise DOS altında Windows 98 CD'sindeki SETUP.EXE dosyasını çalıştırmamız gerekiyor. Eksik bileşenleri daha sonra Control Panel'deki "Add/Re-

Setup sırasında sistem dosyalarını yedeklemek isteyip istemediğiniz soruluyor. Eski DOS sisteminin ileride tekrar kullanmayı düşünüyorsanız bu dosyaları yedeklemeniz yerinde bir karar olacaktır.

Eksik Seçenekleri Tamamlayın

Windows 98 ana fonksiyonlar dik-kate alındığında da Windows 95'ten daha gelişmiş.

Ancak buna rağmen test ettiğimiz son Beta sürümünde bir faks programı mevcut değildi. 25 Haziran'da çıkacak son sürümde bir faks programının olacağı söyleniyor. Size yine de Windows 95'te aradığınız kolaylığı bulmak için Windows 98'i Windows 95 üzerine kurun, böylece bu tip bir güncellemede eski Exchange veya Outlook programlarınızı da kullanmaya devam edebilirsiniz.

Ancak bu tip bir kurulum daha önce de bahsettiğimiz gibi tüm sistemin güvenli çalışmama tehlikesini beraberinde getiriyor. Bu yüzden farklı bir yok izleyebilirsiniz: Diğer üreticilerin faks programlarını kurun. Windows 95 için birçok Shareware faks programı mevcut, bu programları Windows 98 altında da kurabilirsiniz, www.shareware.com veya www.jumbo.com adreslerinden bu programları indirebilir, veya önümüzdeki ayın CHIP CD'sini bekleyip WinFax Pro'nun son sürümünü kurabilirsiniz.

Windows 98 Kurtarma Disketi

Yeni kurtarma veya açılış (startup) disketi eski Windows sürümleri ile uyumlu değil. Zira değişik yazılımlar içeriyor. Bu bileşenler şunlar:

İşletim sistemi: Windows 95'te olduğu gibi bu disk minimum bir DOS komut seti ile çalışıyor, bunun öncelikli amacı bilgisayarı problemler olduğunda tekrar boot edebilmek. Açılış dosyaları aynı zamanda otomatik olarak bazı analiz programları çalıştırıyorlar.

Başlat menüsü: Basit bir menü CD-ROM sürücüler (E-IDE/SCSI) aranıp ilgili sürücülerin kurulup kurulmayacağını soruyor. Size uygun konfigürasyonu seçin.

Analiz: Startup disketinin araçları yeterli RAM olup olmadığını analiz ediyorlar ve RAM'de sanal bir sürücü açıyorlar. Daha sonra da CD-ROM sürücüyü kuruyorlar.

Yeni bir sürücüde SCANDISK, EDIT, DEBUG, FORMAT veya SYS gibi klasik ilk yardım komutlarını bulabilirsiniz. Acil bir durumda DOS altında sisteminizi tamir edebilirsiniz, çoğunlukla yapmanız gereken işler sabit diski formatlamak veya açılış ve sistem dosyalarını düzenlemektir.

move Programs" seçeneği ile sisteme ekleyebilirsiniz.

Ayrıca CD'deki \WIN98 dizinindeki kurulum dosyalarını sabit diske C:\SOURCEWIN98 gibi bir dizine kopyalar ve Windows 98'i bu dizinden kurarsanız bazı sıkıntılardan da kurtulabilirsiniz. Birincisi kurulum daha hızlı gerçekleşiyor ve ikincisi de sistemdeki bazı değişikliklerde sürekli CD-ROM'u aramak zorunda kalmıyorsunuz. \WIN98 dizinini boyutu yaklaşık 150 MB.

Setup Nasıl Çalışıyor?

Kurulumun adımları basit: Parti-

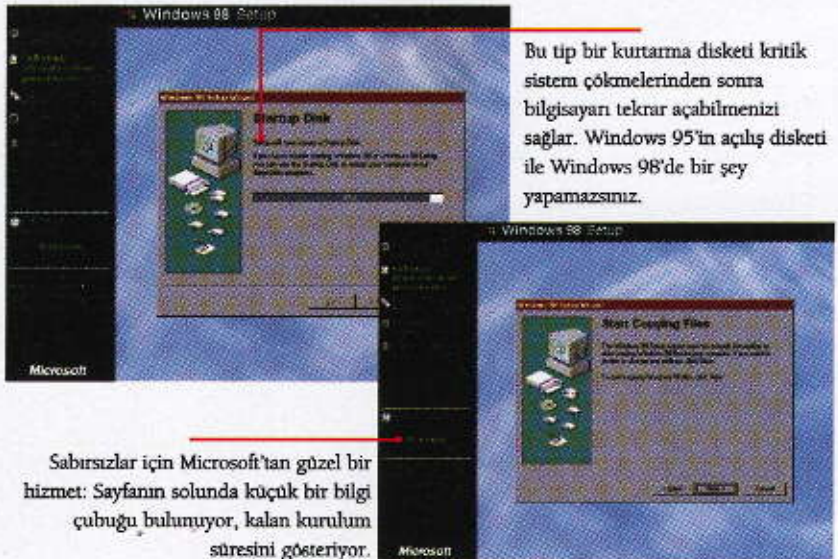
tion'ların kontrolünden sonra 98 kurulum sihirbazını çalıştırır ve lisans sözleşmesini onaylamanızı ister. Daha sonra boş sabit disk alanı denetlenir ve varolan eski DOS'unuzun sistem dosyalarının yedeklenip yedeklenmeyeceği sorulur. Bu sadece Windows 98'i ileride kaldırmayı düşünüyorsanız mantıklıdır; ancak pratikte bu seçeneğin kimseye faydası yoktur.

Windows'un kurulacağı dizin önemlidir. Buradaki kural şu: Varolan bir WINDOWS dizini üzerine dosyaları kopyalarsanız tam anlamıyla bir güncelleme (update) yapmış olursunuz. Ancak başka bir sürücü veya partition seçerseniz Windows 98'i paralel olarak yüklemiş olursunuz. Böyle bir kurulumda ikinci Windows'a programları yeniden kurmak zorundasınız, zira uygulamalar burada otomatik olarak çalışmıyorlar.

Windows daha sonra kullanılacak Internet kanallarının (Channels) hangi dilde olacağını sorar. Seçim size kalmış.

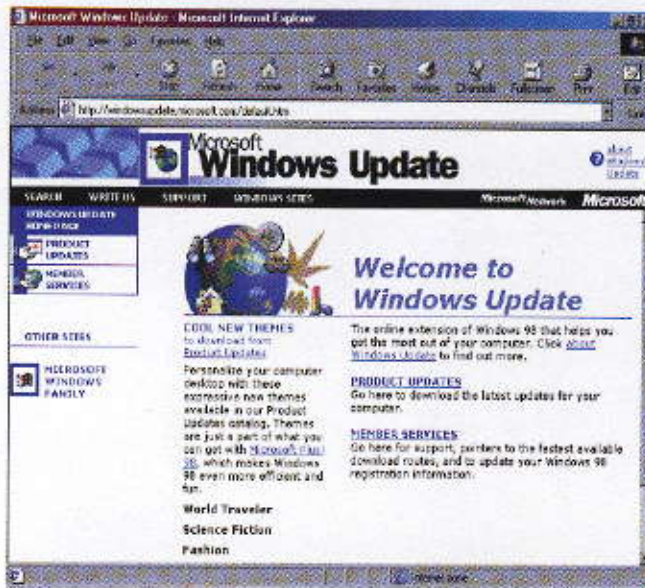
İleride istediğiniz ücretsiz bilgi hizmetlerine Internet'ten abone olabilir ve kanal çubuğunuza ekleyebilirsiniz.

Daha sonra EMERGENCY DISK oluşturulur, sistem dosyaları kopyalanır, donanımlar ve yazılımlar sisteme entegre edilir ve gecikmesiz kendini başlatır.

Bu tip bir kurtarma disketi kritik sistem çökmelerinden sonra bilgisayarı tekrar açılmanızı sağlar. Windows 95'in açılış disketi ile Windows 98'de bir şey yapamazsınız.

Sabırsızlar için Microsoft'tan güzel bir hizmet: Sayfanın solunda küçük bir bilgi çubuğu bulunuyor, kalan kurulum stresini gösteriyor.

Güncelleme sihirbazı: Windows Internet Explorer ile Microsoft'un Web sitesi ile bağlantı kuruyor ve burdaki güncel yazılımlarla sisteminizdeki yazılımları karşılaştırıyor. Yeni güncellemeler varsa onayınız alındıktan sonra yeni sürümler otomatik olarak yükleniyor.

ı ile (mouse, klavye, faks) aygıt tekrar tam aktivite moduna geçer ve tüm hizmetler kullanıma sunulur. Windows 98 standart olarak hazır etkin bir ACPI ile donatılmıştır ve kısa bir "sessizlikten" sonra uyku moduna geçer. Donanımına bağlı olarak bilgisayar kendini neredeyse tamamen kapatır ve ancak bir aktivite ile tekrar kendine gelir - uyku moduna geçmeden önceki son haline gelir tekrar.

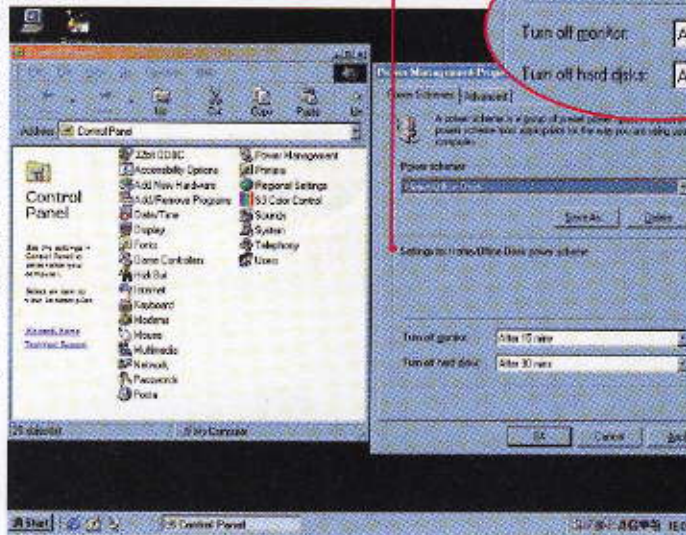
Profesyonel Kullanıcılar İçin Analiz Araçları

MS Office kullananlar Sistem Bilgi'sini (System Info) bilirler. Office'i olmayanlar Windows 98 ile bu araç ücretsiz sahip oluyorlar. Windows 98'in donatılarında (Accessories), System Tools altında yenilenmiş sistem bilgilerini System Information'da bulabilirsiniz.

Teknik bilgiye meraklı kullanıcılar burada aradıkları her türlü bilgiyi bulabilirler, IRQ'ler, adresler, sürücüler ve kurulu donanım ve yazılımla ilgili diğer bilgiler bir yanda, diğer yandan da Tools menüsündeki System Configuration Utility ile de Windows 98'in en önemli açılış dosyalarını düzenleyebilirsiniz. Bunun önemini en geç General menüsündeki Advanced düğmesine tıkladığınızda göreceksiniz. Burada, normalde Windows 95'te büyük zahmetlerle sistem dosyalarında ayrıca girmeniz gereken kayıtları, ayarlar şeklinde bulacaksınız. Buradaki seçeneklerle 98'in açılışını, donanım ile ilgili sorunlar çıktığında, optimize edebilirsiniz.

Ancak şimdiden uyarmakta fayda var: Bu araç tehlikesiz değil. Windows'un bellek yerleşimini değiştiriyor, sabit disklere 32 bitlik erişimi iptal ediyor, Windows 98'in bellek kullanımını belli bir büyüklüğe indiriyor vesaire. Tüm bu önlemleri Windows'taki bir bileşen tamamen çalışmadığında, sistem sürekli kilitlendiğinde veya hatalar verdi-

Enerji tasarrufu: Donanımınız uygunsa Windows 98'i kapatmaya bilirsiniz de. Sistem belirlediğiniz bir süre sonunda kendiliğinden kapanıyor ve sonra açıyor.

Bu tip bir işlemden sonra işler ters giderse - Microsoft'un yeni bileşenleri genelde problemliydi - tüm bunları Restore ile geri alabilirsiniz. Ancak bu seçenek genelde problemsiz çalışıyor ve sizi Microsoft Download alanlarında dosya aramaktan kurtarıyor.

Güç Yönetimi

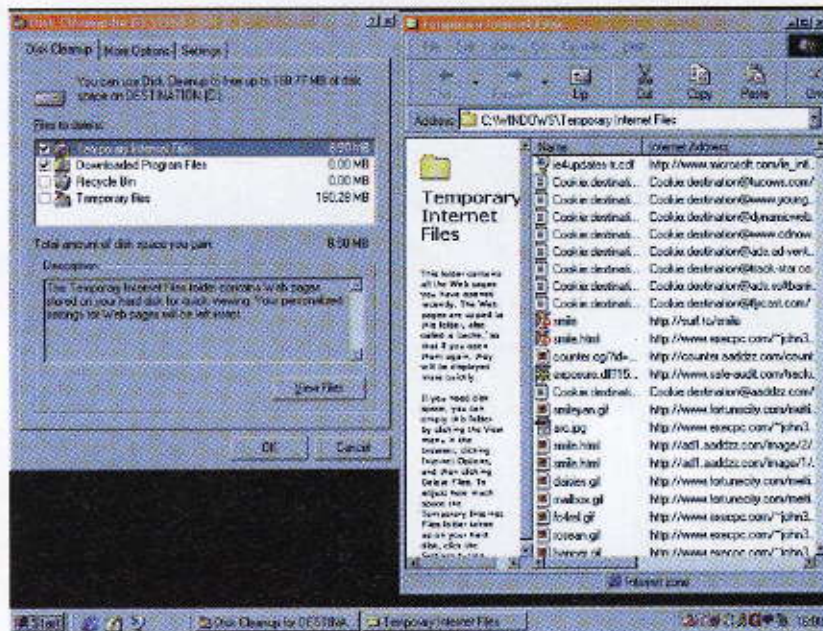
Windows 98'in çevre bilinci daha gelişmiş. İşletim sistemi artık daha önce donanım ve BIOS üreticilerinin tekelinde olan PC'de enerji tasarrufunu kendisi ele alıyor. Yazılım devi Microsoft, işlemci üreticisi Intel ve Notebook uzmanı Toshiba tarafından birlikte geliştirilen Advanced

Configuration and Power Interface (ACPI) bunu teknik dildeki adı.

Bugüne kadar çoğu bilgisayar özel uygulamalar, BIOS ya da Plug & Play arabirimler (mesela grafik kartı veya monitör) ile enerji tasarrufunda bulunabiliyordu.

Hatta Notebook'lar bilgisayarı uyku moduna geçirmek için özel harici açma kapama düğmelerine (devrelerine) sahipler. ACPI bu özellikleri yeni bir konseptte birleştiriyor, özellikle de On Now modülü bunlardan sorumlu.

On Now, bilgisayarın tamamen kapanması demek değil, zira çok düşük bir elektrik sarfiyatı ile çalışmaya devam etmesi. En ufak bir uya-

Temiz disk: Özellikle Internet oturumları sabit diskte bir sürü gereksiz dosyanın birikmesine neden oluyor. Windows 95'in aksine Windows 98 ilgili dosyaları otomatik olarak temizleyen araçlara sahip.

ğinde, yeni sürücüler çalışmadığın-
da alın.

MS Office gibi büyük program paketlerinin kurulumundan sonra yine System Configuration Utility'deki Startup sekmesine bir bakın. Burada Windows'un açılışta hangi programları yüklediğini görebilirsiniz. Burada sadece açılışta yüklenen programlar değil, sistem veritabanındaki sürücüler de görülebiliyor. Windows bir kurulumdan sonra sorunlar çıkıyorsa veya açılışta ihtiyaç duymadığınız programlar yükleniyorsa bunları buradan iptal edebilirsiniz. Aynı şeyler WIN.INI ve SYSTEM.INI sekmeleri için de geçerli. 16 Bit uygulamalar burada açılış komutlarını bırakırlar, bunları Boot veya Windows alanlarında bulabilirsiniz.

System Information'da Tools menüsünde başka ilginç araçlar da bulabilirsiniz. Bunları kısaca tanıtalım:

System File Checker: Windows her bir veya tüm sistem dosyalarının-
daki hataları ve sürüm numaralarını
kontrol eder. Bu araç sayesinde bir
programın kurulumu esnasında
önemli bir DLL dosyasını değiştirip
değiştirmedigini anlayabilirsiniz.

Boylece nedenini anlayamadığınız hataların nedenini de tespit edebilirsiniz.

Registry Checker: Sistem isteği bağlı olarak Registry'nin bileşenlerini kontrol eder ve dosyaları yedekler. Bir sistem çökmesinden sonra bu yedeklerden en ideal durumda çalışan bir Registry oluşturabilirsiniz.

Automatic Skip Driver Agent: Bu araç sürücü problemlerinde işinize yarayacaktır. Mesela Aygıt Yöneticisi'nde (Device Manager) kırmızı ile işaretlenmiş bileşenler olduğunda, bu aracı çalıştırarak sorunun çözümü için ipuçları bulabilirsiniz, mesela bellek çakışmaları veya Interrupt problemlerinde.

Dr. Watson: Eski dost Dr. Watson sistemin "Snaphot"unu alıyor. Böylece progamcılar bir uygulamanın nerede sorun çıkardığını analiz edebiliyorlar.

Version Conflict Manager: Windows değiştirilmiş DLL'leri bir dizine (WINDOWS\SYSBACKUP) yedekler. Bu yönetici bir uygulamanın daha eski bir DLL dosyası yükleyip yüklenmediğini kontrol eder ve sürüm numaralarını gösterir.

Windows Report Tool: Bu program aslında Beta Ttester'lar için bir form ve bu forma sisteminde dikkatinizi çeken hataları yazıp Beta ID'niz ve e-mail adresiniz ile birlikte online olarak Microsoft'a gönderiyorsunuz.

Sabit Disk Temizliği

Microsoft belli ki işletim sisteminin günlük bilgisayar kullanımı ile ne kadar çabuk gereksiz sistem dosyaları ve kayıtları ile dolduğunu görmüş. Bu çöpler uygulamalar ve benzeri programlar ile birikiyor. Diğer yandan da sistem de ve çoğu program kurulumu da arkalarında otomatik olarak silmedikleri geçici dosyalar bırakıyorlar. Bunlara bir de Internet'ten indirdiğiniz dosyalar ekleniyor, ki bunların boyutu kuçümsememez. Bu şekilde sabit diskte gereksiz bir sürü dosya birikiyor. Microsoft bunun için Accessories'de Disk Cleanup adında bir araç sunuyor. Bu sistem aracı ile Internet'ten gelen ihtiyaç duymadığınız dosyaları ve geçici sistem dosyalarını silebiliyorsunuz. Yine Maintenance Wizard ile de Disk Cleanup'ta belirttiğiniz dosya türlerini düzenli olarak kişisel bir zaman planına göre silebiliyorsunuz. Bu şekilde diskinizde birkaç MB boş yer açabilirsiniz, özellikle de uzun Internet oturumlarından sonra bu sihirbazı çalıştırmamızı öneririz.

Disk Cleanup'n More Options sekmesinde Windows'un sistem bileşenlerini, 32 bitlik uygulamaları kaldırabilir ve sabit diskiniz FAT 16 dosya sistemine sahipse, FAT 32'ye convert ederek daha fazla yer kazanabilirsiniz (en az %20).

Microsoft, sistem araçlarındaki Disk Defragmenter'a Intel Optimizer'ı entegre etmiş. Bu entegrasyon küçük bir hile ile sabit disk erişimini hızlandırmayı amaçlıyor: Bir algoritma sık kullanılan dosyaları blok şeklinde sabit disk denetleyicisinin daha hızlı yükleyebildiği sabit disk alanlarına taşır. Gerçi bu mekanizmaya Norton'un ilk DOS defrag

Windows 98 ve Grafik

Kodak'tan Imaging

Windows 98 yeniliklerinden biri Kodak'ın Imaging grafik programı, Windows 95b'deki Wang'ın Imaging programı gibi. Wang Imaging, Paint'in desteklemediği bazı dosya formatlarını da destekliyordu, ancak o kadar yavaştı ki, hiç kimse bu programla verimli bir şekilde çalışmıyordu.

Yeni Imaging biraz düzeltilmiş, mesela taranmış resimlerin eklenmesi için fonksiyonlar sunuyor, daha fazla resim formatı açabiliyor, ancak eskiden olduğu gibi dosyaları ancak TIF, Bitmap veya faks dokümanı formatında kaydedebiliyor.

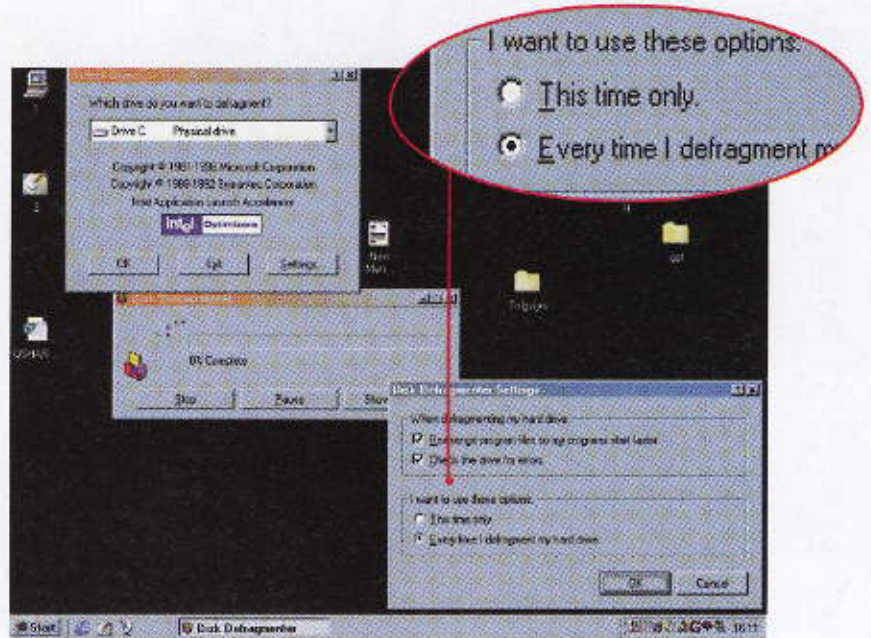
Ekranınızı Büyütün

Accessories'de Magnifier adında bir araç bulacaksınız, pek dikkati çekmeyen bu eklenti programı değerli hizmetlerde bulunabiliyor. Bu araç ekranı bölüyor ve üst yarısında fare imlecinin etrafındaki alanı daha büyük gösteriyor. Bu sayede görme zorluğu çekenlerin yanı sıra grafikerler de bir resmin detaylarını daha iyi görebiliyorlar. Büyüteç penceresinin büyüklüğünü istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz, ayrıca başka programlar tarafından üstü kapatılmıyor.

programları gibi programlar da sahiptirler, ancak Windows ve dosya sistemleri için yeni bu.

Profesyonellerin Backup Programı

Microsoft sabit disk uzmanı Seagate'in yedekleme yazılımını satın alıp Windows 98'e entegre etmiş, çok da iyi yapmış. Lisansı yeni alınan bu yedekleme programı da Accessories (Donatılar) altında bulunuyor ve başka medyalar verileri sihirbazlar eşliğinde yedekleyebili-

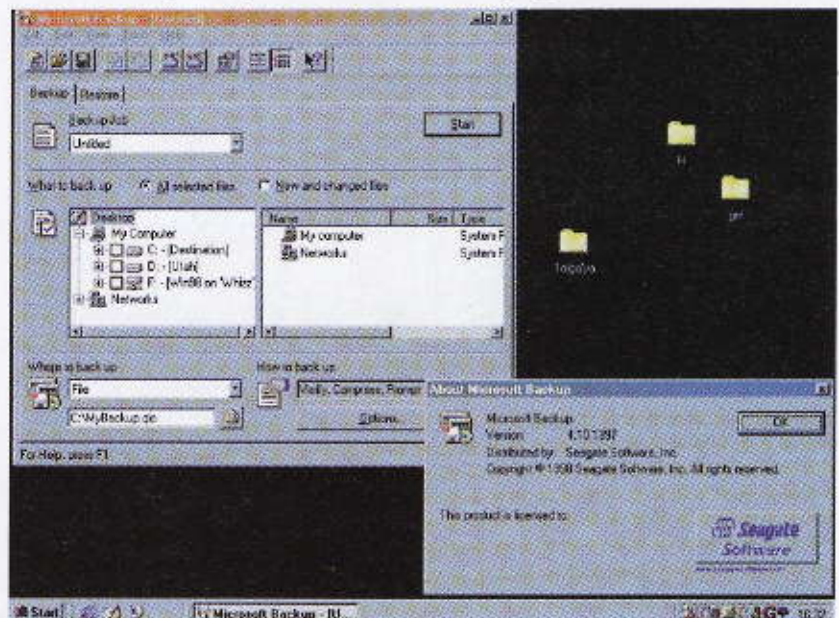

Optimizör. Intel tecrübesi ile gelen yeni Defrag programı sık kullanılan EXE dosyalarına erişimi hızlandırıyor. Bunun için sabit diskteki dosyaları yeniden yerleştiriyor.

yor. Bu program sadece hedef yedekleme medyalarını (teyp sürücüsü, harici disk, MO sürücüsü veya network diski) sorgulamakla kalmıyor, aynı zamanda yedekleme türü veya yedek dosyaların adlarıyla ilgili parametrelerle de kullanıcıyı boğuşturmuyor.

Crash Recovery aracı sistemle birlikte tüm diski yedekliyor. Windows

bir gün hiç açılmadığında bu yedek ve birkaç disket yardımıyla sisteminizi komple geri yükleyebilirsiniz. Bu şekilde bugüne kadar bu ancak ikinci bir disk veya partitiondaki ikinci bir Windows ile mümkündür. Ayrıca veri sıkıştırmak mümkün değildi ve önceden büyük zahmetlere katlanmak gerekiyordu, yeni yedekleme programı oldukça başarılı. ▶

Backup: Seagate'in yedekleme programı önemli verileri ve tüm sistemi yedekleyebiliyor. Crash Recovery de komple bir sabit diski yeniden oluşturan bir araç.

Windows 98 ile İletişim

Windows 98'in iletişim konusunda Windows 95'ten pek bir eksikliği yok, ancak faks işlevselliği ve ISDN bağlantısında bazı eksiklikler var.

Windows 98'de dış dünyayla iletişim Internet Explorer 4.01 ile sınırlı değil. Internet Explorer ile gelen Outlook Express, Microsoft Office paketine Outlook programının elektronik postalar ve haber gruplarında üstün özellikler sunan bir benzeri. Bunun yanında eski bileşenler de sistemde mevcut Dialup Server'lı Dialup Networking, doğrudan bağlantı ve bu mekanizmaların temelinde yatan Unimodem. Bu bileşenleri doğru olarak birleştirdiğinizde Windows 98'de de Windows 95'deki bir iletişim dünyasında sahip olabilirsiniz.

Internet ve E-Posta

Internet'te gezinmek ve iletişimde bulunmak için öncelikle yeni bir çevirmeli ağ bağlantısı yapılandırmanız gerekiyor. Bunun için My Computer ve Dial-Up Networking simgelerine çift tıklayın. İlk açılışta "Make New Connection" simgesi yerine bir sihirbaz çıkıyor ve Internet konfigürasyonunuzu yapılandırıyor. Next düğmesine tıklayıp ilerleyin ve bağlantıya mantıklı bir isim verin ve alttaki listeden Internet Servis Sağlayıcı'nıza (ISS) bağlanmak istediğiniz modemi veya ISDN kartını seçin. Bir sonraki pencerede telefon numarasını girmelisiniz.

Windows bu yeni bağlantıyı simge olarak Dialup Networking'e ekleyecektir. Gerisi basit: Simgeye çift tıklayın ve açılan pencerede ISS'nin size verdiği kullanıcı bilgilerini girin, yani kullanıcı adını ve şifreyi. "Save Password" kutusunu işaretlerseniz bir sonraki bağlantıda aynı bilgileri tekrar tekrar girme zahmetinden kurtulursunuz. Internet Explorer simgesine tıkladığınızda yine bir sihirbaz açılır ve ilk açılışta bağlantının türünü sorar. Dialup Networking'te yeni bir bağlantı kaydı yaptıktan sonra bu alanda güncel bağlantınızı seçebilirsiniz; böylece Internet Explorer'ı ve bileşenlerini belirttiğiniz servis sağlayıcının numarası ile birleştirmiş olursunuz.

Alternatif olarak da masafüstündeki Internet Explorer ikonuna sağ tuşla tıklayıp menüden Properties'i seçebilirsiniz. Connection kartında "Connect to the Internet using a modem" ve Settings düğmeleri ile yine Dial-up Networking'te yeni bir bağlantı tanımlayabilir veya seçebilir, bağlantı ayarlarının yansira kullanıcı adı ve şifrenizi de buradan girebilir ve değiştirebilirsiniz. İki ayara daha dikkat edin: "Disconnect if idle" seçeneğinin süresini paradan tasarruf etmek için kısaltabilirsiniz. Diğer yandan da Internet'te abone olduğunuz kanallara otomatik olarak bağlanabilirsiniz. Bu şekilde televizyon programları ve diğer yeni-

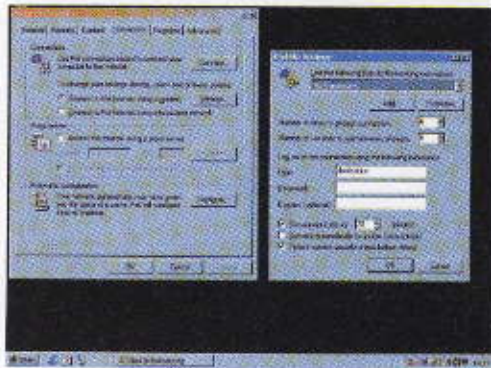
likler kendiliginden bilgisayarınıza yüklenecektir. Bu seçeneği mesela bilgisayarınız genelde 24 saat açıksa (her saat başı faksları almak için mesela) kullanın. Burada ayarladığımız bağlantıyı Windows 98, Internet Explorer'ın her açılışında soruyor. Bunu önlemek istiyorsanız "Perform system security check before dialing" seçeneğini iptal edin. Internet Explorer'ı kapattıktan sonra Windows, Internet bağlantısının kesilip kesilmeyeceğini sorar. Bu işlemi şimdilik otomatik yapılmıyor.

Gates'in Çengeli: Başka Browser?

Windows 98'e Netscape gibi başka üreticilerin de Browser'larını sorunsuz olarak kurabiliyorsunuz. Ancak 32 bit Unimodem ve çevirmeli ağdaki bir bağlantıya erişebilen güncel sürümleri kullanmaya dikkat edin.

Mesela Netscape Communicator problemsiz bir şekilde Windows 98'e yükleniyor ve tüm hizmetleri kuruyor. Standart Browser'ın hangisi olacağı sorusundan başka bunun sistem üzerinde hiçbir değişikliği olmuyor. Ne var ki Communicator'u kapattığınızda Windows bağlantıyı kesip kesmek istemediğinizi sormuyor. Unutkan biriyse yükü bir telefon faturası sizleri bekliyor.

Ancak Bill Gates'in çengelinin problemleri bununla da kalmıyor: Windows Update sayfasını çağırdığınızda, yani sistemdeki yazılımın daha yeni bileşenlerinin olup olmadığını sorgulayan sayfa, neredeyse hiçbir şey olmuyor. Communicator ile hiçbir şekilde sistemi en yeni sürücüler ve yazılımlarla maalesef güncelleyemiyorsunuz, gerçekten de çok büyük bir eksiklik bu, zira bu çok önemli bir özellik. Ancak Browser savaşını kendinize o kadar fazla dert etmeyin: Windows 98'in kurulumunda Internet Explorer 4.01'i tüm bileşenleri ile tam olarak kurun. İleride istediğiniz Browser'ı sörf için kendi ihtiyaçlarınıza göre kurabilirsiniz. Başlat menüsünden Windows Update simgesine tıkladığınızda Explorer çalışacak ve işini yapacaktır. ▶

Internet Explorer ve diğer iletişim programları Dial-up Networking'e bağlar. Arabirimleri ise ya My Computer'de veya Internet Explorer 4.0 gibi Properties pencerelerinde bulunabiliyor ve konfigüre edilebiliyor.

Yeşilci Windows

Yeni Windows elektrik tasarrufunda bulunuyor, ve 98 sürümü enerji tasarrufu konusunu bugüne kadar almadığı kadar ciddiye alıyor.

CHIP, enerjiden nasıl maksimum tasarruf edebileceğinizi açıklıyor.

Güç yönetimini kullanıp kullanmamak herkesin kişisel tercihidir. Güç yönetimi sadece programları kalıcı olarak açıp kapattığınızda zarar verebilir, ancak bunu da uzun aralıklarla önleyebilirsiniz. Buna rağmen güç yönetiminden bana ne diyorsanız bu seçeneği tamamen de iptal edebilirsiniz.

Enerji tasarrufuna alışık olduğunuz üzere Control Panel'den (Denetim Masası) ulaşıyorsunuz.

Power Management applet'i iki kartı olan bir pencereden oluşuyor. Bu şekilde mükemmel incelikte güç yönetimi ayarlarını yapabiliyorsunuz. Ayarlar şu şekilde:

Monitörün kapatılması: Çoğu monitör Digital Power Management System ile çalışır. Windows grafik kartı üzerinden bu DPMS'e sinyaller gönderir. İşte bu alanda (Turn off monitor) Windows'un bu komutu ne zaman göndereceğini ayarlayabilirsiniz. Monitör bu esnada Standby moduna geçer ve çok az enerji sarfeder. "Turn off monitor" alanında 20 dakikadan daha kısa süreler pek mantıklı değil-

dir. Aksi halde monitör sık bir şekilde uyku moduna geçer, bu da çalışma düzeninizi bozabilir hatta donanımın daha çabuk aşınmasına neden olur. Uyku moduna geçmiş bir monitörü fare, klavye veya BIOS'ta tanımlanmış bir kesme isteği ile tekrar uyandırabilirsiniz. Yani monitör modemden bir faks veya ses kartından ses geldiği zaman da uyanabilir.

Sabit disklerin kapatılması: Sabit diskler de PC'deki elektrik canavarlarından biridir. Dakikada 5000 ile 10.000 defa arası dönen motorların elektrik sarfıyatı az değildir. "Turn off hard disks" ile IDE denetleyicisinin (Controller) motorunu kapatmak için sabit diske ne zaman Spin off sinyalini göndereceğini belirleyebilirsiniz. Bu alanda da en az 20 dakikalık bekleme süresi seçilmelidir, zira sabit diskin uyanması da 5 ile 10 saniye arasında sürebiliyor.

Ancak burada da bir kısıtlama söz konusu: Çoğu SCSI denetleyicisi ve sabit diski bu tip bir uyku modunu tanımıyorlar. Windows 98'in bu komutunun bu tip aygıtlar üzerinde bir et-

kisi yok.

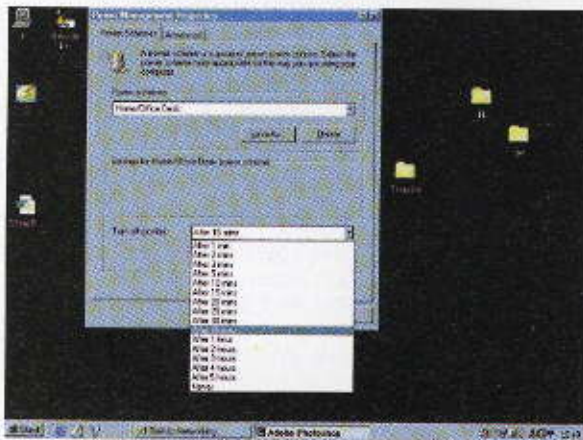
Standby uyarı: Windows bilgisayarı tanımlı bir süre sonunda tümüyle uyku moduna geçirebilir. Bu sırada sadece monitör ve sabit disk uyumaz, aynı zamanda işlemcinin saat frekansı da düşürülür. Bu şekilde bilgisayar daha az Watt enerji tüketir. "System standby" alanında ayarlayabileceğiniz bu seçenek evlerdeki iletişim sunucuları (Web-Server gibi) için mantıklıdır. Genelde faks aygıtı olarak çalışan bu tip bir bilgisayar sadece saat başlarında aktiftir ve sürekli tam olarak açık olmak zorunda değildir. Dışardan bir mesaj geldiğinde veya geceleri otomatik faksalar gönderiyorsanız makina otomatik olarak tümüyle hayata dönecektir.

Power Schemes

Bu üç özelliği birbirlerinden farklı olarak konfigüre edebilir ve kendi enerji tasarruf modunuzu oluşturabilirsiniz. Windows 98 size hazır iki örnek sunuyor: ev ve büro bilgisayarları için Home/Office Desk ve taşınabilir bilgisayarlar için Portable/Laptop. Taşınabilir bilgisayarlar akülerini idareli kullanabilmek için elbette daha kısa bekleme sürelerine ihtiyaç duyarlar.

Çalışma ritminize uygun olarak değişik örnekler oluşturmalı ve bunlara Save As... düğmesi ile mantıklı isimler vermelisiniz. Böylece bu değişik modlar arasında tüm seçeneklerle oynamadan daha kolay geçiş yapabilirsiniz, mesela günlük bilgisayar kullanımı ile gece faks aygıtı olarak çalışacak PC.

Advanced sekmesinde ise güç göstergesinin görev çubuğunda gösterilip gösterilmeyeceğini belirleyebilirsiniz. Yine uyku moduna geçmiş bir bilgisayarın uyandırılması için bir şifre sorulmasını da sağlayabilirsiniz. Böylece verdiğiniz kısa aralarda istemediğiniz kişilerin bilgisayarınızı kurcalamasını engelleyebilirsiniz. Yapmanız gereken tek şey "Prompt for password when computer goes off standby" seçeneğinin önündeki kutucuğu işaretlemektir. Buradaki şifre Windows şifresi ile aynı.

Enerji tasarrufu için bekleme süreleri birkaç dakikadan birkaç saate kadar farklılık gösterebiliyor. Ancak 20 dakikadan daha kısa bekleme süreleri tercih etmeyin.

Win 98 ve Sürücüler

Windows 98'in sürücü mimarisi tamamen yeni değil, ancak 95'e göre belirgin bazı farkları var, yeni sürücüler daha güvenli ve kullanımı kolay olacak.

Çoğu kullanıcının ve hemen hemen tüm donanım üreticilerinin korkulu rüyası yeni bir sürücü modelidir. Donanımın yazılımı teknik yönetimi o kadar belirgin bir şekilde değişir ki, üreticiler yeni yazılım arabirimleri programlamak zorunda kalırlar.

Windows dünyası Microsoft'un isteğine göre bu korkulu rüyayı son bir defa daha yaşayacak: Windows 98'de 95 ve NT'nin günümüzdeki farklı sürücü modelleri tek bir standartta birleştiriliyor, gelecekte NT 5.0'da da bu standart kullanılacak.

Bu durumda genel olarak bir sürücüyü şöyle düşünebilirsiniz: Win32 Driver Model'de (WDM) bir Kernel (çekirdek) bileşeni işletim sisteminin hizmetleri ile birlikte çalışır ve donanımla doğrudan iletişimde bulunur, bir kullanıcı bileşeni Kernel mekanizmalarını uygulamalarla birleştirir. Sonuçta daha sağlam ve daha yavaş olmayan sürücüler ortaya çıkar, Windows NT 4.0 altındaki testin de gösterdiği gibi.

Daha Güvenli Sürücüler

Windows 98 için yeni sürücüler gelecekte, üreticisinin başarılı bir test sonucunda aldığı Microsoft sertifikası ile birlikte, dijital imzalarla (signature) gelecekler. Windows 98 bu imzaları değerlendirebiliyor. İşletim sistemi bu mekanizma sayesinde onaylanmamış sürücülerden sizi en azından haberdar edebiliyor veya kabul etmeyebiliyor. Bu özellikten mesela sistem yöneticileri Network'lerde Windows 98'deki sürücülerin bakım zahmetini azaltmak için kullanabilecekler. Ancak normal kullanıcıların da

işine yarayacak bir yenilik bu: SIGVERIF (Start - Run) aracı (Microsoft Signature Verification Tool) bir dosyanın dijital imzaya sahip olup olmadığını, sürücü üreticisinin kim olduğunu ve sürücü sürümünü gösteriyor.

Windows 98'deki yeni sürücü modeli Universal Serial Bus (USB), IEEE 1394, Firewire veya DVD gibi yeni donanımların algılayıp tanımlanması için özel olarak ilgileniyor.

Yeni veriyolu sistemleri ve donanım bileşenleri için sürücü desteğinin yanı sıra Windows 98 Windows 95 sürücüleriyle de çalışabiliyor.

Kurulum: Hemen Hemen Eskisi Gibi

Windows 98 ile çalışırken sistemin hazır bir yığın sürücü ile birlikte geldiğinin farkına varacaksınız. Matrox Mystique grafik kartı veya Soundblaster AWE 64 ses kartı gibi klasik donanımlar için eski sürücüler aramak zahmetinden kurtulacaksınız. Aynı şey yaygın olarak kullanılan modeller için de söz konusu.

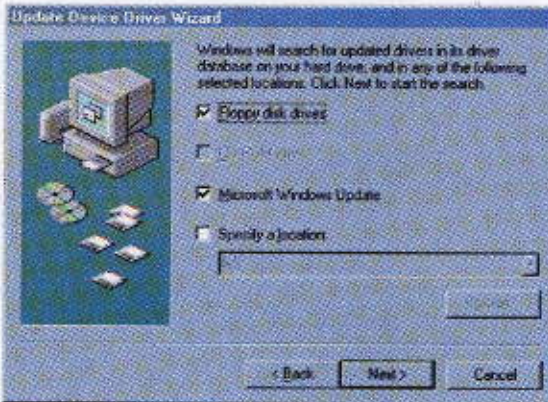
Bir sürücüyü kendiniz manuel kurmadan önce mutlaka Windows'un o aygıtı otomatik olarak algılamasını

saglayın. Bu çoğunlukla işletim sistemi daha açılırken gerçekleşiyor. Windows ilgili donanım için bir sürücüye sahipse bunu otomatik olarak kuruyor.

Yeni bir donanım aratmak isterse- nize yine Denetim Masası'ndaki (Control Panel) Yeni Donanım Ekle (Add New Hardware) simgesine çift tıklamanız gerekiyor. Bu iki yöntemden bir sonuç alamazsanız ancak o zaman donanımla birlikte gelen sürücülerini kurun.

Windows'a özgü kurulum genelde yine Add New Hardware ile gerçekleşiyor. Plug & Play bir aygıtta ise Windows sürücülerin nerede olduğunu soruyor. Burada mesela CD-ROM sürücüsünü seçebilirsiniz. Donanım Plug & Play uyumlu değilse başka donanımların aranmasını iptal edin ve "Have Disk" düğmesine tıklayın ve sürücünün konumunu belirtip sürücüyü Windows 98'e kurun. Windows 95'te olduğu gibi bu tip donanımları Properties (Özellikler) penceresinden de kurabilirsiniz.

Windows 98 kurulumu esnasında eski ve yeni sürücüler arasında bir ayırım yapmıyor. Her iki sürücü türünün de kurulum prosedürleri aynı. Ancak şunu belirtmekte fayda var: Eski ve yeni bir sürücüyü paralel olarak kurmak mümkün. Yapmanız gereken şey Device Manager'da (Aygıt Yöneticisi) sürücülerden birinin iptal edilmiş olmasına dikkat etmek. Bu sayede mesela ses kartlarında hangi sürücünün daha iyi bir ses kalitesi verdiğini kontrol edebilirsiniz.

Yeni bir sürücü kurarken dosyaların nerede bulunduğunu tam olarak belirtebiliyorsunuz. Sürücüler kayıt ortamlarında olabileceği gibi Microsoft'un Internet'teki Update hizmetinde de bulunabilir.

Servis ve Troubleshooting

Çok yeni yazılım sistemlerinde olduğu gibi Windows 98 de önceden tahmin

edemeyeceğiniz problemler çıkartabilir.

Tipik hataların ve engellerin üstesinden nasıl gelebileceğinizi bu bölümde bulabilirsiniz.

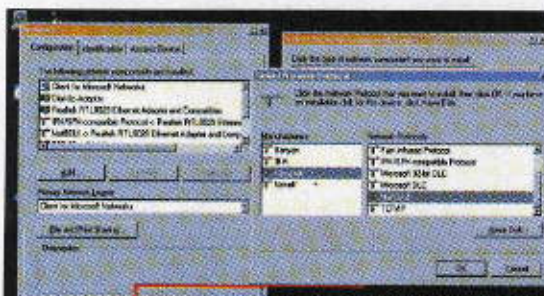
Her yeni Windows işletim sisteminde başlangıçta aynı şeyleri yapmak zorundasınız: Grafikleri optimuma ayarlamak, renk derinliği ve ses ayarları, modem tanıtımı ve Internet bağlantısının konfigürasyonu, elektronik posta ve haber sunucusu ayarları ve son olarak da Tuning sihirbazları ile sistemin optimum şekilde konfigüre edilmesi.

Windows 98'de en azından Plus-pack'in kurulması gerekmiyor, zira işletim sistemi ile birlikte geliyor. Ayrıca varolan donanımlar da Windows 95'e oranla çok daha güvenli bir şekilde algılanıyor. Windows FAT 32 dosya sistemini hemen hemen tüm

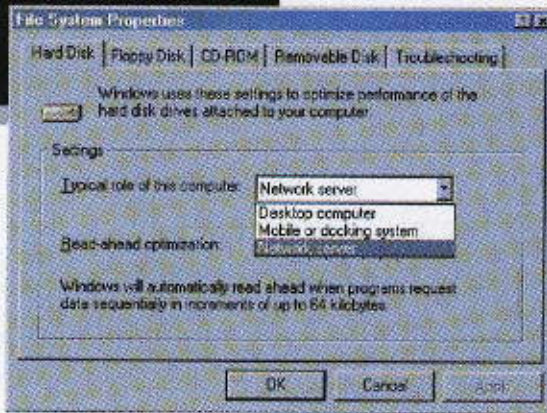
bilgisayarlara otomatik olarak kuruyor, ve kurulum da tamamen otomatik olarak gerçekleşiyor. Ancak buna rağmen yapılması gereken işler var:

Açılıştan Sonra Yapılması Gerekenler

Network Protokolleri: Windows 98 network kartınızı doğru olarak tanımamasına ve kurmasına rağmen programcılar küçük ağlar için en çok kullanılan protokollerden birini sisteme otomatik olarak entegre etmeyi unutmuşlar: Netbeui. Bu protokol eksik olduğunda Windows ağlarında (Peer to Peer) diğer bilgisayarlarla iletişim kuramazsınız. Böyle bir durumda

Bilgisayarın etkin bir şekilde kullanımında Windows 98, önbellek için bu profili seçtiğinizde daha hızlı çalışacaktır. Bu ayar (Network Server) önbellek boyutunu artırıyor ve daha yavaş olan sabit disk erişimlerini azaltıyor.

Windows 95 Tecrübeleri

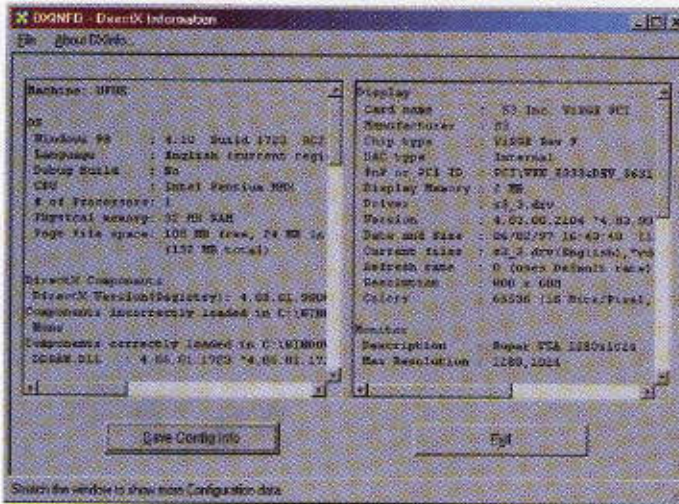
3 yıldır Windows 95 için geçerli olan birçok ipucunu burda da vermek mümkün. Windows 98 prensipte Windows 95'te sistemi optimize etmek için yapılan her türlü işlemi kaldırabiliyor. Ancak donanım ile ilgili bir problem yaşadığınızda o kadar derinlere inmenize gerek yok: Bu yazıda da açıkladığımız gibi yeni sistem araçlarından biri olan System Information (Accessories - System Tools) ve Tools menüsündeki faydalı araçlarla donanım ve yazılım problemlerine etkili çözümler getirebilirsiniz. Bu yüzden INI dosyaları veya DOS'un açılış dosyalarındaki sürücüler için chipuçları vermeye pek de gerek yok.

Windows 98'e özel en yeni ipuçları ile boğuşmadan önce Windows 95 tecrübelerinizin size verdiklerini denemeniz daha doğru olacaktır. Böylece Windows 98'i de yoğun bir şekilde tanımış olursunuz.

masaüstündeki Network Neighborhood simgesine sağ tuşla tıklayın, Add - Protocol - Microsoft - Netbeui simgelerine tıklayın. Windows böylece network kartınızın uygun bir protokolle çalışmasını sağlar.

NE2000 uyumlu gibi ucuz kartlarla çalışıyorsanız doğru Interrupt'ın ayarlanmış olduğuna dikkat edin. Plug & Play kartlarında Windows 98 Interrupt problemini kendiliğinden çözüyor.

Enerji Tasarrufunu İptal Etmek: Başlangıç aşamasında çoğunlukla bilgisayarda herhangi bir aktivite olmasından belli bir süre sonra aşama aşama uyku moduna geçmesi rahatsız edicidir. Bu nedenle Control Panel'de Power Management simgesine çift tıklayıp ilk kartta tüm alanlarda Never seçeneğini seçebilirsiniz. Save As... düğmesi ile isim olarak uygun bir isim verin ki, sonra bunu kullanabilesiniz. ▶

DXINFO programı DirectX bileşenleri ile birlikte bunlara bağlı donanımlar hakkında da ayrıntılı bilgi veriyor.

mak zorunda kalmaz.

Windows 98 Araçları

İnternet'te özel olarak Windows 98 için yazılmış araçlar aramak için henüz erken. Ancak buna çok da gerek yok: Microsoft Windows 98 CD'sinde bazı faydalı araçlar bulunuyor. Bunlardan hangilerinin tam sürüme entegre edileceği henüz belli değil.

Tweak UI: Bu pencerenin sekmele-
rindeki seçeneklerle arabirimin bazı özelliklerini değiştirebiliyorsunuz. Anahtar sözcükler: Fare, masaüstü, Internet Explorer 4.01 ve değişik klasörler için ince ayarlar, değişik listelerin (dokümanlar, akışlar), İnternet içeriklerinin silinmesi, önemli sistem dizinlerinin ve dosyalarının, simgelerin tamiri, bilgisayarın açılış parametreleri ile oynamak vesaire...

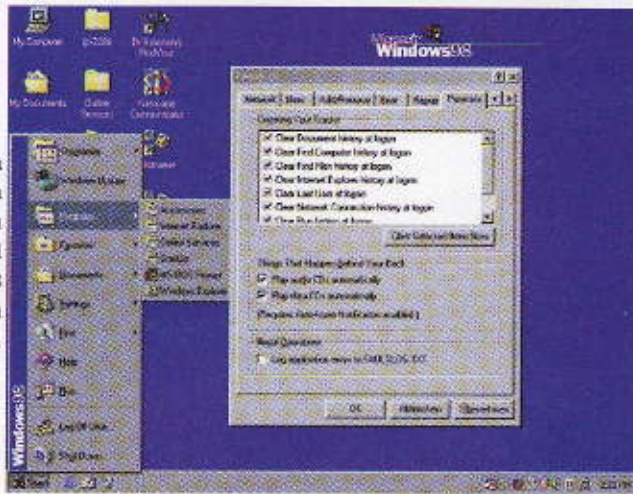
Direct-X: DXINFO.EXE ve DXTOOL.EXE araçlarıyla her bilgisayarda hangi DirectX sürümünün kurulu olduğunu görebilirsiniz. 5.0'dan daha düşük bir sürüm yüklüyse www.microsoft.com adresinden en yeni sürücüleri indirebilir ve sisteme doğrudan kurabilirsiniz. DXTOOL.EXE aracı ayrıca bilgisayarınız ve sisteminiz ile ilgili her türlü bilgiyi okuyabiliyor ve iki ayrı pencerede bunları gösteriyor.

Windows 98 de Windows 95b gibi Personal Web Server ile birlikte geliyor. Bu araçla çok kolay bir şekilde hızlı ve iyi donatılmış bir Intranet Server konfigüre edebilirsiniz. Ağdaki istemciler TCP/IP ile bu sunucuya bağlanıyorlar ve (Intranet'i İnternet'e bağlamaksızın) basit IP adreslerine, 100.0.0.1 gibi, sahip oluyorlar.

PWS'ye ek olarak Intranet'in yapılandırılması için bazı araçlara daha sahip oluyorsunuz. Bu araçlarla sadece komple Web sayfaları değil, sunucuda FTP ile kapsamlı dosya transferleri ve arama hizmeti sağlamak mümkün. ☐

Derleyen Ufuk Yamankılıçoğlu

Microsoft'un resmi olmayan araç kutusu Tweak UI Windows 98 altında da çalışıyor.

Internet Explorer'ı Daha Hızlı Açmak

Çift tıklamayı genel olarak iptal etmeyip Internet Explorer'ı fare tıklaması ile açmak istiyorsanız, masaüstüne sağ fare tuşu ile tıklayıp menüden Properties'i seçin. Daha sonra Background kartında Wallpaper olarak Windows 98'i seçin. Artıktan şimdi mavi bir desenle kaplanacaktır, sağ üstte Microsoft Windows 98 simgesi bulunacaktır. Bu ikona tıkladığınızda hemen Internet Explorer 4.0 açılacaktır.

Masaüstünü Temizlemek: 800x600 veya 1024x768 çözünürlüklerde bile Windows 98 kurulumunda masaüstüne yerleştirilen sabit simgeler rahatsız edici olabiliyor. Microsoft Network ile ilgili ve kullanmadığınız diğer araçların veya programların simgeleri silebilirsiniz.

Cache optimizasyonu: Bilgisayarınızda 32 MB veya daha fazla RAM varsa sabit disk erişimleri için önbelleği artırmak faydalı olacaktır. Bu önbellek diskin dizin yapısının bölümlerini anabelleğe transfer eder ve bu sayede seçili dosyalara daha hızlı bir erişim mümkün olur. Yapmanız gereken şey My Computer simgesine sağ tuşla tıklayıp menüden Properties kaydını seçip daha sonra Performance ve File System simgelerine tıklamak.

Şimdi "Typical role of this computer" alanında listeden "Network Server" kaydını seçin. Windows böylece Cache'in büyüklüğünü 4 katına çıkartır, yani 40 KB'a. Böylece toplam 64 dizini toplamda maksimum 2729 dosya kaydı ile birlikte "aklında tutabilir". Son yaklaşık 2800 dosya için bu durumda sistem sabit diski tara-

Windows 98 ile ilgili En Önemli Sorular ve Cevapları

Windows 98 hiç kuşkusuz daha basit ve kullanımı daha rahat, Win32 Driver Model, ACPI, USB veya DVD gibi standartlar ya da uyumluluk gibi konularda kullanıcıların akli halen karışık. CHIP bu sayfada en önemli sorulara cevaplar veriyor.

Win 98'in Sistem İhtiyaçları Ne?

Russel Borland bir Windows kitabında sistemin 4 MB RAM'i olan bir 486'da dahi çalıştığını söylüyor. Ancak pratikte en azından gerçekçi bir gözle bakıldığında Pentium 166 veya 200, 32 MB RAM takılı bir sistem ancak yeterli olacaktır. Sadece Internet Explorer bile tek başına sistem kaynaklarının önemli bir bölümünü tüketiyor. Windows Update gibi ana fonksiyonlar için modem veya ISDN önemlidir.

Windows 98 Ne Zaman Çıkacak?

25 Haziranda Windows 98 çıkacak (Muhtemelen siz yazıyı okuduğunuz zaman çıkmış olacak). Türkiye sürümünün ise Ekim ayında çıkması bekleniyor.

Çok işlemci veya Alpha PC'ler için Windows 98 Çıkacak mı?

Hayır. Bu platformlar için sadece Windows NT sunuluyor. Windows 98 gerçi çoğu ayrıntıda NT gibi çalışıyor ancak Intel ve uyumlu işlemcilerle sahip tek işlemcili makinelerde çalışıyor.

IE 4'ün Kurulumunu Engellemek Mümkün mü?

Hem evet hem hayır. Internet Explorer 4.01 kullanıcı arayüzünde çok önemli bir role sahip, bu yüzden onu tamamen kaldırmak mümkün değil. Ancak Internet/Intranet için Netscape Communicator gibi başka iletişim programları da kurmak mümkün. Buradaki engel ise şu: Windows yazılımının Internet üzerinden otomatik olarak güncellemesi "elbette" sadece doğrudan IE 4 ile mümkün.

98'e Terfi Etmeye Gerek Var mı?

İyi bir Office, çevirmeli ağ ve Internet

konfigürasyonuna sahip bir kullanıcı Windows 98 ile pek yeni bir özelliğe sahip olmuyor. Sistem satılan tüm yeni bilgisayarlar yüklü olacak. Windows 3'ten 95'e geçişteki gibi köklü bir değişiklik 98 terfi ile gerçekleşmiyor. Terfi için Windows NT 5.0'i beklemeniz daha doğru olacaktır.

Windows 98 İçin Yeni Yazılımlara mı İhtiyacım Olacak?

Aslında hayır. Burada da Windows 3'ten 95'e geçişteki gibi köklü değişiklikler söz konusu değil. İşletim sistemi halen 32 bitlik, 16 bitlik ve DOS yazılımlarını çalıştırabiliyor. Internet Explorer ve Internet kullanımı ile yeni araçlar geliyor, ancak bunlar olmadan da idare edebiliyorsunuz.

Windows 98 Yeni Sürücülere mi İhtiyaç Duyuyor?

Microsoft Windows 98'e yeni Win32 Driver Model'i (WDM) entegre etmiş. Windows 98 böylece yapı olarak Windows NT ile neredeyse aynı olan sürücülerle çalışabiliyor. Ancak sistem paralel olarak eski sürücülerle de (DRV ve VXD) çalışmaya devam edebiliyor. Buna rağmen bugüne kadar olduğu gibi en güncel sürücülerini Internet'ten takip edip yüklemeniz daha doğru olacaktır.

Windows 98 ve NT Birleşecek mi?

Evet, ve bu da aynı zamanda Windows 9x'in sonu olacak. Windows NT 5.0 (en geç NT 6.0) 1, 2, 3, 95 ve 98 serisinin sonu olacak. NT böylece resmi olarak geleceğin tek Windows'u olacak. NT 5.0 Windows 95 ve 98'den o kadar çok özellik devralıyor ki, kullanımı çoğu kullanıcı için ciddiye alınacak kadar zor değil. Kullanıcı arabirimini büyük oranda aynı, araçlar aynı, sürücüler aynı...

Windows 98 Genelde Sadece

Internet Explorer 4'ten mi İbaret?

Gerçi böyle bir kaniye ilk bakışta kapılmak mümkün, ancak Win32 Driver Model, birçok yeni araç ve gelişmiş bir arabirim bunun aksi olduğunu gösteriyor. Genel olarak bakıldığında edinilen izlenim, güncel donanımların daha iyi desteklendiği, göze hoş gelen eklentiler, efektler ve 95'dekinden daha başarılı sihirbazlarla dolu bir işletim sistemi.

Win 98'in Network Başarımı Nasıl?

Windows 98 en az Windows 95 kadar başarılı bir şekilde sistemi Windows ve NT ağlarına ekliyor. TCP/IP ile Netware ve Intranet'lere de sorunsuz bir şekilde bağlanmak mümkün. Microsoft geleneksel olduğu üzere sistemi NT ağlarına bağlamak ve erişim haklarını tanımlamak için CD üzerinde bazı faydalı araçları beraberinde veriyor. Çevirmeli ağ için entegre edilmiş Dial-up Server Windows 95b standardı ile aynı. Windows 98 böylece büyük ağlar için istemci olarak da uygun.

Windows 98 Ne Kadar Güvenli?

Gelişmiş bir şifre güvenliği ve daha sağlam dosya sistemi FAT32, 98'i daha güvenli kılıyor. Tek sorun uyum ve esneklik yüzünden ortaya çıkan problemler. NT her türlü doğrudan donanım ve yazılım erişimlerini kabul etmezken ve kullanıcı haklarını ve erişimlerini en alt seviye olan dosyalara kadar kısıtlarken Windows 98 daha çok kişisel kullanıma ve amatör kullanıcılara hitap eden bir işletim sistemi. Bu nedenle güvenlik boşlukları olması kaçınılmazdır, ancak bunun kişisel kullanımı için dramatik sonuçlar doğuracağı söylenemez.

Diskiniz Doğru Bölünmüş mü?

Her sabit disk en azından bir defa bu işlemi atlatmıştır: Sabit diski bölmelemek (partitionlamak). Yeni bir işletim sistemi kuran veya yeni bir sabit disk takan biri, bu süreçten geçmek zorunda. CHIP size bu aşamada nelere dikkat etmeniz gerektiğini gösteriyor.

Sabit Disk bölmelemek, mantıksal alanların kabaca bir veya daha fazla bölüme ayrılması anlamına geliyor. Her sabit disk, bir işletim sistemi için biçimlendirilmeden ve kullanılmadan önce bölümlenmiş olmak zorunda.

Standart durumlarda bu çok basit: Tüm sabit disk, mantıksal sürücü "C:" oluyor. Kullanıcı FDISK prog-

ramı ile -sadece komut satırında yazarak- birincil bölümü yaratıyor ve bu alana tüm sabit disk alanını ayırıyor. Birden fazla işletim sistemi çalıştırmak veya birden fazla sabit disk ile çalışmak isteyenler için bölme işlemi (partition) daha zahmetli ama yine de üstesinden gelinecek bir iş haline geliyor.

Birden fazla bölüm istemek için

önemli nedenler şunlar:

▲ İşletim sisteminin dosya sisteminin büyük sürücülerin yönetiminde sorunları var. Örneğin kapasite kısıtlamaları ve uygun olmayan Cluster büyüklükleri (örneğin FAT 16'da).

▲ Hata dolu Beta- yazılımlarla çalışıyorsunuz. Böyle bir yazılım bir partitionu tahrip ederse, küçük bölümlerle daha az veri kaybı olur.

▲ Sabit diskinizde birden fazla işletim sistemi var.

▲ Birden fazla işletim sisteminiz var ve bunlar arasında veri alış veriş yapmanız gerekiyor. Bu durumda ek bir FAT16 partitionu en küçük ortak payda olarak her zaman önemlidir.

▲ Bir bilgisayar üzerinde bir işletim sisteminin tamamıyla ayrı iki kurulumu çalışacaksa. Örneğin çocuklarınız Windows'unuzu bozdukları zaman hala çalışan bir işletim sisteminizin bulunması için. Ayrıca böyle bir nedeniniz olmasa bile kontrolünüz dışında dosya kaybının olabileceği Windows yazılımı için böyle bir hareket akıllıca olur. Bu, işletim sistemi ve uygulama yazılımlarının neredeyse ayıramadığı bir durumda çok daha akıllıca oluyor.

Diskinizi bölmelemenizin gerekip gerekmediği ve bunun nasıl yapılacağı sorusu için bir altın kural var: "Önemli bir neden olmadan bölme yapmayın!" Sadece birden fazla sürücüye sahip olmak için bölmeleme yapmamak gerek. Alt dizinler böyle bir durumda daha iyi hizmet ederler size. Sadece gerektiği kadar yer kaplarlar ve sildiğiniz zaman tekrar buraları boşaltırlar. Buna karşın bir defa yapılan bölünme, belirlediğiniz yeri, geçici veri kaydının yapıp yapılmadığına bakmaksızın doldurur.

CHIP bu yazıyla DOS, Windows 95, NT, OS/2 ve Linux için bölme (partition) ve dosya sistemlerinin neler yapabildiğini adım adım gösteriyor. İleride sabit disklerinde Linux çalıştırmak isteyen Windows kullanıcıları da şimdiden Linux bölümünü okumalıdır. ▶

Temel Bilgiler

Teknik: Partition Tablosu

Bölme tablosu, sabit diskin bölme sektöründe bulunur. Burada her bölüm için başlangıç ve bitiş adresi (kafa, silindir, sektör) kayıtlıdır. Ayrıca bölme tablosu her bölme için işletim sisteminin tespit edeceği bir tanımlama (ID) bulundurmaz. Böylelikle işletim sistemi bu bölüm ile birşey yapıp yapamayacağını tespit eder. Bir sonraki sayfada bulunan kutu, en önemli işletim sistemlerinin ID'lerini gösteriyor. Linux'un FDISK gibi programlarıyla, bölme büyüklük ve konumunu değiştirmeden ID'leri değiştirmek mümkün.

Bölme tablosunda bir bölme bir Bootflag konabilir. Bilgisayar BIOS'u bu bölümü birinci sabit diske yükleyecek ve böylece işletim sistemini boot edecek. Ancak bu, Master Boot Record'da (MBR) bir program, örneğin bir boot yöneticisi bulunuyorsa gerçekleşmiyor. Bölme tablosu en fazla dört (primary) bölüm alır. DOS ve Windows 95 ise birden fazla bölümü DOS-ID ile oluşturmaya tereddüt ediyor. 4 sürücü de az. Bunun çözümü içinde değişik işletim sistemleri için geçerli olabilecek 23'e kadar mantıksal sürücüden meydana gelen uzatılmış bir bölüm oluşturmak. Veriler, primary bölme tablosu gibi bir sıralı bağlı bir listede kaydediliyor.

DOS VE WINDOWS 95:

Emektarın Zayıf Noktaları Var

FAT16, MS-DOS'dan beri, DOS, Windows 3.1 ve Windows 95 için standart dosya sistemidir. Bu, büyük dosya sistemlerinde yalnızca yavaş değil, aynı zamanda sürücü başına 2 Gigabyte ile sınırlı. Sürücü daha büyük ise pekçok küçük partitionlara ayrılmıştır.

Ancak daha küçük FAT formatlı

sürücüler de daha küçük bölümlemelere adaydır, çünkü büyük sürücülerde alanlar çok mürşifçe kullanılıyor.

FAT16 en fazla 2 üzeri 16 yani 65536 Cluster yönetebilir. Bu nedenle Cluster'lar da büyük sürücülerde büyüyorlar. Örneğin 2 Gigabyte'da 32 Kilobyte.

Dosyalar bir dizi Clusterı doldurdukları için ortalama olarak dosya başına yarım Cluster boşa harcanıyor. 2 Gigabyte'lık bir diskte ortalama 100 Kilobyte boyutundaki dosyalar için yaklaşık 320 Megabyte çöpe gidiyor. Oysa ki bu bölüm 2 tane 1 Gigabyte'lık bölüm (Partition) haline getirilseydi, boşa harcanan alan da 160 Megabyte'a düşerdi.

FDISK.EXE ile bir veya daha fazla FAT bölümü (Partition) şu tiplerde oluşturuluyor:

Birinci DOS Bölümü: Buradan DOS boot ediliyor. Bir sabit disk üzerinde sadece bir tane birinci (primary) DOS bölümü yaratılabilir. Daha sonra bu sürücü C: harfi ile adlandırılır. Bilgisayarın gerçekten bu bölümde boot edilmesi için, "etkin bölüm" olarak seçilmiş olması gerekir. Sistemde birinci FAT bölümüne sahip ikinci bir sabit disk varsa, birinci sabit disk üzerindeki bölümlere bakılmaksızın D: harfini alır.

Uzatılmış DOS Bölümü: Eğer sabit disk birden fazla sürücüyü bulunduracaksa, diğer tüm sürücüler için alanın uzatılmış bölüme atanması gerekir. Uzatılmış bölümde bir sonraki adımda mantıksal sürücüler oluşturulur. Bunun için kullanıcı, istediği büyüklüğü belirtmelidir. Mantıksal sürücüler bundan sonra şu sürücü harflerini taşırlar: E:, F:, vb.

Ve bölme işlemin sonra şöyle devam ediyor: Bölünme işleminden sonra PC'niz (çoğunlukla disketten) boot edilmeli. Artık DOS'un dosyaları da kaydedebilmesi için, "format sürücü harfi" ile dosya sistemini oluşturabilirsiniz. Boot sürücüsü için genelde "/s" parametresi, işletim sisteminin çekirdeğinin aktarılması için

eklenir.

Windows 95'in FAT dosya sistemi biraz daha geliştirilmiş: VFAT. Bu dosya sisteminde 8.3 formatında uzun dosya adları oluşturulabiliyor. Ancak partitionlama için bu farketmiyor.

Windows 95 OSR-2:

VFAT 32 Hiçbirşeyi Boşa Harcamıyor

Windows 95 OSR-2'nin en önemli yeniliği olan VFAT 32-dosya sistemi, FAT 16 problemlerini ortadan kaldırıyor. Sürücüler 2 Gigabyte'tan fazla olabiliyorlar. Ve 4 milyar üzerindeki Cluster'lar sınırlı büyüklükteki bir Cluster büyüklüğüne yerleştirilebiliyor (çoğunlukla 4 Kilobyte) ve bu da yer israfını asgariye indiriyor. Ancak şu anda başka hiçbir işletim sistemi VFAT32'yi kullanamıyor.

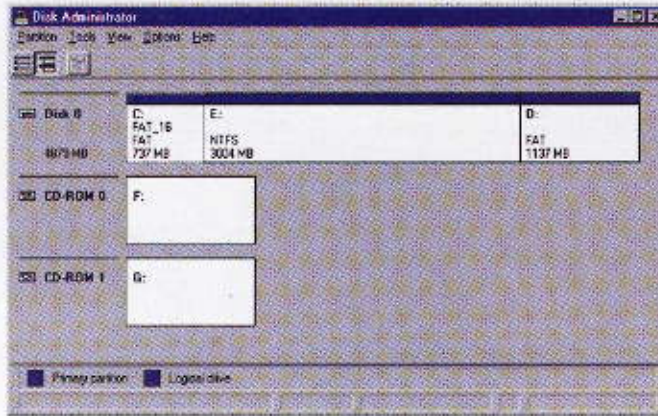
Windows 95'in bu sürümünde daha açılır açılmaz FDISK, FAT 32 desteğinin etkinleştirilmesi ile ilgili pek de ne demek istediği anlaşılamayan bir soru soruyor. Bu soruya "E" (Evet) ile cevap vermelisiniz, yoksa VFAT32'nin özelliklerinden faydalanamazsınız. Bundan sonraki kullanım Windows 95'in eski sürümü ile aynı.

Windows NT:

NTFS Çok Yönlü

Windows NT altında dosya sistemi olarak FAT16'nın yanı sıra kullanışlı NTFS (New Technology File System) de bulunuyor. NTFS, tek tek dosyaların ve dizinlerin ayarlanabilir kullanıcı haklarının, dosya erişimlerinin denetiminde ve zarar vermeme konusunda büyük güvenlik sağlıyor. NTFS altında, kayıt alanı sınırlandırmaları ve savurganlık söz konusu değil. Bunun yerine NTFS altında küçük dosyalara erişim FAT16 veya VFAT32'ye göre daha yavaş. Bunun nedeni ise her erişimde o dosyanın öncelikle izni olup olmadığının denetlenmesidir.

NTFS de Windows NT ile sınırlı. Ancak bir süreden beri Internet üye-

Konforlu:
Windows NT
altında diskler
Disk
Administrator ile
bolünüyor.
Hatta Raid
sistemler
kendisine ait bir
Controller
olmadan da
kurulabiliyor.

rinde (<http://www.internals.com>) DOS ve Windows 95 altında NTFS sürücülerini okuma erişimini sağlayan NTFSDOS programına ulaşmak mümkün.

Bölümleme, NT kurulum sürecinde veya daha sonra grafiksel "Disk Administrator" ile gerçekleşiyor. Kurulum sırasındaki konfigürasyon seçenekleri, boot edebilen işletim sistemi bölmesi konfigürasyonu ile kısıtlı. Buna karşın Disk Administrator, DOS ve Windows 95'te bilinen bölmelemlerin yanısıra şu tipleri de sunuyor:

Volume Seti Bir veya daha fazla sabit diskin pek çok serbest alanı mantıksal bir sürücüde birleştirilmesi. Bu şekilde örneğin 5 tane 2 Gigabyte'lık disk birleştirilerek, 10 Gigabyte'lık bir sürücü yapılabilir. Volume Set'ler, başka disklerin eklenmesi ile o anki verilerden kayıp olmaksızın diski genişletebilir. Ancak Volume Set'e ait bir disk devre dışı kalırsa, tüm mantıksal sürücünün verileri kaybolur.

Stripe Set: Burada da pek çok sürücüden serbest alanlar, mantıksal bir sürücüde birleştiriliyor. Ancak Stripe Set'te bu alanların eş büyüklükte olmaları gerekiyor. Paritesiz Stripe Set(RAID-0) hız yükseltmeye yarıyor. Bunu da verileri dağıtılmış olarak tüm katılmış sabit disklerle yazarak gerçekleştiriyor. Pariteli Stripe Set (RAID-5), disklerden birinin iptal olma ihtimaline karşı güvenliği artırıyor. Ancak bunun olumsuz yönü, sabit disklerden birinin parite bilgisi için kullanılması ve böylelikle var

olan kapasitenin düşmesi.

RAID-1: Çokmelere karşı en iyi güvenlik, tüm verileri eş olarak iki sabit disk üzerine yazmak. Bunun için kayıt ihtiyacını ikiye katlayan eş büyüklükte olan iki sabit disk oluşturulur.

Windows NT 5.0 ile veri sisteminde birkaç yenilik bizi bekliyor: Sürücüler VFAT 32 ile biçimlendirilebiliyor ve Windows NT de VFAT32 bölümü üzerine kurulabiliyor. NTFS5, 4'lü sürümüne göre daha iyi bir performansa ve ağ için bir dizi önemli özelliğe (Disk Quata, Junction Points, Dynamic Link Tracking) sahip. Kullanıcı için transparan, her bir dosyayı veya tüm dizin ağaçlarını şifreli olarak kaydedebiliyor. Böylece, disk editörleri veya NTFSDOS gibi araçlarla, verilere yasak bir erişimin olmayacağı garantileniyor. NT5 altında, bölümleri bilgisayarı yeniden başlatmak zorunda kalmadan kaydetmek veya değiştirmek mümkün.

OS/2 WARP

HPFS Tempoyu Arttırıyor:

OS/2 kurulumunda partitionun High Performance File System (HPFS) biçimlendirilmesi önerilir. Çünkü bu program uzun dosya isimlerini destekliyor ve farkedilir bir hız sunuyor. Veriler, Windows 95 ile aynı makine üzerinde değiştirilecekse, bu Windows 95 bölümü üzerinde gerçekleştirilebilir. Ancak bunun sadece FAT16 ile biçimlendirilmiş olması gerekiyor.

IBM işletim sistemi altında, OS/2

bölümünün yapılması için iki programdan birini seçebilirsiniz: Komut satırından FDISK'i veya FDISKPM'yi grafiksel kullanıcı arabirimi için. Grafiksel FDISKPM başlatıldıktan sonra bir pencerede kullanılabilir sabit diskleri gösteriyor. Bunları tıklayarak seçebilir ve Options menüsünden bölünmeyi Create Partition ile gerçekleştirebilirsiniz.

Diğer işletim sistemlerinde olduğu gibi, birinci veya uzatılmış bölünme için seçim yapabilirsiniz. OS/2, DOS'un aksine mantıksal bir sürücüden boot edebiliyor, hatta ikinci sabit diskten bile! Bu nedenle birinciyi Windows'a bırakabilirsiniz. Windows'un basit bölmelemlerinde harf verme işlemi de atıldığı için, birinci bölüm yapılmasa daha iyi olur. Uzatılmış bölmelerde Options menüsünden bölmeleme gerçekleştirme fonksiyonu ile mantıksal sürücü harfi kendiliğinden verilir.

FDISKPM'nin en önemli özelliği: OS/2'nin kendi Boot Manager'inin yönetimi. Manager burdan kurulabiliyor, ancak 1 Megabyte disk alanı isteyen kendi bölmesine (disk başına en fazla 4 bölmeden biri) ihtiyacı olacak. Boot esnasında BIOS tarafından çalıştırılması gerektiği için, ilk 1024 silindir ve diskin ilk Gigabyte'ında bulunması önemli. Boot Manager'ı kurmak için seçeneklerden Install Boot Manager'ı seçmek yeterli. Eğer bu seçenek kullanılamıyorsa, yukarıda sözü geçen koşullardan biri yerine getirilmemiş demektir.

Boot Manager kurulduysa, boot edebilen her bölüm kendi menüsünden seçilebilir. Bunun için istenilen

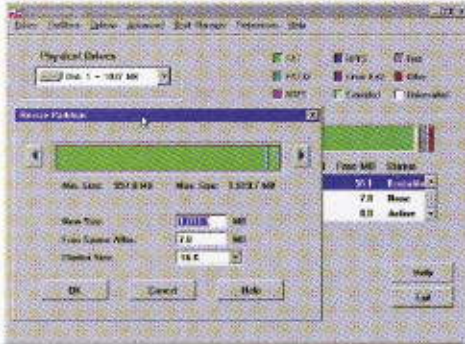
Uzmanlar İçin

Partition-ID'si

Bölme tablosunda; bölme sırasında her işletim sistemine uyarınca tespit edilen bir ID belirleniyor (Windows ve OS/2'de otomatik) ve işletim sistemi bu numaradan bu partitionu kullanıp kullanamayacağını tespit ediyor.

bölümü seçmeniz ve seçenek menüsünden menüye eklemeyi seçmelisiniz. Options menüsünden başlangıç değerlerini belirleme ile Boot Manager'ın başlangıçta kullanıcının bir girişini belli bir zamana kadar bekleyip beklemeyeceği ve en son çalıştırılan işletim sisteminin veya önceden belirlenen birinin yükleneceği ayarlanır.

Boot Manager kurulduysa, kendisini başlatılabilir bölüm olarak ayarlar. Bu, bilgisayarı açtığınızda çalışacağı anlamına gelir. Eğer bunu beğenmezseniz, Options menüsünden başlangıç bölmesi olarak diğerlerini de boot esnasında çağırabilirsiniz.

Faydalı yardımcı: Partition Magic Programı verileri kaybetmeden varolan bölümlerin büyüklüklerini değiştirebilir.

LINUX Ext2 Standarttır

Linux pekçok başka dosya sistemine ulaşabilir. VFAT32 için destek hazırlık aşamasında. Linux Ext2 formatı bir bölme ticari amaçlı Unixlerle kıyaslanabilir en iyi performansı veriyor. Basit masa üstü kurulumları için Ext2 bölmesi yeterlidir. Server içinse, /home ve /usr dosyaları kendi bölmeleri üzerinde tutmak daha iyi olur. Bu, GAU dosya sistemine göre verilerin tamirini kolaylaştırır. Anabellekte Paging yapmak için Swap bölmesine her zaman ihtiyaç vardır, bunun kendi bölme tipi de vardır.

Linux Fdisk'i diğer işletim sistemleri gibidir: Böylece bölme ID'si de yapılabiliyor.

Linux'un boot edilmesi için tüm dağıtımlarda veriler, LILO gerekli;

basit Boot Manager olarak oluşturulacaksa, diğer işletim sistemlerini de boot edebilir ve kendini bunun için MBR'ye kaydeder.

Tüm İşletim Sistemleri İçin Partition Araçları

Sabit diskin nasıl bölüneceği açıklandıktan sonra, uygun olan aracı bulmak gerekir. Eğer disk henüz boş ise, bölünmeyi FDISK ile çabucak yapabilirsiniz. Ancak dolu diskinize bölme (Partition) sınırları koymak durumundaysanız, FDISK işinize pek yaramaz. FDISK sadece bölüm kesme ve silme işlemini görür. 2 Gigabyte'lık bir diskten 2 tane 1 Gigabyte'lık bölümler oluşturulacaksa, eski bölüm silinmelidir; ancak bundan sonra sabit diskinize bölünme alanını eş iki bölüme ayırabilirsiniz.

2 Gigabyte'lık alan içindeki verileriniz de böylece kaybolup gidecek

Bu işlem için PowerQuest firmasının Partition Magic isimli ürünü bu konuda en verimli araç şu anda. Bu ürün FAT16, VFAT32, NTFS, HPFS ve Linux'un Ext2 bölünmesiyle çalışıyor ve bu nedenle pekçok insan için vazgeçilmez bir araç haline gelmiş durumda. Bu program ile bölümlerinizi üzerinde bulunan verilerinizi kaybolmadan büyütebilir ve küçületebilirsiniz. FAT 16 bölmesini VFAT 32'ye dönüştürmek mümkün. Ancak dikkat edilmesi de gerekir: Şu an güncel olan 3.0 sürümünde en kötü durumlarda bölümleri kullanılmaz hale getiren hatalar bulundu. İnternet üzerinden bilinen hataları düzeltecek ücretsiz update dosyalarına ulaşabilirsiniz.

Shareware ve Public Domain Alanı için de söylenecek birşeyler var: Pekçok Linux dağıtımıyla birlikte gönderilen DOS-Programı Fips (First Non-destructive Interaktiv Partition Splitting Programm) varolan FAT16 bölmelerini bölebiliyor. Bunu yapmak için öncelikle dosya sistemine defrag atılmalı. Sonuç olarak artık bir yerine 2 bölümünüz oluyor: biri verilerle dolu, diğeri ise boş. Bunu daha sonra

FDISK ile silebilir ve kazanılan alan başka bir işletim sistemi için kullanılabilir. Ancak bu program, sınırları bölerken sınırları geçince kendini cluster büyüklüğüne adapte edemiyor.

Bilgisayarında birden fazla işletim sistemi bulunduranların Boot Manager'a ihtiyaçları vardır. Bu yönetici, bilgisayarı boot etmeden önce, kullanıcının hangi işletim sistemini başlatmak istediğini sorar. İki Windows 95 kurulumunu da bilgisayarında çalıştırmak isteyen biri için Boot Manager kullanmak kaçınılmazdır. Windows 95, Batch-File üzerinden, birden fazla Windows 95 sürümünün çalışmasına izin veriyor, ancak bu yöntem ayrıntılı ve tek tek bölümler için bir koruma sunmuyor.

Modern Boot Manager'lar, örneğin System Commander gibi, bilgisayarı yeni açtığınızda dilediğiniz işletim sistemini seçme imkanı sağlıyor. Kurulumlar şifre ile korunur ve bölümler görünmez yapılabilir. Bu istenmeyen değişiklikleri önlemenin en iyi yoludur. Partition Magic, Boot yöneticisi fonksiyonları da taşır, ancak bunlar özellikle çok kullanışlı değildir.

Bazı işletim sistemleri, başka işletim sistemleriyle de başa çıkabilen boot yöneticilerine sahipler. OS/2 Boot yöneticisinin yanısıra LILO (Linux Leader)'ı da söyleyebiliriz burada. Bununla beraber tercih edilen veya gerekli olan birden fazla boot yöneticisinin sabit disk üzerinde bulundurmaktır. Bu pekçok durumda yapıyor; düzenlerken hangi boot yöneticisinin ne yaptığı ve diskin neresinde bulunduğu bilinmeli. Böylece örneğin LILO'yu Master Boot Record'un altına değil de daha önce başka bir boot yöneticisi tarafından ihtiyaç durumunda çalıştırılmış olan bir Linux bölümünün (Partition) altına koymak mümkün. ☐

Ulrike Proeller, Jan Kleinert,
Oliver Kluge'den çeviren
Alis Sırmıçıyan

Ayın Shareware'leri

Her ay onlarca yeni Shareware Internet üzerindeki Download siteleri üzerinde keşfedilmeyi bekliyor. Chip bu siteleri sürekli olarak inceliyor ve kullanışlı programları size sunuyor.

Bu ay da sizler için ilginç Shareware'ler seçtik. Bu programları Temmuz CHIP CD'sinde bulabilirsiniz. CD'de ayrıca bu programlardan bazılarının görüntü tanıtımları yer alıyor.

LView Pro 2.0

Program, görüntülerin üstünde düzeltme ve yeni dizaynlar oluşturma imkanı veren hızlı bir işlem yeteneğine sahip. İmaj üzerinde kullandığı filtreleri ve formasyonları değiştirebilme tekniği sayesinde istediğiniz esneklikte yeni görüntüler oluşturmak için fazla uğraşmanıza gerek kalmayacak.

Neler yapabilirsiniz:

Uygulama genel olarak bir imajın filtrelenmesini ve piksellerinin yer değiştirmesini sağlamak üzere iki ana çalışma prensibiyle hareket ettiği için kombinasyonları sınırlı. Buna rağmen, Photoshop ve Ray Dream gibi konusunda profesyonel programların bir dizi işlemle gerçekleştirdikleri "transformation" görüntü içerisinde herhangi bir kısmın deformasyonu

işlemini çok daha hızlı bir şekilde tamamlayabiliyor. Ayrıca resmin RGB düzenini ayrıştırabildiği için baskı kalitesi ayarlarının tamamı masa üstünden kontrol edilebiliyor. İşte LView Pro'nun yapabildiklerine en güzel örneklerden biri: Orijinal imaj üzerinde "Motion Blur" seçeneğiyle kompozisyonunuzu daha gerçekçi bir tarzla sunabilirsiniz.

Chaos IRC Script

Internet Relay Chat, üzerinde oldukça çok durulan, buna rağmen küçük ayrıntılarının özenle saklanmasıyla dolayı anlaşılamamış bir sohbet ortamı. Genel kapsamda sürekli IRC kanallarında bulunan insanların kendilerini bulundukları Server'a Register etmek, kanallarında huzur ve güven duygusunun hakim olduğu idealler peşinde koşmak gibi sorunları vardır. Tabii bir de "ultra ping" ve "nuke" başta olmak üzere saldırılara karşı korunmak. İşte konusunun uzmanı bir Script. Uzun zahmetlerle rahat konuşabilmek için portlarınızı kapatmanıza, Server'dan Domain'lere mesaj göndermek için tüm kanallara girmenize ve Proxy ayarlarını kontrol edebilecek ek bir program kullanmanıza gerek kalmıyor.

Chaos esintisi

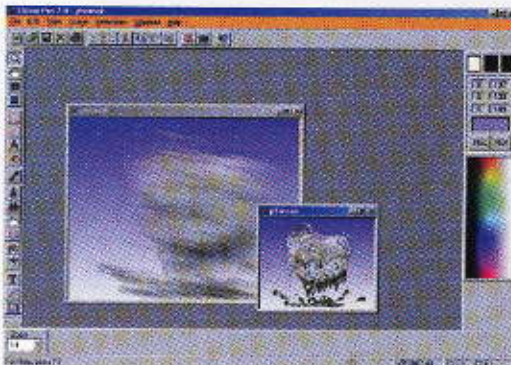
Script, 7th Sphere, Littlestar ve Nexgen gibi içerisinde diğer kullanıcılara saldırı amaçlı komponent uygulamaları barındırmıyor. Buna karşılık genel savunma araçlarını taşıyan bir yapıya sahip. Örneğin bağlı ko-

numda olduğunuz Server üzerinden bir kullanıcıya mesaj bırakmak için normalde "/msg memoserv", kendi Nick'inizi Register etmek ya da Register'lı Nick'inizi Identify etmek ve bir Domain'e ait tüm Nick'leri kontrol etmek niyetindeyseniz "/msg nickserv" parametrelerini kullanmalısınız. Kanallarıza ilgili işlemler için de "/msg chanserv" parametrelerini girerek, yaptığımız tüm işlemlerin Script içerisindeki küçük bir pencereden kontrol edilmesini sağlayabilirsiniz. Bu da Server'la aranızdaki problemleri ortadan kaldırıyor. İşte bu Script'i kullanmaya karar vermediğiniz takdirde bir gün mutlaka karşılaşacağınız delirtici işlemlerden bazıları:

Bunların tanıtımı için bir Nick (wHelk) bir kanal ismi (Chaos) ve bunların hepsi için kullanacağımız bir Password'ümüz (temmuz98Chip) olsun. Bir Server'a bağlanıp (irc.raksnet.com.tr) legal kullanıcı olabilmek için şunları yapmalısınız: Öncelikle kendi Nick'inizi ve daha sonra da kanalınızı sisteme tanıtmamız gerekiyor. Ancak Sistem komutlarının IRC Server'larına göre değiştiğini unutmamalıyız. Açıklama yapmak gerekirse, verilen komutlar başka bir Internet Relay Chat Server'ında çalışmayabilir.

1. NICKSERV (Register, Identify, Set)

A. NickServ - Syntax: REGISTER password (/msg nickserv register temmuz98Chip). Şimdi Raksnet Server'ında Register'lı bir kullanıcı oldunuz. Ama bununla bitmiyor, çünkü her girişinizde kendinizi tanıtmamız

"Chaos IRC Script" Internet üzerindeki sohbetleriniz sırasında en büyük yardımcınız olacak

için bu şifreyi sisteme girmelisiniz. Chaos'ta ise Nickserv Register Option'na tıklamanız yeterli.

B. NickServ - Syntax: IDENTIFY password (/msg nickserv identify temmuz98Chip). Identify işlemi yeni bir kanal açtığınızda o kanalın Register'li "Op" u olabilmeniz için oldukça gerekli, zira Register'li olmayan ve kendini tanıtmayan kullanıcının açtığı bir kanal Chanserv'e tanıtılamaz. Identify için Chaos içinde Nickserv altından Identify'yi seçebilirsiniz.

C. NickServ - Syntax: SET option parameters (/msg nickserv set kill on). Set komutu aslında sadece verdiğimiz örnekte görüldüğü gibi, Nick'inizi başkasının kullandığı bir sırada onun Server'a bağlantısının sistem tarafından koparılması için kullanılmaz. Aksine oldukça fazla bilgi içeren bir tanıtım sistemiyle donatılmıştır. Örneğin Nick'inizin yanına bir E-mail, URL numarası ekleyebilir ya da Password'ünüzü değiştirebilirsiniz. Bununla birlikte, Chaos içinden ilgili yere tıklamanız ve gerekli bilgileri girmeniz de yeterli.

Çeşitli filtreler sayesinde resimler üzerinde değişiklikler yapabilirsiniz.

2. CHANSERV (Register, Identify)

A. ChanServ - Syntax: REGISTER channel password description (/msg chanserv register #Chaos temmuz98Chip98 topic). Buradaki "topic" kısmına kanalınızın Description bölümünde gösterilmesini istediğiniz ifadeyi yazmalısınız. Tabi Chaos kullanıcıları için bunu söylemeye gerek yok, çünkü Script zaten bunu size so-

rarak yapıyor.

B. ChanServ - Syntax: IDENTIFY channel password (/msg chanserv identify #Chaos temmuz98Chip).

Sanıyorum artık bu Script'i kullanmak ya da Internet'te Chat yapmamak arasında bir karar vermenin zamanı geldi.

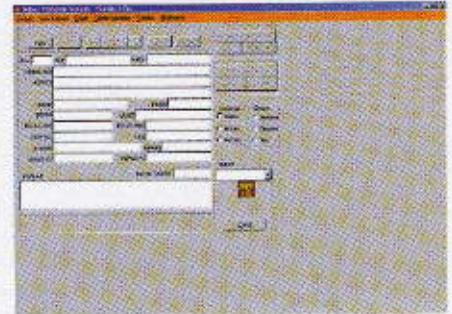
Adres Yönetim Sistemi

Masa başında çalışmanın zorlayıcı olan tarafı, kişisel ve şirketlere ait bilgilerin ne kadar güvenli de olsa zaman kaybına yol açan bir çok yöntemle korunmaya çalışılmasından kaynaklanan sorunlarla karşılaşılması. Adres Yönetim Sistemi'nin en önemli özelliklerinden birisi tüm programın sadece menüden kumanda edilebilmesi.

Kullanıcı Şifresi

Windows altında çalışan program mümkün olduğunca basit ve gereksinimleri karşılayabilecek şekilde hazırlanmış. Sürümün önemli özelliklerinden biri de daha önceki kayıtlarınızı hızlı bir biçimde görebilmeniz, bunu yönetebilmeniz için ekran tuşuna tıklamanız yeterli. Bu tuş sizin girmiş olduğunuz adres bilgilerini ekrandan izlemenizi sağlıyor. Ekranın üst sol köşesinde gösterilen kayıt sayısı size tam olarak nerede olduğunuzu gösteriyor. Örneğin A harfindeki kayıt sayısını tespit edebilmek elinizde. Diğer bir önemli özellik de girdiğiniz verilerin tümünün başka bir boş dosyaya taşınabilmesi. Ekrandaki kayıt dosyasının her-

hangi bir kısmını bir sonraki kayıta kopyalayabilmek için, alanının üstünden yazının tamamını seçip farenin sağ tuşuyla kopyala seçeneğini kullanın. Diğer dosyada aynı menüden yapıştır seçeneği ile kopyalama işlemi tamamlayın. Karşılaşabileceğiniz tek zorluk, programa her girdiğinizde "123" şifresini girmenin şart oluşu. Bu da tüm yeniliklerin yanında oldukça önemsiz görünüyor.

"Adres Yönetim Sistemi" kullanışlı bir menü yapısına sahip

Voice Power

Bilim kurgu filmlerinde yaklaşık yirmi sene önce tanıştığımız sesle kumanda edilebilen bilgisayarlar devri, uzunca bir süre hurafe olduğunu düşündüren gecikme sonrasında orta halli bilgisayarlarımızda kullanılabile hale geldi. Aslında çok gerekli olmasa da bu teknik yazılım sektörünün ne kadar ilerlediğini ortaya koyuyor. İşte kullandığımız Browser birlikte ile çalışan yeni bir Shareware.

Sesle Dünya Kontrolü

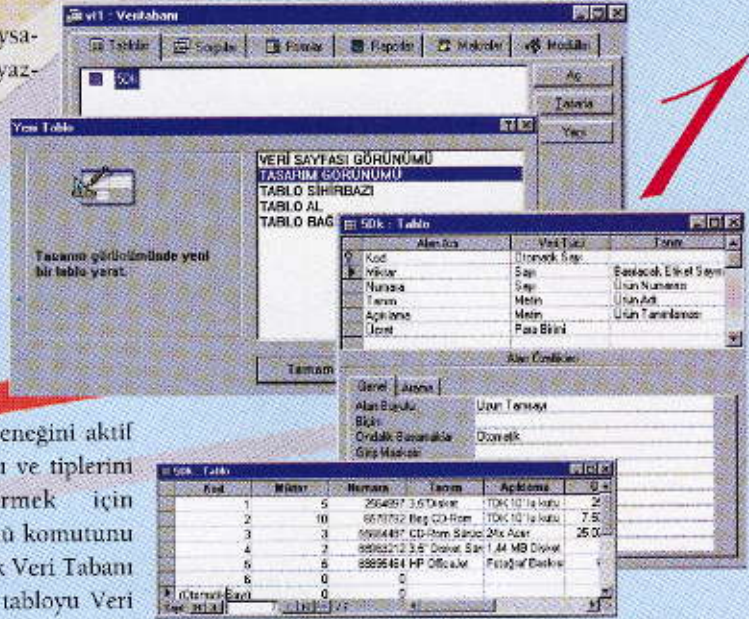
Program, önceden belirlenen "brows-on, next; brows-off, cut, copy, paste..." gibi bir çok komutun her biri için toplam üç kez olmak üzere ses kaydımızı alıyor. Rahat olun, çünkü bu tekrarlar ses tonunuzu hatırlayıp sonraki kullanımda aynı sesi çıkarmanız gibi bir zorunluluk için değil. Yazılımın üç farklı ses tonunuz arasında bir değer alıp bunu size rahatsızlık vermeyecek şekilde kullanabilmesi için gerekli bir işlem. Örneğin Browser'ınızı başlatıp Internet üzerinde dolaşmak istiyorsunuz ve bunu artık Task Bar üzerindeki BAŞLAT menüsü içerisinde dolaşım yapmaktan daha hızlı ve karizmatik bir yol arıyorsunuz. İşte çözüm; Önce Voice Power Program Option'ından "Train Voice Power" işlemini başlatıp, önünüze açılan ekranda Begin Training kısmından "brows-on ve brows-off" başta olmak üzere çeşitli işlemler için sesinizi kaydetmeye başlayın. ☐

Tolga Sonalp

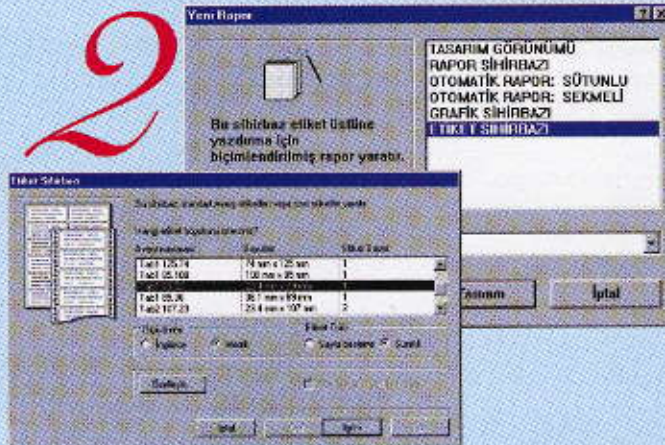
5 DAKİKA

Depo kayıtlarını Access'de tuttuysanız eğer, ürün listesini etiketlere yazdırabilirsiniz. Bu sayede ürünleri hızlı ve kullanışlı bir şekilde rafla yerleştirebilirsiniz. Bunun için bir tablo oluşturun ve veri kaynağı olarak şu alanları kullanın: Kod, Miktar, Numara, Tanım, Açıklama, Ücret. Tablo oluşturmak için Veritabanı penceresinde Tablolar kartını aktif hale getirin ve Yeni düğmesine tıklayın. Tasarım Görünümü seçeneğini aktif hale getirin. Şimdi veri alanlarını ve tiplerini tanımlayabilirsiniz. Veri girmek için Görünüm/ Veri Sayfası Görünümü komutunu çalıştırın veya F11 tuşuna basarak Veri Tabanı Penceresini aktif hale getirin ve tabloyu Veri Sayfası Görünümü'nde açın.

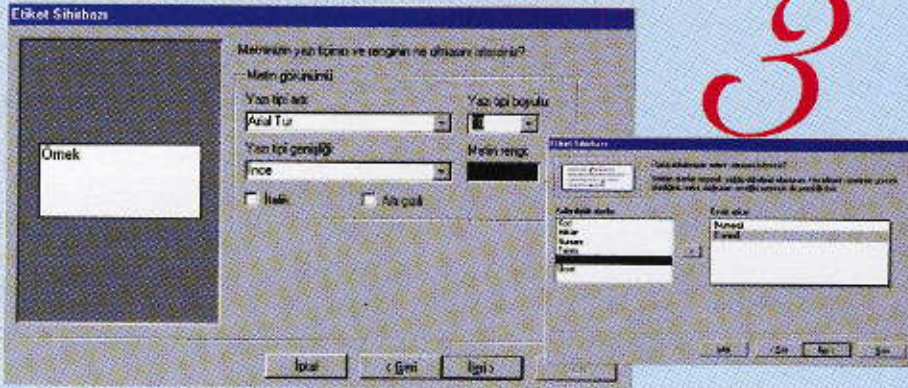

Access'de Etiket Yazdırmak

Ürünleri tanımlarken veya raflara yerleştirmede kullanılan etiketleri Access kullanarak yazdırmak hızlı ve kolay bir çözüm. İşte 5 dakikada Access kullanarak etiket yazdırmak.

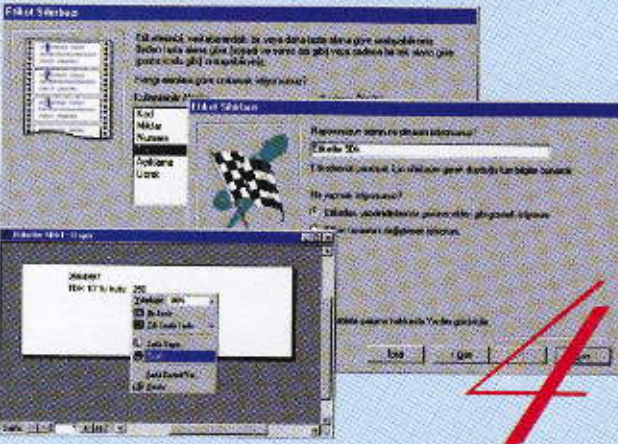

Tabloyu oluşturduktan sonra Etiket biçimini tanımlayın. Bunun için F11 tuşu ile Veritabanı penceresini çağırın ve Ekle/Rapor komutunu çalıştırın. Açılan pencereden Etiket Sihirbazını ve hazırladığınız tabloyu seçin. Sihirbaz içerisinde bulunan biçimlerden uygun olanı boyutlarına bakarak seçebilir veya kendiniz yeni bir biçim oluşturabilirsiniz.

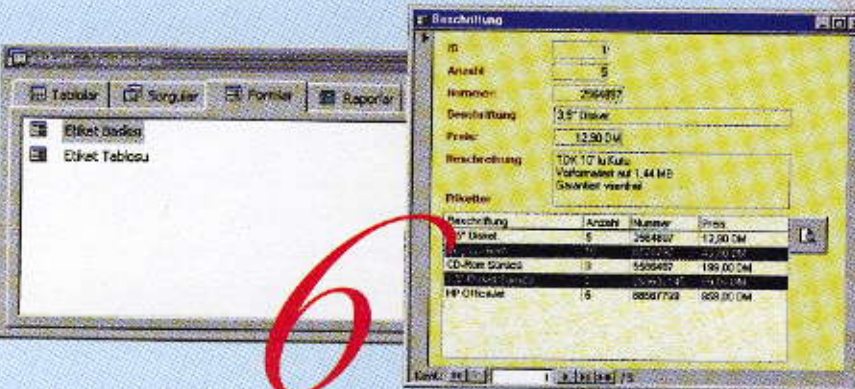
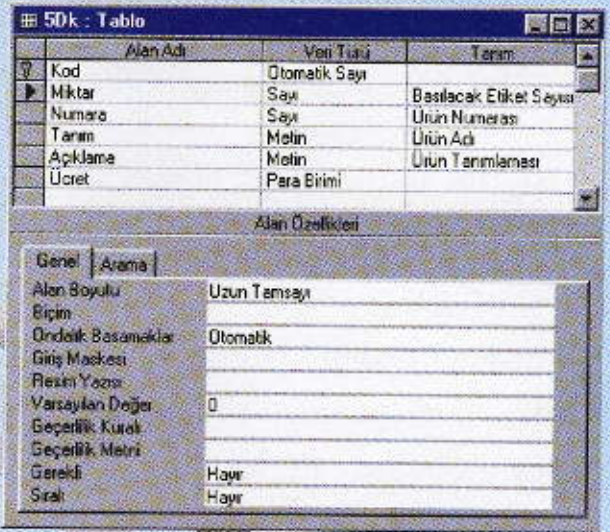
3

Etiket biçimini ayarladıktan sonra yazı tipini ve büyüklüğünü ayarlayın. Son olarak yazı alanlarının etiket üzerindeki yerlerini ayarlayabilirsiniz. Etiket üzerine yerleştirmek istediğiniz alanı listeden seçin ve ok tuşuna basın. Sonraki sayfaya geçmek için fare ile örnek etiket üzerine tıklayın ve gri satırı aşağı yukarı taşıyın.

4

Örnek Etiketini tasarladıktan sonra, etiketleri sıralamak istediğiniz alanları seçin. Bunun için Tanım alanını seçin ve ok tuşuna basın. Hazırladığınız rapora bir isim verin ve Etiketleri yazdırıldıklarında görünecekleri gibi görmek istiyorum seçeneğini aktif hale getirin. Etiketleri baskı önizleme sayfası üzerinde farenin sağ düğmesine tıklayarak açılan Nesne Menü'sünden Yazdır komutunu kullanarak yazdırabilirsiniz. Etiketleri daha sonra tekrar yazdırmak isterseniz F11 tuşunu kullanarak Veritabanı penceresini açın ve Rapor üzerine sağ tıklayarak açılan Baskı Önizleme komutunu çalıştırın.

6

Çoğunlukla bir etiketi birden fazla sayıda çıkarmamız gerekir. Gelecek ay Chip CD'sinde bulabileceğiniz Access Veritabanı Etiketi MDB işinize yarayacaktır. Dosya üzerinde bulabileceğiniz Etiketendriş formunu kullanarak kendi hazırladığınız veritabanılarından gerekli alanları seçerek Etiket baskısı yapabilirsiniz.

CHIP

Chipucu
Katalogu

İşinizi göreceğ
bir makro mu arıyorsunuz?
İşletim sisteminizin
derinliklerinde kayboldunuz
ve pratik çözümlere mi
ihtiyacınız var? O halde
doğru yerdesiniz. Chipucu
Katalogu'nda PC'lerle birlikte
yaşamayı kolaylaştıran her
şey var. Kesip
biriktirebileceğiniz sayfalar
kısır sürede kocaman, ciltli
bir kataloga dönüşecek. Ve
biz sizin yerinizde olsak
Chipucu Katalogu'nu
PC'mizin yanından hiç
ayırılmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

❶ SİSTEM: Dosya tiplerini gösteren ifadelerin değiştirilmesi

MENÜ: Daha anlaşılır menüler

❷ FREECELL: İstatistik verilerinde değişiklik yapabilirsiniz

DOSYA YÖNETİCİSİ: Dosya Yöneticisi kısmında dosya ve dizinleri silerken dikkatli olun

SİSTEM: Zamanın 12-Saat formatında gösterilmesi

WINDOWS NT 4.0

❸ DOS PROMPT: DOS penceresindeki renklerin değiştirilmesi

DESKTOP: Dizin pencerelerinin Explorer görünümünde açılması

SİSTEM: Sistem özelliklerine hızlı ulaşım

WINDOWS 3.1

❹ KISAYOL TUŞLARI: Kısayol tuşları ile daha hızlı çalışabilirsiniz

DOSYA YÖNETİCİSİ: Dosya alanına büyük yazılar

DOSYA YÖNETİCİSİ: Otomatik güncelleme için iptali

UYGULMALAR

❺ WORD 97: Menüleri canlandırmak için

EXCEL 7.0: Gizlenmiş hücrelerle daha rahat çalışmak için

INTERNET EXPLORER 4.0: Hızlandırılmış History fonksiyonu

DONANIM

❻ ÇEVİRMELİ AĞ: Çevirmeli Ağ İçin Tekrar Arama Fonksiyonu

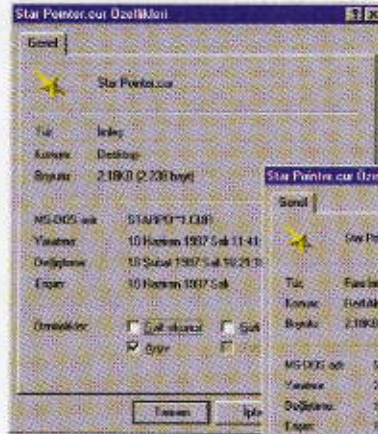
AĞ: Ağ üzerinde Mevcut Olmayan bir Klasörü Silmek

GRAFIK KARTI: Çözünürlük nedeniyle yaşanan problemlere çözümler

SİSTEM:**Dosya Tiplerini Gösteren İfadelerin Değiştirilmesi**

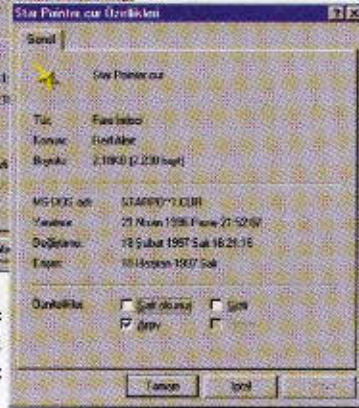
Bir dosya üzerine sağ tuşla tıklayıp, menüden Özellikler'i seçtiğinizde, dosya hakkında çeşitli bilgiler veren bir pencere açılır. Bu bilgiler arasında dosya türü de yer alır. Burada gösterilen ifade dosyanın sahip olduğu uzantıya bağlıdır. Örneğin bir TXT dosyası için "Metin Belgesi" ifadesi gösterilir. Bununla birlikte, INI dosyaları "Yapılandırma Ayarları", EXE dosyaları ise "Uygulama" şeklinde ifade edilirler.

Dosyaların türlerini gösteren ifadeler bilgisayardan bilgisayara farklılık gösterebilirler, çünkü bunlardan bir kısmı sisteme kurulan programlar tarafından değiştirilirler. Örneğin Paint Shop Pro isimli Shareware çizim programını kurduysanız, "Bit eşlem resmi" ifadesi "Paint Shop Pro Image" olarak değiştirilir. Ancak, dosyaların ana özelliklerinin değiştirilmesi sadece programların yapabile-

Yeni isim: Registry'de değişiklik yaparak bu ismi değiştirebilirsiniz

Eski isim: Normalde Windows 95'in fare imlecine "İmlec" ismi verilir

cekleri bir şey değil. Siz de bu ifadeleri değiştirebilirsiniz.

Bunun için Windows 95'in Registry bölümünde bazı ayarlar yapmanız gerekiyor. Başlat - Çalıştır - Regedit komutu ile Kayıt Düzenleyici'yi çalıştırın. Şimdi HKEY_CLASSES_ROOT kısmında, dosya tipini belirten ifadesini değiştirmek istediğiniz dosyanın uzantısını arayın. Örneğin tüm normal (yani animasyonlu olmayan) imleçlerin tipleri için yeni bir ifade belirlemek istiyorsanız, Bilgisayarım

\HKEY_CLASSES_ROOT kısmında ".cur" ifadesini bulun.

Bu anahtarın altında Öndeğer isimli ve "curfile" verisine sahip bir satır bulacaksınız. Öndeğer ifadesinin değeri, bu dosya türünü gösteren ifadeyi değiştirmek için hangi alt anahtara geçmeniz gerektiğini gösterir.

Örneğimizde Bilgisayarım \ HKEY_CLASSES_ROOT \ Curfile alt anahtarına geçmeniz gerekiyor.

Bu kısımda da Öndeğer isminde bir ifade bulacaksınız. Normalde "İmlec" olması gereken ifade imleç dosyalarının türünü gösteriyor. Bu ifadeyi çift tıklayarak Değer Verisi bölümüne İmlec yerine örneğin "Fare imleci" yazabilirsiniz. Son olarak Dize Düzenle penceresinde TAMAM'ı tıklayarak değişikliğin geçerli olmasını sağlayın.

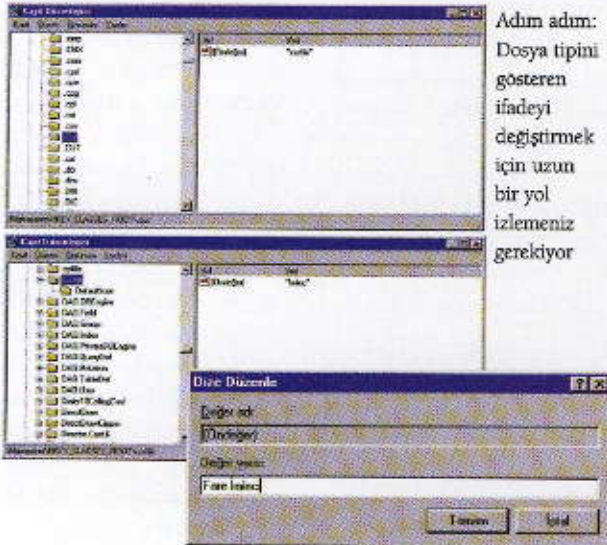
Şimdi bir imleç dosyasını çift tıklayıp, Özellikleri seçtikten sonra, Genel bölümündeki Tür alanında yeni dosya türünün yazılı olduğunu rahatlıkla görebilirsiniz.

MENÜ:**Daha Anlaşılır Menüler**

Windows 95'in masaüstüne sağ tuşla tıkladığınızda açılan menüde diğerleri ile birlikte YENİ seçeneği de bulunur. Bu seçenek üzerinden yeni bir dizin, kısıyol ya da belli bir formatta dosya yaratabilirsiniz. Bu şekilde hangi dosyaların yaratılabileceği sisteme kurulu olan uygulamalara bağlı. Örneğin sisteminizde Powerpoint kurulu değilse, bu yöntemi kullanarak bir Powerpoint prezantasyonu dosyası yaratamazsınız.

Sistemde kurulu olan program sayısı arttıkça bu menü seçeneğinin içeriği de genişliyor. Bu bölümde aradığınız seçeneği kolayca bulabilmek için ihtiyaç duyduğunuz seçenekleri silebilirsiniz. Örneğin TXT dosyalarını hiçbir zaman YENİ seçeneği üzerinden yaratmıyorsanız, bu ifadeyi listeden silebilirsiniz.

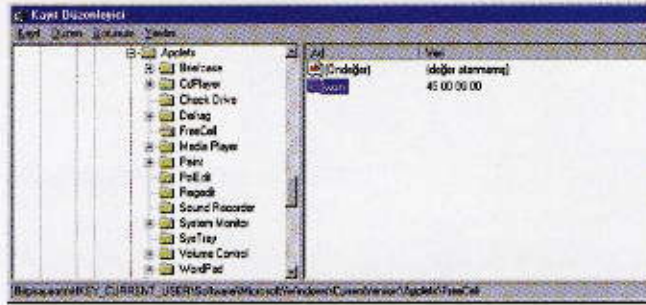
Bunun için Başlat - Çalıştır - Regedit komutu ile Kayıt Düzenleyici'yi çalıştırdıktan sonra, <HKEY_CLASSES_ROOT> kısmına geçin. Bu anahtarın başında dosya uzantılarını gösteren bir liste bulacaksınız. Bunların arasında <HKEY_CLASSES_ROOT \ .txt> alt anahtarını da görebilirsiniz. Bu anahtarın altında "ShellNew" isminde bir alt anahtar daha bulunuyor. Düzen - Sil seçeneği ile bu anahtarı silin. Böylece "Metin Belgesi" ifadesi YENİ listesinden hemen silinir. Aynı yöntemi kullanarak listeden seçtiğiniz diğer ifadeleri de silebilir ve YENİ menüsünü daha anlaşılır duruma getirebilirsiniz.

Adım adım: Dosya tipini gösteren ifadeyi değiştirmek için uzun bir yol izlemeniz gerekiyor

FREECELL: İstatistik Verilerinde Değişiklik Yapabilirsiniz

Windows 95 ile birlikte gelen Freecell kart oyunu, açtığınız tüm fallar için kayıt tutar. İstatistik verilerde kazanılan ve kaybedilen tüm oyunlar gösterilir. Kazanamadığınız bir oyunun istatistiklere eklenmesini engellemek istiyorsanız, oyunu kapatmanız bir işe yaramaz. Freecell'in oynanan oyunu kaybedilmiş olarak değerlendirmesini engellemek için hileye başvurmanız gerekiyor. Buradaki en önemli nokta zamanında müdahale etmek. Çünkü Freecell oyunun kaybedildiğini anladığında yapacak bir şey kalmıyor. Freecell'i kandırmak için, program çalışırken [CTRL] [Alt] [Del] tuş kombinasyonuna basın. "Programı Kapat" penceresinde "Free Cell Oyun #xxxxx" satırını işaretleyin. Şimdi "Görevi Sonlandır" seçeneğini tıklayın. Ancak, "Bu oyundan çıkmak istediğinizden emin misiniz?" sorusuna kesinlikle EVET cevabını vermeyin. Birkaç saniye sonra bir pencere daha açılacak ve burada Freecell uygulamasının artık yanıt vermediği belirtilecek. Bu penceredeki "Görevi Sonlandır" seçeneğini tıkladığınızda Freecell bellekten uzaklaştırılır ve oyunla ilgili herhangi bir kayıt tu-

İstatistiklere her zaman güven olmaz: Freecell'de kazanılan oyun sayısını kolayca artırabilirsiniz.

FreeCell İstatistikleri		
Bu durum:		0%
yenig:	0	
yenilgi:	0	
Toplam:		99%
yenig:	69	
yenilgi:	1	
Şans:		
yenig:	0	
yenilgi:	1	
şu anda:	1 yenilgi	
Tamam Sil		

yonuna basın. "Programı Kapat" penceresinde "Free Cell Oyun #xxxxx" satırını işaretleyin. Şimdi "Görevi Sonlandır" seçeneğini tıklayın. Ancak, "Bu oyundan çıkmak istediğinizden emin misiniz?" sorusuna kesinlikle EVET cevabını vermeyin. Birkaç saniye sonra bir pencere daha açılacak ve burada Freecell uygulamasının artık yanıt vermediği belirtilecek. Bu penceredeki "Görevi Sonlandır" seçeneğini tıkladığınızda Freecell bellekten uzaklaştırılır ve oyunla ilgili herhangi bir kayıt tu-

tulmaz.

Bununla birlikte, Freecell istatistikleri üzerinde değişiklik yapmanın bir yolu daha var. BAŞAT - ÇALIŞTIR - REGEDIT komutu ile Kayıt Düzenleyici'yi çalıştırın ve <Bilgisayarım \ HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ CurrentVersion \ Applets \ FreeCell> kısmına geçin. Burada istatistik için kullanılan çeşitli ifadeler bulabilirsiniz. Kazanılan oyun sayısını artırmak için "won" ifadesinde değişiklik yapmanız gerekiyor. Bunun için ifa-

deyi çift tıklayın ve "değer"ini değiştirin (ikilik düzen!). Böyle bir ifade bulunmuyorsa, DÜZEN - YANI - IKILIK DEĞERİ komutu ile yeni bir değer yarattın ve buna "won" ismini verin. Kaybedilen oyunların sayısını düşürmek istiyorsanız, aynı bölümde bulunan "lost" ifadesinin değerini uygun şekilde değiştirmeniz gerekiyor.

DOSYA YÖNETİCİSİ: Dosya Yöneticisi Kısımında Dosya ve Dizinleri Silerken Dikkatli Olun

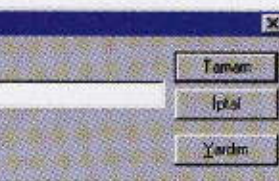
Bazı kullanıcılar Windows 3.x'in Dosya Yöneticisi'ne alıştıkları için Windows 95'in Windows Gezgini ile rahat şekilde çalışamazlar. Bu nedenle Windows 95 al-

ında da bu eski dostlarını kullanmaya devam ederler. Program Windows dizininde bulunuyor ve "Winfile" isimli dosya üzerinden çalıştırılıyor. Siz de sık sık bu programı kullanıyorsanız, Winfile dosyası için masaüstünde bir kısayol yaratmanız işinizi kolaylaştıracaktır. Ancak Dosya Yöneticisi ile çalışırken önemli

bir noktaya dikkat etmelisiniz: Burada bir dosya ya da dizin sildiğinizde, bunlar Geri Dönüşüm Kutusu'na gönderilmezler ve hemen sabit diskten silinirler. Bu durumda, yanlışlıkla sildiğiniz bir dosyayı ancak özel bir Undelete programı ve şansınızın yardımıyla kurtarabilirsiniz. Siz hatayı farkedene kadar sabit disk üzerine veri yazıldıysa, bu veriler sildiğiniz dosyanın üzerine yazılmış olabilir ve dosyanız tamamıyla kaybolur.

Dikkatli olun: Dosya Yöneticisi'nde silinen dosyalar Geri Dönüşüm Kutusu'na gönderilmiyorlar

SİSTEM: Zamanın 12-Saat Formatında Gösterilmesi

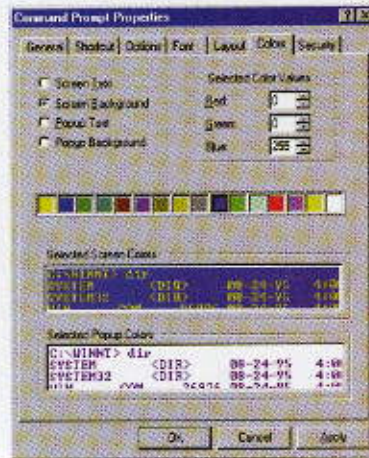
Normalde Windows 95 zamanı 24-Saat formatında gösterir. Ancak işletim sisteminizin zamanı 12-Saat formatında göstermesini sağlayabilirsiniz. Bunun için Denetim Masası'nı açın (Başlat - Ayarlar - Denetim Masası) ve "Bölgesel Ayarlar" seçeneğini çift tıklayın. Açılan penceredeki SAAT bölümünde SAAT BİÇİMİ isminde bir alan göreceksiniz. Buradaki <SS:dd:nn> ifadesini <ss:dd:nn> şeklinde değiştirin ve değişikliğin geçerli olması için UYGULA'yı tıklayın.

DOS PROMPT: DOS Penceresindeki Renklerin Değiştirilmesi

Windows 95 altında DOS penceresini renklerini değiştirmek istiyorsanız, bir sistem dosyası olan CONFIG.SYS'de ANSI.SYS isimli ekran sürücüsünü yüklemeniz gerekiyor. Ancak bu sürücü yüklendikten sonra DOS penceresinin yazı ve arkaplan renklerini değiştirebilirsiniz. Windows NT 4.0 altında ise bu iş çok daha kolay.

Bu işletim sisteminde COLOR komutu sayesinde DOS penceresinin renklerini değiştirmek mümkün. Komutun yazılış biçimi <COLOR xy> şeklinde. Buradaki x ve y ifadeleri tek basamaklı ve 16'lık sayı düzenine göre yazılan değerler alıyorlar. İlk değer (yani x) DOS penceresinin arkaplan rengini belirliyor. Diğer değer ise (y) yazı rengini belirliyor.

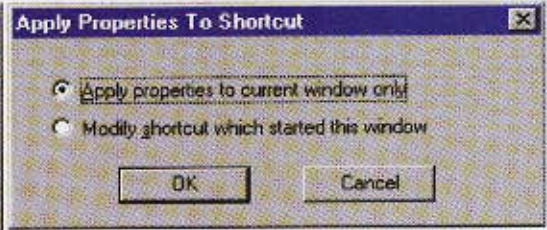
"COLOR Komutunun Parametreleri" kutusu x ve y ifadeleri için kullanılabileceğiniz renk değerlerini gösteriyor. Örneğin "COLOR 2C" komutu yazı rengini kırmızıya, arkaplan

rengini ise koyu yeşile dönüştürür. "COLOR 9" komutunda olduğu gibi sadece bir değer yazarsanız, arkaplan siyaha dönüştürülür ve yazı rengi yazdığımız değere uygun olarak belirlenir (bu durumda mavi). Bir parametre kullanmadan "COLOR" komutunu girerseniz, standart renkler aktif duruma gelirler.

DOS penceresinin renklerini pencerenin özelliklerinden de değiştirebilirsiniz. Bunun için, "Command Prompt" simgesini (kısacık) sağ tuşla tıkladıktan sonra açılan menüden Properties'i seçin. Color bölümüne geçtiğinizde pencere metni, pencere arkaplanı, PopUp metni ve PopUp arkaplanı için istediğiniz renkleri seçebilirsiniz.

ve sürücü simgelerini çift tıkladığınızda açılan pencereler için de geçerli. Buna karşılık, My Computer penceresi ile birlikte, herhangi bir sürücü ya da bir dizin penceresini de Explorer görünümünde açmanız da mümkün. Bunun için fare ile uygun simgeyi çift tıklarken [Shift] tuşuna basmanız.

Seçim: DOS penceresi için seçtiğiniz renklerin sürekli ya da sadece o pencere için geçerli olmalarını sağlayabilirsiniz.

Açık durumdaki bir DOS penceresinin renklerini değiştirmek istiyorsanız, pencerenin sol üst köşesine tıklayın ve sistem menüsünü açın. Burada Properties'i seçin ve Color kısmına geçin. Bu yöntemi kullanarak renkleri değiştirip OK seçeneğini tıkladığınızda, yapılan değişikliğin "Command Prompt" kısayolu için de geçerli olup olmayacağını belirleyebileceğiniz bir pencere açılır. Burada "Apply properties to current windows only" seçeneğini işaretle-

yerek renklerin sadece aktif pencerede kullanılması da sağlayabilirsiniz.

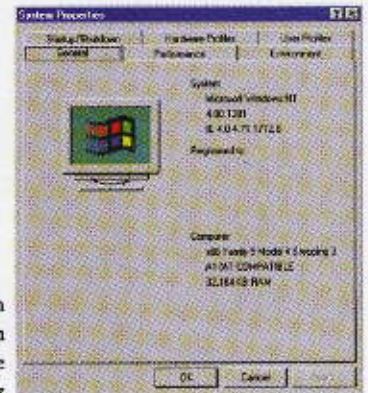
COLOR Komutunun Parametreleri

Kod	Renk
0	Siyah
1	Lacivert
2	Koyu yeşil
3	Mavi-yeşil
4	Bordo
5	Mor
6	Toprak rengi
7	Açık gri
8	Koyu gri
9	Mavi
A	Yeşil
B	Turuncu
C	Kırmızı
D	Magenta
E	Sarı
F	Beyaz

SİSTEM: Sistem Özelliklerine Hızlı Ulaşım

Sistem özellikleri penceresini açarak, sisteminizle ilgili bilgilere ulaşmak istiyorsanız, "Start - Settings - Control Panel - System" yolunu takip etmek zorunda değilsiniz. Aşağıdaki yolu izleyerek çok daha hızlı

Pratik: My Computer'ın menüsünden sistem özellikleri penceresine kolayca ulaşabilirsiniz

bir şekilde sistem özellikleri penceresine ulaşabilirsiniz: Farenin sağ tuşu ile My Computer simgesini tıklayın ve açılan menüden Properties'i seçin, hepsi bu kadar...

DESKTOP: Dizin Pencerelerinin Explorer Görünümünde Açılması

Normalde My Computer simgesini çift tıkladığınızda bir dizin penceresi açılır. Aynı şey normalde dizin

KISAYOL TUŞLARI: Kısayol Tuşları ile Daha Hızlı Çalışabilirsiniz

Birçok işin hızlı bir şekilde yapılmasını sağlayan fare yaşamınızı kolaylaştırır. Ancak fare kullanımına alışmak biraz zaman alır.

Bu süre içerisinde hızlı çalışmanız gerektiğinde kısayol tuşlarından yararlanabilirsiniz. Ayrıca bazı durumlarda kısayol tuşları ile fareye göre daha hızlı çalışabilirsiniz. Yani:

1. Yazım sırasında elleriniz klavye üzerinde kalır ve fareye ulaşmak için zaman

kaybetmezsiniz.

2. Fareyle birkaç menü seçeneğini tıklamak zorunda kalırsınız, ama kısayol tuşlarıyla hedefe hemen ulaşırsınız.

Windows 3.1'de çok sayıda kısayol tuşu var. Bunların hepsini akılda tutmaya tabii ki imkan yok. Ancak sık

sık tekrarladığınız işlemlerin kısayollarını aklınızda tutarsanız çok daha hızlı çalışabilirsiniz.

Muhtemelen sık sık kullandığınız kısayol tuşlarını sizler için derledik. Bu tuş kombinasyonlarını "Windows 3.1 Kısayolları" tablosunda bulabilirsiniz.

Windows 3.1 Kısayolları

Genel Olarak Windows

Kısayol	İşlev
[Ctrl]+[Esc]	Görev listesini açar.
[Ctrl]+[F4]	Dosyayı kapatır.
[Alt]+[F4]	Program Yöneticisi'ndeyseniz ve hiçbir program açık değilse Windows'u, açık bir program varsa programı kapatır.
[Alt]+[Tab]	Bir pencere içinde sırasıyla açık olan uygulamaları gösterir. Tuşları bıraktığınızda küçük pencerede o an simgesi gösterilen program açılır.
[Shift]+[Alt]+[Tab]	[Alt]+[Tab]'daki gibi bir işlemdir, ancak ters sırayla.
[Alt]+[Esc]	Açılmış uygulamalar ve pencereler arasında doğrudan geçiş yaparsınız. Bulduğunuz programa hızlı şekilde dönmenizi sağlar.

Program Yöneticisi

Kısayol	İşlev
[Alt]+[Return]	Seçilmiş bir simgenin özellikleriyle ilgili iletişim penceresini açar.
[Alt]+[Return]	Windows altında çalışan bir DOS programında tam ekranla pencere gösterimi arasında geçişi sağlar.

Dosya Yöneticisi

Kısayol	İşlev
[Ctrl]+[Sürücü harfi]	Dosya Yöneticisi'nde aktif sürücüyü değiştirir.

Program Yöneticisi ve Dosya Yöneticisi

Kısayol	İşlev
[Shift]+[F5]	Açık olan pencereleri üst üste düzenler
[Shift]+[F4]	Pencereleri yanyana düzenler
[Shift]+[Alt]+[F4]	Aktif ayarları kaydeder.

DOSYA YÖNETİCİSİ: Dosya Alanına Büyük Yazılar

Windows 3.1'in Dosya Yöneticisi'nde dosya ve dizin isimlerini gösterirken kullandığı yazı büyüklüğü sizce yeterli değil mi? Küçük bir değişiklik ile Dosya Yöneticisi'nin hangi yazı büyüklüğünü kullana-

cağını belirleyebilirsiniz. Bunun için Dosya Yöneticisi'ndeki SEÇENEKLER menüsünü açın ve burada bulunan YAZI TIPI seçeneğini tıklayın. Açılan pencerede sadece yazı büyüklüğünü değiştirmekle kalmayıp, yazı tipini de değiştirebilirsiniz. Değişiklikleri yaptıktan sonra TAMAM'ı tıkladığınızda Dosya Yöneticisi dosya isimlerini istediğiniz büyüklükte ve yazı tipinde gösterir.

Dosya Yöneticisi'nin kullandığı yazı tipini ve büyüklüğünü değiştirebilirsiniz.

DOSYA YÖNETİCİSİ: Otomatik Güncellenmenin İptali

Dosyaların taşınması, silinmesi, ya da kopyalanması sırasında sürücü pencereleri otomatik olarak güncellenir. Özellikle disket sürücü güncellenirken

geçen uzun süre zaman kaybına neden olur. Bu kaybı önlemek istiyorsanız SYSTEM.INI dosyasını açın ve [386Ehn] kısmındaki FileSysChange=on ifadesini FileSysChange=off şeklinde değiştirin. Ancak bu durumda sürücü içeriğindeki değişiklikleri görmek istediğinizde [F5] tuşuna basmanız gerekecek. Aksi halde sürücü içerikleri güncellenmez.

Dizin pencerelerinin güncellenmesini beklemek istemiyorsanız, otomatik güncellemeyi iptal edebilirsiniz.

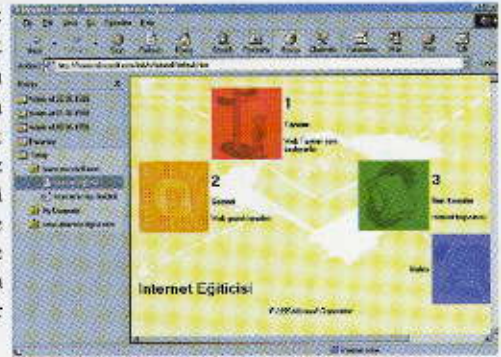

INTERNET EXPLORER 4.0: Hızlandırılmış History Fonksiyonu

Internet Explorer'ın son versiyonu kullanıcılarına daha kullanışlı bir History fonksiyonu sunuyor. Internet Explorer Araç Çubuğu üzerinde bulunan History düğmesine tıklandığı zaman pencereyi iki ayrı alana

bölüyor. Sol taraftaki pencerede daha önceden ziyaret etmiş olduğunuz sitelerin bir listesini bulabilirsiniz. Bu liste siteleri ziyaret ettiğiniz tarihlere göre sıralanmıştır. Mesela iki gün önce ziyaret ettiğiniz bir siteye gitmek istiyorsunuz. Söz konusu olan günün üzerine tıkladığınız zaman o gün içerisinde ziyaret ettiğiniz sitelerin listesine

Goçlu hafıza: Internet Explorer son zamanlarda ziyaret ettiğiniz siteleri tarihleri ile birlikte aklında tutuyor

ulaşabilirsiniz. İsteddiğiniz site üzerine tıkladığınız za-

man sağ taraftaki pencerede o site açılacaktır.

EXCEL 7.0: Gizlenmiş Hücrelerle Daha Rahat Çalışmak İçin

Excel Araç Çubukları üzerinde tüm fonksiyonları bulamayabilirsiniz. Mesela seçili hücrelerle çalışırken işlerinizi çok kolaylaştıracak olan "Görünür Hücreleri Seç" düğmesi bulunmaz.

Bu düğmeyi kullanmak için, herhangi bir araç çubuğu üzerine farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve Özelleştir komutunu çalıştırın. Kategoriler listesinden Yardımcı'yı seçin. Sağ tarafta alt satırdaki ikinci düğme üzerine tıklayın ve Sürükleyip Bırak özelliğini kullanarak düğmeyi herhangi bir çubuk üzerine taşıyın. Özelleştir penceresini kapatın. Artık yeni düğme-

mizi kullanabiliriz. Büyük bir ihtimalle daha önceden hazırlanmış geniş bir Excel tablonuz vardır. Bir kaç satır ve sütun seçin ve görünür sütunların boyutlarını değiştirmeye çalış-

tun genişliğini değiştirmek istediğimizde gizli hücreler etkilenmeyecektir. İkinci bir örnek olarak içerisinde toplamak istediğiniz değerlerin bulunduğu

düğmesini tıklayın ve toplama yapmak istediğiniz alanı seçin. Daha sonra Görünür Alanları Seç düğmesine tıklayın ve toplama işlemi yapmak için Enter tuşuna basın. Böylece gizli alanlar işlem dışı kalacaktır.

Bunların dışında sadece görünür alanları kullanarak yeni bir çalışma kitabı içerisinde çalışmak isteyebilirsiniz. Bu işlemi yapmak için gizli alanları silmenize gerek yok. Çalışmak istediğiniz alanı seçin ve Görünür Hücreleri Seç düğmesine tıklayın. [Ctrl][C] - [Ctrl][V] tuş kombinasyonlarını kullanarak seçtiğiniz alanı kopyalayın ve yeni çalışma kitabına yapıştırın. Böylece sadece görünür alanlar kopyalanmış ve yapıştırılmış oldular.

Gizli simgeler: Araç çubuğunda bulunmayan bazı simgeler işlerinizi oldukça kolaylaştırabilirler

şın. Bu şekilde gizlenmiş olan sütun da değişimden etkilenmeyecek ve görünür hale gelecektir. Tüm tabloyu [Ctrl][A] tuş kombinasyonunu kullanarak seçin ve sonra yeni oluşturduğumuz düğmeye tıklayın. Süt-

un bir tablo oluşturun. Fakat bu tabloda bazı değerler çok önemli olmadığı için gizlenmiş olsun. Toplama yapmak istediğiniz zaman ister istemez gizlenmiş hücreler de işleme dahil olacaktır. Şimdi Topla-

WORD 97: Menüleri Canlandırmak İçin

Ekle veya Biçim gibi menülerin sade bir şekilde aşağı doğru açılmasından sıkıldysanız Word 97 size yardımcı olabilir. Araç çubuğuna farenin sağ düğmesini kullanarak açılan menüden

Özelleştir komutunu çalıştırın ve Seçenekler kartını

aktif hale getirin. Burada Menüleri daha canlı hale getirmek için iki seçenek bulunuyor. Düzleştir ve Slayt. Eğer ikisi arasında bir seçim yapamazsanız Rastgele seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Bundan son-

Özel efektler: Word 97'de menülerin bir animasyonla açılmasını sağlayabilirsiniz

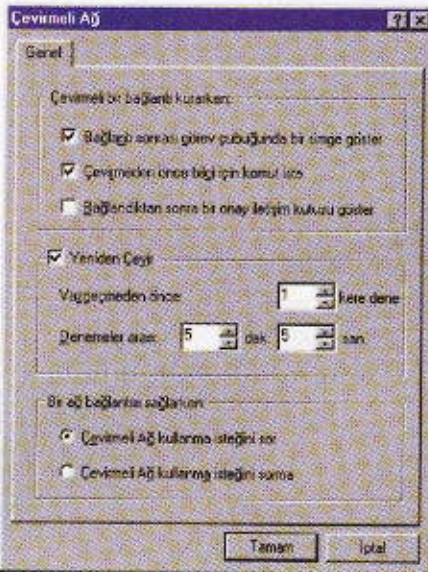
ra menülerin açılışları farklı şekillerde olacaktır. Menü canlandırmaları fare kullanarak açmak istediğiniz zaman aktif olacaktır. Mesela Görünüm menüsünü [Alt][G] tuş kombinasyonunu kullanarak açmaya çalıştığınızda canlandırmalar çalışmayacaktır.

ÇEVİRMELİ AĞ:
Çevirmeli Ağ İçin
Tekrar Arama
Fonksiyonu

Windows 95 içerisinde bulunan Çevirmeli Ağ'ı kullanırken karşı taraf meşgul olduğunda ya da arıza sinyali geldiğinde, yeniden arama yapmak için Çevirmeli Ağ'ı tekrar çalıştırmanız gerekmiyor. Çünkü Çevirmeli Ağ için bir "Tekrar Arama" fonksiyonu mevcut. Çevirmeli Ağ klasörü-

nü Başlat menüsünden Programlar - Donatılar - Çevirmeli Ağ seçeneğini tıklayarak açın. Aynı şekilde Bilgisayarım penceresindeki simgeyi çift tıklayarak da bu klasörü açabilirsiniz. Bağlantı menüsünde bulunan Ayarlar seçeneğini tıklayın. Açılan pencerede "Vazgeçmeden Önce...Dene" satırını istediğiniz sayı ile doldurun ve Denemeler Arası satırına da istediğiniz süreyi girin. Böylece, karşı tarafla bağlantı kurulamadığında Çevirmeli Ağ belirttiğiniz sayıya bağlı olarak aramayı tekrarlar ve bir sonraki aramayı başlatmadan önce yine belirttiğiniz süre kadar bekler.

Tekrar: "Arama
Tekran" Çevirmeli
Ağ'ın oldukça
faydalı, bununla
birlikte pek de
bilinmeyen bir
fonksiyonu

Ağ:
Ağ üzerinde Mevcut
Olmayan bir
Klasörü Silmek

CD-Rom sürücünüz içeri-
sinde bulunmayan bir CD-
Rom'dan bir klasörü payla-

şima açmıştınız ve şu an nasıl sileceğinizi bilemiyorsunuz. Kayıt Düzenleyicisi'ni kullanarak silebilirsiniz. Başlat - Çalıştır komutunu çalıştırın ve açılan pencereye Regedit komutunu yazın. Kayıt Düzenleyici çalıştı-

Aygıt Seç

Düzenli olarak yeni Modelleri seçeneğini tıklayıp Tanımla butonuna basarak yeni Modelleri tanımlayın. Bu aygıt için yukarıda belirtilen özellikler ile birleştirilmiştir.

Üretici	Model
Standard Monitor Adapter	Dijital Görüntü Paneli (1024x768)
Acer	Plug and Play Görsel Üçbirim (VESA DDC)
Acer Systems, Inc.	Standard VGA 640x480
Adia Technology, Inc.	Super VGA 800x600
	Super VGA 1024x768
	Super VGA 1280x1024

☐ Yeni aygıtı gözle
☒ Eski aygıtı gözle

Detaylı Bilgi

Tanımla **İptal**

Son çare:
Monitörünüz
Windows 95
tarafından
desteklenmi-
yorsa,
standart bir
Super VGA
monitör
seçerek
problemleri
çözebilirsiniz

GRAFİK KARTI:
Çözünürlük
Nedeniyle Yaşanan
Problemlere
Çözümler

Windows 95 işletim sisteminde Masaüstü'ne sağ tuşla tıklayarak açılan pencereden Ayarlar kartını aktif hale getirin ve Çözünürlüğü değiştirin. 640*480 hemen hemen tüm monitörlerin kaldırabileceği bir çözünürlüktür.

Eğer monitör "Bilinmeyen Görüntü Uçbirimi" olarak tanımlıysa grafik kartınız yüksek çözünürlüğü desteklemez. Tanımlı olan monitörün özelliklerini

görmek için, ilk olarak "Gelişmiş Özellikler" seçeneğini tıklayın ve daha sonra Monitör kartı üzerine bulunan Değiştir düğmesine tıklayın. Açılan pencereden Windows 95 içerisinde bulunan sürücü belgelerine bakarak uygun bir monitör seçebilirsiniz. Eğer monitörünüz listede bulunmuyorsa alt bölümde bulunan "Tüm aygıtları göster" seçeneğini tıklayın. Gösterilen listeden aynı yapıda veya "Standart monitör türleri" kısmından Super-VGA modunda bir monitör seçmeniz de hiçbir sakınca yok.

tan sonra [Ctrl][F] tuş kombinasyonu ile açılan Bul penceresine Lanman kelimesini yazın ve "Sonrakini Bul" seçeneğini tıklayın. Bu anahtar içerisinde paylaşıma açmış olduğunuz klasörlerin değerlerini bu-

labilirsiniz. Anahtar bulunduğ u zaman klasörün yanında bulunan (+) iş aretine tıklayın. Böylece sağ taraftaki pencerede Klasör içeriğini görebilirsiniz. Ş u an CD-Rom sürücüsü içerisinde bulunmayan klasör-

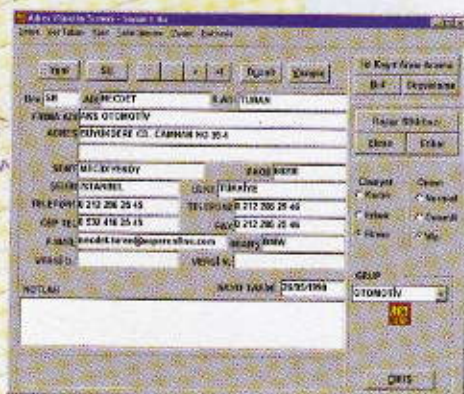
Paylaşılmayan paylaşım: Regedit'in arama fonksiyonunu kullanarak sistemde paylaşıma açılmış tüm kaynaklara erişebilirsiniz.

rû seçin ve
Düzen menü-
sünde bulu-
nan Sil ko-
mutunu tık-
layarak veya
[Del] tuşunu
kullanarak
bu klasörü
silin.

Yazılım İnceleme

Çeşitli yazılım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar.

118

Acil durumlardaki en büyük yardımcılarımız olan diyagnoz programları incelemede.

Tarayıcı Testi:
Ev kullanıcılarına yönelik
350 \$ altındaki
11 tarayıcının testi.

Genesis GX2/AGP

Cardex tarafından üretilen bu yeni AGP kart S3 tabanlı bir grafik çipe sahip. S3d Virge GX2 işlemci ile güçlendirilmiş olan bu multimedya kartı, entegre 64 bit SGRAM hafızaya sahip yüksek performanslı 2D/3D grafikler ile tam ekran MPEG-1 video oynatma desteğini birleştiriyor. Grafik tabanlı masaüstü yayıncılık da dahil olmak üzere Windows genelinde bir performans artışı sağlayan kartta titreşimsiz NTSC yada PAL formatında TV çıkışı Composit yada S-Video şeklinde alınabiliyor. Yalnızca Windows 98 altında çalışan bir özellik olan Duoview ile de Tv ve monitör ekranında farklı görüntüler izlenmesi mümkün oluyor. 4 MB standart SGRAM ile gelen kart maximum olarak

1600x1200 çözünürlüğe kadar destekliyor ve monitör desteklediği takdirde 200 Hz'e kadar yenileme frekansına ulaşabiliyor. Artık her kartta olan software MPEG desteği bu kartta da bulunuyor. DPMS, DDC, Direct 3D ve DirectDraw desteğinin yanında yüksek performanslı 3D bir grafik Engine'e sahip. Kartla beraber kullanım kılavuzu ile Windows 3.x, 95, NT, OS/2 Warp ve DOS için sürücülerin yer aldığı bir de CD yer alıyor. PowerStrip adındaki yazılım ile ekranda bir araç çubuğu oluşturarak ayarların çok kolay bir biçimde gerçekleştirilebilmesi sağlanıyor. Başlangıç sistemleri için ucuz ve etkili bir 3D çözüm.

Bilgi İçin: Tellioglu Bilgisayar Sis.

Tel: (0212) 213 3440

Faks: (0212) 211 4764

Fiyat: 60 \$ + KDV

Power 3D II

Yine Cardex firmasına ait bu yeni 3D kart bir öncekine göre daha fazla sürücü desteği, kullanılan işlemci ve artırılabilir bellek ile daha profesyonel bir kesime hitap ediyor. 3Dlabs Permedia 2 işlemci ve 64 bitlik SGRAM'e sahip olan kart oldukça başarılı bir GUI ve Multimedya hızlandırıcısı. Power 3D II, saniyede işlediği 1 milyon 3D poligon ile gerçek anlamda profesyonel kalitede yüksek hız sağlıyor. İçsel 230 Mhz'lik RAMDAC'ı ile maksimum olarak 200 Hz ekran yenileme hızlarına ulaşabiliyor. 1600x1200 çözünürlüğe çıkabilen ekran çözünürlüğünün yanında MPEG2/DVD video

çalıştı hızlandırıcısı ile oldukça yumuşak bir görüntü elde edilebiliyor. 8 MB'a yükseltilebilen 4 MB SGRAM'e sahip. İçsel geometri ayar işlemcisi ile ana işlemcinin yükü oldukça hafifletilmiş oluyor. Çoklu monitör desteğinin yanında DPMS ve DDC 2B desteği de bulunuyor. PowerStrip programı bu grafik kartı ile de geliyor. Sürücü desteği ise Direct 3D, DirectDraw, Direct Video, OpenGL 1.1 ve 3D Studio Max için Heidi şeklinde yer alıyor.

Bilgi İçin: Tellioglu Bilgisayar Sis.

Tel: (0212) 213 3440

Faks: (0212) 211 4764

Fiyat: 105 \$ + KDV

Digital Video Editing with EditBAY

The superior solution for
professional Quality digital video
editing on your desktop PC

Non-Linear video montaj, digital kayıt, maksimum görüntü kalitesi
İster sesli, ister sessiz olarak hareketli görüntülerin 25 kare/sn. smooth video capture imkânı, 4:2:2 YUV still store, tek kare görüntü yakalama 24 Bit, 32 Bit PCI with Burst DMA&Bus mastering, 3:1 varan sıkıştırma oranı, 768x576 PAL Video

999\$

Şirket ve her türlü ürün tanıtımlarında, tatil anılarınız ve özel günlerinizde, bilgisayar tasarımları, animasyon ve 3D grafiklerinizi video'ya kayıt işinde

BROADWAY realtime Mpeg encoder

Video görüntülerini gerçek zamanlı AVI veya Mpeg formatında capture ve kayıt imkânı.
Harddisk üzerine video kayıt, montaj Mpeg film ve Video CD hazırlama
Internet Web video streaming desteği.

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON

Digital Video & Multimedia

www.megavizyon.com

Kişisel Güvenlik Kamerası

Video düzenleme ve kayıt üzerine profesyonel donanım ve yazılımların satışını yapan Megavizyon tarafından satışa sürülen bu ürün diğerleri yanında oldukça farklı ve ilginç. Kişisel güvenlik ve dijital bir video sekreter olarak da tanımlayabileceğimiz bu set, bir video kamera, bir Captu-re kartı ve en önemlisi de tüm işlemleri gerçekleştiren yazılımdan oluşuyor. Yazılımı sistemimize kurduğunuz zaman, ekran koruyucu ile entegre çalışıyor ve hareketi

gözlemlemeye başlıyor. Ekranda hiçbir aktivite görülmemesine rağmen kameranın gördüğü alanda bir hareket başladığı zaman tümü kaydedilmeye başlıyor. Böylece sisteminiz bir güvenlik sistemine dönüşmüş oluyor. Esnek program yapısı ile gizli gözlemenin yanı sıra, PC Snoop sistemini video mesaj kaydedici veya video sekreter olarak da kullanabiliyorsunuz. Bu durumda hareket algılama sensörü yardımı ile yine kamera alanına birisi

girdiği zaman görüntü kaydedilmesi yerine bağırma, köpek havlaması gibi sesli olarak değişik şekillerde uyarım yapılıyor. İstenilen şekilde programlanabilmesi ile uyarım yerine hoş geldiniz türünde mesaj verilebilmesi de mümkün. Bunun dışında kapıya gelen kişiyi görüntülü olarak karşılama, firma hakkında bilgi verme ve gerekirse ziyaretçinin mesajını görüntülü olarak kaydetme şansınız da var. Görüntülü e-mail mesajı gönderilme ve video konferans yapabilmek de PC Snoop'un diğer ekstra özellikleri arasında yer alıyor. PC'ni çok değişik bir amaç için kullanabileceğiniz ilginç bir ürün.

Bilgi için: Megavizyon

Tel: (0212) 641 3319

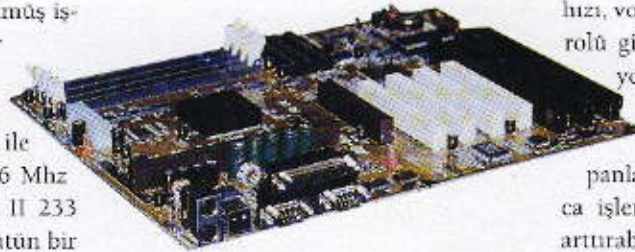
Web: www.megavizyon.com

Fiyat: 395 \$ + KDV

ABIT BX6 Soft Menu II

Abit'in piyasaya yeni sürdüğü 440BX Chipset'li anakart bir önceki 440LX modelinin içerdiği tüm özellikleri bünyesinde barındırırken buna ek olarak 100 Mhz'lik veri yolunu da destekliyor. Böylece en yeni Pentium II işlemciler de desteklenmiş oluyor. Ayrıca daha önce piyasaya sürülmüş işlemciler de kartla beraber kullanılabilir. Abit bu doğrultuda 100 Mhz saat hızına dayanan Pentium II 350 ile 400 arasında işlemciler ile 66 Mhz saat frekansında ki Pentium II 233 ile 333 Mhz işlemciler gibi bütün bir Pentium II işlemci ailesini desteklemiş oluyor. Ultra DMA/33 IDE protokolünün yanında en yeni ve hızlı AGP kartlar için 66 Mhz'den 133 Mhz'e kadar saat hızları seçilebiliyor. Kart üzerinde yer alan 4 adet SDRAM destekleyen 168 pinlik DIMM soket-

lerinde 8, 16, 32, 64, 128 MB'lık hafıza modülleri kullanılarak 512 Mb'a kadar artırım yapılabilir. Level 1 ve Level 2 Cache zaten işlemci kartuşu içinde yer alıyor. LX Chipsetli olan Abit'te de bulunan CPU Soft Menu II özelliği ile işlemci paramet-

releri Jumper ya da DIP Switch ayarına gerek duyulmadan yapılabilir. Plug&Play Award BIOS'a sahip kart APM, DMI, ve ACPI desteği yanında virüslere karşı yazma koruma da sağlıyor ve 2000 yılı problemlerine de ço-

züm bulunmuş. ATX form yapısındaki kartta bir AGP, dört PCI ve üç de ISA slot olmak üzere 8 bağlantı yuvası yer alıyor. IrDA, iki USB, klavye ve fare için PS/2 portları yerleşik olarak kart üzerinde geliyor. Kartın en önemli özelliklerinden biri olan donanım izleme özelliği ile fan hızı, voltajı ve sistem çevre ısısı kontrolü gibi bir çok kontrol yapılabilir. 66, 75, 83, 112, 133 Mhz External saat hızlarını 2, 2.5, 3, 3.5, 4, 4.5, 5 çarpanları ile destekleyebilir. Ayrıca işlemci voltajını 0.05 aralıklarla artırabilmek de mümkün oluyor. OverClock'çular için ideal, 450 Mhz barajını aşabilecekleri sağlam bir BX anakart.

Bilgi için: Tellioglu Bilgisayar Sis.

Tel: (0212) 213 3440

Faks: (0212) 211 4764

Fiyat: 199 \$ + KDV

Evdeki Sinema: Encore PC-DVD

Multimedya sektöründe lider firmalardan biri olan Creative tarafından üretilen bu Upgrade paketi CD-ROM'ların ulaştığı en son nokta olan DVD teknolojisi üzerine 7 ürünün 1 araya toplandığı bir paket. Encore Dxr2 ile PC'nizde geliştirilmiş MPEG-2 ile yüksek kalitede görüntü yine çok iyi bir yumuşaklıkla elde edilebilirken ses üzerine de DolbyŞ Digital (AC-3t) standardı ile sinema benzeri dolgun ve yüksek bir kalite sağlanabiliyor.

Bir Upgrade kit olan paket ile PC ekranınızda tam ekran yüksek tanımlamalı ve geliştirilmiş çözünürlükte film seyredebileceğiniz bir DVD çalıcıya sahip olurken Dxr2 kartı ile aynı kaliteyi daha büyük ekranda, TV'lerde S-Video ve Composit çıkış ile elde etmek de mümkün oluyor. CD Çalıcı dışında yine 2x bir DVD-Rom sürücü olan Encore ilk jenerasyon DVD'ler olan CD-R uyum problemlerine çözüm olurken 17 GB'lık da veri depolama kapasitesine ulaşıyor. Normal CD'ler için 20x bir okuma hızına sahip ve erişim süresi de 100 ms gibi oldukça makul bir değer. MPEG-2 dışında donanım-

sal bir MPEG-1 çalıcı da olan DVD-Player ile şu an piyasada olan binlerce ürünü seyretneme şansınız da oluyor. Ürünün adı içinde geçen Dynamic Xtended Resolution anlamına gelen Dxr2 teknolojisi ile yüksek fiyatlarıdaki "Line Doublers"ların yaptığı görüntü düzeltme elde edilebiliyor. Böylece televizyonda oluşan çizgi çizgi görüntünün önüne de geçilmiş oluyor. DolbyŞ Digital (AC-3t) ses çıkışı ile gelen Encore da yüksek kalitede ve durulukta ses PC sistemleri için 2

kanala indirgenip verilmektedir. İstenildiği takdirde çok düşük bir fiyata 6 hoparlörlü (5.1 kanal) surround

sistem de satın alınıp üzerine sinema salonu kalitesine ulaşılabilir. Paket içinde Creative PC DVD çalıcı programının yanında Claw ve Wing Commander IV'in özel DVD sürümleri de yer alıyor. Teknik özellik olarak Dxr2 kartı, yatay ve dikey interpolasyon filtreleri ve çift tarama ile Windows altında ve 1280x1024 çözünürlüğe kadar 60 alan/saniye'ye ulaşabiliyor. Yerleşik olarak üzerinde DVD'den ve CD-ROM'dan ses girişi ile ses kartına ses çıkışı bulunuyor. Arka panelinde ise VGA çıkış ve giriş,

S-Video, Composit ve S/PDIF çıkış yer alıyor. MPEG 2, MPEG 1 ve DVD 1.0 videoları saniyede NTSC için 30, PAL için 24 kare oynatabiliyor. TV çıkışı için ise NTSC'de 640x400 ve 600x400 çözünürlüklerde 60 Hz'i PAL'de ise 640x480 ve 800x600 çözünürlükte 50 Hz'i destekleyebiliyor. Internal bir Player olan DVD sürücü ise CD formatında 3000 Kb/sn, DVD formatında ise 2700 Kb/sn gibi hızlar sunabiliyor. Data erişim süreleri ise sırası ile DVD ve CD için 170 ve 100 ms. 512 Kb iç tampon belleğe sahip olan sürücü, CD-Audio, CD-I, CD Extra, CD-ROM, CD-ROM/XA, Photo CDŞ, CDR, CD-RW, DVD-ROM, Video CD, and DVD-Video formatları ile tam uyumluluk sağlıyor. DVD veri kapasitesi çift tabaka ve çift taraflı olarak 17 GB, tek tabaka çift taraflı olarak 9.4 GB, sadece çift tabakada 8.5 GB ve en kötü durumda CD'ler gibi tek tabakada 4.7 GB olabiliyor. Ön yükleme mekanizmasına sahip olan DVD çalıcıyı dik yada yatay monte etmenin fark etmemesi de değişik kasalar için montajı oldukça kolaylaştırıyor. Evine sinema salonu kalitesini getirmek isteyenler için yarının teknolojisini sunan bir ürün.

Bilgi İçin:EMPA

Tel: (0212) 599 3050

Faks: (0212) 598 5353

Fiyat: Henüz belli değil

Tekram 3D Fire

Tekram tarafından üretilen bu yeni 3D kart bilinen grafik işlemciler dışında bir 3D/2D hızlandırıcısı kullanıyor. AGP6000 adındaki bu hızlandırıcı adından da anlaşılacağı gibi sisteminizdeki AGP veri yolu ile çalışıyor. Tam 2x AGP desteği sayesinde 3D uygulamalarınız daha iyi gözüküyor ve oldukça hızlanıyor. Kartın çalışabilmesi için AGP portun dışında Chipset'in de Intel 440LX ya-

da 440BX AGPSet olması gerekiyor. 3D performansı olarak maksimum 1.1 Meg üçgen/san pik değerine sahip. Intel 440LX AGPser'ler için optimize edilmiş olan kartta Mip-Mapping, Color Alpha Blending, atmosfer efektleri, Specular lighting, saydamlık ve z buffer gibi 3D grafik görsel efektler ve doğru doku kaplama, dahili donanımsal renk paleti, doku renk ve Chroma Keying gibi 3D grafiklerde doku geliş-

tirmeleri de bulunuyor. Entegre 24 bit 220 Mhz RAMDAC ve 320x200'den 1600x1200'a kadar çözünürlüğe sahip olan 3D Fire'da Gamma Correction ve çoklu monitör desteği de mevcut. DirectX 5.0 ve OpenGL desteği de kart tarafından sağlanıyor.■

Bilgi İçin: Karma

Tel: (0212) 233 30 30

Faks: (0212) 224 37 31

Fiyat: 91\$ + KDV

Ensis Okul 2000

Eğitim yazılımı sektöründe 1990 yılından beri faaliyet gösteren ve MEB ile birçok ortak çalışması bulunan Ensis tarafından piyasaya sürülen Okul 2000, adı üzerinde 2000'li yıllara girerken bilgisayara geçmiş modern bir okulun tüm ihtiyaçlarını karşılama amacıyla olan bir program. Hiç bilgisayar kullanmamış kişilerin bile en kısa zamanda kullanmaya başlayabileceği şekilde tasarlanmış kullanıcı dostu bir arabirime sahip olan yazılımın hiç karmaşık ve kalabalık olmayan sade bir menü yapısı var. Windows 95, NT ve MacOS ortamları gibi bir çok platformda çalışabilen Okul 2000, böylece işletim sistemi tarafından desteklenen her türlü yazıcıdan çıkış alma imkanı da sunuyor. Yazıcıdan çıkış alınacak dokümanın baskı öncesi ön izlemesini görebilmek de mümkün oluyor. Çıkış dışında giriş de optik okuyucular sayesinde kısa bir sürede yapılabilir. Diğer işlemler gibi veri girişi ve takibi de oldukça kolaylaşıyor çünkü veri bir kez girildiği zaman ilgili yerlere otomatik olarak dağılım yapılıyor. Yönetmeliklerde olan değişikliklerin okul tarafından kolayca yapılabilmesi ve dönem bazında saklanabil-

mesini sağlayan parametrik yapının dışında Okul 2000, kullanılan gerçek ilişkisel bir veri tabanı olan 4D ile çok sağlam bir veri tabanı yapısına ulaşmış. Bu konuda elektrik kesilmelerine ve veri kaybına karşı azami derecede koruyucu yapısı olan 4D, 128 GB'a kadar olan bilgiyi kolayca ve güvenli bir şekilde yönetebiliyor. Hız ve performans düşmeden birçok kullanıcı hem okul içinden hem de dışardan direkt modemle ya da internet üzerinden bağlanarak aynı veri tabanına bağlanıp çalışabiliyor. Bunun için IPX, TCP/IP, ADSP gibi birden fazla protokol aynı anda desteklenebiliyor ve ayrıca ORACLE, SQL, INFORMIX, ve SYBASE'e direkt bağlantı da yapılabilir. Oldukça önemli hususlardan biri olan güvenlik sistemi de program içinde verilebilecek yetkiler ile çözümlenebiliyor. Her öğretmen kendisine verilen bir şifreyle sadece kendi ders verdiği öğrencilerin not ve devamsızlık bilgilerini değiştirebiliyor. Aynı şekilde her müdür muavini de sadece kendine bağlı olan birimlerdeki öğretmenlerin ve onların öğrencilerinin bilgile-

rine ulaşabiliyor. Çok geniş bir platformda çalışabilen programda dolaşımı ile bilgi alışverişi yapmak da kolaylaşıyor. Girilen bilgilerin formatı özel olmadığı için Excel ve Access gibi diğer programlara bilgiyi aktarabileceğiniz gibi bu programlardan bilgi de alabiliyorsunuz. Bunların dışında sadece çok kullanıcılu sürümde bulunan bir özellik sayesinde bilgilerinin otomatik olarak HD, disket, kartuş, CD, optik okuyucu gibi aygıtlara yedeklenmesi imkanı da sunuyor. Okul içinde kullanılacak olan formları veri tabanı bağlantılı olarak kendinizin tasarlaması da mümkün. Yine veri tabanı bağlantılı olan yazım editörü ile hazırladığınız şablon bir metin değişik kişilere çok kolay bir şekilde tekrar tekrar yollanabiliyor. Bu bölüm öğrenci rehberlikle ilgili bölümde de oldukça kolaylık sağlıyor. Son olarak bu veriler öğrenci ve velilere ister dokunmatik ekran, ister Internet üzerinden ya da telefonda Sesli cevap sistemi vasıtası ile ulaştırılabilir. Intranet özelliği de bulunan ve bir Web Server olarak da çalışabilen yazılım eğer komple uygulamaya geçilirse okullarda bir çok problemi çözecek gibi duruyor.

Bilgi İçin: Ensis Bil. Danışmanlık
Tel: (0212) 279 1857
Faks: (0212) 269 0997
Fiyat: 15.000.000 TL

Öğrenci bilgileri menüsünde resim de yer alıyor ve menü isteğe göre düzenlenebilir.

Windows'lu İlk POS: MelPOS

Melsoft tarafından üretilen mağaza ve marketlere yönelik, hem tek düzen ticari entegre temelinde hem de tam otomasyon şeklinde çalışan MelPOS, Windows 95 ve Windows NT için üretilmiş, aynı zamanda Türkiye'de ki bu konuda ilk uygulama olma özelliğini de bünyesinde barındırıyor. Tamamı ile görsel, kolay kulla-

nımlı olan program etkileşimli ve Online veri girişine uygun, aynı zamanda girilen her verinin direkt muhasebesini yapacak şekilde üretilmiş. Programda peşin satışın dışında kredili satış da mümkün. Bütün gün boyunca yapılan satışları hem kredili hem de peşin olarak ayrı ayrı da muhasebeleştirilen program, istenirse toplu olarak tek kalemde bütün gün

yapılan satışları muhasebeleştiriyor. Ve muhasebesi yapılan satışların ikinci kez muhasebesi yapılamıyor. Programda ayrıca, barkodların yanında manuel giriş bölümü de mevcut. Anında stok kontrolü

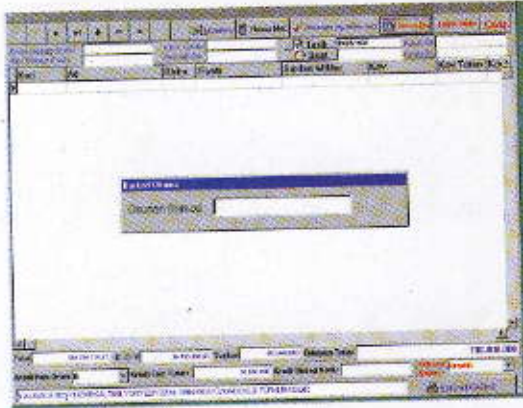
yapan program, stoğun devir hızını, bir stoğun kaç gün rafta kaldığını, günde toplam kaç işlem yapıldığını, ürünün günlük birim satış tutarını ve genel olarak kar ve zararını anında görmeye olanak sağlıyor. Hangi personelin günlük veya istenilen iki tarih arasında ne kadar satış yaptığını, cirosunun ne olduğunu anında gösteren programda her kullanıcının kendine ait bir şifresi de bulunuyor. Modüllerden oluşan programda yer alan modüller ise şunlar: Muhasebe fiş girişleri ve fiş yönetimi, hesaplar arası virman, stok kontrol, POS peşin satış ve kredili satış, toplu fatura çıkışları, toplu fatura alışı, tek düzen mali raporları, tahsil ve tediye makbuzu ve firma kartı.

Bilgi için: Melsoft

Tel: (0212) 213 4458

Faks (0212) 212 3131

Fiyat: 1500 \$'dan başlıyor

Windows altında çalışan ilk post programı sayesinde kullanım çok kolaylaşıyor.

ART Adres Yönetim Sistemi

Art yazılım tarafından hazırlanan ve piyasaya sürülen bu yazılım şirketiniz içinde tüm müşteri kayıtlarını tutup, düzenleme yapabileceğiniz bir adres yönetim programı. Bu ay ki Chip CD'sinde de kullanılabilir demo-sunu bulabileceğiniz program Windows 95 altında çalışıyor. Açılışında ilk ekrana gelen pencere üzerinden tüm fonksiyonlar kolaylıkla gerçekleştirilebiliyor. Bu ekranda müşteri ile ilgili tüm bilgiler yer alabiliyor. Unvan, ad, soyad, firma adı, adresi gibi bilgilerin yanında telefon için 4 adet ayrı hücre ayrılmış. Bunların yanında artık çok yaygın kullanılmaya başlanan elektronik posta adresi de müşteri bilgileri arasında yerini alıyor. Ayrıca ekstra not alabilmek için en altta oldukça

geniş bir bölüm de ayrılmış. Ekranın sağ tarafında ise reklam, sağlık, hizmet gibi hazır gruplar içinden bir tanesi müşteriye atanabiliyor. Yine buradan normal, önemli ve VIP gibi müşterinin önem durumunu belirt-

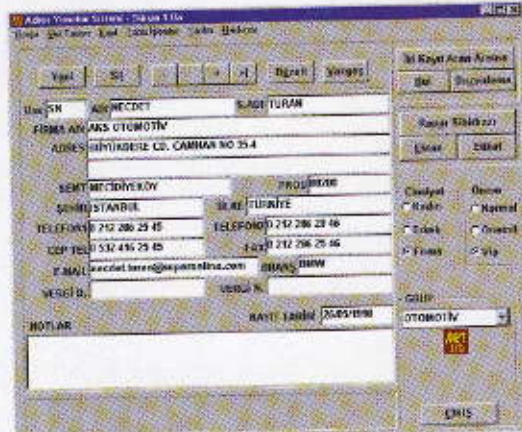
mek de mümkün oluyor. Veri tabanı olarak biraz özelleştirilmiş olan db ve dbf dosyaları açılabilir ve yazılabilir. Oldukça detaylı olan kayıt si-hirbazı kullanılarak istenilen punto-da raporu ister ekrana ister de etikete alabilmek mümkün oluyor. İki kayıt arası arama, kayıt bulma ve düzenleme işlemleri de diğer seçeneklerde olduğu gibi ana ekran dışında menülerden de gerçekleştiriliyor. Kolay erişim için en çok kullanılacak bu tip özellikler menüler dışında ana ekrana da konmuş. Çok fazla detaylı olmasına rağmen işinizi görecektir, kullanımı kolay ve makul fiyatlı bir yazılım.

Bilgi için: ART Yazılım

Tel: (0212) 872 1550

Faks: (0212) 872 1550

Fiyat: 40 \$+KDV

Tüm müşteri bilgileri ve gerekli araçlara aynı ekran üzerinden ulaşılabilir.

Boris FX

Eğer animasyon ya da özellikle video düzenleme üzerine çalışıyorsanız görsel efektlerin ne kadar önemli olduğunu herhalde biliyorsunuzdur. Televizyonda da görmüş olduğunuz üst üste iki görüntünün binmesi, dönerek gelen grafikler, şekiller yazılar ya da alttan kayan yazılar gibi efektler, kullanılan video düzenleme programları içinde yer alır. Bunların dışında televizyonlar için Broadcast kalitesinde çok daha profesyonel kalitede ve geniş yelpazede efektler üreten firmalar da bulunmaktadır. Bu firmalardan biri olan ve önde gelenler arasında yer alan Artel Software tarafından piyasaya sürülen Boris FX'in bu yeni 3.1 sürümü, öncekilerden daha fazla efekt içeren bir televizyon stili 3D DVE Plug-In'i. Bir Multiprocessing yazılım olan Plug-In ile televizyon, film ve multimedya çalışmalarını için 3D özel efektler gerçekleştirilebiliyor. Çoklu kanal dijital video efekt jeneratörü ise Intraframe Interpolation ve Matte Manipulation imkanı sunuyor. Boris FX ile sonsuz sayıda anahtar kare kullanılarak istediğinize uygun hareketler gerçekleştirilebiliyorsunuz. Bunun için yazılım

tekrar ayarlanabilir 200'ün üzerinde efektle birlikte piyasaya sürülmekte. Tamamen Plug-In mimarisi üzerine kurulu olan Boris FX kullandığınız video düzenleme ya da Compositing yazılımınızla entegre ve tam uyumlu bir şekilde çalışıyor. Bir kere kurulduğu zaman kullandığınız programın dönüşümler ve filtreler menüsünde yer alıyor. Bu konuda desteklenen programlar ise şu şekilde sıralanabilir: Adobe Premier ve After Effects, Avid Media Composer ve MCXpress, Chyron Concerto, Discreet D-Vision, FAST Video Machine, in:sync Speed Razor, Macromedia Final Cut, Media 100, MetaCreations Infini-D, Montage, Ulead Media Studio Pro ve gelişmekte olan diğer yazılımlar. Arka planda çalışan bir yazılım olmayan program dolayısı ile ekstra hafızaya da ihtiyaç duymuyor. 3D uçan logolar, animasyonlar ve başlıkların yaratılması, çoklu dosya formatı ve Alpha kanalı desteği ile oldukça kolaylaşıyor. Arabirimde de daha öncekilerine göre yenilikler göze çarpıyor. Yeni kart tabanlı arabirim kullanımı da kolaylaştırırken daha önce ancak analog donanımlar ile gerçekleştirilebilen

3D yüksek kaliteli efektler artık standart PC'lerde de rahatlıkla gerçekleştirilebiliyor. SGI 02, Power Macintosh, Alpha NT'den sonra artık Windows 95 ve NT altında çalışan yazılım ile gerçekleştirilebilen 200'ün üzerindeki efekt arasında küb, küre silindirik ve sayfa çevirme şekilleri kullanılabiliyor. Blur, Bevel, Trails, Chroma Keying, Renk düzeltme ve renk efektleri renkleri üzerine yer alan efektler. Video ve grafik kullanımında sonsuz Track desteği de bulunurken 3D anahtar kanalında yine sonsuz sayıda anahtar kare kullanılabiliyor. En çok kullanılan efektler arasında yer alan resim içinde resim, şimşek, yumuşatılmış çerçeve, gölge ve hareketli yazı yolu da program tarafından destekleniyor. Dalga ve titreşim gibi efektlerin yanında uçan logolar ve aşağıdan yukarı kayan jenerik yazıları hazırlamak da Boris FX ile çok kolay. Profesyonel çalışmak isteyenler ama donanım o kadar para veremeyecekler için ideal bir yazılım.

Bilgi İçin: Megavizyon

Tel: (0212) 641 3319

Fiyat: Konfigurasyona göre değişiyor

Pc Sorunlarına İlk Yardım

Korunma ve tedavi. Bu reçete hemen hemen tüm diyagnoz programlarının ortak reçetesi. CHIP olarak denedik ve hangisinin bilgisayarınızı ve verilerinizi koruduğunu bulduk.

PC sorunları her zaman en uygunsuz zamanlarda ortaya çıkar. Diyagnoz programlarını zamanında kurmuş olanlar böyle durumlarda şanslı sayılırlar. Bu programlar veri kaybı durumunda ilkyardıma sağlayıp Registry'den hatalı kayıtları uzaklaştırarak Windows 95'in çökmesini engelleyebiliyorlar.

Ancak her program bu işlemleri yapmıyor ve hatta bazen tedavi ile durumu daha da kötü hale getirebiliyorlar. CHIP, bu yüzden en popüler beş programı test ederek hatalarını buldu ve hangisine güvenebileceğinizi tespit etti.

NORTON UTILITIES **Tüm Aletlere Sahip** **Eski Yardım Çantası**

Norton Utilities artık gerçek bir klasik. Bu programlar grubu senelerdir piyasada ve daha DOS zamanlarında PC için en gerekli yardımcı programdı. Açılır açılmaz WinDoctor modülü bilgisayarını test ediyor ve analize başlıyor. Hata raporu oldukça iyi veriliyor. Test makinemizde

ACİL DURUM!

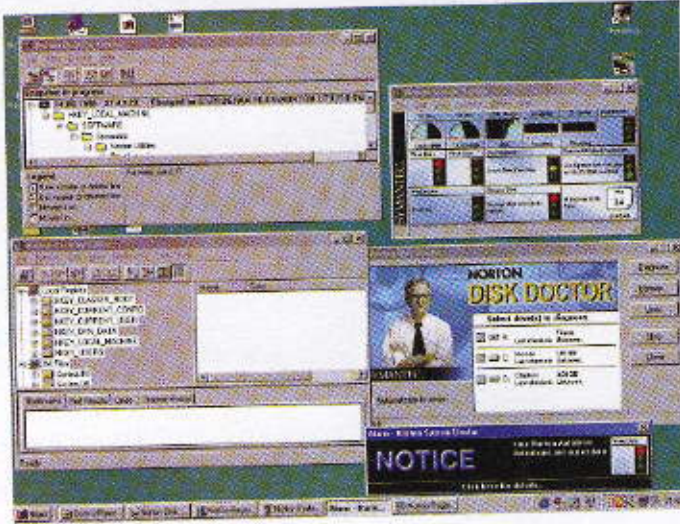

Norton 136 problemi altı kategoriye bölerek verdi. Aralarından geçersiz kullanım yolları, hatalı kısayollar ve hatalı fontlar da vardı.

WinDoctor sadece hatalı arka arkaya sıralamıyor, hatanın zarar boyutlarını ve nasıl etkiler oluşturacağını da söylüyor. Sorunların düzeltilmesi sırasında da kullanıcıya oldukça yardımcı oluyor. Bazı sorunlarda dört adet çözüm önerisi bile sunduğu oldu. Böylece hem yeni kullanıcılar

İncelenen Ürünler

Ürün Adı	Sayfa
Norton Utilities	118
Nuts & Bolts	120
Real Help	122
First Aid 98 Deluxe	124
Checkit	126
Sonuç	126

hem de uzmanlara hizmet etmiş oluyor.

Problem tespiti ve çözümü için Norton'un sağlık çantasında daha birçok araç ve gereç var. Hepsisi de çok detaylı şekilde ayarlara sahipler. Günlük olası sorunlarda Unerase asistanı ve CrashGuard programı birden ortaya çıkarak yardıma yetişiyor. Unerase asistanı sadece çöpe atılmış dosyaları kurtarmakla kalmıyor diğer yazılımlar tarafından silinen veya üzerine yazılan dosyaları da kurtarıyor. DOS üzerinden yapılan silme işlemleri de Unerase asistanının etki alanında.

Bazen ani olarak program çökebiliyor ve yazılar, tablolar, grafikler uçabiliyor. CrashGuard ile en azından son bir kayıt yapmak mümkün. Testimizde simüle ettiğimiz çöküş sıra-

sında CrashGuard aktif durumu geçerek "General Protection Fault" hatasına rağmen dökümanımızı kurtardı. Simüle ettiğimiz "Stack-Overflow (Yığın taşması)" sırasında da CrashGuard ilk seferde başarılı oldu ancak ikinci seferde hem programa hem de verilerimize veda etmek zorunda kaldık.

Eğer emin olmak isteniyorsa önlemler menüsünde toplanmış araçlar kullanılabilir. Norton SystemDoctor arka planda çalışarak sistemin yüklenmesi, sabit diskin durumu vb. ile ilgili bilgiler veriyor. Rescue Disk ise en önemlisi. Tüm sistem dosyalarını, Registry'yi, başlangıç dosyalarını yedekleyip bir açılış disketi oluşturuyor. Üç ayrı olasılık mevcut: ZipRescue, Windows açılış disketi ve hiçbir şeyin çalışmadığı durumlarda DOS

Norton Utilities oldukça gelişmiş bir Diyagnoz programları paketi. Paket içinden çıkan yazılımlar sayesinde PC'de çıkabilecek hemen hemen tüm sorunlara çözüm bulmak olası.

altında açılış. Eğer bir Zip-sürücünüz varsa ZipRescue tavsiye ediliyor.

Norton Registry Tracker da oldukça faydalı bir yazılım. Registry içindeki değişiklikleri kaydederek istendiğinde eski konfigürasyona dönüşü sağlıyor.

Sisteminizi tekrar ayağa kaldırmak için yazılmış programlardan biri de Optimizasyon Asistanı. Swap dosyasının yerinden Registry'deki gerekli ayarlara kadar el atıp Winword gibi programlarınızın daha hızlı yüklenmesini sağlıyor.

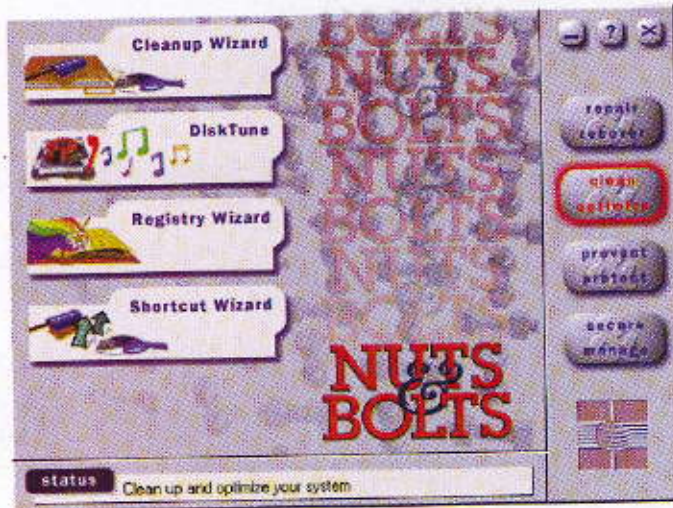
NUTS & BOLTS Her Problem İçin Doğru Çözüm

Norton Utilities'in gerçek anlamdaki en zorlu rakibi Nuts & Bolts. Bu program da dolu bir alet çantası ile geliyor. İstenirse bu program ile de sisteme detaylı bir bakış atılabilir. Potansiyel hata kaynakları sunulup bir sonraki adım için karar verme kolaylaştırılıyor.

Setup modülü oldukça iyi bir tasarımdır. Yeni kullanıcılar için bile bu modül ile Windows 95'in temel ayarlarını yapmak mümkün. Örneğin Windows 95'in açılış resmini değiştirmek veya kapanıştaki yazıyı istenilen bir yazı ile değiştirmek veya tamamen kaldırmak mümkün. Masaüstü ile ilgili birçok değişiklik, sistem üzerinde birçok değişiklik yapmak da mümkün. Gerçi artık bu tip ayarlar için birçok shareware program da mevcut.

Eğer Registry ile çok oynuyorsanız veya sık sık program yükleyip kaldırıyorsanız eninde sonunda hatalı Registry kayıtları, hatalı kısayollar veya kaybolan, bozulan DLL dosyaların rastlayacaksınız. Nuts & Bolts bu sorunu dört adımda ele alıyor: Önce Registry yedekleniyor. Sonra temizleniyor, hatalardan arındırılıyor ve en son olarak da optimize ediliyor. Her adım tek başına, bağımsız olarak da çalıştırılabilir.

Testler sırasında Nuts & Bolts 92 tane hata buldu. Üç tanesini düzelte-

Nuts&Bolts Norton Utilities'den daha fazla aracı bünyesinde barındırıyor. Hemen hemen her türlü sorun için ayrı bir araç bulunuyor.

Yazılımların Doğru Kullanımı:

Sistem konfigürasyonunu değiştirmeden önce mutlaka içinde tüm sistem dosyalarının bulunduğu bir açılış disketi hazırlayın. Nasıl hazırlanacağı ise hemen hemen her ilk yardım programının içinde detaylı olarak açıklanmıştır.

Birden fazla diyagnoz programını bir sisteme kurmayın. Mutlaka anlaşılmayacaklardır.

Otomatik düzeltmeyi hatanın açıklamasını okuyup çözümü ile ilgili öneri de sizi tatmin ettikten sonra açın.

Eğer bir önlem ile ilgili şüpheniz varsa onunla ilgili düzeltmeden veya otomatik düzeltmeden kaçın. Gereksiz gözetleme programlarını kapatın. Bu sizin çok değerli sistem kaynaklarından tasarrufla etmenizi sağlar. Örneğin sabit diskte boş alanı gösteren bir modülün sürekli arka planda çalışması çok gereksiz. Çökme korumalarına asla yüzde yüz güvenmeyin. Bunların yerine programların içindeki otomatik kayıt seçeneklerine güvenmeniz daha faydalı olacaktır.

bildi ve diğerleri için de "elle düzeltililebilir." mesajını verdi. Bu tavsiye yeni kullanıcıları biraz zorlayabilecek nitelikte. Tek yapabileceğiniz siste-

min kararlılığı için dua etmek. Kendine güvenenler ise profesyonel registry ayarları bölümüne girebilirler.

Program çökmelerine karşı koruma da sunuluyor. Hem "General Protection" hem de "Stack Overflow" hatalarında Nuts & Bolts hem programları hem de verileri kurtarabildi. Birkaç deneme sonrasında bile sistem ayakta kalmayı başardı. Tabi bu düzenli bir yedekleme işleminden vazgeçme anlamına gelmemeli. Üreticiler kendileri bile program çökmelerinin sadece bir kısmının engellenmediğini belirtmişler.

Çoğu zaman sürücü ve yazılım güncellemelerini takip etmek çok faydalı. Sistem çökmelerinin çoğu üreticilerin kullanıma sundukları yeni sürümlerle engellenebiliyor. Nuts & Bolts da Norton Utilities gibi yazılımların her zaman son sürümleri olup olmadığını kontrol ediyor. Eğer sürekli son sürümüne sahip olmak istiyorsanız Internet üzerinde araştırma yapmanız ve sonuçta da yüksek telefon faturalarına katlanmanız gerekiyor.

Nuts & Bolts'un günlük kullanıma yönelik sunduğu birçok araç var. Bilgilerin yabancılardan korunması sadece Notebook kullanıcıları için değil herkes için gerekli olabilir. Bunun için doküman kilitlemeyi sunan Nuts & Bolts işi biten dokümanların da tamamen silinmesi için bir opsiyon sunuyor. Bu opsiyon % 700 gibi bir ke-

sinlik oranıyla çalışıyor, çünkü Nuts & Bolts dokümanın üzerine yedi kere baştan yazıyor.

Eğer Internet'te çok fazla sörf yapıyorsanız, sık sık program kuruyorsanız veya çok fazla yazı yazıyorsanız temizleme eksperisi modülü tam size göre. İsminde de anlaşılacağı gibi çok kullanışlı bir araç. Tüm sabit diski tarayarak Explorer ve Navigator'ın kullandıkları önbelleklerde biriken tüm dosyaları biraraya topluyor. Aynı geçici dokümanlar için de yapılabiliyor. Bu tip dokümanlar genelde kurulumlardan sonra kalanlar veya eski dosyaların yedekleri. Hepsini birden veya tek tek silinebilirler.

Yazılımın ayarları yapılarak kullanıcının belirlediği dosya uzantılarına göre de arama yapılabilir. Windows'un arama fonksiyonunun aksine farklı dizinlerde bulunan aynı dosyalar da tespit edilebiliyor.

Express modda kullanıcılar son belirledikleri dizinden dokümanları açmaları için uyarılıyor. Diğer dizinlerdeki veriler ne olursa olsun silinmemesi gerekenler.

En büyük kolaylık ise entegre edilmiş Zip-Manager. Bu araçla önemli dokümanlar paketlenip gönderme için hazırlanabiliyor. Bu şekilde arşivler yaratılıp yedekler alınabilir. Kendi kendine açılan arşivler yaratmak da kolay. Böylece açacak kişide Zip programı olmasına bile gerek yok.

REAL HELP

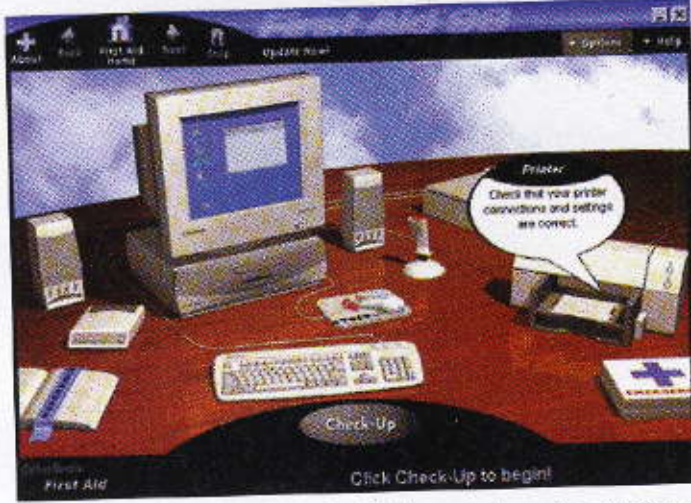
Dikkatsiz Ama Etkili Diyagnoz

Real Help multimedya ağırlıklı arbirimiyle etkiliyor ilk bakışta. Menülerin ve fonksiyonların birçoğu animasyonlarla süslenmiş. Kullanmaya başlayınca etkilenme de sona eriyor ama. First Aid, Nuts & Bolts ve Checkit kullanıcıları istediklerine daha kolay erişebiliyorlar.

Diğer programlardaki gibi ilk olarak bilgisayarınızın tam bir kontrolü tavsiye ediliyor. Daha ilk taramada sekiz tane yazılımın çakışmalar için potansiyelle sahip olduğunu belirte-

Conflict Detector sayesinde kurulumların tam yapıp yapılmadığı veya hangi dosyaların eksik olduğu kolayca test edilebiliyor.

First Aid 98 Deluxe kullanıcı arabirimi bir masatüstü gibi tasarlanmış. Yeni kullanıcıların da kolaylıkla kullanabileceği bir program.

rek dokuz tane programın da eksik dosyalara sahip olduğunu söyledi.

Conflict Detector'un kaç tane zayıf noktayı göstereceği menülerdeki ayarlarla belirleniyor. Hangi fontların eksik olduğunu bilmek isteyenler fontlar için de bir arama yapılması istediklerini belirtiyorlar örneğin. DLL, INI dosyaları, sürücüler veya örneğin Winword'un oluşturduğu dokümanlar hep seçenekler arasında.

Seçim sona erip de Real Help ayarları tamamlandıktan sonra analiz başlıyor ve sonuç başlıklar halinde sunuluyor. Eğer programın üzerine tıklanırsa onunla ilgili detaylara erişilebiliyor. Örneğin CorelDraw'un kurulumunun eksik olduğunu Real Help hemen belirterek bazı DLL dosyalarının bulunamadığını belirtti.

Adres veri bankası ise oldukça iyi planlanmış bir menüye sahip. Çakışma dedektörününki ile bağlanmış olan bu bölümde örneğin CorelDraw üzerindeyken yapacağınız basit bir tıklama ile üretici firmanın uluslararası teknik destek telefonlarına, web sayfalarına ve adreslerine erişmek mümkün.

Problem Preventer'in görevi ise bozulmuş kısayollar ve Registry içindeki yanlış girişler. Test makinemiz üzerinde sekiz programın eksik olduğunu, yedi hatalı kısayolun bulunduğunu belirtti. Ve AUTOEXEC.BAT içindeki hatalı satırın farkına varan tek diyagnoz yazılımı oldu. Diagnostics modülü ile donanım çakışmaları

ve benzeri sorunlara eğilmek mümkün. Dokuz adet test ile CD-ROM sürücülerden yazıcılara, sabit diskten yazıcıya ve PCMCIA soketlere kadar çeşitli testler yapmak mümkün.

Preinstall Inspector arkasında bulunan fikir oldukça yaratıcı: Programı kurmadan önce Real Help makineniz üzerinde çıkabilecek sorunları bir bir bildiriyor. Sistemin analizi ve bilinen problemlerin oluşturduğu bir veri tabanı bu yazılımın temeli. Bu yöntemi kullanabilmek ve bundan faydalanabilmek için bilgiye ihtiyaç olduğunu da hemen belirtelim.

Real Help de rakipleri gibi sadece tavsiyeler sunuyor. Eğer veri tabanı yetersiz kalırsa Internet üzerinde arama işlemine başlıyor. Birçok arama makinesi önceden ayarlanmış şekilde kullanılabilir.

Sabit diskin optimizasyonu gibi standart araçlar bu yazılımda da var. Ama Nust & Bolts'unkine göre belirgin farklılıklar var. Düzenleme işlemi yapıyor ama izin ve dosyaların düzenlenmesi için çok erişilme, büyüklük, dosya tipi gibi kriter ayarı yapılmıyor. "General Protection" hatasında Real Help hemen harekete geçerek dosyaları kurtardı. "Stack-Overflow" hatasında ise maalesef çok geç kaldı.

FIRST AID 98 DELUXE Sistem Analizindeki Zayıflıklarına Rağmen

First Aid 98 Deluxe bilgisayarın içindekileri tespit ederek bundan

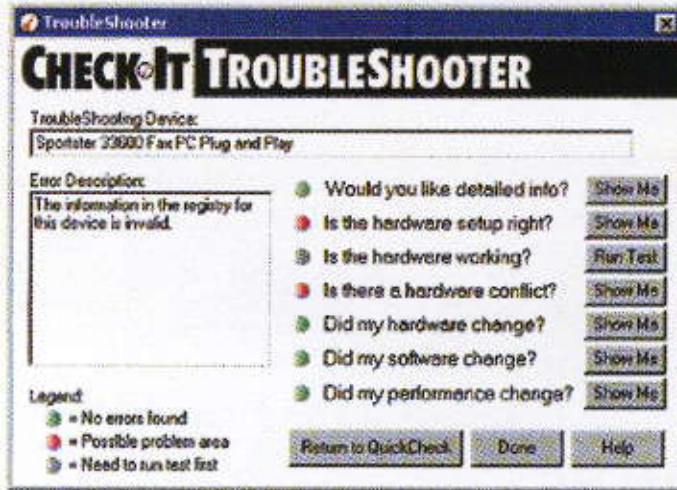
sonraki adımlar için temeli oluşturuyor. Bir kontrol ve arkasından yapılan bir değerlendirme rapor halinde kullanıcıya sunuluyor. First Aid sorunları üç ayrı kategoriye bölüyor: Kritik problemler, potansiyel problemler ve optimizasyon için gerekli olan yerler.

Test makinemizde First Aid ses kartının sürücülerinin yüklü olmadığını bildirdi. Ancak bir ses kartı takılı değildi. Uzun bir aramadan sonra Pc-Profil başlığı altında ses akrtının olmadığı sonucunu gördük. Böyle sorunlu durumlarda First Aid sürücünün baştan kurulmasını tavsiye ediyor. Tabii hatayı adım adım düzeltme için de bir yol sunulmuş. Birkaç adım sonra donanım sihirbazına geçiliyor ve herşey kullanıcının tecrübesine kalıyor. Yani büyük bir gültü koparak sonuçsuz kalıyor.

First Aid birçok hatayı da doğru olarak bulmayı başardı. Bulunamayan yazı karakterleri ve sildiğimiz programlar hemen raporlanarak sunuldu. Registry'de kalan program kalıntılarından bütün sildiğimiz programları yüzde yüz doğru bir şekilde bulan yazılım bunları listeledi de...

First Aid uygun bir çözüm önerisini hemen sunuyor. Registry'deki kalıntıları silmeye yönelik olan bu öneriyi test makinemizde uygulayınca 54 hata mesajından kurtulmayı başardık. Nust & Bolts 92 hatayı tespit ederek daha iyi bir performans sergilemişti. Ancak üç tanesini temizleyebilmişti. First Aid ise altı taneyi yokederek artı puan kazandı.

Autofix opsiyonu sorunları ortadan kaldırmak için tasarlanmış da olsa çoğu zaman sorunları arttırabiliyor. Çünkü otomatik düzeltme fonksiyonu sistemin konfigürasyonuna bağlı olarak farklı sonuçlar doğuruyor ve çoğu zaman da istenmeyen sonuçlar doğuyor. Bu sorun aslında tüm ilkyardım programları için geçerli. Tavsiyeler ve yapılması gerekenler listesi tam olarak okunduktan sonra otomatik düzeltme fonksiyonunu çalıştırmakta fayda var. Yine de

dikkatsiz bir şekilde çalıştırılsa bile Autofix ile yapılan düzeltmeler geri döndürülebilir.

First Aid'in yaratıcıları iyice sıkışanlar için de bir kolaylık sağlamışlar ve Real Help'teki gibi bir veri bankasını programa dahil etmişler. En önemli soruların cevapları bu bankaya dahil edilmiş. Firmaların adresleri ve destek telefonları da liste halinde kullanıcıya sunuluyor.

Yardım başlığı altında en genel sistem araçları toplanmış. Sabit diskin taranması, düzenlenmesi, verileri yedekleme ve virüs tarama gibi çok sık rastlanan amaçları kullanmak istediğimizde oldukça şaşırdık. Program Microsoft'un yazdığı Backup, Defrag ve Scandisk gibi araçları kullanıyor. Yani Windows'un sistem araçlarında bulabileceğiniz programlar çalıştırılıyor. Backtrack modülü ise hatalı kurulumları geri alabilmek için tasarlanmış. Ek olarak programın bir de Cyberhelp Antivirus modülü bulunuyor.

Hem General Protection hem de Stack Overflow hatalarında program yazdığımız yazıyı kurtarabildi ve bunu da hiç zorlanmadan halletti.

Checkit PROFESSIONAL Donanım Büyüteç Altında

Checkit Professional bu testte bir istisna sayılabilir. Çünkü asıl yaptığı donanımı en ince ayrıntısına kadar test etmek. Ayrıca testin en küçük programı da... Daha en başta araçla-

rın dizilişi dikkat çekiyor ve kullanıcı Checkit'e çabuk alıyor.

Kolay kullanım yeni kullanıcıların da kolay kullanacağı anlamını taşıyor tabii. Checkit sistemi analiz ettikten sonra çok detaylı raporlar sunarak gerisini kullanıcıya bırakıyor. Otomatik hata düzeltme yok. Registry'deki hatalı kayıtların tespiti ve veri bankası gibi ekler eksik.

Pakete eklenmiş olan tornavida kullanıcının da hataların tespitine ve düzeltilmesine katkıda bulunması için düşünülmüş. Paralel ve seri bağlantı noktaları için pakete eklenmiş konektörler de donanımına yaklaşmayı sağlıyor.

Başlatıldıktan hemen sonra Checkit kapsamlı bir sistem testi yapıyor ve System-Info başlığı altında tüm parçalar ile ilgili detaylı bilgiler veriyor. Yeni eklenen ses kartları veya diğer kartlar hata mesajlarına sebep oluyorsa bu başlığa bakmak faydalı olur. En önemli bölümlerden biri de kullanılan kaynakların gösterildiği kısım. Burada hangi IRQ'ların kullanıldığı ve hangilerinin henüz boş olduğu hemen kullanıcı tarafından görülebiliyor. Checkit anakart üzerindeki chipset'i de tespit edebiliyor. Yuklu olan sürücüler de raporlanan bilgiler arasında. Bu kadar çok bilginin sunulması rahatlatıcı ve güven verici bir özellik.

Potansiyel hata kaynakları ve gizli kalan hatalar yedi ayrı test aracı ile gün ışığına çıkarılabiliyor. Tüm test-

ler de kendi içinde kategorilere ayrılmış durumda. Monitör testinde 17 ayrı test ile görüntü sorunları ortaya çıkıyor. Renklerin inceliği, renk senkronizasyonu, tarama ve titreme bile test edilen özellikler arasında. Monitör testi sırasında kullanıcı bir tuşa basarak not almak için bir sayfa açıp gerekenleri yazabiliyor.

Birkaç tane daha araca sahip olan Checkit ayrıca Benchmark ve sistemi gözleyen bir yazılıma da sahip. Yeni yazılımın yüklendiğini veya bir parçanın değiştiğini hemen belirten bu yazılım her ne kadar başarılı da olsa Norton Utilities veya First Aid'in araçları ile başa çıkamaz.

Sonuç

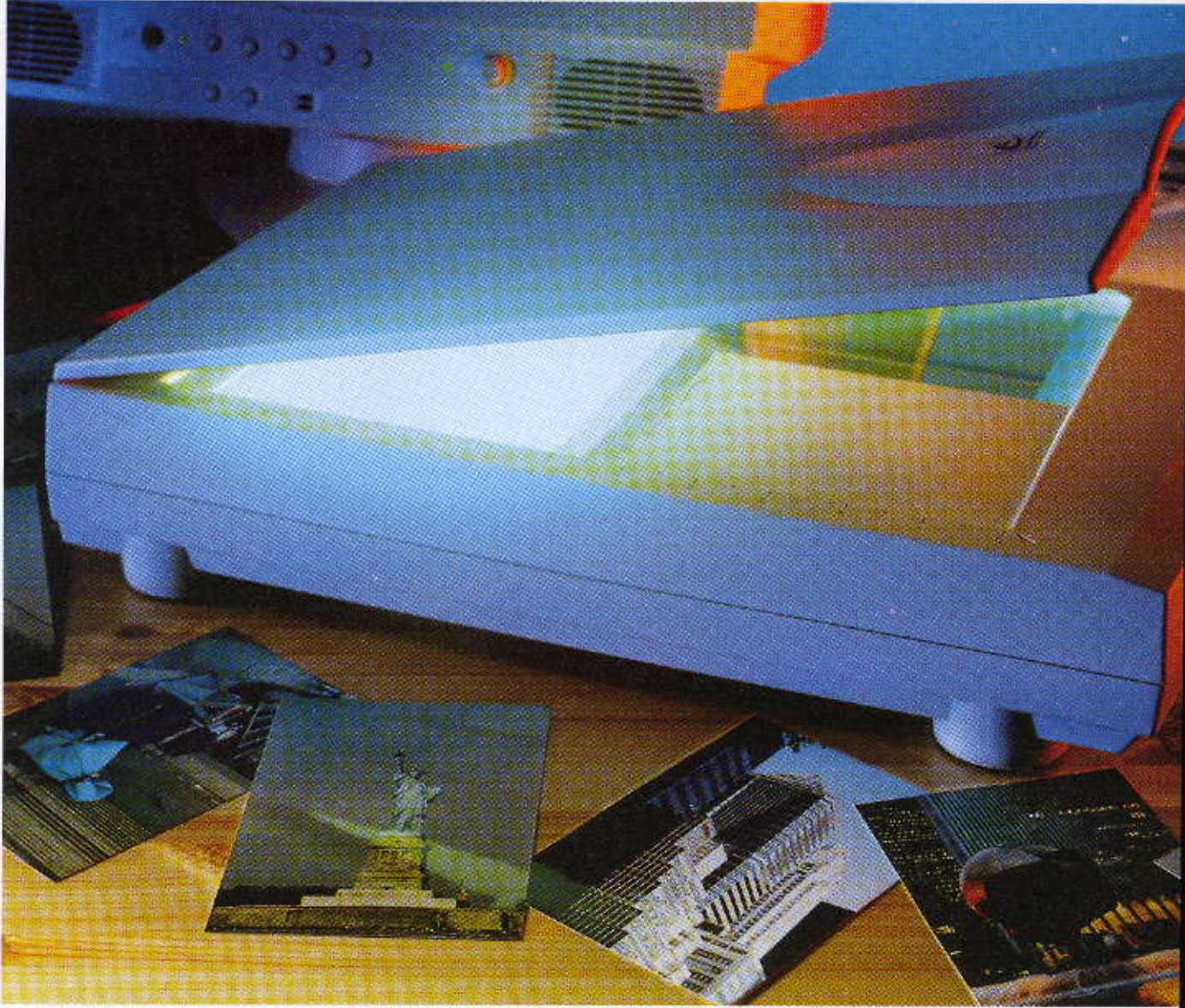
Eğer bilgisayarınızı sürekli olarak genişletiyor ve denemler yapıyorsanız mutlaka bir ilkyardım paketine ihtiyacınız olacaktır. İlk seçim olarak Norton Utilities ve Nuts & Bolts programları görünüyor.

Her iki yazılım da fonksiyon ve performans açısından hemen hemen aynı. Nuts & Bolts belki burun farkıyla biraz önde. Asıl farkı ise alışkanlıklar belirliyor. Özellikle yıllardır Norton kullananlar için vazgeçememe söz konusu.

Checkit Professional özellikle donanım ile çok sıkı sıkıya ilgilenenler için faydalı. Donanım üzerine detaylı bilgiler görmek isteyenlerin hoşlanabileceği bir yazılım. First Aid oldukça karışık duygular bırakıyor insan üzerinde. Analiz ve hata düzeltme gayet iyiymiş araçlar pek iyi değil. Windows'un kendi araçlarını kullanıyor olması hayal kırıklığına yol açıyor.

Sistem çökmelerine karşı tüm yazılımlar iyi sonuçlar verdi. Aralarında bir seçim yapmak zor. Eğer garanti olur düşüncesiyle birkaç tanesi birden kurularsa sonuç tehlikeli olur. Muhakkak birbirlerine karıştırılır. Yanlış kurulan ilkyardım yazılımlarının amaçlarının tam zıttı işler yaptıklarını da hemen belirtelim. ☐

Jörg Reichertz'den çeviren
Güçlü Aydoğan

Düşük Fiyatlı Tarayıcılar

Son zamanlarda rutin fiyat düşüşlerinde bir değişiklik oldu. Tarayıcı fiyatları hiçbir zaman olmadığı kadar aşağılara indi. Artık birçok ev kullanıcısı masalarının üzerinde tarayıcı için de yer ayırmış durumda.

Bu ayki testimizin konusu artık ev kullanıcılarının da karşılayabileceği kadar ucuza satılan tarayıcılar. Bundan kısa bir süre öncesine kadar çok yüksek fiyatlara satılan ve sadece profesyonel amaçlı kullanacak insanların karşılayabildiği tarayıcıları bugün bilgisayar ürünleri satan mağazalardan alabilmek mümkün. Gelişen teknoloji ile beraber düşen fiyatlarla artık evde fotoğrafları tarayıp albümler oluşturmak, dokümanlara istenen görsel ekleri yapmak, internetteki sayfalara fotoğraflar eklemek evde halledilebilecek işler. Biz de testimiz için kriter olarak ev kullanıcı-

Taramada algılanan renk sayısı da arttı. 24 bit renk derinliğine sahip eski tarayıcılar yerine artık 30 bit renk derinliğine sahip modeller mevcut. 30 bit her renk için 10 bit anlamı taşıyor ki bu da bir milyon civarı renk demek. Gri tonlamalı taramada bile 1024 adet farklı ton elde edilebiliyor. Renk sayısının artması daha kaliteli bir görüntünün yanında problemli alanlarda da faydalı bir durum oluşturuyor. Çok parlak veya çok karanlık yerlerde şekillerin ayırt edilebilmesini sağlıyor.

Yer İhtiyacı da Azaldı

Yeni çıkan tarayıcıların boyutları da ev kullanımına çok uygun. İncelediğimiz tarayıcılarda elektronik kısım zaten oldukça küçüktü. Asıl yer kaplayan A4 tarayıcı oldukları için en az bir A4 kağıt boyutlarında olmaları gerekliliği. Gerçi A4 tarayıcı olup da "flatbed" olmayan modeller de mevcut. Ancak bunlar kağıdın tarayıcı kafanın önünden geçmesi mantığıyla çalışıyorlar. Yani bir kitap veya bir dergiden tarama yapmak mümkün değil. Her ne kadar "flatbed" modellerde tarama yapmak için kitapları, dergileri parçalamak gerekmeseyse de kaliteli bir çıktı için bunu yapmalısınız. Öncelikle dışarıdan ışık tarayıcı kafaya sızmalı ve taranacak dökümanı da tam olarak yüzeye yaslanmalı.

SCSI arabirimini kullanan tüm tarayıcılarla birlikte birer SCSI kartı geliyor. Hemen hemen her modelin paralel porttan sürülen modeli de mevcut. Paralel arabiriminden çalışanların fiyatı nispeten daha düşük. Ancak SCSI arabirimine sahip olanları daha çok profesyonel olarak grafik ile uğraşanların kullandığı Macintosh'lara da bağlamak mümkün. Paralel porttan sürülen tarayıcılarda da hız sorunu olacağı endişesi artık yersiz. Yeni anakartların tümünde bulunan EPP (Enhanced Printer Port) ve ECP (Enhanced Capabilities Port) özellikleri ile saniyede 2 megabayt ▶

çılarını düşünerek yaklaşık 200 dolar civarı olan tarayıcıları davet ettik. Çağrımızda fark gözetmemiş olmamıza rağmen testimize adet olarak daha fazla oldukları için SCSI arabirimi ile çalışanları dahil ettik.

Tarayıcılar ucuzladıkları gibi hızlandılar da. Testimize katılan tüm modeller single-pass adı verilen teknikte çalışıyorlar. Yani taranacak dökümanın üzerinden bir geçişte tüm renkleri okuyorlar. Eski tarayıcılarda three-pass adı verilen ve her renk için ayrı bir tarama yapılan yöntem kullanılıyordu. Yeni yöntem ile tarama süresi belirgin bir şekilde azalmış.

19" NETWORK KABİNET VE AKSESUARLARI

Duvara Montajlı Tip

Yükseklik	: 7U, 9U, 12U, 15U
Genişlik	: 600 mm
Derinlik	: 450 mm

Vida Ayaklı / Tekerlekli / Bazalı Tip

Yükseklik	: 20U, 26U, 32U, 36U, 39U, 42U
Genişlik	: 600 mm
Derinlik	: 600 - 800 mm

Eski Büyükdere Cad. Yamaç Sokak No: 1/2
80650 4. Levent - İSTANBUL
Tel: (0212) 264 66 95 • 283 00 34 (3 Hat)
Fax: (0212) 270 11 68

gibi hızlara çıkmak mümkün. Bu da tarayıcılar için zaten gereğinden yüksek bir hız. 24 bit ve 300 dpi'lık bir taramada A4 sayfa için 25 megabaytlık bir veri akışı gerekiyor; ancak sadece tarama işlemi 20 saniye civarında sürüyor.

300x600: Yeterli Çözünürlük

300x600 dpi'lık bir çözünürlük ile harika görüntüler elde edilebiliyor. Bütün tarayıcılar donanımsal bir resim işleme ile çözünürlüklerini 4800 hatta 9600 dpi'lara çıkarıyorlar ki; yaptıkları aslında Photoshop gibi resim işleme yazılımları ile kolayca elde edilebilecek sorunlar. Aslında yöntem çok basit. Bir pikselin tarandıktan sonra komşu piksel ile arasındaki farktan bir piksel daha hesaplanıp araya yerleştiriliyor. Hepsini aynı algoritmayı kullanıyor ve sonuçlar oldukça tatmin edici. Ama yazılımlar ile bazen çok daha iyi sonuçlar elde edilebiliyor.

Tüm üreticiler cihazlarının yanına genelde çok büyük olan yazılımların basitleştirilmiş sürümlerini eklemişler. Mutlaka hepsinin yanında bir resim işleme ve bir karakter tanıma yazılımı var. Karakter tanıma yazılımları özellikle son zamanlarda ulaştıkları yüksek başarılar ile oldukça çok kullanılıyorlar. Taranan dokümanın bir kelime-işlem yazılımı ile işlenebilecek hale getiren bu yazılımlar tarayıcı alımında başlı başına bir sebep olabilir. Ayrıca tüm tarayıcılar TWAIN arabirimini destekliyor. Yani tüm resim işleme programları ile doğrudan tarama yapmak mümkün. Doğru ve doyurucu bir tarama için de bazı noktalara dikkat etmek gerekiyor. En önemlisi kalibrasyon. Genellikle tarayıcı ile beraber gelen beyaz kağıt taranarak tarayıcının kalibrasyonu yapılabilir. Eğer görüntülerde yine de bir sorun varsa taranacak dokümanın bulunduğu cam yüzey kirlenmiş olabilir. Düzenli olarak tıy bırakmayan

yumuşak bir bezle silmek gerekir. Cihaz dikkatli olarak kimyasal temizleyicilerle de temizlenebilir. Tarayıcı açıldıktan sonra bir süre tarayıcı lambanın ısınması için bekletilmelidir. Ayrıca lamba ve mercek de kirlenmiş olabilir. Ama onları temizlemek çok daha dikkat gerektiren işlemlerdir. Özellikle üzerinizdeki elektriği boşaltmadan bu işlemi yapmamanızı tavsiye ederiz. Bir ipucu daha: Eğer taranan dokümanınızın kapladığı yer çok fazlaysa GIF veya JPEG olarak kaydedebilirsiniz. Az bir kalite kaybı ile çok fazla yer kazanabilirsiniz.

Nasıl Test Ettik?

Tarayıcıların tümünü uyumlu bir platformda test edebilmek için, her birinde aynı prosedürü uyguladık. Üç aşamadan oluşan test, tarayıcıların sırasıyla mekanik, optik ve zaman puanları almalarını ve bunların bileşiminden bir başarımla ortalaması elde etmelerini sağladı. İlk testte, optik düzeniğin tutarlılığını ölçmek için, geometrik sapmayı belirleyecek bir desen kullandık. Bu desen, aynı zamanda bize optik çözünürlükle ilgili de fikir vermek üzere tasarlandı. Bu testin sonucunu, "kontrast" başlıklı grafikte inceleyebilirsiniz. Photoshop'ta histogram seçeneği ile sapmanın kontrast seviyesi, son derece hassas puanlama yapmamızı sağladı. İkinci aşamada ise, zaman ve renk testi söz konusuydu. Bu testte, daha önceden boyutu sabit olarak belirlenen bir alan, her tarayıcı için aynı renk derinliğinde tarandı ve tarama için geçen süre kaydedildi. Bunun yanında, tarama sonrası renk sapmaları da özel bir yöntemle belirlenerek puanlama yapıldı. Her üç aşamaya ait grafiklerde, tarayıcıların yapılarına göre dağılımı gösteren grafikler elde ettik.

Terimler Sözlüğü

OCR: Optik Karakter Tanıma için kullanılan kısaltma. Bir yazılım olan OCR, tarayıcıdan gelen resim halindeki metni, tekrardan işlenebilir me-

tin haline dönüştürmek için kullanılır. Bazı OCR yazılımları ile el yazısı kelime işlem programlarına aktarmak üzere metin verisine dönüştürülebilir.

TWAIN: TWAIN ve TWAIN32, görüntü işleme cihazları için kullanılan standarda verilen isimdir. Bu standardı kullanan yazılımlar ile her TWAIN tarayıcı aynı şekilde kullanılabilir, kullanıcının tek yapması gereken tarayıcının ismini listeden seçmek olacaktır. Technology Without An Interesting Name (İlginç Adı Olmayan Teknoloji) ismi, yaratıcılarının daha çok kullanım kolaylığına verdikleri önemi vurguluyor.

EPP: Paralel bağlantı noktası (çokgenlilikle yazıcı bağlantısı için kullanılan nokta) üzerinden, daha geliştirilmiş düzende ve saniyede 2 Mb civarında veri aktarabilmek için kullanılan standart. Bu bağlantı türünü kullanan tarayıcılar, daha basit ve ucuz, fakat daha yavaş olabiliyorlar. EPP tarayıcıları kullanabilmek için, sistemin yazıcı bağlantısının bu özelliği destekliyor olması gerekiyor.

CCD: Charge Coupled Device, görüntü aktarımı için tarayıcılar ve kameralar tarafından kullanılan elektronik birim. Her bir CCD grubu, bir önceki CCD'den bir sonrakine yük aktararak çalışan bir grup eleman içerir. Bu sayede ne kadar çok CCD elemanı kullanılırsa o kadar net tarama elde edilir.

Gray Scale: Renkli taramaların aksine, sadece yeşil görüntü kanalından yapılan siyah-beyaz tonda tarama şekli. Bu tip taramayı sadece metin ve teknik çizim taramak için kullanabilirsiniz.

Flat Bed Scanner: Yatay düzlemde ve tek CCD kullanarak, satırlar halinde tarama yapan sistem. A4 ya da daha büyük boyutlarda, düz belgeleri taramakta kullanılır. Bu standardı kullanan tarayıcıların kitap ya da benzeri, hacimli ve bükülemeyen belgeleri taramakta kullanılması oldukça zor olabilir.

Engin Cilasun ve Güçlü Aydoğan ▶

TEST EDİLEN CD-ROM SÜRÜCÜ'LER

Agfa Snapscan 310

Bilgi için: Artı Bilgisayar
Telefon: (0212) 240 12 19
Faks: (0216) 240 12 19
Son Kullanıcı Fiyatı: 3155 + KDV
<http://www.arti.com.tr>
<http://www.agfa.com>

Agfa'nın ev kullanımına yönelik tasarladığı bu tarayıcı oldukça gösterişli. Kullanma kılavuzuna kadar dikkatlice ve özenle tasarlanmış tarayıcının kutusundan PC ve Macintosh için bir kılavuz çıkıyor. SCSI arabirimini kullanan tarayıcı ile beraber tüm SCSI ekipmanı da geliyor. Açma-kapama düğmesi ön tarafta ve bu da kullanım kolaylığı sağlıyor. Arka tarafta bulunan bir tuş ile istenen SCSI numarasını kullanmak mümkün. Kitapçıkta ve yanında gelen CD'lerde başarılı bir taramanın nasıl yapılabilece-

gi tüm detaylarıyla anlatılmış. Sadece bunu anlatan ayrı bir kitapçık da pakete eklenmiş. Ek bir kitapçıkta da sadece sorunları gidermenin yolları anlatılmış.

Max taramabilir alan: 216 x 297 mm
Max bit derinliği: 30 bit
Max çözünürlük: 4800 x 4800 dpi
Optik çözünürlük: 300 x 600 dpi
Bundle: PaperPort
Caere OmniPage
ColorIt
Photo Express

Escort Galleria 600S

Bilgi için: Escort Multimedia
Telefon: (0212) 216 24 23
Faks: (0212) 213 66 67
Son Kullanıcı Fiyatı: 1705 + KDV
<http://www.escortmultimedia.com>
<http://www.umax.com>

Umax'ın Escort için ürettiği bu tarayıcı oldukça sade bir görünüme sahip. SCSI II arabirimini kullanan tarayıcı ile beraber SCSI kartı, kablosu ve sonlandırıcı da geliyor. Elektrik kablosu, sürücü CD'si ve kullanma kılavuzu da kuttudan çıkanlar arasında. Opsiyonel bir modül ile saydam olan diaları da taramak mümkün. Escort'un tarayıcı için bir yıllık garantisi var ve tarayıcı Macintosh'lar ile de yüzde yüz uyumlu. Kitapçığın ve kutunun üzerinde Escort'un markasının ve adreslerinin

bulunmasına rağmen kitapçık İngilizce. Kutu üzerinde de herhangi Türkçe bir yazı yok.

Tarayıcı Kodak'ın geliştirdiği Color Management adı verilen bir renk ayarlama sistemi ile oldukça kaliteli renkleri elde ediyor.

Max taramabilir alan: 216 x 356 mm
Max bit derinliği: 30 bit
Max çözünürlük: 4800 x 4800 dpi
Optik çözünürlük: 300 x 600 dpi
Bundle: Presto Page Manager

Genius ColorPage HR5

Bilgi için: Bogazici Bilgisayar
Telefon: (0212) 288 92 92
Faks: (0212) 274 38 10
Son Kullanıcı Fiyatı: 2885 + KDV
<http://www.aidata.com.tr>
<http://www.geniusnet.com.tw>

Masüstü bir tarayıcı olan Genius'in bu modeli legal adı verilen kağıt formatına kadar her türlü ölçüdeki dokümanları tarayabiliyor. 35 cm'ye kadar boyuna tarayabiliyor. Tarayıcı ile beraber SCSI kart, adaptör, elektrik kablosu, SCSI sonlandırıcı ve SCSI kablosu geliyor. Ayrıca genelde 100Volt şebeke cırcayını kullanan ülkelerde kullanılan elektrik kablosu da paketten çıktı. Tarayıcının sürücülerini içeren CD içinde Windows 3.x, Windows 95, Windows NT ve Mac sürücülerini bulmak mümkün. Aynı

CD içerisine kullanma kılavuzu dahil edilmiş. Tarayıcı bir sene garantili ve kutuya bundle olarak iki adet de yazılım eklenmiş. Tarayıcının arkasındaki açma-kapama düğmesine ulaşmak zor.

Max taramabilir alan: 216 x 356 mm
Max bit derinliği: 30 bit
Max çözünürlük: 9600 x 9600 dpi
Optik çözünürlük: 600 x 1200 dpi
Bundle: Ulead PhotoImpact 3.0
Ulead Web Extensions
Recognita Standard OCR

Microtek Phantom 330 CX

Bilgi için: Albim
Telefon: (0216) 349 89 70
Faks: (0216) 347 59 34
Son Kullanıcı Fiyatı: 1145 + KDV
<http://www.albim.com.tr>
<http://www.microtek.com>

Albim tarafından Türkiye'ye getirilen Microtek'in bu tarayıcısı gelen tarayıcılar arasında en ilginçiydi. Hem çok ufak yapısı, hem ağırlığı hem de siyah olan rengiyle diğer tarayıcılardan hemen ayrılıyor. Paralel portu kullanıyor. Kutu içinden kullanma kılavuzu, çeşitli yazılımlar, sürücüler, adaptör ve paralel porta bağlantıyı sağlayacak kablo çıkıyor. Ufak ve sıkışık tasarımı rağmen tarayıcı oldukça sağlam. 30 saniyelik bir ısıtma süresi yetiyor ama kılavuzda da belirtildiği gibi bir dakikalık bir bekleme sonucu çok daha iyi sonuçlar alınabilir.

Tarayıcı çok da hızlı, ancak sadece PC'lerle çalışabiliyor. Yani SCSI modeli ve dolayısıyla Macintosh uyumlu modeli mevcut değil.

Max taranabilir alan: 216 x 297 mm
Max bit derinliği: 30 bit
Max çözünürlük: 4800 x 4800 dpi
Optik çözünürlük: 300 x 600 dpi
Bundle: Photo Assistant
Caere OmniPage
Recognita OCR
Photo Express

Mustek Scanexpress 6000 SP / 6000 P

Multimedia Tel : (0212) 212 98 50
Faks : (0212) 212 87 66
<http://www.multimedia.com.tr>
Mascom Tel : (0212) 212 23 14
Faks : (0212) 212 88 70
<http://www.mascom.com.tr>
Son Kullanıcı Fiyatı: 88 \$ + KDV (P)
120\$ + KDV (SP)

6000 SP modeliyle beraber kutudan SCSI kartı ve kartın sürücü disketi, SCSI kablosu, adaptör, çok dilde yazılmış ve renkli kuşe kâğıda basılmış bir kullanma kılavuzu, sürücülerin ve beraber gelen yazılımların bulunduğu CD'ler çıktı. 6000 P modeli ise paralel portu kullanıyor ve kutudan donanım olarak sadece güç adaptörü ve paralel kablo çıkıyor. Bu modeli edinenler yazıcılarını tarayıcının arkasından bağlayabiliyorlar. Ancak EPP modu seçilmeli ve aynı anda kullanılmamalıdır. Tarayıcının fiyatı düşük ve ev kullanıcıları için de oldukça

yüksek bir kalite sunuyor. Teknik yeteneklerinin yanında tarayıcının tasarımı da başarılı. İnce (slim) bir dizayna sahip ve kapak üzerindeki ince bir saydam çizgi aracılığıyla tarayıcı kafanın hareketi izlenebiliyor.

Max taranabilir alan: 216 x 292 mm
Max bit derinliği: 30 bit
Max çözünürlük: 4800 x 4800 dpi
Optik çözünürlük: 300 x 600 dpi
Bundle: Picture Publisher (SP), Color It (P)
ABC Media Manager (SP), TextBridge (SP),
Recognita Plus (P), IPhoto Plus (P)

Mustek Scanexpress 12000 SP / 12000 P

Multimedia Tel : (0212) 212 98 50
Faks : (0212) 212 87 66
<http://www.multimedia.com.tr>
Mascom Tel : (0212) 212 23 14
Faks : (0212) 212 88 70
<http://www.mascom.com.tr>
Son Kullanıcı Fiyatı: 140\$ + KDV (P)
195\$ + KDV (SP)

Mustek tarafından üretilen bu tarayıcının optik ve maksimum çözünürlüğü oldukça yüksek. 36 bit renk derinliğine de sahip olan tarayıcı ev kullanımı için oldukça iyi sonuçlar veriyor. Testimize SP kodlu SCSI arabirimine sahip olan modeli geldi ve aynı tarayıcının paralel portu kullanan modeli de mevcut. Tarayıcı ile beraber SCSI kartı, kablosu ve adaptör geliyor. İçlerinde programların bulunduğu CD ve disketler de kutuya dahil edilmiş. Mustek'in diğer tarayıcıları ile aynı tasarıma sahip olan tarayıcının tek farkı üzerinde bu-

lunan etiketi. Her tarayıcısına farklı renkte etiket koyan Mustek böylece dışarıdan ayırtılabilmelerini de sağlamış. A4 tarayıcı ile beraber kutudan hiç OCR yazılımı çıkmadı ancak kutu üzerinde içinde bulunması gerektiği yazıyor.

Max taranabilir alan: 216 x 292 mm
Max bit derinliği: 36 bit
Max çözünürlük: 9600 x 9600 dpi
Optik çözünürlük: 600 x 1200 dpi
Bundle: Picture Publisher (SP)
ABC Media Manager (SP)

Bilgi için: Escort Multimedia
Telefon: (0212) 216 24 25
Faks: (0212) 213 66 67
Son Kullanıcı Fiyatı: 1075 + KDV
<http://www.escortmultimedia.com>
<http://www.mustek-europe.com>

Mustek Scanmagic 4800 P

Mustek tarafından Escort için üretilen bu tarayıcı da ev kullanımına yönelik ucuz ama kaliteli tarayıcılardan. Maalesef bu tarayıcı ile beraber de Türkçe bir kullanma kılavuzu gelmiyor ama beraber gelen kullanma kılavuzu İngilizce bilenler için oldukça doyurucu. Paralel porttan sürülen tarayıcı için portu EPP modda kullanmak gerekiyor. Paralel portu kullanması sayesinde PC'nin içini açıp da kart eklemek gerekmiyor. Notebook'larda kullanımı da kolaylaşıyor. Kutunun içinden disket ve çeşitli

CD yazılımların haricinde paralel kablo ve adaptör de çıktı. Tarayıcı Macintoshlar ile uyumlu değil ve sadece Windows 3.1 ile Windows 95 sürücülerine sahip. Tarayıcının bir de 32 kilobaytlık bir tarama tampon belleği bulunuyor.

Max taranabilir alan:	216 x 292 mm
Max bit derinliği:	30 bit
Max çözünürlük:	4800 x 4800 dpi
Optik çözünürlük:	300 x 600 dpi
Bundle:	TextBridge iPhoto Plus

Bilgi için: Escort Multimedia
Telefon: (0212) 216 24 25
Faks: (0212) 213 66 67
Son Kullanıcı Fiyatı: 2335 + KDV
<http://www.escortmultimedia.com>
<http://www.mustek-europe.com>

Mustek Scanmagic 9636 S

Escort için Mustek'in ürettiği bu tarayıcı 4800 P modeline göre daha gelişmiş özelliklere sahip. Tabii fiyatı da duruma uygun olarak daha yüksek. Ancak yine de ev kullanımı için tasarlanmış ve oldukça başarılı bir tarayıcı. Bir önceki model ile optik çözünürlük ve dolayısıyla maksimum çözünürlük farkı bulunan tarayıcının kutusunun içinden adaptör, SCSI kartı ve ekipmanı, kitapçıklar ve yazılım CD'leri çıktı. Fazla detay bulunmayan kitapçıklar arasında maalesef yine

Türkçe açıklamalar da yoktu. Tarayıcıyı doğal olarak 128 kilobayt gibi oldukça fazla bir de tampon belleği bulunuyor. SCSI arabirimini kullanan tarayıcının renk derinliği de 36 bit. Mac uyumlu.

Max taranabilir alan:	216 x 356 mm
Max bit derinliği:	36 bit
Max çözünürlük:	12600 x 600 dpi
Optik çözünürlük:	9600 x 9600 dpi
Bundle:	TextBridge iPhoto Plus

Bilgi için: Boğaziçi Bilgisayar
Telefon: (0212) 288 92 92
Faks: (0212) 274 38 10
Son Kullanıcı Fiyatı: 1755 + KDV
<http://www.aidata.com.tr>
<http://www.geniusnet.com.tw>

Umax Astra 610

Umax'ın bu modeli kompakt bir tasarıma sahip masaüstü tarayıcı. Testimize gelen modeli SCSI-II arabirime sahipti ancak paralel porttan sürülen modelleri de mevcut. Renkli taramada 9 milisaniyede bir satır tarayarak oldukça iyi sonuçlar veriyor. Tarayıcı ile beraber adaptör, SCSI kartı, SCSI kablosu ve sonlandırıcısı, elektrik kablosu, hızlı kurulum kartı, kullanma kılavuzu ve iki adet de CD geliyor. CD'lerden birinde sürücüler ve yazılımlar ile bu yazılımların elektronik ortamda kullanma kılavuzu bulunuyor. Kullanma ki-

lavuzu çok kalın. Ancak bu kalınlık detaylı açıklamalardan değil, birçok dildeki açıklamaların bir kitapçıkta toplanmasından kaynaklanıyor. Tarayıcı ayrıca tek tuş ile tarama özelliğine sahip.

Max taranabilir alan:	216 x 297 mm
Max bit derinliği:	30 bit
Max çözünürlük:	4800 x 4800 dpi
Optik çözünürlük:	300 x 600 dpi
Bundle:	Adobe PhotoDeluxe (W,M) PageManager (W,M) Photo Album (W), Ople/Recognita (W)

Bilgi için: Multimedya
Telefon: (0212) 212 98 50
Faks: (0212) 212 87 66
Son Kullanıcı Fiyatı: 1305 + KDV (S)
<http://www.multimedya.com>
<http://www.acerperipherals.com>

Vuego Scan 310 S / 310 P

Acer'in ürettiği bu tarayıcının hem paralel porttan hem de SCSI porttan sürülen modelleri mevcut. Çok ufak olması ve hafif olması ancak bunun yanında kaliteli görüntüler elde etmemiz oldukça dikkatimizi çekmesine sebep oldu. A4 renkli, masaüstü bir tarayıcı olan Vuego 310 hem PC hem de Macintosh ile uyumluluk gösteriyor. Tarayıcı ile beraber SCSI kartı, kabloları ve adaptör geliyor. CD içinde yazılımlar ve sürücü disketleri de pakete dahil edilmiş. Vuego 310 oldukça yüksek bir tarama hızına da sahip. Diğer

tüm tarayıcılar gibi bu tarayıcı da TWAIN uyumlu ve SCSI kartı SCSI arabirimini kullanan tarayıcı ile beraber geliyor. Tarayıcının tasarımı çok narin yapıldığından özellikle kapağını kullanırken dikkatli davranmak gerekiyor.

Max taramabilir alan: 216 x 297 mm
Max bit derinliği: 30 bit
Max çözünürlük: 4800 x 4800 dpi
Optik çözünürlük: 300 x 600 dpi
Bundle: IPhoto Plus
Xerox Textbridge Classic
Iris OCR Software

Bilgi için: Multimedya
Telefon: (0212) 212 98 50
Faks: (0212) 212 87 66
Son Kullanıcı Fiyatı: 2055 + KDV (P)
1805 + KDV (S)
<http://www.multimedya.com>
<http://www.acerperipherals.com>

Vuego Scan 610 S / 610 P

Yine Acer tarafından üretilen bu tarayıcı bir önceki modele göre daha yüksek bir çözünürlüğe sahip. Ancak yine de çok farklı bir sonuç elde edemedik. Bu modelin de hem SCSI hem de paralel port kullanan modelleri mevcut. Paralel portu kullanan kurulum kolaylığı açısından daha tercih edilebilir bir model.

Cihazın açma-kapama düğmesi ön tarafta bulunuyor ve bu özelliği ona kullanımı kolaylığı da sağlıyor. Bir dia adaptörü takarak diaları taramak da mümkün. Çeşitli algoritmalar kulla-

nılarak taranan dokümanın kaliteli bir görüntüye sahip olması sağlanmış. PC ve Macintosh uyumlu tarayıcının Descreen fonksiyonu ile yazıcıya göndermeden önce desenleri düzenlemek mümkün. Tarama hızı da oldukça yüksek.

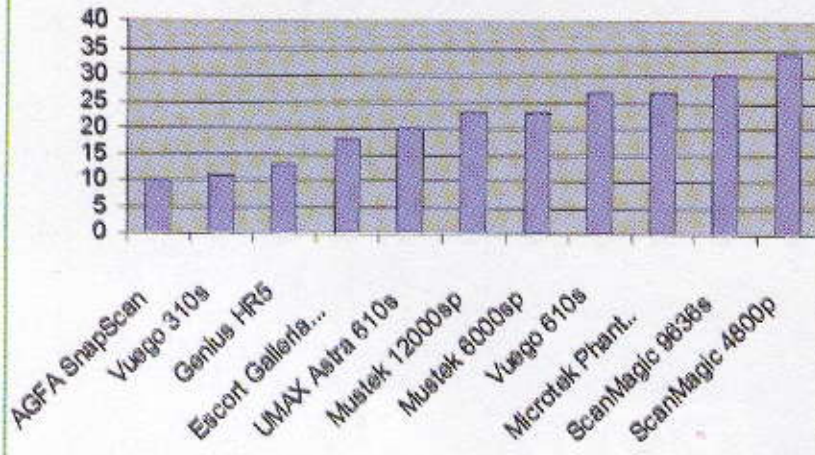
Max taramabilir alan: 216 x 297 mm
Max bit derinliği: 30 bit
Max çözünürlük: 9600 x 9600 dpi
Optik çözünürlük: 600 x 1200 dpi
Bundle: IPhoto Plus
TextBridge OCR

KALİTE İLE GÜVENCE ARASINDA KÖPRÜ

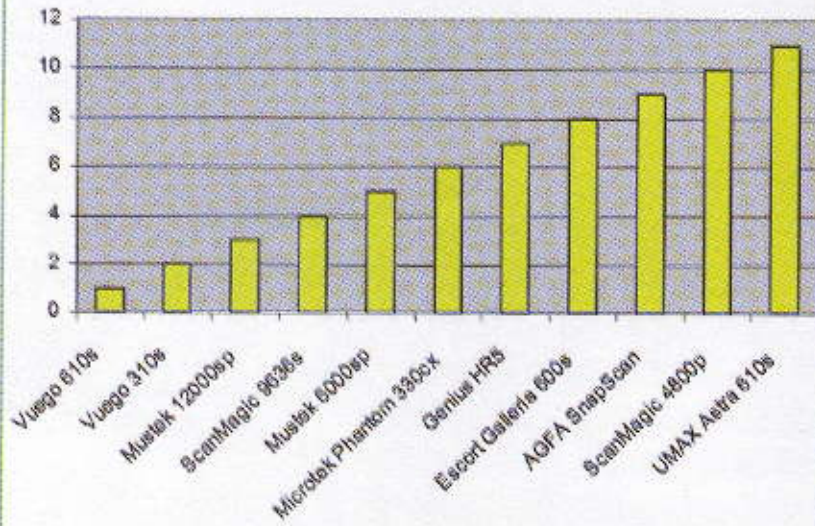

CHIP Test Merkezi'nde her ay değişik bir bilgisayar ürünü test ediliyor. Titiz incelemeler sonucunda bu ürünleri hız, kalite ve fiyat açısından değerlendiren test merkezimiz sürekli gelişiyor ve bu ürünlerin satışı sonrasında, müşteri ile satıcı firma arasında güvenilir bir köprü vazifesi görüyor.

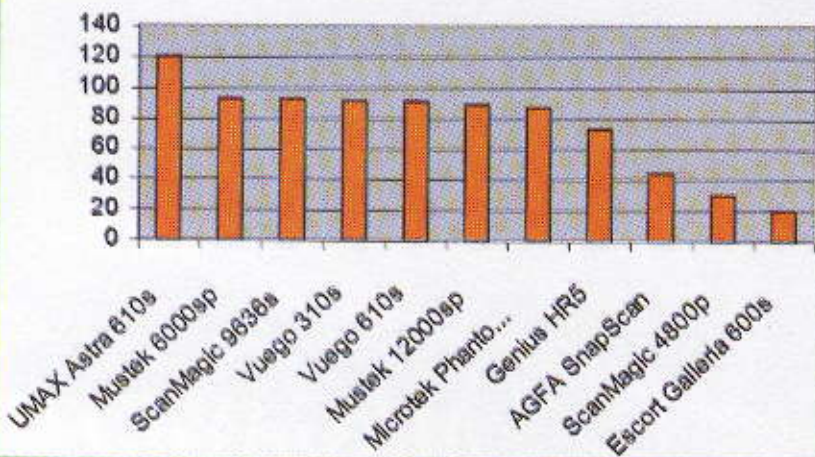
Tarama Süresi (saniye)

Renk Kalitesine Göre Sıralama

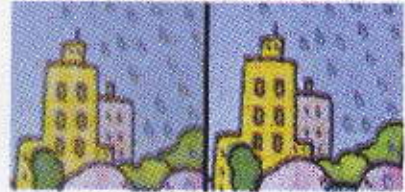
Kontrast

Test Sonuçları ve Yorumlar

Testin sonucunu belirleyen grafikleri incelediğimizde, en önemli üç grupta değerler elde ettiğimizi görebiliyoruz. Bunlardan "kontrast"ın, yani görüntüdeki tonların birbirleri ile olan farklarının yüksek olması, siyah beyaz taramalarda önemli bir unsur. Bu yüzden, özellikle bu test için oluşturduğumuz bir grafik, tüm tarayıcılarda taranarak sonuçları Adobe PhotoShop'ta incelendi. Elimizdeki veri ile oluşturulan "histogram" üzerinden alınan örneklerle verilen puanlar, her tarayıcının siyahları ne kadar siyah görebildiğine dair bir fikir veriyor. Eger çok miktarda el çizimi, metin ya da illüstrasyon tarayacaksanız bu değer sizin için önemi büyük. Özellikle ufak puntolu metinlerin daha siyah olarak taranabilmesi, OCR yazılımları için büyük bir hız kazancı demektir.

Diğer bir grafik ise, tarama süresine ait. Bu grupta, her bir tarayıcının aynı veriyi ne kadar sürede aktardığını ölçerek puanlamayı gerçekleştirdik. Test verisi, yani tarama için kullandığımız resim, 24 bit renk derinliğinde ve 300 DPI (optik) olacak şekilde test sistemine aktarıldı. Bu sırada, geçen süre kaydedildi ve en hızlı tarayıcıyı da böylece saptamış olduk.

Üste soldaki resimde görüldüğü gibi, tarama netliğinden vazgeçip, Moiré desenlerinden kurtulabilirsiniz.

Şekilde de görebileceğiniz gibi, birbirinden oldukça farklı renk sapsmaları ve "moiré" desenleri ile karşılaştık. Bu tip yabancı öğelere karşı tarayıcıların daha az duyarlı olması, ve sonuçta daha net çıktı verebilmeleri kalite bakımından daha önemli olacaktır. ☐

Bir Tarayıcı Satın Alırken

Bu sayfada 'Satin Alma Danışmanı' başlığı altında her ay bir bilgisayar ürünü satın alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bulabileceksiniz. Bu ayki konumuz tarayıcı'lar.

Tarayıcı yelpazesinin oldukça genişlediği ve seçeneklerin daha düşük fiyatlarla sunulduğu bu günlerde, kişisel kullanıma yönelik tarayıcılar da oldukça fazlaştı. Yapmak istediğiniz işe göre bir tarayıcı saptamak da bu yüzden hiç kolay değil. Bu konuda yardımcı olacağımızı düşündüğümüz birkaç noktayı aşağıda sunuyoruz.

En Ergonomik

Tarayıcının boyutları, şekli ve ağırlığı, kullanılabilirliği etkileyen faktörler. Örneğin bir kitabın sayfalarını tararken, üst kapağın yeterince ağır olması, fakat toplamda belirli bir ağırlığı geçmemesi, tarayıcılar için aranacak özelliklerin biri. Her türden ortamı kolaylıkla ele alabilmek, ya da bazı "odak dışı" nesneleri tarayabilmek için de tarayıcıya ait üst kapağın çıkabiliyor olması gerekmektedir. Günümüzde tıpta arşiv için kullanım alanı oldukça geniş olan tarayıcıların bütün bunların yanında, optik aksamının geçişen nesneleri kolayca tarayabilmesi gerekmektedir. Böylece hasta kayıtları için gerekli röntgen filmleri dahil her türden tek renkli ortam bilgisayara aktarılabilir. Bunların yanında, tarayıcının kullanım alanı sadece OCR (optik karakter tanıma) ile yazılı belgeleri arşivlemek ise, düzlemsel (flatbed) bir tarayıcı yerine tabaka beslemeli (sheet-fed) bir tarayıcı tercihiniz olmalıdır.

En Renkli

İnsan gözü, normalde algılanan temel renklerin arasında bulunan tonları, bu tonlar yan yana geldikleri zaman çok daha iyi ayırt edebilir. Bu da

tarayıcınızda renkli resimler taramak istiyorsanız, gözün algılayabileceğinden daha çoğunu yakalayabilen birini tercih etmeniz gerektiği anlamına gelir. Örneğin 36 bit renk derinliğine sahip bir tarayıcıdan 24 bit renk derinliği ile tarama yaparsanız, bu normal bir 24 bit tarayıcıdan daha az "ayırt edilebilir" renk sapmalarına yol açacaktır.

En Tutarlı

Optik aksam, cihazın omurgasını oluşturan taşıyıcı mekanizma ve yazılım, hep birlikte tarayıcıyı meydana getirirler. Optik aksamı bir uçtan diğere taşıyan mekanizma, yolu üzerinde en ufak bir sapma gösterdiği takdirde, taranan belgede uzamalar ve deformasyonlar meydana gelir. Bu da birden fazla geçişte renkli tarama yapan tarayıcılarda, renklerin üst üste oturması gibi bir probleme yol açacaktır. Bunun yanında, optik düzeneğin de ışık kaynağındaki ufak değişikliklerden ve tarayıcı gövdesindeki ışık yansımalarından etkilenmemesi gerekir. Ayrıca taranan materyalin, titreşimden ötürü yerinden oynamaması gerekeceği için, tarayıcının yüksek titreşime sahip olmaması gerekir.

En Uygununu Tercih Edin

Tüm bu bilgilerin ışığında bir tarayıcı seçmek için, tarama yapacağınız materyalin tipini göz önünde bulundurmanız gerekir. Kitap, düz resim, dia ya da sadece metin taraması için önünüzde "flatbed", "drum" ya da "sheet-fed" gibi terimler olacaktır. Flatbed tarayıcılar, A4 ya da daha büyük boyutlardaki düz ve opak materyali ele alabilirler. Bunun yanında, bazı modelleri optik aksamını değiştirilerek,

ya da ek düzenekler takılarak transparan nesneleri tarayabilir hale getirilebilirler, ki bu durumda "reflective" ismi yanında bir de "pass through" terimini cihazın broşür ya da kutularında görebilirsiniz.

Mekanizmanın tutarlı olması da bir diğer etkidir. Titreşim seviyesini, tarayıcının gövde şekli belirleyeceği için, daha çok hafif malzemeden yapılan tarayıcıları tercih etmenizi önerebiliriz. Bu tip tarayıcıların taşınmaları da kolay olacağı için, birden fazla sisteme kolaylıkla bağlanabilirler.

Tarayıcının uyumlu olması ve daha çok yazılımla sorunsuz çalışması için, TWAIN aarbirimine sahip bir sürücüsü olması gerekir. Bu tip bir sürücüye sahip olan tarayıcıları, Adobe PhotoShop' tan, Windows ile birlikte gelen görüntü işleme yazılımlarına kadar her türden program ile kullanabilirsiniz. TWAIN, sabit bir standart olduğu için, yeni yazılımlara da özel sürücüler edinmek için ayrıca harcama yapmanızı gerektirmez.

Bir geçişte tarama yapan modelleri tercih etmeniz de ayrı bir kolaylık sağlayacaktır. Bu tip tarayıcılar hem daha yüksek hıza, hem de daha yüksek renk "sadakatine" sahiptirler. Örneğin birkaç geçişte üst üste oturmayan renkler, tek geçişte tarama yapıldığında mecburen üst üste oturacaktır.

Yukarıdaki kriterlere göre bir hedef saptayıp satın alma işlemini bundan sonra yapmanız, daha sonra tekrar bir satın alma yapmanızdan daha "ekonomik" olacaktır.

Ürün listesinde yer almak istiyorsanız, lütfen (0212) 283 42 54 numaralı telefona ürünlerimizi fakslayınız.

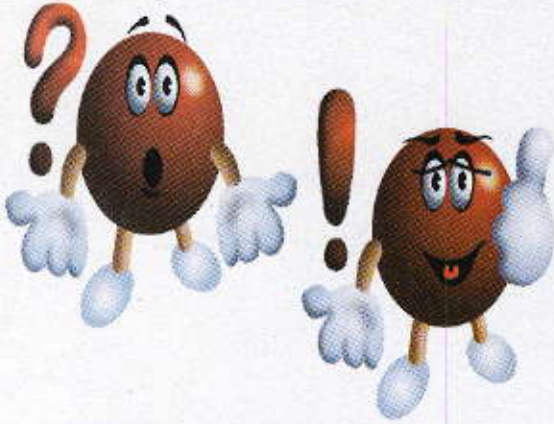
ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
HDD			
FUJITSU 2.1 GB IDE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
QUANTUM ATLAS 4 GB SCSI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SAMSUNG UDMA 2.1 GB	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
MATROX UDMA 3.2 GB	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
QUANTUM ATLAS 4 GB SCSI	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
1080 MB IDE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
900 MB SCSI SEAGATE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
WESTERN DIGITAL 2.5 GB IDE	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
8.4 GB ULTRA - DMA/33	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
MAXTOR MS90288D2	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
4.3 GB ULTRA ATA 3.5"	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
9 GB ULTRA WIDE SCSI HARD DISK	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
JTS 1.3	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
ANAKART			
MAINBOARD SOYO 512-TX	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
INTEL PII M.B. BOARD ASUS ONBOARD SCSI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TEKRAM LX PII	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
ASKA 512 KB INTEL TX	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
ATLANTA PENTIUM II MAINBOARD 440LX	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
GIGA BYTE PII	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
ASUS PII	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
TOMATO 512KB TX MMX	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
MAINBORD TX PRO	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
INTEL PII SE40BX SEATTLE	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
FLAGPOINT FPM-VPX	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
AZZA INTEL TX 512K	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
MONİTÖR			
CTX RENKLİ DIGİTAL VGA 17"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PANASONIC S70 17"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
GOLDSTAR 15"	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
VIEWSONIC PALAT SQUARE 15"	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
ANALOG 14"	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
SONY 100 SE 15"	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
AIDATA 17"	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
PHILIPS 14", 17", 21"	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
MITAC 14", 17"	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
HYUNDAI 14"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
DİGİTAL 15"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
VESTEL RENKLİ DIGİTAL 14"	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
TATUNG	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
ACANA	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
BELİNEA DIGİTAL 14"	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
İŞLEMÇİ			
INTEL PENTIUM II 400	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
INTEL PENTIUM MMX 200	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
INTEL PII 233	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
INTEL PENTIUM 233 MMX	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
INTEL PENTIUM II 300	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
INTEL PENTIUM II 266 BOXED	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
INTEL PENTIUM II 350 BOXED	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
INTEL PENTIUM II 333 CPU	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
CPU PENTIUM 166 MMX	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
İŞLEMCI			
INTEL PENTIUM 400 MHZ. 512K	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
INTEL PENTIUM II 333 BOX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
INTEL CELERON 266 MHZ-300MHZ	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
INTEL 166 MMX	A-1 COMPUTER	NACİ KEKLIK	(0 212) 212 25 45
RAM			
16 MB SDRAM DIMM	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
32 MB SDRAM DIMM	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
36 MB 168 PIN DIMM SDRAM	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
4 MB SIM (72 PIN) EDO	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
16 MB SIM (72 PIN) EDO CENTURY	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
32 MB SDRAM	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
64 MB SDRAM	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
8 MB EDO RAM	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
32 MB EDO RAM	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
4 MB 72 PIN EDO	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
16 MB 72 PIN EDO	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
8 MB SIM (72 PIN) EDO	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
64 MB 168 PIN SDIMM	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
16 MB EDO	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
EKRAN ve GRAFİK KARTLARI			
DIAMOND 3D STEALTH II 4 MB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
S3 GX/2 4 MB AGP	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
1 MB TRIO 64 (MAX 2 MB)	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
4 MB S3 VIRGE EDO RAM	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
GVC AGP 4 MB EKRAN KARTI	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
4 MB MATROX MILLENNIUM II	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
4 MB DIAMOND MONSTER	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
S3 VIRGE 3D/2MB EDO	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
4 MB TEKRAM V3000 AGP	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
ATI XPRTPLAY 8 MB	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
CARDEX S3 V2 1MB	A-1 COMPUTER	NACİ KEKLIK	(0 212) 212 25 45
ETHERNET KARTI			
GENIUS KE2000-2 UTP+BNC ETHERNET	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
GENIUS GF-100TX 100 MPS FSI ETHERNET	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
COMBO N2000 ETHERNET KARTI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ISA 16 BIT COMBO ETHERNET	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
CNET PCI 10/100 ETHERNET KARTI	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
UTP KABLO CAT 4-100M	A-1 COMPUTER	NACİ KEKLIK	(0 212) 212 25 45
BNC KABLO RG58-100M	A-1 COMPUTER	NACİ KEKLIK	(0 212) 212 25 45
HUB			
16'LI HUB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
8'LI HUB	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
CNET 9'LU HUB	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
8'LI HUB	A-1 COMPUTER	NACİ KEKLIK	(0 212) 212 25 45
16'LI HUB	A-1 COMPUTER	NACİ KEKLIK	(0 212) 212 25 45
KASALAR			
ATX KASA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MINI TOWER KASA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
BIG TOWER	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
SLIM KASA	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
MULTIMEDYA KASA	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
DIGITAL GÖSTERGELİ KASA	A-1 COMPUTER	NACİ KEKLIK	(0 212) 212 25 45

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
KASALAR			
KLAVYE / MOUSE / FAN			
Q-F TÜRKÇE KLAVYE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MICROSOFT KLAVYE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
WINPOINT MOUSE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MICROSOFT INTELLI MOUSE	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
ERGONOMIC WIN 95 Q TÜRKÇE KLAVYE	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
ACER Q TR WIN 95 KLAVYE	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
PS 2 MOUSE	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
WIN 95 Q-F TÜRKÇE KLAVYE	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
Q TÜRK. ERGONOMİK KLAVYE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
MITSUMI KLAV. Q TRK. WIN 95	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
AGILER 3 TUŞLU MOUSE	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
MITSUMI 105 TUŞ. Q WIN 95. T. KLAVYE	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
JOYSTICK			
GENIUS F-22 JOYSTICK	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
SAITEK MX130 MEGATICK III PC JOYSTICK	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
QUICKSHOT SUPER WARRIOR	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
ROCKFIRA MAYA FIGHTER	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
QUICKSHOT PYTHON 5	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
FLOPPY			
1.44 MB FLOPPY DRIVE	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
3.5" 1.44 FDD	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
1.44 MB FLOPPY DRIVE	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
1.44 DISKET SÜRÜCÜ	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
1.44 FDD	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
SPEAKER			
60 WATT PMPO	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
120 WATT SPEAKER	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
160 WATT SPEAKER	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
2X60 WATT SPEAKER	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
2X150 WATT SPEAKER	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
UPS			
525 VA GAMATRONIC	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
TRIPPLITE 280	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
POWERCOM 325-525-1000 WA	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
MAINPOWER 1200 WA	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
625-1000-1200 VA OFF-LINE	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
FENTON 280-425-560-1000 VA LINTERACTIVE	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
POWERCOM 1000-1200-2000 VA SMART OFF-LINE	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
CD-ROM			
ACER 32X	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
CREA.INFRA 24X	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
CYBER DRIVE 24X	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
TOSHIBA 32X	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
OEM 24X	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
MITSUMI 24-32X	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
BTC 24X	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
WRITER 2X6 SCSI CD	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
DRIVER 24X	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
PHILIPS 32X	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
SES KARTI			
16 BIT GVC PCI SES KARTI	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
CD-ROM			
ANIGO 3D 16 BIT	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
GOLD AWE64 SES KARTI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MM PCI 128-3D SES KARTI OEM	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
ASSOUNT 16 BIT (SOFT 32 WAVE)	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
CREATIVE AWE 64 GOLD	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
16 BIT CREATIVE OEMI	COMPUTER CENTER	SENOL DİKYURT	(0 216) 348 39 89
CREATIVE AWE 64 PNP	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
SOUND BLASTER 32 PNP BOX	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
16 BIT 3D PNP	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
TV ve RAYDO KARTLARI			
COMBO TV T.TEXT+MPEG+2 MB VGA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TEKRAM TV+2 MB VGA+MPEG	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
AZTECH TV 500 TV KARTI	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
WIN VIEW 601 TV+TXT+UK+CAPTURE	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
RAYDO KARTI	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
PIXEL WIEV TV CARD+U.KUM	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
PHILIPS PCA 20 VIDEO CARD+RC	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
COMBO TV T.TEXT+MPEG+4 MB VGA	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
RADIO FM KART	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
DM 3D 2000 2MB-PCI	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
KONTROL KARTLARI			
CACHE SCSI KART NON	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ADAPTEC SCSI KART 2940 UW KIT	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
DPT ULTRA6&WIDE SCSI KART SINGLE/KIT	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDERÇİ	(0 212) 256 32 27
ADAPTEC AHA 1520 SINGLE	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDERÇİ	(0 212) 256 32 27
TEKRAM DC-390U (KIT)	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
ADAPTEC AHA 2940 ULTRA PCI	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
AKSESUAR			
9, 14, 17, 20" CAM EKRAN FİLTRESİ (TOPRAKLI)	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
20" LİK, 40" LİK, 60" LİK CD KUTUSU	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MONİTÖR ORGANİZER	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
CD SÜRUCÜSÜ TEMİZLEYİCİSİ	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
COPY HOLDER	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
TAMİR SETİ 21 PARÇA	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
50'LİK, 100'LÜK DİSTEK KUTUSU	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
12'LİK CD KUTUSU	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
MULTİMİDİA			
AYAKLI MİKROFON	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
KULAKLILIKLI MİKROFON	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
AZTECH SOUND GALAXY MİKROFON	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
AZTECH FX30 MULTİMİDİA HOPARLÖR SET	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
WINEASY 4D MOUSE	ESCORT MULTİMİDİA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
ÇUBUK MİKROFON	ESCORT MULTİMİDİA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
EQUALİZER	ESCORT MULTİMİDİA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
60 W HOPERLÖR bass+treble+volume ayarlı	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
MASA ÜSTÜ MİKROFON	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
DİNAMİK MİKROFON EL TİPİ	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
ERGONOMIC TOUCH PAD'LI KLAVYE	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MODEM			
33.600 APACHE INT.	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
33.600 DATRON FAX /MODEM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
MODEM			
33.600 WISECOM	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
56 K US ROBOTICS VOICE EXT.	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
33.600 PCTEL INT.	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
33.600 ROCKWELL CHIP SET	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
33.600 PCMCIA F. MODEM DYNALINK	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
33.600 GENIUS	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
56.K PHILIPS	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
33.600 BOCA	KARMA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 30 30
33.600 PC TEL INT.	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
YAZICILAR			
HP 1100 C	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
HP 890 CXI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
OKI	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
EPSON	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
HP DESKJET 400L - 670C	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
PANASONIC KX-P 1150 9, 80, 240	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
CANON	HESMAK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 296 33 04
CITIZEN SWIFT 90	ANATOLIA SYSTEM	EMRAH YEDEKÇİ	(0 212) 256 32 27
XEROX XJ4C 4KAFA KARTUS	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIM			
TİCARİ SET	LOGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 345 22 56
TEMEL SET	LOGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 345 22 56
MUHASEBE	LOGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 345 22 56
SABİT KIYMETLER	LOGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 345 22 56
LOGO MÜSAVİR	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
LOGO ALİNERİ	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
ETA STOK	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
ETA CARİ	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
ETA DEMİRBAŞ	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
ETA BÜTÇE	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
1MS 2.9X'DEN GEÇİŞ	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PERSONEL YÖNETİMİ	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MÜSAVİR SET	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
VERİ TABANI			
MEGA-VERİTA	MEGA YAZILIM	CUMHUR ŞENOLSUN	(0 212) 258 82 55
SQL	YA-GE YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 275 86 04
OFFICE 97 PRO	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
PARADOX	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
ACCESS 2.0	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
İŞLETİM SİSTEMİ			
MS WINDOWS 95 OEM	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MS NT SERVER 4.0 5/10U	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
WINDOWS 95 TÜRKÇE CD	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
MS NT WORKSTATION 4.0 OEM	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
MS WINDOWS 95 TÜRKÇE CD	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
WINDOWS FOR WORKS	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
WINDOWS 3.11	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
WINDOWS NT WORKSTATION 4.0	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
WORKS 4.0 FOR WINDOWS 95	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
OFİS ÜRÜNLERİ			
MS OFFICE 97 PRO UPGRADE	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
MS OFFICE 97 STANDART	BOĞAZICI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
MIKRÖ HESAPÇI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MS WORKS 4.0	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20

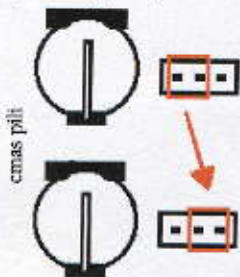
Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

CMOS Şifresni Kaldırmak İçin

Çalıştığım bilgisayar 486 DX2-66 ve ben bu bilgisayara Setup ve girişine şifre koydum ve şimdi şifreyi kaldıramıyorum. Setup'a girdiğim zaman sadece Password ve Exit menüsü geliyor. Bilgilerime herhangi bir zarar vermeden bu şifreyi kaldırıp bilgisayarı nasıl eski haline getirebilirim? Password kısmına gelip yeni şifre yazmaya çalıştığım zaman herhangi bir şey kabul etmiyor.

CHIP Bu durumda iki seçeneğiniz var. Bunlardan ilki ve en garantisi, CHIP destek hattını arayarak bazı BIOS'lar için geçerli olan yedek şifreyi öğrenmeleri olacaktır. İkinci seçeneğiniz ise, kasanızı açmanızı gerektirir ve garanti dahilinde olan sisteminizin garantisi bu şekilde kaybolabilir. Eğer servise kadar sistemi taşıyamıyorsanız ve anında müdahale etmeniz gerekiyorsa, bir tornavida yardımı ile aşağıda anlatılanları yapmanız gerekiyor:

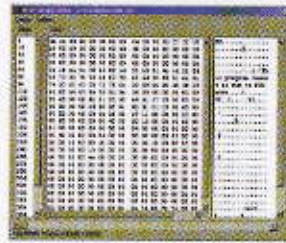
- 1- Şekilde görüldüğü yere yakın bir konumda, JP1 ya da JP2 olarak işaretlenmiş, bazı durumlarda CMOS besleme piline yakın bulacağınız jumper'ı, bulunduğu konumun aksi şekle getirin.
- 2- Sisteminizi yeniden başlatın.
- 3- Sistem tamamen başlamadan önce sistemi tekrar kapalı konuma getirin.
- 4- Daha önce konumunu değiştirdiğiniz jumper'ı eski haline getirin.
- 5- Sistemi tekrar başlatın ve Setup'a girin. Şifreniz (ve tüm diğer ayarlarınız) kaybolacaktır fakat sabit diskteki bilgilerinize artık ulaşabilirsiniz. Bazı sistemler bu durumda "CMOS Checksum Error" benzeri bir uyarı mesajı verebilirler. Bu durumda sistemi tekrar başlatmak problemi çözecektir.

Proramların İçeriğini Görmek

Exe, Com, Sys vb. gibi sistem dosyaları ve program dosyalarının içeriğini nasıl görebilirim? Eğer böyle bir program varsa nasıl edinebilirim?

CHIP Bu tip programların içeriğini görmek için, shareware olarak Internet üzerinde bulabileceğiniz herhangi bir "Hex Viewer" (hexadesimal formda görüntüleme aracı) kullanabilirsiniz. Bu programlar, derlen-

miş kodları geri açmayacaklardır. Eğer programların kaynak kodlarını görmek istiyorsanız, bunun için bir hex görüntüleyici yerine bir "Disassembler" (geri-derleyici olarak adlandırabiliriz) işinize yarayacaktır. Her iki programa ait ekran görüntülerini inceleseniz size hangisinin daha uygun olduğunu görebilirsiniz:

Bu resim, bir hex viewer yazılımı ile açılmış dosyayı gösteriyor.

Bu resimde ise, bir disassembler çıkışı olarak bir EXE dosyası yer alıyor.

2000 Yılı Sendromu Nedir, Nasıl Çözebiliriz?

2000 yılı sendromu olarak adlandırılan problem, ev kullanıcısı pek yakından ilgilendirmemekle birlikte, iş dünyası bu "unutkanlık"tan oldukça etkilenecek

gibi görünüyor. Dosyalara ait tarih bilgileri, sistem saati ve bazı kayıtlardaki zaman etiketleri, bu tip bir probleme yol açacak şekilde tasarlanmış bulunuyor. Kısaca, iki basamakta saklanan yıl, 95 ya da 98 gibi, 2000 senesi ve sonrasında, bazı programlar tarafından yanlış yorumlanıyor. Örneğin, bu tip programlar, 2014 yılını 1914 olarak gördüklerinde, ki bu çoğu saat çipi için başlangıç tarihidir, sistem saatini "ayarsız" kabul edebiliyorlar. Muhasebe ya da hukuk bürolarına ait bazı ceza davalarında delil olarak kabul edilen dosya tarihleri de böylece geçerliliklerini yitirecekleri için, 2000 yılına hazır programlar yazılmaya ve eskilerinin yerine kullanılmaya başlandı.

Sistem Kaynak Problemi

Win 95'de yazıcıya yazı gönderip yazıcıyı kapalı unutmuş isem "Yazıcılar Klasörü" ile ilgili mesaj geliyor. Yazıcıyı açtığım zaman hata mesajının metin kısmı gidiyor fakat iz kısmı aynen kalıyor. Bu iz herhangi bir programa girip çıktıktan sonra düzeliyor. Acaba problem nerede?

CHIP Problem aslında iki yerden kaynaklanıyor. İlki, ▶

yazıcınızı açtığınız zaman zaten çözülmüş oluyor. İkinci ise, Windows'a ait sistem kaynakları tükendiği için oluşuyor. Bu tip bir dar boğaza girdiğinde, Windows eğer görüntülenecek dialog kutusu mesajı 128 karakteri geçiyorsa, yazıyı kırpıyor, ve pencereyi silmek için arka plana yolladığı "güncelle" mesajını hiç bir yolla ulaştırıyor. Bu yüzden ekranda, şekilde görülen türden bir "kalıntı" oluşabiliyor. Bu duruma yazıcı, Internet bağlantısı ve DirectX ile ilgili hata mesajlarında sıkça rastlayabilirsiniz. Sisteminizin bellek kapasitesini artırarak bu sorunu çözebilirsiniz.

Şekilde, sistem kaynakları tükenmiş durumdayken oluşan "artık" görüntü.

TCP/IP ile Haberleşmek için

Ben arkadaşlarımdan IP adreslerini bilmeme rağmen onların bilgisayarına bağlanamıyorum. Başka bir bilgisayara bağlanmam için ne tür yazılım ve donanıma gereksinim var? Bu bilgisayarlarla bilgi alışverişini nasıl gerçekleştirebiliriz?

CHIP Tek başına IP adresini bilmeniz, işinize yaramayacaktır. Bunun yanında, TCP/IP protokolü kullanılarak iletişim yapabilen bir yazılıma ihtiyacınız var. Internet için, bu alışveriş HTTP ya da FTP su-

nucu yazılımları üzerinden yapılabilir. Bunlardan bulması en kolay olanı, bir FTP sunucusu ve bu tip yazılımlardan Internet üzerinde oldukça fazla var. Yapmanız gereken şey, bilgisayarların tümüne birer FTP sunucusu kurmak, herkese birbirinin IP numarasını dağıtmak, ve aşağıdakileri sırayla gerçekleştirmek:

- 1- DOS komut istemine çıkın
- 2- FTP yazıp ENTER'a basın

- 3- OPEN 194.x.x.x yazın, tabii burada arkadaşınızın IP numarası olacak
- 4- DIR ile dosya listesini alabilir, GET DOSYAADI ile de bir dosyayı sisteminize çekebilirsiniz
- 5- Bağlantıyı kesmek için BYE yazıp ENTER'a basın. Bu işlemleri, herkes Internet'e bağlandıktan sonra ve FTP sunucularını açtıktan sonra yapmanız gerekiyor. Bir FTP sunucusu bulmak için, www.download.com'a ya da www.browsers.com'a bağlanabilirsiniz.

Yavaş Internet Bağlantısı

Internet'e bağlandığında bilgisayarım resimleri çok geç açıyor, Java Appletlerini yavaş gösteriyor, ve bir filmi izlediğimde görüntü çok yavaş geliyor. Bunu nasıl hızlandırabilirim?

CHIP Bağlantınızı hızlandırmak için, öncelikle modeminizin daha yüksek bir

hızda erişim yapıyor olmasını sağlamanız gerekiyor. Modem hızınız yeterince yüksek ise, bağlı olduğumuz ISS (Internet servis sağlayıcı) ile görüşerek, tüm doğru ayarları sisteminize geçirmeniz gerekiyor. Eğer bu da yeterli hız sağlamıyor ise, elinizde bulunan "browser" yazılımı üzerinde "proxy" ayarlarını düzeltmeniz, ya da eğer mevcut değilse bir proxy adresi girmeniz gerekiyor. Bir proxy sunucusu, Internet erişiminde sık kullanılan medyayı daha hızlı ulaştırdığı için, ve diğer sisteme daha az "hop" (bağlantı düğüm noktası) üzerinden ulaşacağı için, erişiminizi oldukça hızlandıracaktır. ISS'nizin bir proxy sunucusu varsa bunu tercih etmeniz güvenlik için daha sağlıklı olacaktır.

MCI Hataları

CD ROM'da bir filmin çoklu ortam yürütücüsünden çalıştırdığımda bilgisayarım "MCI system" sistemi hatası veriyor, ve Windows'u yeniden başlatın mesajı çıkıyor.

CHIP Bazı ortamlar üzerinde bulunan veriye ulaşırken, MCI alt sistemi (tüm ortam yürütücülerinin bağlı olduğu sistem yazılımı) okuma hatalarını yakalayamadığı için, gelen veri yanlış yorumlanıp olmaması gereken noktalara olmaması gereken veriler aktarılabiliyor. Bu yüzden, sistemin MCI yüzünden aksamaması mümkün olabiliyor. Eğer CD ROM üzerinde yer alan veri çok büyük değilse, bunu ilk önce sabit diske aktarmanız hem veri akışını hızlandıracak, hem de büyük

bir olasılıkla hatayı ortadan kaldıracaktır. Karşılaştığınız yeniden başlama mesajı, Windows'un kurtarılamayacak kadar kötü bir "üst üste veri yazma" yaşadığını, buna bağlı olarak da devam edilirse kilitleneceğini belirtiyor.

Film Formatları Hakkında

AVI formatlı film, Real Player formatlı film, MPEG filmleri nedir? Hangi programlarla çalışır ve ne tür donanıma ihtiyacım var?

CHIP AVI, MPEG ve RA (real audio ya da video), çeşitli sıkıştırma metotları ile paketlenmiş görüntü, ses ya da bileşik veriyi temsil ederler. Bu veri tiplerinin tümü de sadece ses, sadece görüntü ya da her ikisini birden içerebilirler. MPEG, Motion Picture Experts Group'un kısaltılmış halidir ve JPEG türevi, hareketli görüntü ve sese yönelik sıkıştırma metotları içerir. MPEG, bazı durumlarda yüksek performanslı MPEG çözümü donanım gerektirebilir. AVI ise, sıkıştırma yöntemi her filmde farklı olabilen, hatta hiç sıkıştırmadan da saklanabilen bir Microsoft formatıdır. AVI filmleri özel donanım gerektirmezler, fakat AVI MCI aygıtı eğer bir hızlandırıcı ortam bulursa bunu kullanabilir. Normal kullanımında AVI için özel donanım satın almanız gerekmez. RA ise, Internet üzerinden veri aktarımına yönelik, oldukça düşük bant genişliği gerektiren ve buna bağlı olarak daha az kaliteli olan bir veri aktarım türüdür. Bu tip veriler lokal

olarak diskte ya da Internet üzerinde yer alabilirler, yerel dosyalar için Internet bağlantısı gerekmeden görüntüleme yapılabilir. Tüm bu formatlar, yüksek kalitede görüntü içerdiklerinde, RA hariç, en az şu donanım gerekli olacaktır:

- 1- 4x bir CDRom ya da 2x ve üzeri bir DVD sürücü
- 2- Pentium sınıfı, 90 MHz ya da üzeri bir işlemci
- 3- 1 Mb ya da üzeri, donanım hızlandırıcılı bir ekran kartı

FAT32'nin Zararı Var mıdır?

Windows 98'de Drive Converter Fat (32) adlı program olacağını biliyoruz. Bu program sayesinde FAT16 olan diskimizi 32'ye çıkaracağız. FAT32 dosya sistemine sahip sistemimize yeniden Windows 95 yükleyebilir miyiz? Bu dosya sisteminin zararları var mıdır?

CHIP FAT32, yüzde 30'a varan yer kazancının yanı sıra, daha hızlı ve daha büyük alanlarda dosya erişimi sağlar. Windows 98'de yer alan bu yeni tip, FAT ya da FAT16'ya tekrar geri dönüş imkanına sahip değil. Bu yüzden, FAT32 Windows 98 yüklenen bir sistem baştan formatlamadan tekrar Windows 95 yüklemeniz olası olmayacaktır. Zaten oldukça gelişmiş donanım desteği ve yeni özellikleri ile, tekrar Windows 95'e dönmeyi istemeyeceğinizi rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu dosya sisteminin zararı olmadığı gibi, yer kazancı, Intel Application Launch Accelerator ve benzeri yöntemler ile kullanıl-

duğunda son derece hızlı olduğu söyleyebiliriz.

FAT32'ye çevrilen bir sabit diskte tekrar FAT16 yapılmaz

Web'de Ana Sayfa

Word'de hazırlanan bir Html sayfasını Web sitemizde nasıl yayımlayabiliriz?

CHIP Microsoft Word'de ya da bir başka HTML editöründe hazırladığınız bir sayfayı Internet üzerinde yayımlamak için, bu sayfaya ev sahipliği yapacak bir "host" sisteme ihtiyacınız var. En az miktarda harcama yaparak bu işlemi gerçekleştirmeyi istiyorsanız, aşağıdaki adımları izlemeniz gerekiyor:

- 1- İlk önce, size ev sahipliği yapacak "host" siteyi seçmeniz gerekiyor. Bu sitelere örnek olarak www.geocities.com, www.angelfire.com ya da www.tripod.com'u verebiliriz
- 2- Bu siteye online başvurunuzu yaptıktan sonra, adınıza e-posta yolu ile bir şifre, bir adres ve kullanıcı adı gönderilecek. Bu noktada üyeliğiniz, ücretsiz olarak başlamış bulunuyor
- 3- FTP bağlantısı kullanarak, size ulaştırılan kullanıcı adı ve şifre yoluyla sitenizi ya da sayfanızı, ki adı INDEX.HTM olmalı, host sisteme yollamanız gerekiyor
- 4- Bu adımdan sonra, size verilen adrese bağlanan herkes sayfanıza ulaşabilecek

Bunun yanında, eğer sayfamıza özel bir isim ile bağlanılmasını istiyorsanız, sabit bir IP numarası kullanarak sürekli Internet'e bağlı kalacak bir bilgisayara, ya da böyle bir bilgisayarda size ayrılmış bir alana ihtiyacınız var. Bu tip bir işlem için, servis aldığımız ISS ile görüşmeniz faydalı olacaktır.

Uzaktan Sistem Kontrolü

Başka şehirde olan bilgisayarımı şu an bulduğum yerden kullanmak istiyorum. Bunun için bilgisayarımda ve buradaki kullandığım bilgisayarda bulunması gereken donanım ve yazılım özellikleri ne olmalıdır? Böyle bir işlemde güvenlik nasıl sağlanabilir?

CHIP Bu tip bir bağlantı için, Timbuktu ya da Carbon Copy benzeri bir yazılım kullanmanız gerekiyor. Bu tip yazılımlar, TCP/IP ya da yerel bağlantı protokollerinde haberleştikleri için, bulunduğunuz yerde Internet bağlantısına sahip olmanız yeterli. Sabit halacak sisteme ve uzaktaki sisteme, örneğin Timbuktu yüklendiğinde, sabit sistemi açık bırakarak dilediğiniz yerden uzakta kime kime edebilir, "remote wake up" kablosu kullanarak uzaktan sisteminizi açıp kapatabilirsiniz. Güvenlik, bu tip bir bağlantıda dağıtıcı taraf üzerinde saptanan şifrelerle sağlanır ve şifresi doğru olmayan hiç kimse sisteminize uzaktan bağlantı sağlayamaz. Bunun için daha gelişmiş özelliklere sahip olan dağıtıcı yazılım,

her gün ya da hafta şifrenizi değiştirme özelliğine de sahiptir. Daha ayrıntılı bilgi için www.farallon.com adresine bağlanabilirsiniz.

Seri Port Çoğullayıcılar

Dergi ilanlarında gördüğümüz kadarıyla seri port veya paralel port çoğullayıcıları var. Bu çoğullayıcıların bir portu 9 veya daha fazla porta kadar çoğalttığı belirtilmektedir. Bu portlar nasıl kullanılır? Yani bir port çoğullayıcı ile artırılan portların hepsine veya birden fazlasına takılacak donanım nasıl çalışacaktır veya bu donanımlardan aynı anda birden fazlası çalıştırılabilir mi? Yine örneğin paralel port çoğullayıcı ile üç tane yazıcı bağladığımızı varsayarsak bu üç yazıcıdan hangisinin kullanılabileceğini nasıl belirleyeceğiz? Çünkü paralel portun da yalnız 1 IRQ'sunun olduğunu biliyoruz.

CHIP Bu tip çoğullayıcılar (multiplexer), aynı anda aynı IRQ üzerinden bağlantı sağlarken, diğer tarafta sistem üzerinde işleyen bir yazılım tüm bağlantı işlemini yönetir. Bir bağlantı noktasına giden veri, eğer direkt adrese değil de BIOS rutinleri tarafından işlenerek yollanıyorsa, bu çoğullayıcı veriyi yakalayıp sanal bir bağlantı noktasına yönlendirebilir. Windows yazılımları ile rahatlıkla kullanılabilen çoğullayıcıları DOS programları ile bu kadar rahat kullanamayabilirsiniz, çünkü DOS her durumda zaten iki ya da dört adet iletişim bağlantı

noktası algılayacaktır. Yazıcı kurulumu sırasında, her yazıcıyı bağlı olduğu noktada tanıyan, işletim sistemi olacağı için, buna sizin müdahale etmeniz gerekmeyecek ve çoğullayıcı normal işlevini görecektir.

SCSI ile Genişletmek İçin

SCSI kart hangi genişleme yuvasına takılır? Bir PCI veri yoluna mı, ISA veri yoluna mı, yoksa ayrı bir yuvaya mı takılır? Ve sisteme birden fazla SCSI kart takılabilir mi? SCSI kart ile eklenen donanımların IRQ'leri nasıl ayarlanır? Yani bu donanımlarda IRQ yetersizliği dolayısıyla IRQ çakışması olur mu?

CHIP SCSI (Small Computer System Interface), şu anki standart ile 14 adet cihazın sisteminize bağlanmasına izin verir. Her SCSI kartı 0 ile 13 arası SCSI ID adı verilen bir numarayı cihazlara atar, ya da cihazlar üzerinde bulunan ID düğmeleri ile bu sayılar çakışmayacak şekilde saptırılır. SCSI kartı, kendisi de bir SCSI kartı olduğu için en yüksek ID numarasını kendisine ayırır. Bir sisteme istediğiniz kadar SCSI kartı takabilirsiniz, ve her SCSI kartına da LUN adı verilen bir kod atanır. Böylece, üçüncü SCSI kartının ilk sabit diskine sistem (LUN: ID'den yola çıkarak) 2:0 adresi ile, yani bir IRQ kullanmadan erişir. Zaten SCSI kartları için sadece bir IRQ yeterli olmaktadır. Bu durumda, sisteme 14, 28, 42 ya da daha fazla değişik türden cihaz bağlayabilirsiniz, tabii bu kadarına ihti-

yacınız olacağını varsayarsak. IRQ çakışması, sadece sisteme bağlanan SCSI kartları arasında oluşabilir, fakat bu problemi Windows 98'de bulunan IRQ paylaşımı özelliği çözmektedir. SCSI hakkında daha ayrıntılı bilgiyi dergimizin Haziran 98 sayısında (SCSI Nasıl Çalışır) bulabilirsiniz.

Windows 98'de DOS

Dergilerde açıklandığı üzere yeni işletim sistemi olan Windows 98'in eski DOS programlarını çalıştırmayacağı belirtilmektedir. Peki bizim gibi eski DOS(1)'undan vazgeçemeyenler için çözüm yolu ne olabilir? Aynı bir HDD'ye DOS kurulup, DOS'la çalışmak istediğimizde, açılış esnasında nasıl bir yol izlememiz gerekir?

CHIP Windows 98, DOS'u tamamen desteklemektedir. Bu yolda diğer bilgisayar dergilerinde görmüş olabileceğiniz haberler, Microsoft'un NT 5.0'a dayalı haberlerinde dayalı olarak hazırlanmıştır. Windows, Microsoft tarafından ev kullanıcılarına yönelik olarak hazırlandığı için, NT'nin aksine 16 bit uygulamaları 98 sürümünde de desteklemektedir. Buna tek uymayan yazılım çeşidi, diske doğrudan erişenler (Norton Disk Doctor gibi) olacaktır. FAT32 ile birlikte gelen özellikler, bu tip yazılımların disk bütünlüğüne zarar vermesine yol açtığı için sadece bu tip yazılımlara veda etmeniz gerekiyor. Zaten Symantec ve Intel ile birlikte Defrag yazılımını güncelleyen Microsoft, bu yazılımlara ihti-

yacınızı yeteri ölçüde karşılamaktadır.

Kişisel İletişim Ağı

Arkadaşlar arasında bir iletişim ağı kurmak istiyoruz. Amacımız dosya ve bilgi transferi. Bu işi Modem'le nasıl yapabiliriz?

CHIP Bir iletişim ağından çok, sadece iki sistemi içeren bir dosya transfer bağlantısı kurmanız mümkün. Her iki uçta da modemlerin bağlı ve çalışır durumda olduğunu varsayarsak, aşağıdaki adımları Windows üzerinden izleyerek bağlantıyı aşağıdaki şekilde sağlamanız oldukça kolay olacaktır:

- 1- Her iki sistemde de HyperTerminal yazılımını açık halde bulundurun. Ayarlardan, modem'in bağlı olduğu COM bağlantı noktası numarasına göre, Doğrudan COM bağlantısını seçin.
- 2- Her iki sistemde de ATZ yazıp ENTER'a basın. Bir OK satırı görmeniz gerekiyor.
- 3- Dağıtıcı olacak makine-
da, ATSO=1 yazıp ENTER'e basın. Böylece, modem ilk telefon çalışında telefonu açıp yanıt verecektir.
- 4- Bağlantıyı yapacak sistemde, ATDT ve boşluk bırakmadan karşı tarafın telefonunu yazıp ENTER'e basın. Bu adım sonrasında bağlantı sağlanacaktır.
- 5- Bağlantı sağlandıktan sonra, dosya gönderme alma seçeneklerini kullanarak veriyi aktarın.
- 6- İşinizi tamamladıysanız, telefonu çeviren sistemden +++ATH ve ENTER ile hattı kesin. Dağıtıcıdan ise bağlantı otomatik olarak

kopacaktır. Dağıtıcıda ayrıca ATSO=0 yazarak telefona yanıt vermeyi kapatmanız gerekiyor.

Quake Problem Yaratıyorsa

Pentium 166 MMX, 2 Mb S3 Virge 64 V ekran kartı, 24x CD ROM sürücü, 2.1 Gb Hdd, radyolu 16 Bit Ess 1869 ses kartı olan sisteme sahibim. Bilgisayarımın Quake 2 oyununun demo sürümünü kurduktan sonra "Quake 2.exe" dosyasını çalıştırdığımda "Open socket" hatası veriyor. Quake 2 dizinine iyice göz atıktan sonra uzantısı .PAK olan yaklaşık 19 Mb kapasitesinde bir dosya gözüme çarptı ve o dosyanın sıkıştırılmış olabileceğini düşündüm ve açmaya çalıştım, fakat başarılı olmadım. Eger nasıl çalıştıracağım hakkında bilgi verirseniz memnun olurum.

CHIP Sisteminizde, Quake 2'nin saptadığı bir ağ bağlantısı bulunuyor. Quake 2 bu bağlantıyı kullanarak ağ üzerinde yer alan bir dağıtıcıyı saptar ve burada bulunan oyunlara bağlanmanıza olanak tanır. Eger bu mesajdan kurtulmak istiyorsanız, Denetim Masası'nda yer alan Ağ panelini açıp, burada bulunan tüm bağlantı şekillerini, servisleri ve istemcileri kaldırmanız gerekiyor. Bu şekilde, Quake için gereken "tek kullanıcı" ortamını hazırlamış olacaksınız. Dizininlerden birisinde bulduğunuz PAK dosyası ise, daha hızlı dosya erişimi için Quake tarafından kullanılan, sıkıştırılmış olarak kalması gereken bir dosya. Bu dosyanın

açılması, Internet'te bulabileceğiniz XPAK adlı bir yazılım ile mümkün, fakat probleminiz bu dosyanın sıkıştırılmış olmasından kaynaklanmıyor.

Delphi'de Eski Dosyaları Derlemek

Geçenlerde bir .PAS uzantılı Pascal dosyasını Delphi 2.1 programında çalıştırmaya kalktım, çalışıyor göründü ama sonuçta ekranda hiç bir değişiklik olmadı. Delphi 2.1'de nasıl dosya çalıştırılması gerektiğine dair bilgi verirsiniz çok sevinirim.

CHIP Delphi, görsel tasarıma ağırlık verilerek oluşturulmuş bir RAD aracı. Bu aracı kullanarak, görsel olmayan ortamlarda hazırlanmış kodları derlemeniz de mümkün, fakat sonuçta bu tip yazılımları oluştururken kullanacağınız metod oldukça farklı. Delphi, yapısı gereği bir mesaj-yakalayıcı tabanlı ortam ve istediğiniz kodun çalıştırılabilmesi, bir mesaj sonunda olabilir. Bunun için ilk önce boş bir proje yaratmanız gerekiyor. Bu boş proje içerisine, ana form penceresi tarafından başlatılacak olan kodları kopyaladıktan sonra, formun "Create" metoduna, etrafına bir begin-end eklediğiniz ana prosedürün adını yazmanız ve bu şekilde çalıştırmanız gerekiyor. Eğer çalıştırmak istediğiniz kod bir DOS uygulaması olacak ise, yeni proje açmadan, fakat CRT kütüphanelerini projeye ekleyerek derleme yapmanız gerekecektir. İyi bir deneyim için, bu kodu Windows karşılığına çevirmenizi tavsiye ederiz.

Eski DOS ile Sistemi Başlatmak

Bilgisayara MS-DOS 6.22 yükleyip, üstüne Windows 95 32 Bit versiyonunu (FAT32 ?) kurdum. Ben bilgisayarı başlatıp Windows'un açılışını F8 ile kestiğimde çıkan menüde 7. seçenek önceki MS-DOS sürümünü olarak karşımı çıkıyor. Bu seçeneği seçtiğim zaman bilgisayarı yeniden başlattığımda açılmıyor ve hiç bir mesaj vermiyor. Bunun sebebi nedir? Bunu ortadan kaldırmak mümkün müdür? Kaldıramazsam seçeneği yok edebilir miyim? Bu işlemi daha sonra DOS kurmadan Windows 95'in yeniden başlama disketini kullanarak FDISK yaptım (32 Bit versiyonu ile) ve format attım. Aynı olaylar yine oldu.

CHIP Windows 95'i FAT32 ile kullanmanız, daha önceden yüklenmiş olan DOS yazılımlarını, DOS'un kendisi dahil, iptal edebilir çünkü sisteminiz bu şekilde açıldığında daha önceden yaratılmış dosyalar hasar görebilirler. Windows'un başlangıç diskini kullanarak yükleme yaptığınızda gerçekleşen ise, FORMAT sırasında muhtemelen diske /S ile sistem dosyalarını aktarmış olmanız. Bu şekilde, Windows yükleme sırasında sisteminizde bir DOS olduğunu varsayacak ve 7. seçenek yine menüde belirecektir. Bu seçeneğin menüde bulunmasının sistemin işleyişine bir zararı yoktur. Sistemin açılmayıp ise, başlangıç diskini ile SYS C: komutunu vererek çözebilirsiniz, ki bu durumda

FDISK yapmanız ya da Windows'u yeniden kurmanız gerek kalmaz.

CD'ler ve Virüsler

Bilgisayarında CD Recorder var. CD'ye kaydettiğim bilgileri virüslerden korumak için sadece CD ROM sürücü takmayı da düşünüyorum. CD ROM sürücüsü ile ilgili dosyanın MSCDEX.EXE olduğunu biliyorum. Bu dosya ikinci CD ROM'u da tanıyabilir mi?

CHIP Sisteminizde bulunan CD kayıt cihazı, MSCDEX üzerinden sürülmektedir. MSCDEX, sadece CD okuyuculara yönelik olup, bunları sisteme tanıtmakla yükümlüdür. Windows 95 ya da 98 altında ise, MSCDEX yerini VCDROM'e (sanal CD dosya sistemi) bıraktı. Bu yüzden, CD'lerin tanınması işlemi otomatik olarak Windows'a bırakılmış oluyor. Bunun yanında, bir CD yazıcı normal bir sabit disk olmadığı, CD'ler de bir FAT'e sahip olmadıkları için virüsler CD yazıcılarıdaki CD'lere bulaşmak gibi ilginç yeteneklere sahip değildirler. CD'ye yazacağınız dosyalar sabit diskinizde bulundukları sırada bir virüs onları etkileyebilir, fakat sadece basit ve kısa bir yazılım olan virüsleri yine bir başka yazılım olan virüs temizleyici ile uzak tutabilirsiniz.

Eski CD Sürücüsü Çalışmıyorsa

Benim X markalı bir CD ROM'um var. Neden olduğunu bilmiyorum ama 1 hafta öncesine kadar oyunları veya başka CD'

leri otomatik olarak açıyordu. Artık otomatik açmıyor. Bunun sebebini ve nasıl düzelteceğimi açıklayabilir misiniz?

CHIP Windows'da CD yönetiminin doğru gerçekleşmesi için, MSCDEX ya da benzeri bir programın aktif olmaması gerekmektedir. Otomatik tanıma, devrede bulunan bir ikinci CD sürücüsü yazılımı yüzünden hatalara yol açabilmektedir. Bu yüzden yapmanız gereken, AUTOEXEC.BAT ve CONFIG.SYS'den CDROM ile ilgili tüm satırları silmeniz. Bunun yanında, Windows başlat menüsünden sırayla şu adımları izlemeniz gerekiyor:

- 1- Ayarlar/Denetim Masasını açın.
- 2- Sistem simgesini açın.
- 3- Aygıt yöneticisi bölümünden, CD sürücüsü simgesine çift tıklayın.
- 4- Beliren pencereden Ayarlar bölümünü seçin.
- 5- Otomatik Tanıma seçeneğini işaretleyin.

Bu adımlar sonrasında, CD sürücünüz takılan CD'leri sorunsuz olarak tanıyacaktır.

TXT ve Notepad İlişkisi

TXT uzantılı dosyaları çalıştırdığım zaman ekranda "TXT dosyası veya bileşenlerinden biri bulunamıyor" diye mesaj çıkıyor. Bu her TXT dosyası için oluyor. Ardından tekrar çalıştırdığımda ise dosya normal çalışıyor. Bazen dosya açılıyor fakat yukarıdaki mesaj yine de çıkıyor. Acaba bunun nedeni nedir?

CHIP Sisteminiz, bu tip dosyalar için iki adet dosya tipi ▶

kaydı içeriyor. Bu kayıtlardan birini silmek için aşağıda anlatılan işlemleri gerçekleştirmeniz gerekiyor:

Dosya türlerinin ikisini de kaldırın

- 1- Herhangi bir gezgin penceresi açın.
- 2- Bu penceredeki görüntü menüsünden ayarlara geçin (en son menü seçeneği)
- 3- Karşınıza gelen pencerede, TXT uzantılı dosyalar için gördüğünüz tüm kayıtları silin ve uygulayın.
- 4- Bu pencereyi kapattıktan sonra, herhangi bir TXT dosyasını çift tıklayın.
- 5- Karşınıza gelen sorgu penceresinden, Notepad uygulamasını seçin ve "Her zaman bu program ile aç" seçeneğini işaretleyin. Bu adımlar sonunda, TXT dosyalarınıza ait bozuk kayıtlar doğru şekilde değiştirilmiş olacaktır.

MCI MPEG Hataları

Çoklu ortamdan Microsoft MCI MPEG Driver' a girince rundll 32 adlı altında "Bu program geçersiz işlem yürüttü ve kapatılacak" uyarısı çıkıyor. Ayrıntılara girince "rundll 32 genel koruma hatasına neden oldu; birim: MCI Mpeg.Drv konum: 0004:00001122" yazıyor.

ÇİP Bu hatayı oluşturan RUNDLL32 adlı yazılım bi-

rimi, hataya yol açan birim olmayabilir. Bu birimin kullanımına bir örnek verecek olursak, bir Active Movie kontrolü altında film çalmak için:

C:\WINDOWS\rundll32.exe
C:\WINDOWS\SYSTEM\amovie.ocx,Rundll /play
komutunu vermek gerekiyor. Bu durumda sizin sisteminizde bu satır yerine çağırılan satır:

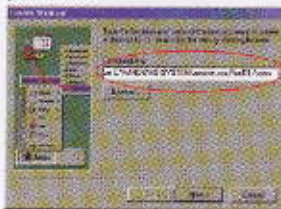
C:\WINDOWS\rundll32.exe
C:\WINDOWS\SYSTEM\mpeg.ocx,Rundll /play
ya da benzeri bir model. Eğer hataya yol açan MPEG sürücüsü, ekran kartınız ile birlikte geldi ise, kullandığınız Windows sürümü ile uyumlu olduğu şüpheli. İnternet üzerinde kart üreticinizin sayfasına bağlanarak yeni MPEG kontrollerini ya da komple yeni bir sürücü paketini edinmeniz gerekiyor.

ActiveMovie'yi Yeniden Canlandırmak

Microsoft Active Movie yüklü olduğu halde bulup çalıştırıyorum, nasıl ulaşabilirim?

ÇİP Bunu gerçekleştirmek için, aşağıdaki adımları takip ederek bir ActiveMovie kısa yolu oluşturmanız gerekiyor:

- 1- Masa üstünde sağ tuşla tıklayın ve yeni bir kısa yol yaratın.

- 2- Ekranı gelen sorgu kutusunda şunları yazın:

C:\WINDOWS\rundll32.exe
C:\WINDOWS\SYSTEM\amovie.ocx,Rundll /open

3- Sonraki ekranda, bu kısa yolu ActivePlayer olarak isimlendirin.

4- Bu simgeyi istediğiniz konuma taşıyın. Simgeyi kullanmak için çift tıklamanız yeterli olacaktır.

Eğer filmleri açmak yerine direkt oynatmak ve sonra da dosyayı kapatmak istiyorsanız, yukarıdaki satırı aşağıdaki ile değiştirmeniz gerekiyor:

C:\WINDOWS\rundll32.exe
C:\WINDOWS\SYSTEM\amovie.ocx,Rundll/play /close

ActiveMovie ile Quicktime Filmlerine Erişim

Daha önceden QuickTime formatındaki video görüntülerini Microsoft ActiveMovie altında açtığınızda herhangi bir sorunla karşılaşmıyordum. Ancak şu anda ortam yürütücüsünü ActiveMovie olarak kullandığınızda görüntü sessiz olarak ekrana geliyor ve "Bu filmdeki akımlardan bazıları desteklenmeyen biçime sahip" uyarısı çıkıyor. Aynı sorun video CD'lerini ActiveMovie altında çalıştırınca da oluyor. Bu soruların bilgisayarda yüklü olan bir çok video sıkıştırma, ses sıkıştırma ve çoklu ortam araçlarıyla ilgisi olabilir mi?

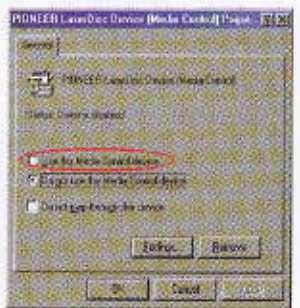
ÇİP Sisteminiz, film içerisinde kullanılan sıkıştırma yöntemine bağlı olarak doğru olanı otomatik olarak seçme yeteneğine sahiptir. Bu sayede, her film sanki aynı cihaz tarafından oynatılıyormuş gibi rahatça kul-

lanılabilir. Fakat sistemde aynı anda aktif olarak bulunan MCI aygıtı sayısı sistem kaynaklarını hızla tükettiği için, bazı modüller kendiliğinden işlememek için karar alabilirler. Bu tamamen bellek ile ilgili olduğundan, izleyeceğimiz dosyadaki verinin her birim zamanda az miktarda aktarım yapıyor olması gerekir. Aynı zamanda, seçim işlemi sırasında bazı MCI aygıtları elle devre dışı bırakılmış olabilirler. Bunu kontrol etmek için, aşağıdaki adımları izlemeniz gerekiyor:

- 1- Ayarlar/Denetim Masa-sın'dan Çoklu Ortam'ı açın.

- 2- Aygıtlar (Devices) bölümünden, ortam yürütücülerini açın.

- 3- Bu bölümden, çalışmayan veri çözücüyi çift tıklayıp, gelen pencereden bu aygıtın kullanılması gerektiğini işaretleyin ve pencereleri "Tamam" seçeneği ile kapatın.

Bu adımlardan sonra Ses

için de aynı işlemi tekrarladığınızda, çalışmayan MCI aygıtı filmlerinizi doğru şekilde görüntüleyecektir.

Daha Hızlı Açılış İçin

Bilgisayarım ilk açılırken RAM'i 4 kez sayıyor (32 Mb RAM). Bunun sebebi nedir? Bunu nasıl 1'e indiririm? Çünkü Windows'un açılışını geciktiriyor (Setup'ım Award).

CHIP BIOS Setup'a girdikten sonra, "Quick Power On Self Test" seçeneğini YES ya da ON'a getirmeniz yeterli olacaktır. Bu seçenek, 4 kez RAM sayma işlemini tek sefere indirir ve POST (açılış sistem testi) sırasındaki bazı diğer testleri de atlattığı için sisteminiz daha süratli başlar. Bazı durumlarda atlanan testler önemli bir hatayı kaçırma riski için sisteminizi bu şekilde başlatmanız, arızalı olabilecek RAM'e oldukça fazla süre elektrik uygulamanıza, doğal olarak da onarılamaz veri kayıplarının oluşmasına yol açabilir. Eğer mümkünse bu testi açık tutmanız, geç fark etmek yerine önceden bir uyarı abnancısı sağlayarak işlerinizi kurtarabilir.

Kısayolları Canlandırmak

Windows 95'te .LNK uzantılı dosyaları yanlış bir programla ilişkilendirdim. Daha sonra Win File programını kullanarak bu tür dosyaları hiçbir programla ilişkisiz hale getirdim. Şimdi bir .LNK uzantılı dosyayı açmaya çalıştığımda "Birlikte Aç" çıkıyor ve bir program seçme-

mi istiyor. Buradan hangi programı seçmem gerekiyor? Yani Windows normalde .LNK uzantılı dosyaları açmak için hangi program kullanılır?

CHIP Bu tip dosyalar, bağlı oldukları dosyaya referans gösterirler ve bağlı oldukları dosyayı açarlar. Doğal olarak, bu tip dosyaları bir programla ya da hiçbir şeyle ilişkilendirmeniz, EXE ya da COM dosyalarını hiçbir şey ile ilişkilendirmeniz gibi olacaktır. Bu tip dosyalar, Windows tarafından BAT, SYS ya da diğer dosya türleri gibi tanınırlar ve bu işlemi geri almak için, REGEDIT programını açıp aşağıdaki adımları gerçekleştirmeniz gerekiyor:

- 1- HKEY_CLASSES_ROOT\lnk\ShellEx anahtarının altında bir(BB2E617C-0920-11d1-9A0B-00C04FC2D6C1) anahtarı oluşturun.
- 2- Bunun içerisine, Default'un karşısına {00202

A0-731E-11d0-B829-00C04FD706EC} girin.

3- HKEY_CLASSES_ROOT\lnk\ShellNew altında, Command adlı bir dize değeri yaratın ve içerisine "RunDLL32 AppWiz.Cpl, NewLinkHere %2" (tırnak işaretleri olmadan) girin.

4- Regedit'ten çıkın ve Windows'u yeniden başlatın.

RegEdit, bir çok soruna çözüm

Bu adımlardan sonra Windows .LNK dosyalarını tekrar tamir hale gelecektir.

CD-ROM Hızını Saptamak

Bir CDROM'un kaç hızlı olduğunu nasıl anlarım?

CHIP Eğer sistem açılışı sırasında ekranda "CDROM detected" gibi bir mesaj gö-

rebiliyorsanız, bu mesaj ile aynı satırda CDROM sürücünün modelini de görebilirsiniz. Bu model numarası çoğu durumda CDROM sürücüsü hızı ile ilgili fikir verir. Eğer bu mesaja ulaşamıyorsanız, Windows 95'te başlangıç menüsü altındaki Denetim Masası'ndan Sistem simgesine tıklayın. Buradan CDROM simgesine ulaşın. Karşınıza gelen ekranda CDROM model numarasını göreceksiniz. Eğer bunda da başarılı olmazsanız, CHIP'in en son CD'lerinden birine ve bir kronometreye ihtiyacınız olacak. Normalde "tek" hızlı bir CD sürücüsü saniyede 150 Kb veri aktarabilir. CD üzerinde bulacağınız birkaç megabyte'lık bir dosyayı sabit diskinize kopyalamaya başlayın ve bu anda kronometrenizi sıfırlayın. Kopyalama işlemi bittiği anda, basitçe aktarılan veri miktarını (Kb cinsinden olmalı) 150'ye bölün. Çıkan sonucu en yakın CD sürücüsü hızı olarak kabul edebilirsiniz. ☐

İZCI BİLİŞİM YAZILIM VE BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ

Konur Sok. 53/1 Kızılay - ANKARA Tel : 0 (312) 418 17 14 (Pbx)

YAZILIM ÇÖZÜMLERİ

WINDOWS NT VE WINDOWS 95 ORTAMLARINDA CLIENT SERVER UYGULAMALARI

WORD-EXCEL İLE ENTEGRE PROGRAMLARI

STOK TAKİBİ VE MUHASEBE ÇÖZÜMLERİ

GUVENLİK SİSTEMLERİ

- ☑ CCTV Güvenlik Sistemleri (Kapanlı devre televizyon sistemi ile görüntü izleme, sesli iletişim)
- ☑ Yangın ihbar sistemleri
- ☑ Metal kapı dedektörleri (Garret)
- ☑ El tipi dedektörler (Garret, Rapiscan)
- ☑ X-ray ile güvenlik cihazları
- ☑ Otomatik Açılı-kapanır-kayır kapılar.

YÜKSEK PERFORMANSLI PİNİN ÖZEL LİNELERİ

32 S-DRAM-INTEL 440 MAIN BOARD, 14" MPR II DIGITAL MONITOR

ATX MICH TOWER KASA, 4 MB S3 VIRGE/DX 3D-MPEG-1.44 MB FDD-WIN 95 Q TÜRKÇE KLAVYE + MOUSE

TERCİHİNİZ	2.1 GB ULTRA-DMA	2.6 GB ULTRA-DMA	3.2 GB ULTRA-DMA
SCOUT 200 MMX	625 \$	637 \$	680 \$
SCOUT 233 MMX	670 \$	683 \$	715 \$

PENTIUM II-233 + 3.2 GB HDD 760 \$

PENTIUM II-266 + 3.2 GB HDD 827 \$

PENTIUM II-266 + 4.3 GB HDD 865 \$

PENTIUM II-300 + 4.3 GB HDD 1.065 \$

MULTİMEDYA FARKLARI

34 X CD-ROM	55 \$	12" MONITOR FARKI	40 \$
32 X CREATIVE INFRA	85 \$	TV-KARTI-ULTRAMEDIA	70 \$
16 BIT SES KARTI	21 \$	MP-660 C	205 \$
RADYO KARTI	20 \$	WIN 95 LİSANS + CD KİTAP	80 \$
33.600 FAX-MODEM	55 \$	1 AYLIK 25 SAAT İNTERNET	10 \$

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte.

CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

WINDOWS 95

DOS'ta Neden Yazdıramıyorum?

Uzun yıllardır DOS ile çalışıyorum ve bu yüzden sıkça MS-DOS komut isteminde çalışıyorum. Mürekkep püskürtmeli yazıcı ve Windows 95A yüklü eski sistemimde "copy DOSYAADI lpt1" komutu sorunsuz olarak çalışıyordu. Ancak Windows 95B ve lazer yazıcıya terfi ettikten sonra bu komut artık çalışmamaya başladı. LED'ler yandığı için yazıcıya erişildiğini anlıyorum, ancak sonuçta bir şey yazdırılmıyor. Bunun nedeni ne olabilir?

CEVAP: Hata Windows 95B'den çok lazer yazıcıdan kaynaklanıyor. Bazı mürekkep püskürtmeli yazıcılar için belirttiğiniz basit komut yeterli. Ancak bir lazer yazıcı ayrıca "Form-feed"e ihtiyaç duyar. Bunun için bir komut daha göndermelisiniz. Komut şöyle: "copy con lpt1 ^L ^Z".

Uygulamaları Her Zaman Tam Ekranla Çalıştırmak

En sinir olduğum şeylerden biri uygulamaların tam ekran yerine küçük pencerelerde çalışmaları. Programların her zaman tam ekranda çalışmalarını nasıl sağlayabilirim?

CEVAP: Bunun için Windows Gezini (Explorer) ile Windows dizinine girin. Daha sonra Araçlar menüsünden "Bul" ve "Dosyalar veya Klasörler" simgelerine tıklayın. Arama parametresi olarak özelliklerini değiştirmek istediğiniz ilgili programın adını girin. Şimdi programın Windows dizinindeki kısayolu bulunacaktır. Şimdi bu kısayol üzerine sağ tuşla tıklayın ve menüden "Özellikler"i seçin. Şimdi "Program" sekmesinde "Çalıştır" alanında "Ekranı Kaplamış"ı seçin ve "Tamam" düğmesine tıklayın. Programı Başlat menüsünden çalıştırdığınızda artık tam ekranda çalışacaktır.

Takas Dosyası Ayarı

Windows 95 altında takas dosyasını nasıl ayarlamam gerektiği konusunda bana yardımcı olur musunuz? Genel kurallardan birine göre takas dosyasını daha hızlı olan sabit diskte açmak gerekir. Başka bir kurala göre de takas dosyası işletim sisteminin bulunduğu sabit diskten farklı bir disk üzerinde bulunmalıdır. Win 95 yüklü ilk sabit diskim Ultra DMA modunda ve ikinci sabit diskim de sadece PIO Mode 4'te çalışıyor. İlk sabit diskim daha mı hızlı, ve takas dosyasını hangi diskte açmalıyım?

CEVAP: Gerçi bahsettiğiniz kurallar doğru ancak ikinci kural daha öncelikli. Windows 95'in, Intel işlemcilerin bazı özelliklerinden faydalanan (yetersiz anabellek durumunda sabit disk alanını kullanmak için) dinamik bir bellek yönetimi vardır. İşlemcinin Memory Management Unit'i bunun için anabelleğin ►

o an kullanılmayan alanlarını çalışan programlara yer açmak için sabit diske aktarır.

Ancak aynı zamanda çalışan programlar sabit diskten kod parçaları ve veri almak zorundadır. Başka bir ifadeyle: İşlemci takas dosyasını oluştururken program aynı zamanda sabit diske de veri alışverişinde bulunur. Ancak takas dosyası çoğunlukla sabit diskte çalışan programdan daha farklı bir alanda bulunur. Bu yüzden sabit diskin okuma/yazma kafası her iki işlemi de yerine getirebilmek için çilgünca hareket edip durur, bu da uzun sürer. Yani mümkün olduğunca az kafa hareketi biraz daha hızlı bir sabit diskten çok daha fazla performans artışı sağlayacaktır.

Ayrıca günümüzdeki sabit diskler veri transfer hızı olarak birbirlerinden çok farklı değillerdir. Bir sabit disk diğerinden iki kat daha hızlıysa bu farkedecektir. Ancak her durumda daha yavaş olan sabit disk yine de daha hızlı olandaki kafa hareketinden daha hızlıdır.

Ultra DMA için de söylenebilecek tek şey, bu terimin sadece arabirimin (EIDE) maksimum transfer hızını belirtmesidir. En yeni sabit diskler bile PIO Mode 4'ün maksimum veri transfer hızına ulaşamıyorlar. Bu yüzden her iki sabit diskiniz arasındaki hız farkı çok fazla olmayacaktır. Bu yüzden takas dosyasını ikinci sabit diskinizde açın.

Ayrıca: Aynı diskteki ikinci bir partition elbette ikinci bir sabit diskin yerini tutmayacaktır, zira okuma yazma kafası tüm disk için, yani ikinci partition için de çalışacaktır.

Bilgisayarı Yazılımla Nasıl Kapatırım?

Windows 95B yüklü Pentium Pro 200 bilgisayarım var. Schedule programları sayesinde Scan-disk ve Defrag gibi programları geceyarısı çalıştırıyorum. Bu yüzden de bilgisayarımın kendi kendini ka-

patması benim için çok faydalı olurdu. Bunu yapmanın bir yolu var mı?

CEVAP: Evet bu mümkün, tabii eğer anakartınız bu fonksiyonu destekliyorsa. Bunun için bilgisayarınızın mekanik olarak değil bir devre ile kapatılabilmesi gerekiyor. Ancak bu sayede Shutdown Now gibi Shareware programlar ile bilgisayarınızı kapatabilirsiniz.

Bir kapatma elektronigi mevcut ancak program sadece Windows oturumunu kapatıyorsa, BIOS'ta enerji tasarruf modunu etkinleştirmelisiniz. Programı bu ayki CHIP CD'sinde bulabilirsiniz.

DONANIM

Bilgisayarım Neden Reset'ten Sonra Açılıyor?

Pentium bilgisayarında şu problemle karşı karşıyayım: Bilgisayarı açtığımda boot etmiyor, ekranda hiçbir şey görünmüyor. Ancak Reset düğmesine bastığımda açılabilir. Bunun dışında bilgisayarında hiçbir sorun yok. Bu sorun sizce nasıl açıklanabilir?

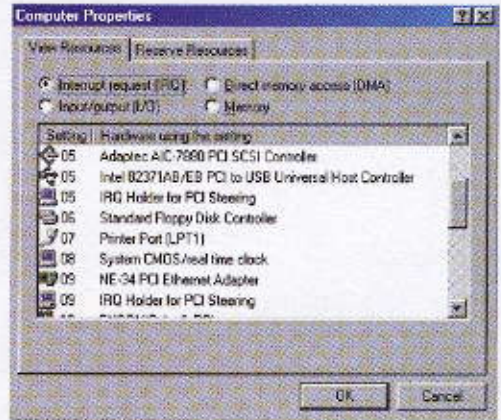
CEVAP: Bu problemin nedeni büyük ihtimalle bilgisayarınızın güç kaynağı (power supply); en azından ucuz güç kaynaklarında bu gibi problemler çıkabiliyor. Güç kaynağı bu durumda bilgisayarın boot edebilmesi için gerekli sinyalleri PC'nin ilgili bileşenlerine zamanında gönderemez.

Her güç kaynağı açılırken elektrik gerilimini stabilize edebilmek için kısa bir süreye ihtiyaç duyar. Ancak bundan sonra - yaklaşık 0.1-0.5 saniye - anakarta bir "Power Good" sinyali ile bilgisayarın boot edilebileceğini bildirir. Bu an anakartın CPU, chipset ve RAM'i algıladığı andır. Güç kaynağı sinyali daha erken gönderirse bilgisayarınız açılmaz. Yapabileceğiniz tek şey güç kaynağını değiştirmektir.

PCI'da IRQ Ataması

Windows 95 ve BIOS'um üç PCI kartıma da aynı Interrupt numarasını, IRQ 11'i atıyorlar. Verdiğiniz chipuçlarına rağmen bu sorunu bir türlü gideremedim, yani kartların her birine farklı IRQ'ler vermek mümkün olmadı. Windows 95 altında kaynak ayarlarını değiştiremiyorum, ve sadece bir tane temel yapılandırma mevcut. BIOS'umda da kaynak paylaşımı için herhangi bir ayar yok. Sistemde herhangi bir çakışma görünmüyor, ancak bu her şeyin sorunsuz olduğu anlamına gelmez, öyle değil mi?

CEVAP: PCI kartları gerçek Plug & Play kartlarıdır, en azından spesifikasyonlarına göre. Bunun yanında PC mimarisinin kaynak problemlerini IRQ Sharing ile giderirler. Bu konseptte göre bir IRQ birçok karta birden atanabilir ve PCI veriyolunun donanımına entegre edilmiştir. Bu sayede de problemsiz olarak çalışabilir.

Yani PCI kartlarınız Interrupt'ı "kafalarına" göre değil, zira spesifikasyonlara uygun olarak paylaşıyorlar, aksi halde Windows 95 de bir kaynak çakışması gösterirdi.

"Her ağıta kendi IRQ'su" kuralı PCI ile tarihe karışmış durumda. Bu yüzden üç ağıtın birden aynı Interrupt'u kullanması gayet normal. Bu yüzden siz konfigürasyonunuza en iyisi hiç dokunmayın ve boş IRQ'leri ISA kartlarınız için kullanın. [E]

173

Outlook Express
Internet Explorer 4.0 ile
gelen kullanıcı
E-Mail programının
ayrıntılı tanıtımı.

180

Frontpage 98
ile baştan sona
bir Web sayfasının
tasarlanması ve
yayınlanması.

188

İlginç Web Adresleri
Internet gezginleri için
ilginç Web adresleri,
değişik konulardaki en
güzel sayfalar.

Çeviri Programında kampanya

İngilizce metinleri Türkçeye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MSWORD altında, ekaleşimli) çevirip, zaman kazanmak istiyorsanız. Çeviri programının en gelişmiş versiyonunu

Translator

220\$

İngilizceniz yeterli değilse ve yine de İnternet'te
sürüya olmak isterseniz, İngilizce WEB sayfalarını
arında Türkçeye çeviren tek program. Üstelik
33,6 Kbps-Modem bedavisi!

Translator

170\$

Bu iki programa birlikte sahip olmak isteyenlere % 20 indirim ve 56.6 K Fax-Modem Hediye!

%20 İNDİRİM+

~~390\$~~ 315\$

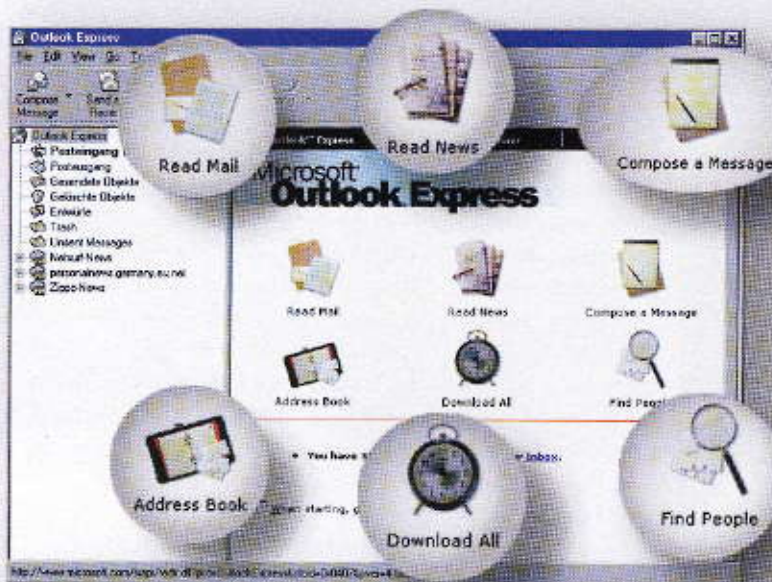
**Bu fırsatı
kaçırmayın!**

Üstelik Ücretsiz Upgrade...

Fiyatlara KDV dahil değildir.

BILSG

Ahmet Mithat Efendi Sokak, 22/1 Çankaya/Ankara
Tel: 0 312 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 0 312 439 93 47
e-mail: bilsao@bilsao.com.tr • <http://www.bilsao.com.tr>

Herkes İçin Express Posta

Microsoft'un Internet Explorer 4.0'ını tam kuranlar, Outlook Express'e de sahip oluyorlar. CHIP bu yazıda bedava E-posta programını verimli kullanmanın yollarını açıklıyor.

Çıkalı daha bir kaç ay olmasına rağmen Outlook Express, E-posta programlarının yıldızı olma yolunda. Bedava olmasının dışında kullanımının kolaylığı yüzünden de etrafı bir göz atmaya değer bulduğumuz programın, yardım ve Readme dosyalarında bulamayacağınız bir kaç CHIPucu vereceğiz.

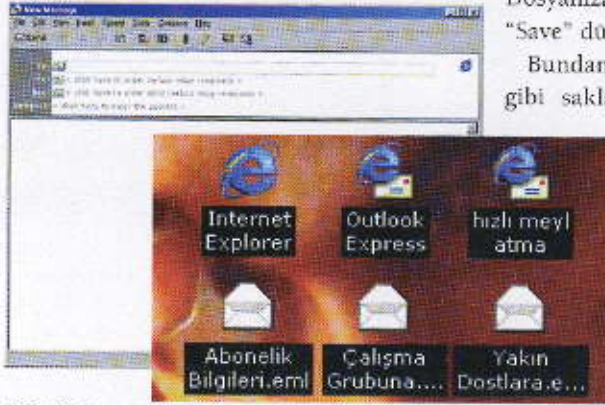
Sadece Editörü Baslatmak

Bazen aniden bir Mail yazmanız gerekir ve o sırada Outlook Express çalışır durumda değildir. Programı çalıştırmak en az 5 saniye sürdüğünden her akıllı bilgisayarçı bunun daha kısa bir yolu olması gerektiğini bi-

lır. Böyle zamanlarda programın Windows 95 koduna sıkı entegrasyonu işe yarar. Çünkü diğer programlara verilmeyen bu izin Outlook Express'e verilmiştir.

Masaüstünüzde sadece Mail editörüne bir kısayol hazırlamak isterse-
niz, yapmanız gereken işlem, her-
hangi bir yerde sağ tıklamak, “ye-
ni/new” seçeneğine gelmek buradan
“new shortcut/yeni kısayol”u seç-
mek, dosya ismi beklenen boşluğa
“Mailto:” (tırnaksız) yazmak,
“next/devam” düğmesine basıp, is-
mini verip kapatmak. Artık masa ü-
stünüzde şimşek gibi açılan bir Mail
yazma programcığınız var. Simgesi
Outlook Express’inki ile aynı olan kı- ▶

sayola çift tıklayınca Mail yazarken kullandığımız pencere karşınıza geliyor.

Outlook Express'i hiç çalıştırmadan sadece bir E-posta hazırlayıp göndermek isterseniz, Masaüstünüzde bir kısayol yaratmanız yeterli.

Sürekli Yolladığınız Metinler

İş dünyasında mütemadiyen birilerine yollanan metinler vardır. Örneğin fiyat listeleri, anlaşma şartları, yardım metinleri gibi. Bunları TXT dosyaları halinde dizinlerde saklayıp gerektiğinde kopyala/yapıştır yapmaktan daha kolay bir yol var. O da Outlook Express'in "Stationery" özelliğini kullanmak. Stationery'ler, HTML Mail kullanarak insanlara doğum günü kartı, parti davetiyesi gibi süslü hazır postalar göndermek için kullanılıyor. Siz de yazdığınız bir postayı Stationery gibi saklayıp gerektiğinde sadece E-posta adresini girmek suretiyle yollayabilirsiniz. Bunu yapmak için önce postanızı yazın. Stationery'ler sadece HTML Mail ile çalıştığından tipografik efektler ve resimler kullanmakta serbestsiniz. Ancak bunları sadece HTML Mail okuma yetisine sahip olduklarından emin olduğunuz kişilere göndermeyi unutmayın. Hazırladığımız postanın HTML formatında olmasını sağlamak için Format menüsünden "Rich text"i seçin. Yazdıktan sonra File menüsünden "Save As"i seçin ve çıkan diyalog penceresinde "Save as type" alanında HTML seçin. Şimdi Outlook Express'in "Stationery"leri ara-

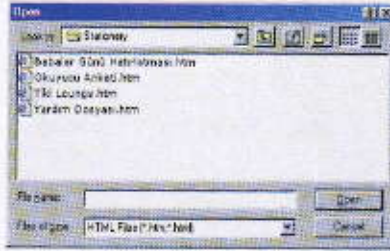
dığı dizine postanızı kaydetmelisiniz. Bu dizin de: Program Files\Common Files\Microsoft Shared\Stationery.

Dosyanıza güzel bir isim verip "Save" düğmesine basınız.

Bundan sonra anlattığımız gibi sakladığınız e-postalara, "Compose Message" düğmesinin yanındaki minik oka basarak direkt Stationery olarak seçip (listede gözükmüyorsa "more stationery"i kullanın) sadece e-posta adresini girmek

suretiyle yollayabilirsiniz.

Stationery seçmek için başka bir yol da "compose" menüsünü kullanmak.

Sürekli yolladığınız metinlere "stationery/mektup kağıdı" muamelesi yapabilirsiniz.

Daha Düzenli Dizinler

Bizim gibi yüksek sayılarda E-posta alıyorsanız, aradığınız postayı bulmak için düzenli yerleştirmek hayati bir önem taşıyor. Outlook Express'i hala ilk açıldığı andaki haliyle kullanıyorsanız bu verimi elde etmeniz imkansızdır. Sağ taraftaki Outlook çubuğu aynı düzeydeki bir kaç dizine erişim sağlıyor. Ancak hem simgeler kocaman olduğu için buraya 5-6 dizinden fazlası sığmıyor hem de alt dizinlerin bahsi bile geçmiyor. Bu yüzden Dizin çubuğu ya da penceresi Navigasyon için çok daha verimli bir seçim. Outlook Express üzerindeki çalışma alanınızı "View" menüsünün "Layout" seçeneğini kullanarak ayarlayabilirsiniz. Neyin nerede olacağı sizin zevkinize kalmış. Ancak

dizinler listesi, "Folder List", çalışma sahanızın içinde muhakkak olmalı. Çünkü bu pencere bütün dizinlerini alt dizinleri ile birlikte bir ağaç hiyerarşisi ile gösteriyor. Ağacın dallarını dizinlerin kenarındaki artı ve eksi sembollerine basarak açıp kapatabiliyorsunuz. Bir alt dizin yaratma işlemini ise altında dizin yaratmak istediğiniz dizinin üzerine gidip sağ tıklayarak ve New Folder komutunu kullanarak yapıyorsunuz. Bu çalışma biçiminde postaları sürükleyip bırak yöntemi ile dizinden dizine taşıyabiliyorsunuz.

E-Posta Adresi Toplama

Outlook Express, e-posta adreslerini adres defterine yazı yazmadan eklemek konusunda birkaç değişik alternatif sunuyor.

Birinci Yol: Bir E-postayı okurken (Outlook'un gözetme penceresinde değil kendi özel penceresinde) "tools" menüsünden "Add to address book" seçmek. "Sender" seçerseniz postayı gönderenin adresi eklenecektir. Eğer "CC" sayesinde posta başka birisine daha gönderilmişse bu adresi eklemek de seçenekleriniz arasında.

İkinci Yol: Gönderen E-postasının dijital bir Kartotext'le imzalamış olabilir. Bu durumda posta başlığının kenarında bir Kartotext resmi

çıkıyor. Kartotext'e çift tıkladığımızda gönderenin kullanıcı bilgileri bir adres

Dizin listesi, Outlook Express'in çalışma sahasında en verimli bulduğumuz görüntüleme yöntemi.

Alt dizinlere ulaşmak ve dizinler arasında sürükleyip bırak işlemleri çok kolay.

defteri sayfası şeklinde karşınıza çıkar. "Add to Adress Book" düğmesine basığınızda kullanıcı bilgileri, aynen onun hazırladığı gibi adres defterinize eklenir.

Siz de mesajlarınıza böyle bir kartvizit eklemek isterseniz. Adres defterinde kendiniz için bir kayıt yaratıp bu kayıt seçiliyken "file/export vCard" işlemini yapmanız ve oluşturulan dosyayı E-postalarınıza "insert/file attachment" yöntemi ile eklemeniz yeterli.

Üçüncü Yol: Eğer cevap verdiğiniz bütün mesajların gönderici adreslerini adres defterine eklemek isterseniz, "tools/options"ın birinci sayfasındaki, "Automatically put people I reply to in my Adress Book" seçeneğini işaretlemelisiniz. Yalnız dikkatli olmalısınız, eğer sık sık tanımadığınız insanlara Mail atıyorsanız, adres defteriniz kısa zamanda karmaşık bir hal

bir madde eklemek için "Add" düğmesine basıyorsunuz. Mesaj ayırma kriteri eklemek için önünüze gelen sayfa iki ana bölümden oluşuyor. Önce hangi mesajların süreçten geçeceğini belirliyorsunuz. Gönderilen, gönderen, bilgi, konu, mesajın büyüklüğü, hangi hesaba geldiği gibi ayırma yöntemleriniz var. Bunlardan gönderilen, gönderen, bilgi ve konu anahtar kelime arıyorlar örneğin Wired News listesine aboneyseniz gönderen kısmına Wired yazmanız yeterli. Mesajın büyüklüğü ayırma da indirmeyeceğiniz boyuttaki mesajları sunucudan silmek amacıyla kullanabilirsiniz.

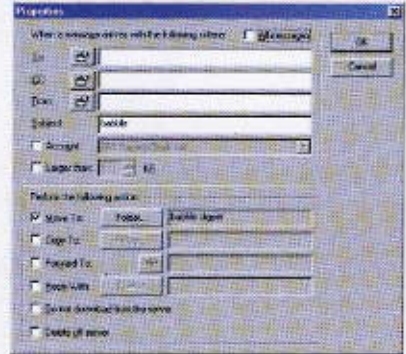
İkinci ana bölüm ise mesaja ne yapılacağı. Bu bölümde seçenekleriniz, kritere uyan postaları belli bir dizine taşıma, kopyalama, başka bir E-posta adresine iletme, standart bir mesajla cevap verme, sunucudan almama, sunucudan silme.

Bu iki bölümü kullanarak, üye olduğunuz bütün listeleri ve sahip olduğunuz bütün hesapları otomatik olarak ayrı ayrı dizinlerde toplayabilir, tatil çıktığınızda gelen mesajlara otomatik bir cevap yollayabilir, Amerika'daki arkadaşımızın düşüncesizce yolladığı 10 MB'lık videodan kurtulabilirsiniz.

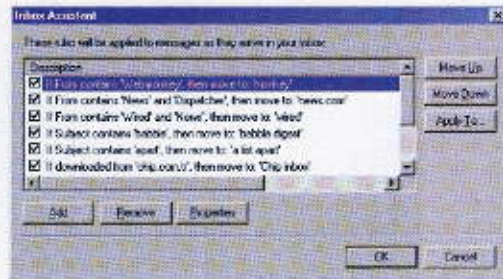
Ancak dikkat etmeniz gereken bir şey var, o da kriterlerin sırası. Örneğin başta belli bir hesaba gelen iletilerin belli

bir dizinde birikmesi emri vermişseniz bundan sonraki satırda o hesaba gelen iletilerden belli birinden gelenlerini ayırmanız mümkün olmayacaktır. Hesaba göre ayırma işlemi listede daha üst sırada olduğundan sıra kişiye göre ayırmaya geldiğinde ayrılmasını beklediğiniz mesaj artık Inbox'ta değil başka bir dizindedir. Kriterlerin sırasını değiştirmek için pencerenin sağ tarafındaki "Move Up" ya da "Move Down" düğmelerini kullanabilirsiniz. Ayrıca kriterlerden birini seçip "Apply To" düğmesi sayesinde

de varolan bir başka dizine de uygulatabilirsiniz. Yani mesajların illa geldikleri anda ayıklanmaları gibi bir

Inbox Asistanı ile, gelen kutusuna mesajları gelmeden gruplayabilir, istediklerinize otomatik bir cevap yollayabilirsiniz

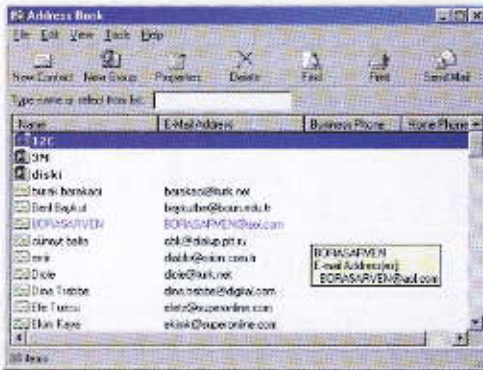
Yeni bir kriter eklerken, hangi mesaja ne işlem yapılacağını böyle belirliyorsunuz.

zorunlulukları yok.

Sürekli Yolladığınız Metinler (HTML'siz)

"Sürekli Yolladığınız Metinler" isimli CHIPucunda size böyle hazır iletilere kolayca erişip hemen göndermenin yolunu göstermiştik. Ancak bu yöntem "Stationery" özelliğini kullandığından HTML içermek zorunda kalıyor, bu da bazı insanların mesajları okumalarını engelliyordu. Eğer işin sağlama almak isteyen bir kullanıcı iseniz ve sizin de mütemadiyen yollamanız gereken iletiler varsa bu Püf noktası tam size göre.

Ufak bir aldatmaca ile Outlook Express'e bildiğimiz ASCII karakterleri ile de hazır metin yollamak öğretiliyor. Yeni ileti hazırlama düğmesine basın. Mesajınızın HTML olarak gitmediğinden emin olmak için "format" menüsünden "plain text"i seçili olup olmadığını kontrol edin. Kime, Bilgi, alanlarını boş bırakın ve metninizi hazırlayın. Konusunu gir-

Outlook Express'in Windows'la entegre çalışan çok kullanışlı bir adres defteri var. Adresleri gruplayabiliyor, bir çok insana aynı anda ileti gönderebiliyorsunuz.

alabilir.

Inbox Asistanı Toparlıyor

Gelen kutusunda biriken postalarınız Inbox Asistanı sayesinde gelir gelmez ilişkili dizinlere yollanabiliyor. Bu verimli kullanıldığında, hele bir den fazla e-posta hesabı kullanıyorsanız, inanılmaz yarar sağlayan bir özellik. Asistana "tools/inbox assistant" komutuyla ulaşıyorsunuz. Karşınıza çıkan pencere bu güne kadar kullanımda olan yönlendirmeleri satır satır sunuyor ve aktif ya da pasif hale getirmenize olanak veriyor. Yeni

meyi unutmayın. Şimdi "File" Menü-sünden "Save As"i tıklayın. Çıkan pencerede "Save as type:"ı "Mail" olarak seçin ve elinizin altında bulunan bir dizine örneğin masaüstünüzde bir dizine kaydedin. Bu işlemi göndermeniz gereken metin çeşidi kere yapın. Dosya ismi olarak mesajın konu alanına yazdığınız cümleyi kullanmanız akıllıca olur. İşlemi böyle yaptığınızda HTML kullanı-masını istemediğiniz için Stationery özelliğini kullanamıyor, bu yüzden de bu mesajlara direk Outlook Express'ten ulaşamıyorsunuz. Ancak Bunun yerine (bizce daha kolay) masaüstünüzdeki bir dizini açıp içindeki zarf simgelerinden birine çift tıklamanız ve adres girip "Send"e basmanız yeterli oluyor. Üstelik bu işlemi yaparken Outlook Express'in açık olmasına bile gerek yok. Aynı şekilde HTML mesajlarınızı da böyle saklayabileceğinizden, belki de Stationery yöntemini hiç kullanmayacaksınız.

Adresi Belli Çabuk Mesaj

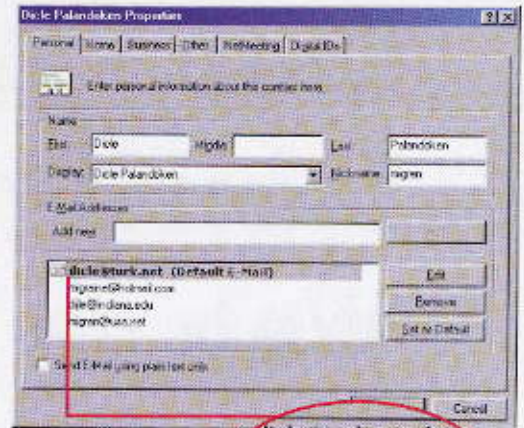
"Sadece Editörü Başlatmak" isimli CHIPucunun başka bir kullanım yolu da, özellikle bir grup insanla sürekli mesajlaşıyorsanız işe yarıyor. Orada anlattığımız gibi kısayol olarak "Mailto:" kelimesini kullanmak yerine "Mailto:kullanıcı@adres" yazmanız "kullanıcı@adres" adresindeki kullanıcıya yollanmak üzere boş bir editör sayfasının açılmasını sağlar. Adres defterinizi iyi organize ettiyseniz, buraya adres yerine sadece kulla-

nıcının adını yazmanız da yeterli olur. Bu CHIPucunu en güzel kullanma ödülünü ise adres defterinde belirli kayıtları bir gruba dahil edip, örneğin "eş" ve "dost" diye bir kaç grup yaratmış olup, kısayol metni olarak "Mailto:dost" demeyi akıl etmiş olanlara veriyoruz. Outlook Express'te her zaman "kime:" alanına virgül ya da nokta ile ayrılmış birden fazla E-posta adresi yazmak mümkün.

Adres Defterinde Çok Adresli Şahıslar

Outlook Express'in adres defteri bir kişi için birden fazla E-posta adresi saklayabiliyor. Yeni bir kayıt girerken de varolan bir kaydı güncellerken de E-posta adreslerine yenilerini ekleyebiliyor ya da silebiliyorsunuz. "Add" tuşuna bir basışla yeni adres listede yerini alıyor. Outlook Express'in normal durumlarda hangi adresi kullanacağını ise, herhangi bir adresi seçip "Set as default" düğmesine basarak bildiriyorsunuz. Böyle yaptığınızda adres kalmı yazı tipi ile gösteriliyor. Bu özellik yeni bir ileti hazırlarken de kullanılabilir: "To:", "CC" ya da "BCC" alanlarının birinin yanındaki Kartotext simgesine çift tıkladığınızda adres defteri karşınıza çıkıyor ve sağ kolondan sol kolondaki istediğiniz alana adres ekleyebiliyorsunuz. Bir kullanıcının birden fazla adresi tanımlıysa, bu sayfada kullanıcı ismine çift tıkladığınızda, kullanıcının E-posta adresleri arasından seçim yapma imkanı buluyorsunuz. Bu şekilde bir adres seçtiğinizde bu adresin otomatik olarak "Default Address"e dönüştüğünü unutmayın.

Outlook Express'i hiç açmadan E-posta editörünü açabildiğiniz gibi, sık mesaj yolladığınız birinin adresini de aynı tür bir kısayola ekleyerek ona hazır posta atma simgesi hazırlanabiliyorsunuz

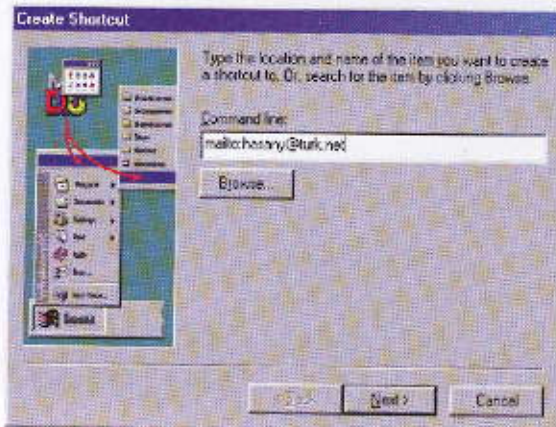
Outlook Express'in adres defteri bir kayıtlı kişi için birden fazla E-posta adresi girmenize imkan veriyor.

Mesaj Editörüne Alternatif Ulaşım

Sadece Editörü Başlatmak isimli CHIPucu yerine kullanılabilecek başka bir alternatif de, içi boş bir .EML dosyasını masaüstünde yaratmak. Bu dosyayı herhangi bir metin editörü ile açıp içine sadece "X-unsent: 1" satırını yazmanız yeterli. Canınız istediğinde bu dosyanın simgesine çift tıklamak suretiyle Outlook Express'i hiç açmadan ileti hazırlayabilir ve yollayabilirsiniz.

Şizofrenler İçin

Sadece tek posta hesabına sahip olanlar için bile birden fazla hesap ayarı yapmak bir sebeple enteresan olabilir. Bu yolla örneğin değişik isimler altında posta atabilirsiniz. Diyelim ki iş ile alakalı mesajlarınızı, "Kongül A.Ş. Outlook Sorumlusu Sadun Pervane" olarak, arkadaşlarınızla yazışmalarınızda da "Sadun" olarak yazışmak istiyorsunuz. Bu işi yapmak için şu yolu izleyiniz: "Tools" menüsünden "Accounts"u açın üstteki kulakçıklardan "Mail"i seçin. Karşınızda kullandığınız hesaplara dair kayıtlar göreceksiniz, bunlardan bir tanesinin yanında parantez içinde "Default" yazıyor olmalı. Bu hesap ile yazdıktan sonra "Send" düğmesine bastığınızda kullanılan hesap. Outlook Express, siz ▶

Chip - Ajansnet İşbirliğiyle Ücretsiz Web ve E-Posta Hizmeti

Ücretsiz kişisel Web ve e-posta adresi hizmetinden yararlanan okuyucularımızın dikkatine!

Dergide daha önce yayınlanan formu doldurup göndererek, kendilerine özel, Kişisel Web ve e-posta adreslerine sahip olan okuyucularımız, bu hizmetten takip eden ayda da yarar-

lanmak istiyorlarsa, burada verilen üyelik formunu doldurup göndermeleri gerekiyor.

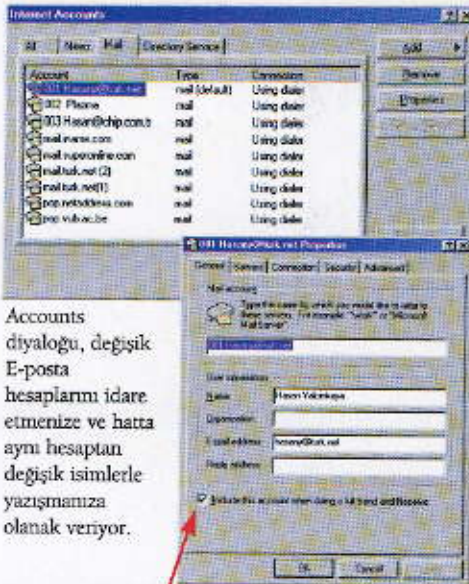
Okuyucularımızın form üzerinde, yalnızca kendilerinin bildiği 'Özel kayıt anahta-

rı ile ad ve soyadlarını girmeleri yeterlidir. Ayrıca, iletmek istedikleri bir mesaj varsa, bunu da özel not kısmına yazabilirler. Aksi halde, takip eden ay sonunda yararlandıkları hizmet sona erecektir.

Ücretsiz Kişisel Web ve Kişisel E-posta Hesabı		Ağustos
Üyelik Yenileme Formu		1998
(Yalnızca Chip okuyucuları için, Ajans Net tarafından verilmekte olan Kişisel Web ve E-posta hizmetlerinin devamı için kullanılabilir)		
Özel Kayıt Anahtarınız:		Ad ve Soyadınız:
Özel Not:		

Önemli Not: Chip - Ajans Net işbirliği ile gerçekleştirilen, Internet'te Kişisel Web Sayfası ve E-posta Servisi Üyeliklerinden yararlanmak isteyen okuyucular, herkes gibi Ajans'ın Üyelik Kuralları'na uygun davranmayı da peşinen kabul etmiş sayılırlar. Kurallarla ilgili açıklayıcı bilgileri, Internet inceleyici programınızla, <http://www.ajans.com> adresindeki Web sayfalarında okuyabilirsiniz. Lütfen, doldurduğunuz formun aslını veya olası sorularınızı, varsa yeni ve/veya farklı taleplerinizi aşağıdaki adrese gönderiniz!

Ajans Net, Perpa-Elektrokent İş Merkezi, Kat: 5 No: 417 Okmeydanı - İSTANBUL
Tel: (212) 222 9634 Faks: (212) 222 9635 - 223 7749 E-posta: chip@ajans.net

Accounts diyalogu, değişik E-posta hesaplarını idare etmenize ve hatta aynı hesaptan değişik isimlerle yazışmanıza olanak veriyor.

Aynı hesaptan değişik isimlerle yazışırken ikinci hesabınızda bu ayarı kapatmayı unutmayın, vakit kazandırır.

başka bir istekte bulunmadığınız sürece E-postaları bu hesabı kullanarak gönderir. Bu Default hesabın üzerine çift tıklayın ve karşınıza çıkan pencerede "Name" alanına en çok kullanmak istediğiniz isminizi girin. "OK"e basarak onaylayın.

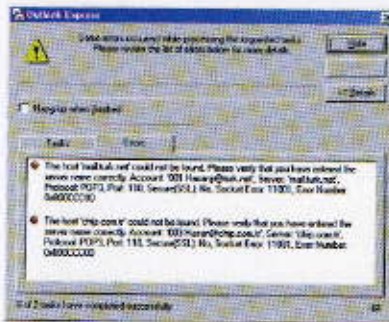
Şimdi Accounts penceresinde "Add" tuşuna basıp, "Mail"i seçmek suretiyle yeni bir hesap oluşturacaksınız. Bu sefer karşınıza çıkan ilk pencerede isim soruluyor "Display Name" alanına ikinci isminizi yazın ve "next" tuşuna basın. Bu hesabın geriye kalan bölümlerini aynen ilk hesabınızı yarattığınız gibi yaratın. Ancak en son da sorulan Hesap ismine başka bir isim vermeyi unutmayın. Hesabı yarattıktan sonra posta kontrollerinde vakitten tasarruf etmek için bir tanesinin "properties" ine girerek "include this account when doing a full send/receive" özelliğini kapatın. Böylece ikinci hesap tam posta kontrollerinde kullanılmayacaktır. Zaten kullanılmasına da gerek yoktur, çünkü Default hesap da ikinci hesap da aynı E-posta sunucusuna aynı kullanıcı adı ve şifreyi yollamaktadır. Yarattığınız bu hesaptan sadece ikinci adınızı kullanmak istediğinizde, mesaj editörünün "file"

menüsünde "send using/ikinci hesap" komutunu kullanarak yararlanacaksınız.

Anlaşma Zorlukları

Postanızı alır ya da gönderirken mütemadiyen anlaşılma- mayan zorluklar yaşıyorsanız, mesele sunucunuzla aramızda bir anlaşamamazlıktan kaynaklanıyor olabilir. Böyle durumlarda sunucunuzla Outlook Express arasındaki veri transferini bir günde tutmak ve incelemek akıllıca olabilir.

Bunun için "Tools/Options" komutu ile karşınıza gelen pencerenin, "Advanced" kulakçığına basın ve alt taraftaki "Logging Options" kutusunun içinden "Mail Transfer"i aktif hale getirin. Bundan sonra Outlook Express sunucularla yaptığı her alışverişi, pop3.log ve smtp.log isimli dosyalarda saklayacaktır. Bu dosyaları, C:\WINDOWS\Application Data\Microsoft\Outlook Express\Mail dizininde bulmanız olası. Ancak açıkcası belli de olmaz. Eğer

Sunucu ile aranızda anlaşmazlıklar çıktığında, çözemediğiniz bir sorunsu, Log tutmanız ve bunu ISS'nize göndermeniz manukh olabilir

orada değilse "Start" menüsünden "Find"ı kullanarak bulabilirsiniz. Dosyaları ISS'nize gönderebilir ve hatayı bulma konusunda onlara çok yardımcı olabilirsiniz. Ancak Log dosyaları oldukça hızlı genişlediği ve çok yer kapladığı için bu seçeneği sadece bir sorunla karşılaştığınızda kullanmanızı tavsiye ederiz. ☐

Mattihias Fichtner'den çeviren
Hasan Yalçınkaya

Bilgisayarınızı
besleyen
elektrik enerjisinin
aynı zamanda
bir sorun kaynağı
olduğunu
biliyor musunuz?

"Bilgisayar Dostu"

ile tanışın.

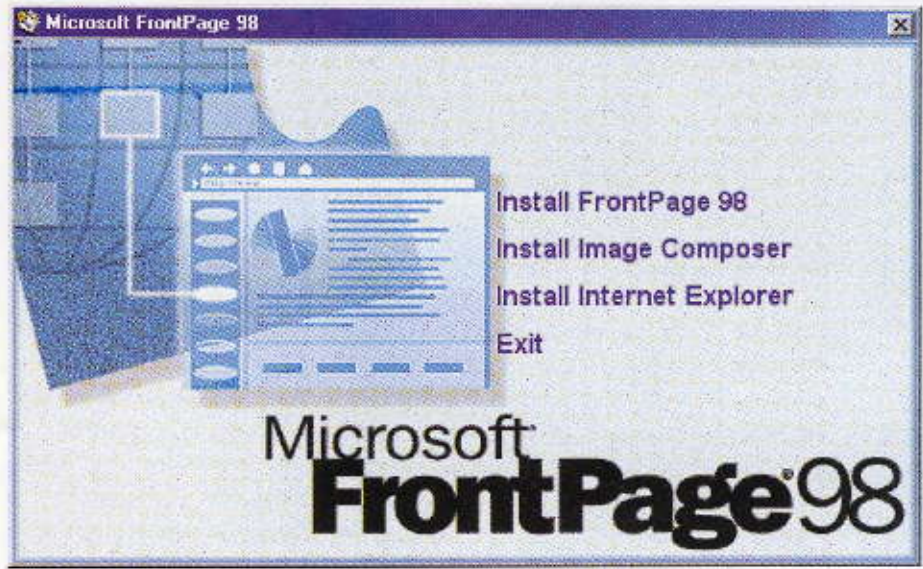

Web Sayfalarının Dertsiz İdaresi

Ufak başlangıç boğuşmalarını atlattıktan sonra Web Editörü ve Site idaresi programı Frontpage 98 ile Web için hazırlanmış dokümanlar yayınlamak çok kolay. CHIP, Frontpage ile Web sayfası üretme işine nereden başlamanız gerektiğini anlatıyor.

Web sitesi yaratmak bu güne kadar ilerlemiş bir kullanıcı grubunun tekelindeydi. Çünkü sayfaları yaratmayı bir şekilde becermiş olsanız bile bunları Web'e yerleştirmek gereğinden fazla ustalık gerektiren bir işti. Bu arada siteleri yayınlama konusunda kullanıcıların işini kolaylaştıran yazılımlar çoğaldı. Microsoft'un Frontpage 98'i de böyle bir program. Kolay kullanılır bir arayüzü var ve Web sitelerini sanki Word dokümanı hazırlıyormuşçasına yaratmanıza olanak veriyor. İlk bakışta karmaşık gözükse de bu program birkaç değişik bölümden (modulden) oluşuyor.

* Frontpage Explorer: Bütün bir

Web sitesinin iskeletinin tasarlanmasını ve daha sonra da idaresini bu bölüm üstleniyor. Siteye ait imaj ve metinleri idare ediyor. Halihazırda olan bir siteyi Import edebiliyor. Siteler için tasarım şablonları tavsiye edip bunları varolan sitelere uygulayabiliyor. Hyperlink'leri kontrol ediyor ve erişim haklarını idare edebiliyor.

◀ **Frontpage Editor:** Editör bölümü sayfaların teker teker yaratılması, güncellenmesi gibi işlemleri üstleniyor. Metin, imaj, tablo, form alanları ya da başka HTML ekstralarını dokümanlarınıza yerleştirmeyi kolaylaştırıyor. Ayrıca sayfaları hazırlarken daha sonra nasıl görüneceğini aşağı yukarı görebiliyorsunuz. Yani editör, WYSIWYG (What you see is what you get, gördüğün elde edeceğindir) özelliğini destekliyor.

◀ **Image Composer:** Bir çok değişik

özellik içeren bir imaj işlem programı. O da bölümlere ayrılıyor ve bunların arasında ufak bir Gif animasyon programı da var. MS Gif Animator, ayrı ayrı GIF'lerden bir animasyon yaratmanızı sağlıyor.

◀ **Sunucu Ekleri:** Sunucuya kurulması beklenen bir grup programcık. Eğer Web sitenizi bunların kurulmuş olduğu bir sunucuda çalıştırırsanız, kolay yayınlama, çeşitli Webbot'lar gibi Frontpage'e özel bir takım hoşluklardan yararlanabilirsiniz. Değişik dillerde sunucu ek programlarını CD'de \SERK dizinin altında bulabilirsiniz. İstedığınız dilin dizinindeki home.htm dosyasını çağırın.

◀ **Yazılım geliştirme paketi:** (SDK) Yazılım geliştiricileri için ekstra malzemeler. Bunlar sayesinde CGI Script'leri ya da Frontpage sihirbazları hazırlayabilirsiniz.

1 İlk Web Sitesini Hazırlama

Bilgisayarınız bir ağ üzerindeyse, Frontpage ilk iş olarak makinenizin adını ve IP numarasını buluyor. Bu konuda bir sorun yaşarsanız IT görevlinize danışın. Size makinenizin adını ve IP adresini verecektir.

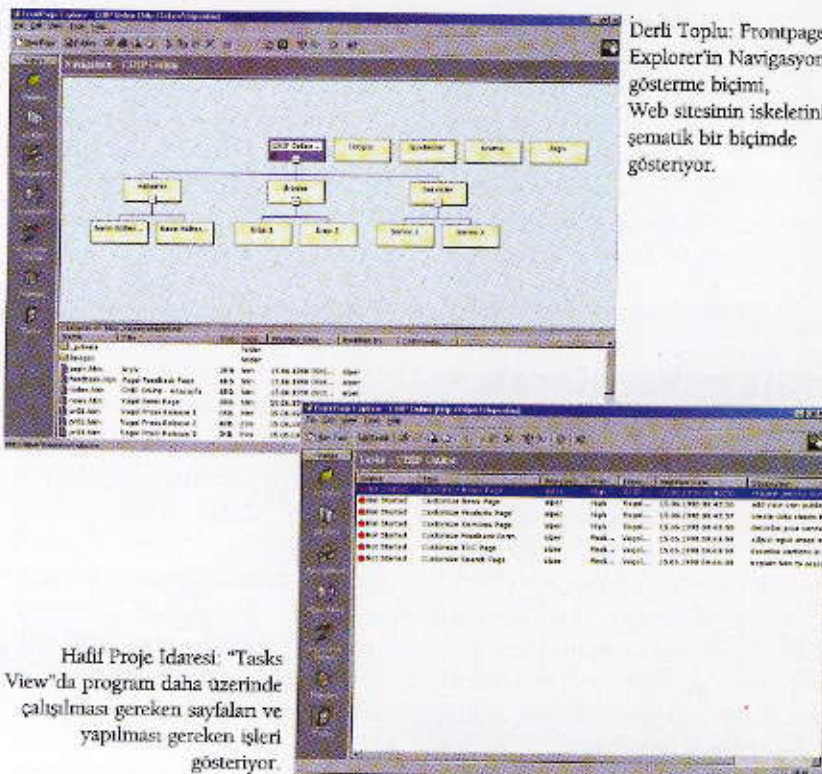
Program bundan sonra varolan bir projeyi açmak isteyip istemediğinizi soruyor. Bu sorunun altında sabit diskinizde bulunan projelerin listesi var. bunlardan birini seçebilir ya da yeni bir "Web" yaratabilirsiniz. Yeni "Web" yaratma seçeneğini kullandığınızda, yaratılacak site için hazır şablonlardan birini seçme hakkınız doğuyor. Tartışma sitesi, Web'de kurum varlığı sitesi, müşteri hizmetleri sitesi, boş site, kişisel site ve proje sitesi hazırlama şansına sahipsiniz. Hangi opsiyonu seçerseniz aşağıda bir pencere içinde seçilen site türünü açıklayan bir metin gözüküyor.

Bundan sonra sitenin sabit diskinizdeki yerini bildirmeniz gerekiyor. Eğer bir Intranet üzerinde çalışıyor ve sitenizi kendi sabit diskinizde tut-

mak istemiyorsanız gerekli http adresini girmeniz gerekiyor. Sitenin yeri belirlendikten sonra Frontpage, kullandığınız dizinin içine bir takım standart dizinler açıyor. _PRIVATE, _VTI_CNF, _VTI_LOG, _VTI_PVT ve IMAGES. Neden bütün dizinler VTI ile başlıyor diye merak ederseniz söyleyelim Vermeer Technology Inc, Microsoft'un Frontpage'i yapısınlar diye satın aldığı şirket.

Web Sitesini Sizin İçin Bir Asistan Hazırlıyor

Firma Web sitesi kurmayı seçtiğinizi varsayıyor ve görevi devralan asistanı incelemekle yazımıza devam ediyoruz. Tamimatına 13 adet diyalog penceresi cevaphyrsunuz. Böylece sitenin yapısı ve görünümünü, form sayfası, formların işlenme şekli, Navigasyon yöntemleri, her sayfada sabit duran elemanlar, logonun yeri, sayfaların başlıkları gibi değişkenlere karar vermiş oluyorsunuz. Design diyalogunu şu anda atlayabilirsiniz ▶

Hafif Proje İdaresi: "Tasks View"da program daha üzerinde çalışılması gereken sayfaları ve yapılması gereken işleri gösteriyor.

Bilgisayarınızın
zaman zaman
karşınıza çıkardığı
sorunları çözmekte
zorlanıyor musunuz?

“Bilgisayar Dostu”

ile tanışın.

çünkü aynı yere sonra tekrar dönebiliyorsunuz. Asistan en son olarak yapılacak işler listesine geçmek isteyip istemediğinizi soruyor. Bunu da aktif duruma getirip sitenizi yaratın. Sonucu Frontpage Explorer'in Navigasyon görüntüleme biçiminde göreceksiniz.

Görüntüleme biçimlerinden bahsetmişken Explorer'in sağ tarafındaki menüden ulaşabileceğiniz çeşit çeşit görüntüleme türünün önemlilerini tanıtalım:

Dizinelere göre (folders view): Frontpage'in sitenizi yarattığı dizinin altında, Web sayfalarımızın ve kullandığınız diğer elemanların yerlerini dizinlerine göre gösterir.

Bütün dosyalar (all files): Bu görüntüleme biçimi siteye dahil olan bütün dosyaları hangi dizinde olduklarına bakmadan bir arada gösteriyor.

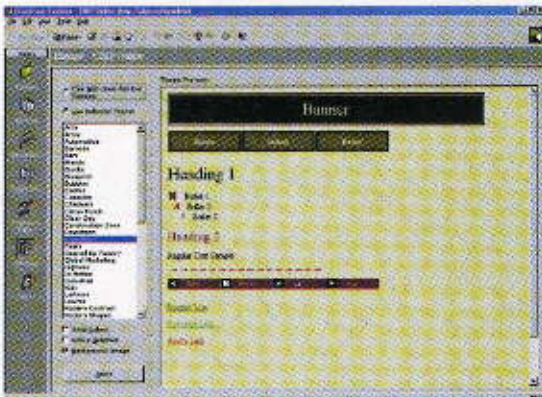
Navigasyon (navigation): Başlangıçta kullanmanızı tavsiye ettiğimiz bu görüntüleme biçimi, Web sitesini, sayfalar yerine simgeler, linkler ye-

rinde de çizgiler göstererek sitenin iskeletini rahatça görmeyi sağlıyor. Sitenin sayfa düzeylerini ayarlamak ve geliştirmek için harika bir yardımcı.

Tasarım şablonları (themes): Microsoft siteniz için önceden hazırlanmış tasarımlar sunuyor. Bu aracı kullanarak sitenize genel bir tasarım şablonu uygulayabiliyorsunuz. Net'te Frontpage için tasarlanmış ekstra şablonlar da bulmak mümkün.

2 Tasarım Şablonları Kullanma

Frontpage ile neredeyse elli adet önceden hazırlanmış şablon geliyor. Bunlara sağ taraftaki menüden "themes" seçeneğine basarak ulaşabiliyorsunuz.

Gezginler ve Maceracılar için: "Expedition" şablonu, Frontpage'le gelen 50 kadar şablondan sadece biri. Şablonlar, sayfalarda liste noktaları, düğmeler Banner'lar gibi elemanlardan oluşuyor.

Bir tasarım şablonuna ait elemanlar ise şunlar: Arka plan imajı, Banner'lar, Navigasyon menüleri, listelemelerde kullanılan noktalar (bullet), başlıklar, ayraç çizgileri ve metnin çeşitli hallerinin (hyperlink, aktif link, sade metin) renkleri ve yazıtipleri.

Explorer'in sağ tarafındaki sembol çubukundan "themes" simgesine tıkladığımızda, uygulanabilir şablonların sıralandığı bir liste görüyorsunuz. Bunun yanında seçili şablonun görünümünü anlayabilmeniz için bir örnek sayfa gö-

rüntüleniyor. Örneğin harita satan bir firmanın Web sitesini hazırlıyorsanız, "Expedition" isimli şablon sitenize çok uyacaktır. "Expedition"un üzerine basın ve "apply" düğmesine basarak sitenize uygulayın. Frontpage, sitenizi uygun imajlarla dolduracaktır. Bu basamak biraz uzun sürebilir.

Şablonlar bir siteyi çabuk, kolay ve kabul edilebilir güzellikte tasarlamak için pratik bir yol. Ancak doğası gereği bu yolla çıkarılan sayfalar çok şematik ve birbirine benzer oluyor. Ancak Frontpage'i öğrenmek için harika bir deney tahtası. Ayrıca bir şablonun bütün elemanlarını kullanmak zorunda da değilsiniz. Canınızın istediği kısımları editörden silmeniz mümkün.

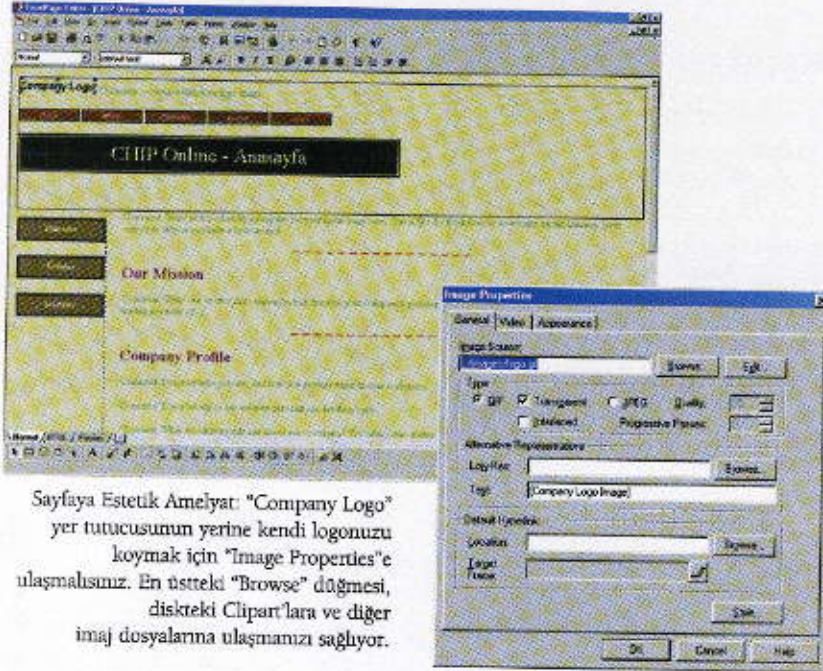
3 Editör ile Web Sayfaları Yaratmak

Evet asistanı, şablonları ve Navigasyon özelliğini kullanarak firmanızın sitesini tasarladınız, sıra sayfaları teker teker düzenlemek ve içeriklerini girmekte. Bunun için tekrar Navigasyon ya da dizinler görüntüleme biçimine geçip, değiştirmek istediğiniz sayfayı (tahminen index.htm) üzerine çift tıklayarak editörde açmak gerekiyor.

Sayfayı açtığınızda en üstte "com-

pany logo" yazılı bir yer, altında "Home" yazılı bir Banner ve onun da altında üç adet düğme görüyor olmanız. "company logo" şirketinizin gerçek logosunun yerine konmuş geçici bir imaj. İmajı seçip üzerine sağ tıklar ve "image properties"i seçerseniz resmi gerçeğiyle değiştirebilirsiniz. Bunu yapmak için browse düğmesine basıp logonuzun olduğu dizine gitmeniz ve logoyu seçip "ok"e

basmanız yeterli. Ancak logo, Frontpage'in sizin için hazırladığı dizinlerden birinin içinde değilse "browse" penceresindeki Explorer simgesine tıklayıp bilgisayarınızda bulmanız gerekebilir. Bu vakit harcatıcı adımı atlamak için Frontpage Explorer'in "file/import" özelliğinden yararlanarak kullanacağınız bütün imajları Frontpage Web'ine import etmeniz akıllıca olur. Ayrıca kullanacağınız

Sayfaya Estetik Amelyat: "Company Logo" yer tutucusunun yerine kendi logonuzu koymak için "Image Properties"e ulaşmalısınız. En üstteki "Browse" düğmesi, diskteki Clipart'lara ve diğer imaj dosyalarına ulaşmanızı sağlıyor.

imaj nette bir yerde duruyorsa "browse" penceresinin gerekli satırına tam bir Web adresi girip imajın aktif olarak Net'ten alınmasını da sağlayabilirsiniz.

Firma logosunu yerine yerleştirdikten sonra yanındaki minik geçici metni de kendi metninize değiştirebilir ya da tamamen silebilirsiniz. İşin burası gayet basit. Frontpage editörüne Word'müşçesine davranmanız yeterli. Yani metni seçip yerine yenisini yazın ya da "delete" tuşuna basarak tamamen silin.

Menüdeki "format" seçeneği sayesinde metinlere istediğiniz özellikleri kazandırmanız, yazıtipi, kalınlık, büyüklük gibi özelliklerini değiştirme-

niz çok kolay. Logonun yanındaki metnin logoya göre nasıl yerleşeceği ise yine logoya sağ tıklayıp "image properties"e girerek yapıyoruz. Karşımıza çıkan pencerede üstten "Appearance" kulakçısını seçerek "Alignment" özelliğini değiştiriyoruz. Bu şekilde resmin yanındaki yazının ortalanması aşağıda ya da yukarıda olmasını sağlayabiliyoruz.

Objelerin üzerini sağ tıklayarak hem objelerin hem sayfanın ya da paragrafın özelliklerine ulaşabiliyoruz. Sürük ve bırak yöntemi de tamamıyla destekleniyor. Editör'ün çeşit çeşit özelliklerini keşfetmeniz için burada biraz vakit geçirip denemeler yapmanız uygun olur.

4 Araya Yeni Sayfalar Katma

Sayfalardan bazı elemanları sorunsuzca silebilirsiniz. Örneğin şablonlar biraz fazla düğme kullanıyor ve işi abartıyorlar. Sayfa başında ilk düzeyin sayfalarını temsil eden anasayfa, arama, ilişki kurma ve içindekiler düğmeleri bizce yeterli. Kocaman "Home" Banner'i gereksiz olabilir.

Şimdi bu İngilizce düğme ve Banner'ları nasıl Türkçeleştireceğimiz so-

rusuma geçelim. Bu imajlar şablon yöneticisi tarafından hazırlandığı için Editör'ün bu konuda yapabileceği bir şey yok. Ancak sayfalara otomatik olarak yerleştirilen düğmeler isimlerini sayfa başlıklarından alıyorlar. Frontpage Explorer'a geri dönüp Navigasyon sayfasını açar ve değiştirmek istediğiniz sayfaların üzerinde iki kez tıklarsanız (dikkat çift tıkla-

Bilgisayarınızda
elektrik kesilmeleri
sonucu kaybettiğiniz
dosyaların size
maliyetini
hiç hesapladınız mı?

"Bilgisayar Dostu"

ile tanışın.

ma değil F2 de kullanılabilir) istediğiniz metni girebilirsiniz ve düğmeler ve Banner'ların üzerinde sizin seçtiğiniz metinler bulunur. Örneğin "Home" yazılı sayfanın simgesine iki kez tıklayın ve "Home" yerine "XYZ Şirketi - Anasayfa" yazın. "Feedback", "Search" ve "Contents" sayfaları da aynı akıbete uğrasın. Sayfaları editörle açtığınızda düğme ve Banner'ların üzerlerindeki yazıların değiştiğini göreceksiniz.

Şimdi "Search" sayfasının sağına doğru bir yere sağ tıklayın ve "New Top Page" seçeneğini kullanın. Yeni bir kutu oluşacak. Bu kutuyu örneğin "Arşiv" olarak isimlendirin. Göreceksiniz ki bütün sayfaların düğme listelerine arşiv düğmesi de eklendiği gibi arşiv.htm isimli yeni bir dosya da yaratılıp Frontpage Web'ine yerleştirilmiş. Şimdi tekrar Explorer'a dönüp "tasks view"u seçin. Göreceksiniz ki

Karakter Salatısı

Yayınlanmış bir Frontpage sayfasının kaynak kodunu incelediğinizde standart olmayan karakterlerin (şöğöl gibi) eskiden kullanılan &-Rule yöntemiyle yapılmadığını görüyorsunuz. Bu yöntemle örneğin "ö" harfı ö şeklinde ifade ediliyor ancak

Türkçe sayfaların kodları da arada salataya dönüşüyor. Ayrıca Microsoft Internet Explorer'ın &-Rule desteği pek zayıf. Bu yüzden Frontpage, sayfa yayınlanırken, başına hangi karakter setinin kullanılacağını bildiren bir META Tag ekliyor.

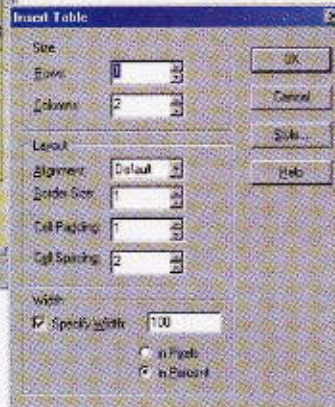
şiniz ki bütün sayfaların düğme listelerine arşiv düğmesi de eklendiği gibi arşiv.htm isimli yeni bir dosya da yaratılıp Frontpage Web'ine yerleştirilmiş. Şimdi tekrar Explorer'a dönüp "tasks view"u seçin. Göreceksiniz ki

yapmanız gereken işlerde hiç bir değişiklik olmamış. Frontpage'in bu kısmı otomasyona katılmadığından daha çok bir not defteri olarak çalışıyor. Ve aynı proje üstünde birden fazla insan çalıştığında özellikle işe yarıyor.

5 Table'larla Kolay Dizgi

Tablolar Dizgide Yardımcı Oluyor: Şirket adresini logonun yanına düzenli bir biçimde yerleştirebilmek için görünmez bir tablo kullanıyoruz.

Şimdi de Web sayfamıza bir tablo yerleştirelim. Tablomuz bize logo ve yanındaki yazının dizgisinde kolaylık sağlamak amacı güdüyor. Logonun üstüne tıklayıp onu seçin ve sol ok tuşuna basın böylece imlec logonun hemen önüne yerleşecektir. Şimdi "table" menüsünden "insert table"ı seçin. Bir satır ve iki kolondan oluşan bir

table yaratın. Şimdi sürükleyip bırak yöntemi kullanacağız. Farenin tuşu ile logoyu tutun ve tablonun ilk hücresinin içine bırakın. Aynı şekilde yandaki yazıyı da bütünüyle seçip tutarak yine birinci hücreye bırakın.

Şimdi ikinci hücreye iletişim bilgilerinizi girin. Bu metnin sağ tarafa dayalı olmasını istiyorsanız, hücrenin üzerinde sağ tıklayın ve "cell properties"i seçin. Burada "Horizontal Alignment"ı Right olarak ayarlayın ve "OK"e basın. Bu bilgileri satır satır ayırmayı yaparken "Enter" tuşu yerine "shift/enter" ikilisini kullanın. Enter basıldığı yerde Frontpage <p> Tag'ını kullanarak iki satır boşluk veriyor. Oysa shift+enter ile
 Tag'ı kullanıldığı için bildiğimiz satır sonu sağlamıyor. Bu arada tablonun kenarlarını görünmez yapmak istiyorsanız yine tablonun üzerinde herhangi bir yerdeyken sağ tıklayın ve bu sefer "table properties"i seçin. Burada Bordersize'ı sıfır göstermeniz yeterli olacaktır. Şimdi yaptıklarınızı saklayın ve editörden çıkın. Ana sayfanın başlığı bütün diğer sayfalar için bir örnek teşkil ettiğinden bütün sayfaların aynı şekilde değiştirildiğini hayretler içinde göreceksiniz.

6 Hyperlink'leri Doğru İdare Etmek

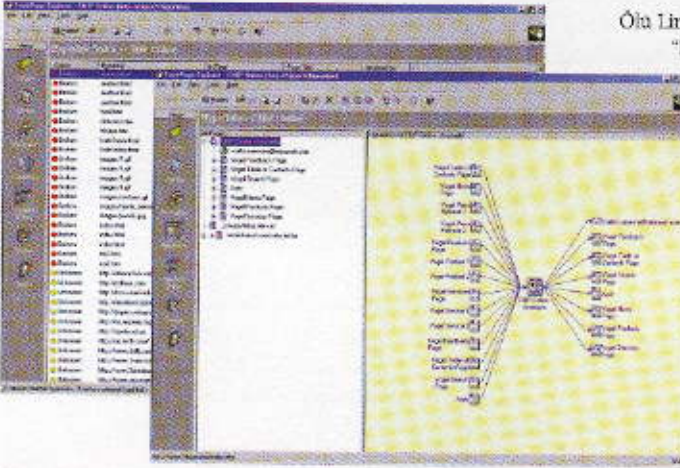
Explorer'ın iki gösterim biçimini daha incelemedik. Bunlar "Hyperlinks" ve "Hyperlink Status". Hyperlinks görüntüleme biçimi eski Frontpage'in Navigasyon bölümünü oluşturuyordu. Tahminimiz eskisine alış-

mış olanları üzmemek için bu sürümde de eklenmiş. Sayfalar arasındaki direkt bağlantıları birer çizgi ile gösteriyor. Seçili sayfa en ortada duruyor ve buradan çıkan linkler alt sayfaları gösteriyor. Alt sayfaların daha

alt sayfaları varsa bunların simgelerinin üzerinde birer artı işareti bulunuyor ve buna basıldığında o sayfanın Hyperlink'leri gösteriliyor. Bu sayfayı idare etmek pek de kolay değil kolayca pencere sınırlarının dışı-

na taşabiliyor. Böyle durumlarda sayfada daha rahat hareket etmek için boş bir yerde fareyi tıklayın ve başlı tutun. İmlec bir ele döndüğünde sayfayı tutup istediğiniz yöne çe-

sinin geçerliliğini kontrol ediyor. Eğer ulaşamaz bir link bulursa bunu haber veriyor ve düzeltmenize yardımcı oluyor. Çünkü bu sayfada Link'in adresini de görebiliyor ve

Öte Linklerin Şansı Yok: "Hyperlink Status" sayfası, sitenin bütün linklerini kontrol ediyor ve ölümleri rapor ediyor. "Hyperlinks" Sayfası ise sitenin linklerini şematik olarak göstermeye çalışıyor.

kiştirebiliyorsunuz. "Hyperlink Status" bölümü "Tasks" bölümü gib basit. Sitede adı geçen linkleri sıralıyor ve isterseniz (Net'e bağlarsanız) hep-

eger yalnızca direk buradan düzeltebiliyorsunuz. Burada yaptığımız düzeltmeler, Web sayfasının HTML kodunda da kendini hemen gösteriyor.

7 Kendi Tasarımlarınızı Kullanmak

Demek Frontpage ile gelen şablonların hiçbirini beğenmediniz. O zaman kendinize bir kaç güzel şablon yapabilirsiniz. Hakikaten de Frontpage CD-Rom'unun SDKVTHEMES\DESIGNER dizininde "Theme Designer" isimli programı kurmanız yeterli. Bu programla varolan şablonları kendi zevkinize uydurabilir ya da yepyeni dizaynlar üretebilirsiniz. Kurma işlemini gerçekleştirdikten sonra programa Frontpage Explorer'in "Tools / Show Frontpage Theme Designer" menüsünden ulaşabilirsiniz.

niz.

Programı açıp, "File / New Theme" seçtiğinizde neredeyse boş bir şablonla karşılaşılıyorsunuz. Bütün elemanları teker teker dolaşıp özelliklerini değiştirebiliyorsunuz. Örneğin imajların yerlerine yenileri atayabiliyor, metin türlerinin yazıtiplerini büyüklük ve renklerini tanımlayabiliyorsunuz. Yaratığınız şablonu kaydederken ona bir uzun bir de kısa isim vermeniz isteniyor. Uzun isim şablonlar listesi için kısa isim ise verilerin saklanacağı dizin için.

Şablon Atölyesi: "Theme Designer" ile varolan bir şablonu kendi zevkinize uydurabiliyor ya da baştan yeni şablonlar yaratabiliyorsunuz.

Bilgisayarınızı
düzensiz enerjinin
yarattığı risklere
karşı koruyan
minik, minik olduğu
kadar güvenli
bir cihazın varlığından
haberdar mısınız?

8 Web Sitesini Yayımlamak

Bir Internet uygulaması yaratmanın en son adımı her zaman siteyi sunucuya yerleştirme işlemidir. Çünkü çoğu zaman sunucu ile sayfaların geliştirildiği bilgisayar aynı olmaz. Bu işlem için de Frontpage'in yararlı bir aracı var ve bu sayede sizi kullanımı zor FTP programları ile boğuşmak zorunda bırakmıyor. Frontpage'e sadece Web sitesinin hangi adres için hazırlandığını ve içeri girmek için gerekli kullanıcı adı ve şifresini veriyorsunuz. Yayımlama asistanı sizin için o adrese gidiyor. Önce HTTP protokolünü deniyor olmazsa FTP'ye geçi-

Şablonlar Çok Yer Tutuyor

Bu yazıdaki örnek site ortalama 350 adet dosya yarattı ve 15 HTML dokümanı ile toplamda 600K gibi bir yer tuttu. Sabit diskinizde bu çok önemli bir miktar olmayabilir ama Web'de bu tutar hele Türkiye şartlarında kullanıcılarınıza ağır bir yük olabilir. Bu yüzden şablon kullanımını ya çok kuvvetli bir sunucu kullanıyorsanız ya da sayfaları Internet üzerinde kullanacaksanız uygulamanızı tavsiye ediyoruz. İlerde biraz daha gelişince Web sayfalarını

optimize etmenin imaj dosyalarını çok daha verimli kullanmanın yollarını öğrenecek ve bu görünümde sayfalar yaratırken kimseye yük teşkil etmeyeceksiniz. Ayrıca Frontpage'in Webbot'lar ya da değişik otomasyon özelliklerini kullanmak için Sunucunuza Frontpage Server Extensions, Frontpage Sunucu Eklileri'nin de kurulu olması gerektiğini unutmayın. Bu konuları ISS'nize danışın ve kurmayı kabul ederler mi öğrenin.

186

**BİLGİSAYAR
DOSTU**

**MINİ BEKAP
MINİ FİYAT**

**Mini Bekap'ı
üstün ve eşsiz kılan
özellikler:**

Otomatik Voltaj Regülasyonu, cihazınızı voltaj dalgalanmalarından korur.

İleri Akü Yönetimi akülerinizi sürekli dolu tutar.

Mikroişlemcili kontrol sayesinde yüksek güvenlidir.

Kısa devre koruma, Bekap'ı hatalı kullanımların vereceği zararlardan korur.

Otomatik Enerji Yönetimi enerjinin ekonomik kullanımını sağlar.

Aşırı Yük ve Akü Durum göstergeleri, hatalı kullanımlarda uyarır.

**mini
BEKAP**

Site Site İlginçlikler

İnternet siteleri incelememizde bu ay bir değişiklik yapıp belli bir konu üzerine değil de çok farklı konular içinden ilginç olduğuna inandığımız siteler üzerine bir araştırma yaptık.

Aslında bir bilgi otayolu olan İnternet'in bu kadar ilginç ve bazıları da oldukça lüzumsuz konulara ev sahipliği yapması da aslında pekala ayrı bir ilginçlik olarak yorumlanabilir. Bir kaç makineden oluşan ilk temelleri atıldığı zaman bu kadar renkli bir içeriğe sahip olabileceği belki de hiç düşünülmemiş İnternet'i günümüzde bu kadar çekici yapan unsurlardan biri de bu farklı konu zenginliği olsa gerek. Bu ay seçtiğimiz siteler içinde ünlü karikatür sitelerinden, Nasa'dan canlı yayın yapan kameralara, Online dil dersi veren siteden bazı pratik şeylerin nasıl yapılacağını öğreten siteye kadar birçok farklı ve yararlı site adresi yanında yine belli bir konuya yönelik ufak bir bölüm de yerini alıyor. Grafik konulu olan bu bölüm de bu konuyla ilgilenenlere yararlı bir kaynak olacaktır. İşte siteler ve adresler:

<http://www.astr.ua.edu/4000ws/4000WS.html>

Bilimde kadının 4000 yıllık tarihini anlatan bir site. Bilimle kadının ne işi olabilir diye düşünenler bu çeşitli biyografi ve fotoğraflardan oluşan siteyi mutlaka görmeliler. Buradan konu ile ilgili diğer sitelere ve referans noktalarına da ulaşılabilir.

<http://www.algorithm.com>

Eğitim, eğlence ve tıp için PC tabanlı bilgisayar grafikleri ve simülasyon yazılımları ve donanımları geliştiren firmanın sitesi bu konu ile ilgilenenler dışında ilgilenmeyenler içinde gezmeye değer. Yine bu sayfada yer alan linkler ile oldukça ilginç diğer sitelere ulaşmanız da mümkün oluyor. Firmanın projelerini incelemekten geçmeyin. Özellikle sanal eğlence makinesi çok çekici.

<http://www.wwcd.com:80/>

İşte size sanal bir müzayede salonu. Pul, telefon kartı, bozuk para yanında sporcu kartları ve çizgi roman koleksiyoncuları burada bir araya gelebiliyorlar. Koleksiyonculukla ilgili en son haberlerin, müzayede yerleri ve tarihlerinin de yer aldığı sitede fiyatlar, yarışmalar gibi koleksiyonculukla ilgili birçok ekstra faaliyet de yer alıyor.

<http://www.unitedmedia.com/comics/>

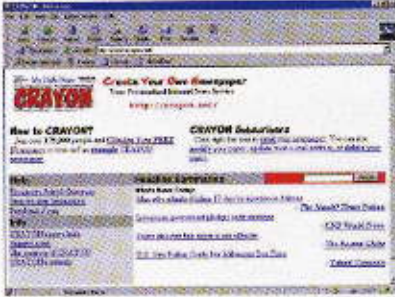
Herhalde aranızda gazete okuyup da bant karikatürleri atlayan kimse yoktur. Türkiye'de yaratılanların dışında oldukça ünlü olan Snoopy ve Dilbert gibi karakterler de zaman zaman tercüme edilerek çeşitli gazetelerde yer alıyor. Eğer bu tip bant karikatürlerden hoşlanıyorsanız bu site tam size göre. Her gün yenilenen siteden o günün çeşitli bant karikatürleri olduğu kadar bir aylık bir zaman içinde geçmiş günlerinkini de okuma şansınız oluyor. ComicZone daha bir çok eğlencenin de yer aldığı bir site.

<http://www.crayon.net/>

Create Your Own Newspaper kelimelelerinin baş harflerinden oluşan bu site adından da anlaşılacağı gibi kullanıcılara İnternet üzerinde ücretsiz olarak gazete yayınlamaya olanak kılan bir site. Adım adım ilerleyerek sitenizi oluştururken istediğiniz bir ismi verip, görünüşünü de tasarlayabiliyorsunuz. Bunun dışında eğlence, teknik ve web gibi konularda hazır olan kaynaklardan gazetenize bilgi transferi de yapabiliyorsunuz. Local bölümünden kendi Linklerinizi eklemeniz mümkün. Tasarlanması ve kullanılması çok kolay olan bu site

bir şeyler duyurmak isteyenler için çok ideal.

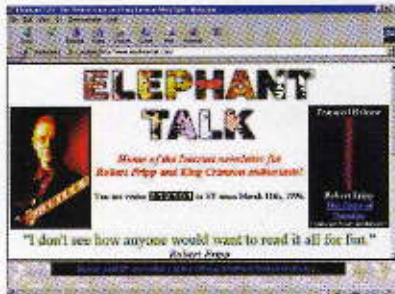
<http://www.discovery.com/>

Ülkemizde de kablolu yayın üzerinde yer alan Discovery Channel'in Internet sitesi. Real Player 5.0'in sisteminizde yüklü olması durumunda canlı olarak haberleri dinleyebileceğiniz siteden ayrıca çeşitli hayvan kameralarına ve zeka oyunlarına Linkler'de yer alıyor. Doğa ile ilgili çeşitli ilginç haberlerin ve hikayelerin yer aldığı site kanalın sanal bir versiyonu sayılabilir.

<http://www.elephant-talk.com/>

Başka bir Internet gazetesi daha. Yalnız bu gazete özellikle Robert Frapp ve King Crimson hayranlarını ilgilendiriyor.

<http://www.encyclopedia.com/>

Bazı Internet adreslerini kimler almıştır diye düşünürüm bazen. Bu devasa bilgi bankası içinde Encyclope-

dia (ansiklopedi) adı da bunlardan biri. Bir site adı olarak almak herhalde kolay olmasa gerek. A'dan Z'ye 17000 makeden oluşan bu The Concise Columbia Electronic ansiklopedisinin 3. versiyonu içinden arama yapabilmek bu site vasıtası ile mümkün oluyor. Adına yakışır bir site olmaya çalışıyor.

<http://geocities.com/Athens/Acropolis/6590>

Geocities sakinlerinden birinden enteresan bir site. Web'de oynanan oyunlar ile ilgili iseniz Eric'in Java tabanlı Arcade oyunları ilginizi çekecektir. Birbirinden ilginç oyunlar içeren sitede araba yarışından Shoot'em Up'a kadar bir çok değişik türde Java tabanlı oyun yer almakta. Java destekli bir Browser seçiminiz olmalı.

<http://www.cs.cmu.edu/tilt/har/faces.html>

Biraz özel bir kesime hitap etse de ilgi çekici bir konu. Yüz tanıma üzeri-

ne çalışan bir firmanın sitesi olan bu sayfada konu ile ilgili detaylı bilgiye ulaşabiliyorsunuz. Değişik ve ilginç teknik konularla ilgilenenler burayı mutlaka gezmelidir. Konularında gerçekten başarılılar.

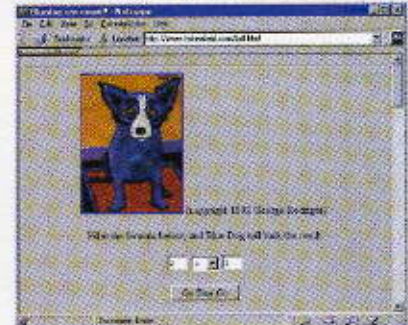
<http://www.foundmoney.com/>

"Sağdan yürüyün para bulursunuz" sözü gibi bir site. Yabancı TV'ler deki oldukça ilgi çekici bir konu üzerine kurulu sitede size ait olan fakat bir şekilde unuttuğunuz, kazandığınız ve almadığınız, bankada yıllardır kalmış ve faiz işlemiş paranız olup olmadığını bakabiliyorsunuz. Yapmanız gereken isim, soyadı yazıp göndermeniz. Program işleyip bir yerlerde paranız olup olmadığını bakıyor. Bir deneyin, kim bilir...

<http://www.forbesfield.com/bdf.html>

Alın işte lüzumsuz bir site ama malesef ilginç de. Siteye girdiğiniz matematiksel işlem, yolladığınız zaman otomatik olarak yapıyor ve sitedeki köpek tarafından işlem sonucu kadar havlanarak bildiriliyor. Hepsi o.

<http://www.ild.com/>

Dil öğrenmek isteyen herkesin mutlaka ziyaret etmesi gereken bir site. Fransızca, Almanca, Japonca, Korece, ▶

Rusça ve İspanyolca dillerinde Online eğitim veren sitede karşılıklı geçen konuşmaları sisteminizde Real Player 5.0 yüklü olması durumunda gerçek zamanlı, sesli olarak da dinleyebilirsiniz. İlk programın bedava olduğu sitede eğitime devam etmek için 9 dolar gibi az bir ücret vermek yeterli oluyor. Programa katılmasanız da özellikle Japonca kısmını eğlence için bile deneyebilirsiniz.

<http://www.lauralee.com/index.cfm>
Amerika'da ünlü bir şov olan Laura Lee şovunun Internet Versiyonu. Konu ile ilgili her türlü bilgiye ve tartışma grubuna da ulaşabileceğiniz siteden ayrıca şov ile ilgili konukların ve gelecek konuların neler olabileceğini de öğrenebiliyorsunuz.

<http://www.learn2.com/>
İşte gerçekten çok iyi sitelerden biri. Hayatta insanların daha önce hiç denemedikleri için yapmadıkları ama

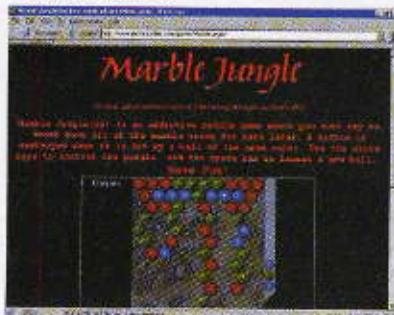
aslında yapabilecek oldukları birçok şeyi öğreten bir site. Yiyecekler, makineler ve hobi gibi konularında çeşitli püf noktaları ve adım adım anlatım metodu ile arabanın yağının değişiminden kravat bağlamaya kadar birçok konu site içinde yer alıyor. Mutlaka ama mutlaka ziyaret edin, bir acınızı daha kapama şansını elde edin.

<http://www3.unitedspacealliance.com:88/video.htm>

Nasa ile ilgili bir çok bilgiye ve veriye ulaşabileceğiniz bu site ile aslında canlı olarak Nasa'dan yapılan yayını izleme şansına sahip olabiliyorsunuz. Dönüşümlü olarak uydudan dünya fotoğraflarının ile Nasa çalışanlarını da görüntüleyen kamera vasıtası ile bazen kestiren Nasa yetkilerine de rastlama şansınız oluyor. İlginç bir site.

<http://www.atomicspiders.com/games/MarbleJungle/>
Nette oyun oynamayı sevenler için bir site daha. Bir nevi Arkanoid ve Tetris karışımı oyun olan Marble Jungle insanı oldukça saran bir oyun. Aynı siteden daha birçok oyuna ulaşma imkanı da bulunuyor. Kendinizi fazla kaptırmayın. Unutmayın ki sürekli hattasınız.

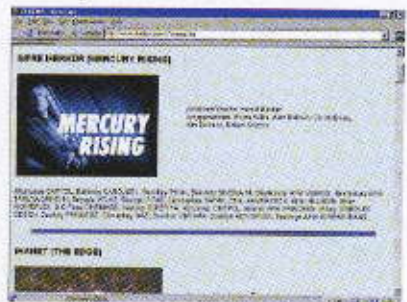
<http://www.mediadome.com/Webisodes/Lostinspace/index.html?ad.cnet>

Net oyunlarının en iyilerini hazırlayan sitelerden birisi. Araklıklarla farklı oyunların yer aldığı sitede genelde o tarihin en popüler konuları üzerine oyunlar yer almakta. VRML, Shockwave, NetShow ve Real Player gibi tüm bilinen teknolojilerin desteklediği Mediadome etkileşimli Web siteleri içinde en iyilerinden. Çok renkli ve canlı bir site. Çok sık değiştiği için arada bir uğrayın.

<http://www.istanbul.com.tr/sinema.htm>

Türkiye'den oldukça basit fakat yararlı bir sinema sitesi. Vizyondaki yeni filmlerin hangileri olduğu ve hangi sinemalarda oynadığı, matine zamanları ve sinema telefonlarına ulaşarak gideceğiniz filme rahatça karar verebiliyorsunuz. Çok sade olması avantajlarından.

<http://www.ufomind.com>

Hep normal, ilginç siteleri yazacak değiliz ya. İşte size normal ötesi olayları Internet üzerinde araştırabileceğiniz bir arama makinesi. Ufolar ve 51. Bölge gibi olayların yer aldığı bu site net üzerindeki en kapsamlı anormal olaylar sitesi. Bu tür şeylere ilginiz varsa siteye bir uğrayın. Ama kor-

karın diyorsanız en iyisi siz hiç bakmayın.

<http://mediaccess.msu.edu.tr/SERVICES/STM/stm-home.html>
Türkiye'den sinema ile ilgili bir site daha. Mimar Sinan Üniversitesi Türk Film ve TV Enstitüsü'nün sitesinden çeşitli duyurulara ve telefon rehberi-ne ulaşabiliyorsunuz. Ayrıca ünlü Türk filmlerinden Mov formatında örneklerde site içinde yer alıyor. Sanatla ilgilenenlerde ilgilenmeyenlerde uğramalı.

<http://www.comlab.ox.ac.uk:80/archive/other/museums.html>
İnternet üzerinde yer alan müzelerin tamamına ulaşabileceğiniz referans sitesi. Bu siteden sanal müzelerin tamamında gezinme imkanı elde edebilirsiniz.

<http://nyelabs.kcts.org/>
Gerçekten uçuk bir adamın yaptığı deneyler. Nasıl yapıldığı konusunda

rüm bilgiler bu sitede yer alıyor. Çok ilginç ve canlı bir site. Bir arama makinesi ve TV listesi de Linkler arasında yer alıyor. Evde yapamayacağınız deneyler için birebir. Ne de olsa yanlışlıkla İnternet'i havaya uçurma şansınız yok.

<http://www.playlink.com>
Oyuncular için bir site daha. Oldukça profesyonel görünümlü bu site içinde tek yada çoklu oyuncu desteği ile satranç, GO, tavla'nın yanı sıra Hunter's Moon ve Citizen 01 gibi daha detaylı oyunları oynamanıza da olanak sağlıyor. Action, masa, kart, strateji ve kelime oyunları gibi çok geniş bir oyun yelpazesi bulunuyor.

<http://www.SecretAdmirer.com/index.htm>

Bu tür çöpçatan siteleri İnternet üzerinde oldukça yüksek bir oranda yer almakta. Bunun mantığı ise biraz farklı olsa da sonuçta amaç aynı. Site

birbirlerine yakınlık hissettikleri halde açılmaya çekinen aşıklar için hizmet veriyor. Tabi ki ayrı şartlar da var. İkisinin de İnternet bağlantısı olması ve bu siteyi ikisinin de keşfetmiş olması. Tabi biz kendimize düşen görevi yapıyor ve siteyi tanıtıyoruz. Gerisi onlara kalmış.

<http://www.smothersbrothers.com/>
Ünlü komedyenler Smothers kardeşlerin İnternet sitesi. Site üzerinden efsanevi kardeşlerin komedi saatine ve Tom ve Dick'in resimlerine ulaşabiliyorsunuz. "The Yo-Yo Man", Remick Ridge Vineyards, ve In Concert sayfalarına Link'lerin yanında Smothers'in sansürlü şovlarını seyretneniz de mümkün oluyor. Tabi ki sisteminizde Real Player yüklü olması gerekiyor.

<http://space.jpl.nasa.gov/>
Çok hoş tasarlanmış kullanımı çok kolay bir uzay simülasyonu. Yapmanız gereken hangi gezegenin hangi gezegenden ve hangi tarih ve saatler içinde görülmesini istediğinize karar verip kararınızı göndermeniz. Aynı zamanda gezegen ve uydu yörüngelerini, isimlerini ekstra olarak verebiliyor yada oluşacak resmin aydınlığını açabiliyorsunuz. Sonuçta ekrana istediğiniz uzay resmi tasarlanıp geliyor. ▶

<http://www.stpt.com/>

Internet ile pek hasır neşir değilseniz. Size bir başlama noktası gerekli. Bu site de bunlardan biri. Ne yapacağınızı, site isimlerini bilmiyor nette boş boş dolaşıyorsanız önce bu siteye uğrayın. Başkalarından duyduğunuz arama makinelerine, bedava e-mail adresi ve kişisel Web sitesi veren sitelere, netin hitlerine buradan kolayca ulaşabiliyorsunuz. Diğer arama makinelerinden pek farklı değil ama nede olsa bir yerden başlamak gerekiyor.

[http://www.jump.net/\(tilt\)etaison/](http://www.jump.net/(tilt)etaison/)
OS okuyucular. İşte Internet üzerinde Japonya'da gelişen ve aslında Amerikalılar tarafından dünyaya yayılan ünlü Aikido dövüş sanatı üzerine bir site. Sensei Ross Robertson tarafından kurulan site bu konu ile ilgilenenleri çekecek nitelikte.

<http://www.techweb.com/>
Teknolojiyi yakından takip edenler

buraya bakmadan yeni teknolojiler hakkında son haberleri biliyorum demesin. Bir site içi arama makinesi de içeren sayfada teknoloji haberlerinin yanında yine bu konu ile ilgili finans ve stok bilgilerine de ulaşılabilir. Çeşitli donanım, yazılım, chipler ve iletişim konuları yanında güncel olan 2000 yılı problemi ile ilgili linklerde sitede yer alıyor.

<http://www.historychannel.com/>
today

Eski takvim yapıklarından hatırlayacağınız tarihte bugün bölümünün daha güncel ve sanal bir yorumu. Genelde Amerika ağırlıklı tarih içeren siteden eğer sisteminizde Real Player 5.0 yüklü ise o zamanın haberlerini canlı video olarak izlemeniz de mümkün oluyor. Site genellikle tarihte olmuş skandallar üzerine daha ağırlık veriyor. Rating kaygısından olsa gerek...

<http://www.radio.dowco.com/treasureisland/>

Bu define adası bildiklerinize pek benzemiyor. Keza altınlardan mücevherlerden değil, tarihte kaybolmaya yüz tutmuş eski ama güzel şarkılardan oluşuyor. Micheal Godin eşliğinde haftada 4 saat net üzerinden canlı yapılan yayında eski hatırla kalan

klasik şarkıları dinleme fırsatınız oluyor. Pasific zamanına göre Pazar günleri 18-22 saatleri arasında canlı dinleyebileceğiniz yayını kaçıranlar için arşivden eski şovlar da dinlenebiliyor. Tek gereken Real Audio 3.0 veya üstü.

<http://www.vrjc.cc.tx.us/puzzles.html>

Bulmaca hastalarına ilaç bir site. Sadece linklerden oluşan bu sitenin tüm linkleri çeşitli bulmaca çözme sitelerine yöneliyor. Takıldığınız bir İngilizce! bulmaca varsa buraya bakıp belki de probleminizi giderebilirsiniz.

<http://www.realtv1.com/>

İşte Internetin Sıcak Sıcaklığı'sı. Herhalde herkes neyi kastettiğimizi anlamıştır. Çeşitli olay görüntülerinden oluşan siteden canlı video olarak bunları seyretmeniz mümkün oluyor. Bunun için sitede bir Video kütüphanesi bulunuyor. İstedığınız takdirde sizin de çekmiş olduğunuz ilginç videolar olması durumunda buraya gönderip yayımlatabiliyorsunuz. Ahn kamerayı çıkın sokaklara nede olsa her dakika bir felaket oluyor memleketimizde...

<http://www.virtualtheater.com/>

"Düşünen insanların Web sayfasına hoş geldiniz" şeklinde sizi selamlayan sayfadan teknoloji, bilim ve olağanüstü olaylar hakkında en son bilgileri içeren çok geniş kapsamlı bir siteye ulaşılabilir. Tesla Coil'in yaratıcısı ve Tesla Coil hakkında bilgilerden bir UFO nasıl yapılır türü bilgilere kadar her şeye buradan ulaşılabilir.

biliyor. Eğer İngilizce biliyorsanız mutlaka ama mutlaka ziyaret edin.

<http://www.thex-files.com/>
Söylemeye ne gerek. X-Files'i artık bilmeyen mi kaldı. Artık televizyonlarda bile benzer Türk dizilerini seyredebiliyoruz. Bu site ise orijinal X-Files'in resmi sitesi. Arşive, koleksiyona ve bölümler hakkında bilgilere linkler bulunan sitede bir de arama makinesi bulunuyor. Olaganüstü olaylar üzerine siteler arasında yer alabilecek nitelikte bir site. Fanatikleri zaten biliyordur. Bilmeyenlere duyurulur.

<http://www.yournewhouse.com/>
Yeni evlenecek olanlar, güzel bir evin hayalini kuranlar, satın almak, inşa etmek ve tekrar döşemek üzerine 300 püf noktasının yer aldığı sitede aynı zamanda konu ile ilgili satın alma üzerine size yardımcı olacak 2200 firma hakkında çeşitli bilgiye de site-

den ulaşılabilir. Haydi kendi evinizi kendiniz tasarlayın ve döşeyin.

<http://www.looksmart.com>

Daha zeki görünmek, her konuda bilgi sahibimi olmak istiyorsunuz. Evet Internet'e başvurmak iyi bir seçim. Peki hangi site. Sız bir Looksmart'a bakın. Bilgisayar, iş dünyası, sosyete, politika, eğlence, insanlar, alışveriş, seyahat, spor, hobi, sağlık, ev, aile gibi 20.000'in üzerinde konu hakkında araştırma yapabileceğiniz bir site. Daha bir çok konuda Link'in de bulunduğu siteden artık bedava e-mail de alınabiliyor.

<http://www.turnet.net.tr>

Türkiye'den bir başka site. Ama sıradan biri değil. Türkiye'den Internet çıkışın bel kemiği olan Turnet'in web sitesi. Aslında herkes biliyordur ama burada yer almasının sebebi Türkiye'de ki net trafiği akışının Router'lara ve servis sağlayıcılara göre istatistik bilgisiyi grafiksel olarak verme-

si. Bir çok okuyucumuzdan gelen yoğun istek üzerine buraya dahil ettiğimiz site Türkiye'de kısıtlı da olsa bu tür istatistik bir bilgiyi veren tek site. Ayrıca ISS ile ilgili tüm bilgilerde burada yer alıyor.

Mahmut Karshoglu

Grafik-Özel

Ray Tracing

<http://www.cm.cf.ac.uk/Ray.Tracing/>

Fraktal Geometri and
Yapay Yaşam

<http://inls.ucsd.edu/Fractals/>

http://www.eleves.ens.fr:8080/home/massimin/qualif_gal_ang.html

<http://www.mindspring.com/~pcoleman/>

Şaşı Bak Şaşırılar, SARDS ve SIS

http://www.eleves.ens.fr:8080/home/massimin/index_ang.html

<http://www.geocities.com/SiliconValley/Horizon/6556/>

<http://www.gg.caltech.edu/~kuri/sird.html>

Sanal Gerçeklik

<http://www.vrman.com/>

<http://www.hitl.washington.edu/>

<http://www.well.com/Community/jaron.Lanier/index.html>

Resim İşleme

<http://graphics.stanford.edu/~tolis/morph.html>

<http://www.ph.tn.tudelft.nl/PRInfo.html>

<http://www.ti.com/sc/does/integrat/96feb/tools.htm>

3-D Modelleme, Nesneler ve Örneklemeler

<http://www-graphics.stanford.edu/~tolis/shuttle.html>

<http://www.photomodeler.com/>

<http://www.meshmart.org/>

Dinamikler ve Çarpışma Kontrolü

<http://www.cs.unc.edu/~manocha/collide.html>

http://www.cs.unc.edu/~geom/I_COLLIDE.html

<http://yip3.chem.wfu.edu/yipVR/3DAO.html>

Geometri ve Kamera Modelleri

<http://bertha.chattanooga.net/danlyke/graphics/>

<http://www.gang.umass.edu/>

Pentium'dan Sonraki İşlemci: Celeron

Intel, Pentium ve Pentium Pro işlemci serisinin üretimini durdurdu. Bunun yerine Pentium II üç değişik ürüne bölünerek geliştirilmeye devam edilecek. Intel'in bu yeni stratejisinin ilk ürünü Celeron işlemcisi. Ortalama son kullanıcı düşünülerek tasarlanmış ve görevi Pentium ve Pentium MMX'leri temizlemek.

Celeron Temel PC tabir edilen sistemlerde kullanılmak üzere tasarlandı. Dünyayı bugünlerde ele geçirmiş olan 700 doların altında PC furiasının bir ürünü. Amacı, Intel'in Pentium ve Pentium Pro serilerinden vazgeçmesinden kaynaklanan protestoları yatıştırmak. Daha hızlı ve dolayısıyla daha pahalı olan Pentium II, ortalama son kullanıcının eline düşün istenmiyor ve bu yüzden de fiyatı bir türlü beklenen ucuzluğa erişemiyordu. Ancak bir çok PC üreticisi çok beğendikleri Socket 7'lerinden ayrılmak istemiyorlar, ve bu yüzden AMD ve Cyrix gibi daha hesaplı işlemciler üreten firmalara doğru kayıyorlardı.

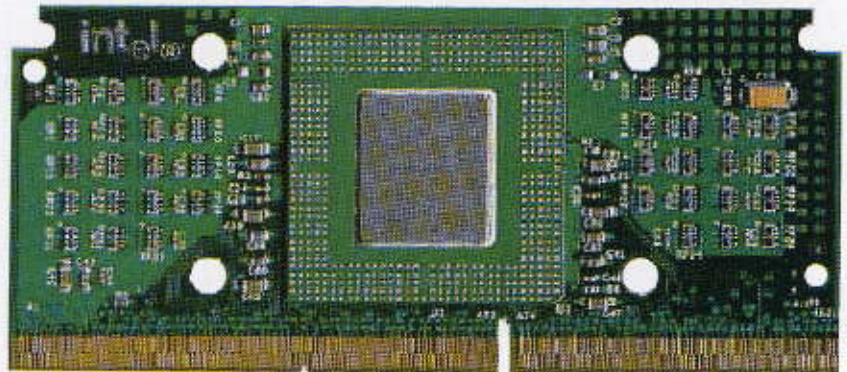
Satış rakamları çok yüksek olan ortalama kullanıcı pazarında pay kaybetmemek için Intel bir hamle yapmak durumundaydı bu da "Covington" kod adı altında hızla geliştirilen ve bugünlerde piyasaya çıkan CPU, Celeron oldu. Celeron aslında L2 Cache'i konulmamış ve saat hızıyla biraz oynanmış bir Pentium II'den başka bir şey değil. Dört ay sonra piyasaya çıkması beklenen ve "Mendocino" kod adı altında geliştirilen Celeron takipçisi işlemciye ise L2 Cache yeniden katılacak.

Cache Chip'lerinin kullanılmaması ve bu yüzden silikon tabakalarından

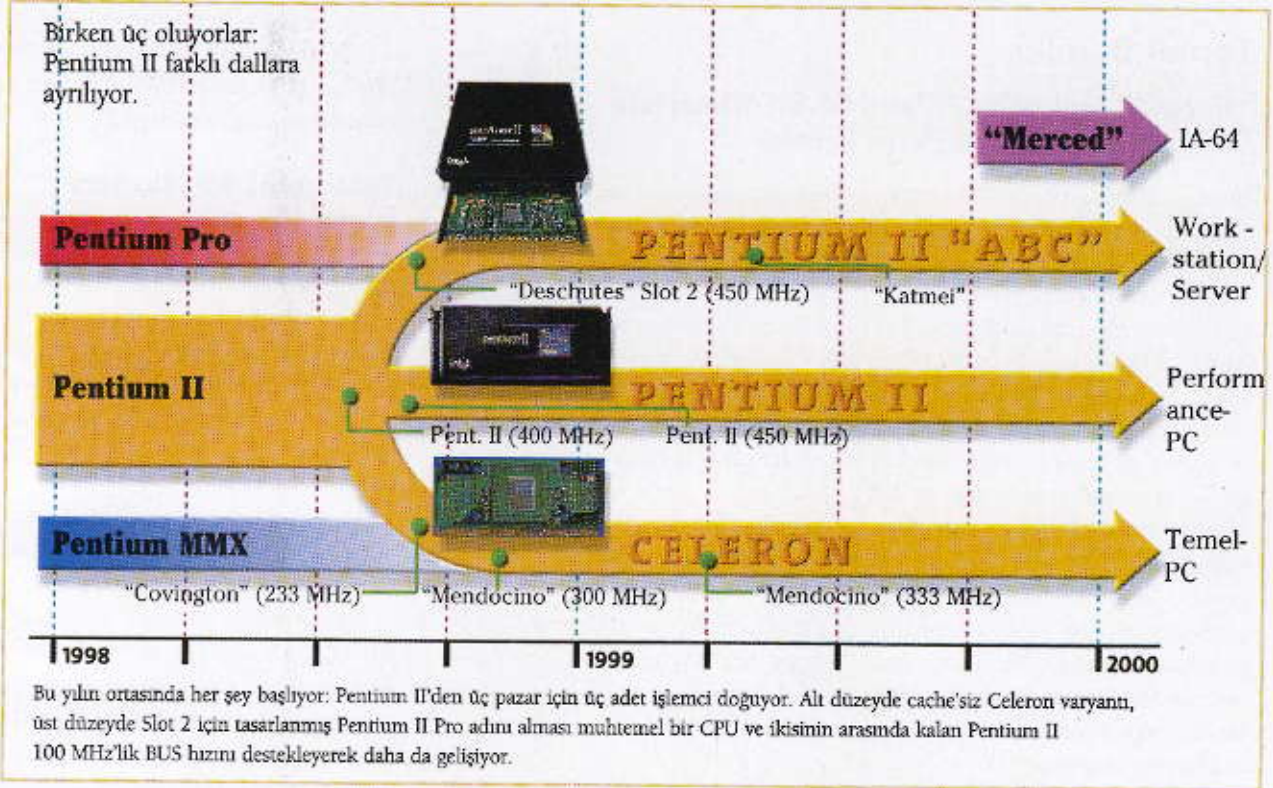
tasarruf edilmesi sayesinde çok daha basit ve üretimi ucuz bir işlemci elde ediliyor. İşlemcinin üzerinde ısı üreten sadece tek bir kaynak olduğundan (CPU'nun kendisi) soğutma işlemi çok daha kolaylaşıyor ve Pentium II'lerde gördüğümüz koca kutuya gerek kalmıyor. Celeron Pentium II gibi Slot 1'e uyan bir kart görünümünde geliyor. Takma mekanizmasına SEPP adı verilmiş (Single Edge Processor Package). Soğutma amacıyla bütün kartın arkasına sadece bir adet soğutucu plaka yerleştiriliyor. Kartın üstündeki delikler bu plakanın tutturulmasına yarıyor. Celeron'un Slot 1'e uyması maalesef sadece şekilde kalıyor, çünkü herhangi bir Pentium II Board'una Celeron takamıyor ve Celeron Board'una da Pentium II takamı-

yorsunuz. Bunun sebebi Intel'in Pentium II'yi tasarlarken kullandığı yöntemlerin farklılığı. İki CPU'yu da destekleyen Board'lar üzerinde şu anda çalışılıyor.

Intel için "Covington" bütün Pentium II ailesi ile aynı çekirdeğe (P6) sahip yeni Celeron işlemci serisinin başı. Bu seri daha en baştan bilgisayara yeni başlayanlar için tasarlanmış. Intel tarafından bu işlemcileri taşıyacak PC'ler için "Temel - PC" terimi kullanılıyor. Şu anda kullanılan Board'lar da birkaç ufak değişiklik yapılarak Celeron uyumlular çıkarılabilmesine rağmen, Intel aynı zamanda Micro ATX adı altında yeni bir Board standardı da geliştirdi. Normal ATX'lerden biraz daha ufak olan Micro ATX ana kartları, küçük kasalara da sığabi-

Celeron'un resmi. Bir Socket için tasarlanmamış ve Pentium II gibi kutu içinde değil. Delikleri sayesinde üzerine takılan plakalarla soğutuluyor.

liyor, çünkü delikleri aynı yerlerde. Bağlantı noktaları da alıştığımız yerlerinde duruyorlar. İşlemcinin yakınında iki adet RAM Slot'u bulunuyor. Bunun dışında dört adet Slot'a daha yer var. Slot dağılımı iki ISA iki PCI ya da bir ISA iki PCI ve bir AGP şeklinde düşünüyor. ISA Slot'u için PC üreticileri basırmış. Plug&Play muhakkak olacak.

Chipset'i de biraz kırılmış olacak, şu anda 440BPC düşünülüyor. 440LX'in çift CPU desteği, 256 MB'den fazla RAM, ECC RAM ve üçten fazla PCI kartı idare edebilme özelliklerinin bir acemi PC'sinde işi olmadığı düşünülüyor. Yeni Board'a uygun olarak yeni bir de kasa düşünülmüş buna da doğal olarak Micro-Tower adı verilmiş, bu gün her yerde gördüğümüz Mini-tower'dan biraz daha ufak.

Sektörü tanıyanlar, hayatına 266 Mhz hızla başlayan "Covington"un Türkiye'de başarılı olacağına inanıyorlar. Türkiye'de herkesin en iyisini alma eğilimi olduğunu ve bu işlemcinin bariz yavaş olmasının Türk bilgisayarcısına "batacağını" düşünüyor-

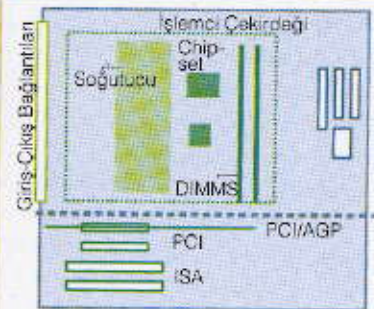
duk. Ancak danıştığımız uzmanlar, Celeron'un Türkiye'deki Intel feriştiliği sayesinde gayet başarılı bir satış grafiği çiziceğine inandıklarını belirttiler.

Sonbahara beklenen "Mendocino" (piyasa adı halen belirlenmedi) ortaya çıkınca işler çok daha ilginçleşecek. O da "Covington" Chip'i gibi tasarlanmış ancak L2 Cache'i olacak ve tahminen 300Mhz ile başlayacak, 1999 başında ise 330Mhz'ye çıkacak. Intel halkla ilişkileri, bundan sonra Low-end kullanıcıyı çekmek için "Pentium" kelimesinden yavaş yavaş ayrılıp, "Celeron" alımet-i farıkası üzerine çalışacaklar.

En Hızlı 32-Bit İşlemcinin İsmi Pentium II Pro mu?

Pentium II'nin bölünmesi konusunda tartışmalar sürüyor şu anda High-end Server/Workstation pazarına hitap edecek CPU serisine de yeni bir isim düşünülüyor elbette. Şimdilik Pentium II "ABC" olarak anılan işlemciye yaratıcı bir isim bulunamazsa Pentium II Pro denmesi düşünülüyor. Bu işlemci şu anda 300 Mhz'den beri

Celeron'un Board'u: microATX

Minik ve kare şeklinde: Bu board sadece PC'ye yeni başlayanların ihtiyaçları gözönünde bulundurularak tasarlandı.

"Deschutes" kod adı ile çağrılan Pentium II'nin korkunç hızlara yükseltilmiş hali. P6 ailesinin hızlı üyesi olarak slot 2 adlı yeni Socket'e takılacak yani bu arada yine ayrı bir Board gerekecek. Ayrıca ağabeylerinden daha iri olacağı kesin. Elimize ulaşan prototip resimleri kutusunun bildiğimiz Pentium II kutusundan neredeyse iki kat daha büyük olduğunu gösteriyor. Ayrıca etrafı da soğutma materyalleriyle tamamen çevrilmiş durumda.

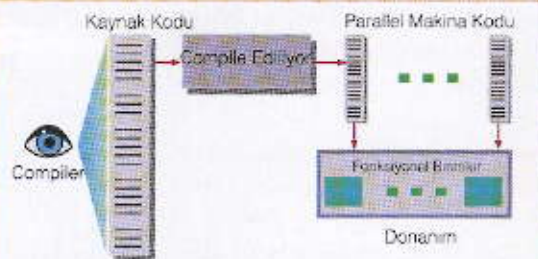
Temel Bilgiler

"Merced" kod adlı CPU'nun 64-Bit Mimarisi: Silisium Üzerine Tek Parça Paralel

1999 sonunda Intel'in 64-Bit CPU'su "Merced" bekleniyor. 32-Bit çalışan en hızlı Pentium II'den bile daha hızlı olacağı kesin olan "Merced", Intel ve Digital tarafından ortaklaşa tasarlanıyor. Firma içinde Pentium II'lere IA-32 Merced'e IA-64 deniyor. IA, Intel Architecture yani Intel mimarisi anlamına geliyor. Intel, Merced hakkında bilgiyi pipette veriyor. Bu konuda fazla bilgi yayılmasından hoşlanmıyorlar. Ancak yeni mimari yepyeni bir programlama teknolojisi gerektireceği için yazılımcıların hazırlanmasına imkan verilmemiş oluyor. 64-Bit CPU'nun hakikaten 64-Bit hız yapabilmesi için ona uygun yazılım ve donanım geliştirmek gerekiyor. IA-64'ün en önemli elemanının adı EPIC (Explicitly Parallel Instruction Computing). Bugünkü CPU'larda kullanılan Integer ve Floating Point birimleri 128 katma katlanıyor. Intel, Bir silikon parçası üstünde tek parça paralel dona-

nımdan bahsediyor. Bu sisteme program üretecek Compiler, programı başından sonuna sırayla işlemek yerine bütün koda aynı anda bakacak. Varolan donanımı tanıyacak ve ona göre Compile edecek. Bunda amaç şüpheli durumlarda karar verme işlemini hızlandırmak. Bugünkü Pentium'lar şüpheli bir durumda, sonucu veriyor ve doğru olup olmadığını kontrol ediyorlar. Eğer sonuç yanlışsa işlem baştan yapıyor ve dolayısıyla bir yavaşlama yaratıyor. IA-64, şüpheli bir durumda 128 yoldan birden sonuçları paralel olarak yolluyor ve doğru sonuç ortaya çıktığı anda yanlış olanlar elimine ediliyor.

Compiler Herşeyi Görüyor

Kaynak kodunu baştan sona taramak yerine 64 bit compiler, bütün kodu aynı anda işliyor. Bu sayede kodu paralel parçalara bölüp fonksiyonel birimlere işletiliyor.

İçinde Workstation ya da Server olarak kullanıma göre değişen 512K 1MB ya da 2MB L2 Cache kapasitesi barındıracak üç büyük Chip bulunuyor. Slot 2 ile Intel 66Mhz'lik Bus hızından direk 100Mhz'ye atlıyor. CPU'nun kendisi ise 400 ila 450Mhz arası bir hızda çalışacak. Ancak işlemcinin saat hızı eskisi gibi sistemin hızının en önemli bileşeni olmayacak. Esas hız L2 Cache'inin Bus hızına entegre edilmesinden kaynaklanıyor olacak. Sık kullanılan veriler doğrudan CPU hızıyla (tekrar ediyoruz "doğrudan CPU hızıyla") sunulacak.

Intel'in 1999 planları arasında bu

teknolojinin daha da ilerlemesi var elbet. "Katmei" kod adıyla canavar gibi gelen CPU, iyileştirilmiş MMX'yle özellikle grafik istasyonlarında kullanılacak. Ayrıca şu anda beklenen AGP 4X standardını da desteklemesi isteniyor. "Katmei" sadece yeni nesil bir CPU'yu değil aynı zamanda bugünkü 57 komutluk MMX komut takımını 70 komutla yükselten bir iyileştirme operasyonunu da temsil ediyor. Yenilikler arasında Floating Point SIMD (Single Instruction Multiple Command) komutları da yer alıyor. Bu komutlar özellikle 3D uygulamalarında iyi sonuçlar verecek. Bugünün MMX'i

sadece Integer formatını kullanıyordu. Bu arada Intel tasarlanan bu yeni MMX iyileştirmesini MMX 2 olarak adlandırmaktan yana değil.

Pentium II 450Mhz'lere Kadar Çıkacak

P6 ailesinin yüksek ve alçak tabanlarının arasında Pentium II'de kendi yolunda ilerleyecek. Bu CPU'nun te- kabul ettiği pazar kısmına Intel, "Performance PC" diyor. Tahminen dünyanın oyun oynayan insanları tarafından kullanılacak bu bilgisayarlar, hiç de acemi bilgisayarı gibi olmayacak ve endüstrinin en zorlayan yazılımları olan oyunları çalıştırabilmek için kuvvetli olmak zorunda kalacaklar.

Bu durumda Intel'in pazarlama kuvvetlerine zor bir görev düşüyor: Celeron'un L2 Cachei olmaksızın iyi performans verdiğini savunurken (ki Celeron Benchmark'larda çok zayıf sonuç veriyor) bir yandan da daha çok performans isteği uyandırmaya çalışıp, Pentium II'yi de satmaya çalışacaklar.

Bu stratejinin enteresan tarafı şurada yatıyor. Intel'in segmentasyon adını verdiği üçe bölünme, PC dünyasının bütün pazar kesimlerine hitap edebilme çabasında. Bu güne kadar en High-end CPU'nun bile birkaç ay içinde yarı fiyatına düşmesi, Server/WorkStation konfigürasyonunun bir kaçay sonra Performance-PC'lere dönüşmesi ve oyuncular tarafından satın alınıyor olması gibi şeyleri değiştirmeyi amaçlıyor Intel. Bundan sonra CPU'larının fiyat grafiklerini piyasaya çıktığı anda belirlemiş olacaklarını ve ani düşmelere asla izin vermeyeceklerini söylüyorlar. Onların öngörüşüne göre artık herkes Hazır bilgisayar alacak ve demode olunca komple satacak ya da çöpe atacak. Acemiler Celeron, kuvvetli bireysel kullanıcılar Pentium II, Yüksek performans ihtiyacı olan ve paradan yana hiçbir kaygısı olmayan şirket ve kurumlar da Pentium II "ABC" / "Katmei" kullanacaklar. ■

Mantfred Flohr'dan derleyen
Hasan Yalçınkaya

Az Veri İle Mükemmel Ses

Hit şarkılar Internet'te cirit atıyor şu günlerde.

Suç ise MP3 adı verilen müzik formatında.

Bu format ile parçalar uzunluklarının on ikide birine kadar kısalabiliyor.

Bu yazıda MP3'ün ne olduğuna ve ne işimize yarayacağına değineceğiz.

CD kalitesinde kaydedilen dijital sesler çok yer kaplıyor. 44.1 kilohertz ve 16 Bit ses derinliğinde saniyede 150 kilobaytlık bir veri akışı anlamına gelen CD kalitesi yaklaşık 660 megabayt veri depolayabilen bir CD üzerinde 73 dakikalık müzik süresine izin veriyor. Peki bir CD içinde 730 dakikalık müzik kaydı daha iyi olmaz mıydı? "Kolay" deyip kaliteden ödün vererek onda birine kadar küçültmek geçmişte kaldı.

Bugün MP3 var artık. MP3 ile sıkıştırılmış müzik artık CD kalitesinde ve CD'den dinleniyormuş gibi. Bu, özel bir ses sıkıştırma yöntemi ile sağlanıyor. Bugüne kadar kullanılan algoritmalar müziğin kalitesini düşürüyorlardı, çünkü ya frekans girişini ya da sinyal seviyesini düşürüyorlardı. MP3 (MPEG Audio Layer III) ile ise kaliteden ödün vermek söz konusu değil.

Müziğin insan beyninde kayıpsız işlenememesi esasına dayalı bir yöntem olan MP3 şu detaydan faydalaniyor: Kısık bir ses eğer ortadan biraz yüksek bir sestten sonra gelirse insan tarafından algılanamıyor. Algılanamayan bir sesi de saklayarak yer kaybetmenin hiç anlamı yok. MP3 ile ses akışından uzaklaştırılıyorlar.

MPEG ses sıkıştırması ile bugüne kadar üç kademe sıkıştırma yapılabildi. Sayı arttıkça sıkıştırma oranı da artıyor. Ses sıkıştırma konusundaki

MP3 çalarların en yaygın olanı: Winamp ile MP3 dosyalarını çalıştırabilirsiniz

uzmanlar veri kümelerini saniyedeki kilobite göre hesaplıyorlar. (kbps) Layer 384 kbps'e yani saniyede 48 kilobayta karşılık geliyor. Sıkıştırma oranı 4'e 1. Layer III ise ses akışını en aza, 112 kbps'e (14 kilobayt/saniye) çekmeyi başardı. Bütün kademeler de CD kalitesine yakın bir kalite sunuyor.

Bugünlerde AT&T'nin yan kuruluşu olan A2B Music'in (www.a2bmusic.com) geliştirdiği bir yöntemden bahsediliyor. Bu firma çok daha yüksek kapasiteli bir sıkıştırma elde etmiş. Kalite kaybı olmadan 15'e bir gibi oranlardan bahsediliyor ki, daha şimdiden Layer IV olarak anılmaya başlanmış bile.

Aşağıdaki tabloda Layer 3'ün sunduğu imkanlar görülüyor. Sesin taşındığı ortamın bant genişliğine göre kalite seçilebiliyor. ISDN'de iki kanal aracılığıyla ve her kanaldan 64 bit ile CD kalitesine yakın bir kalite elde

edilebiliyor.

Internet için Layer 3 çok büyük bir önem taşıyor. Üç dakikalık bir şarkı CD kalitesinde 30 megabayt yer kaplarken MP3 bunu 3 megabayt ile hallediyor. 3 megabayt da 28.800 bir modemle bile Internet'ten çekilebilecek bir büyüklük. Yazılım ve resimlerin takasından sonra Internet'te şimdi de müzik parçaları değiş-tokuş ediliyor.

MP3 nasıl yapılır?

Bir şarkıyı MP3 formatına çevirmek için encoder (şifreleyici) adı verilen programa ihtiyaç var. Etrafta bedava dağıtılanından ticari olarak satılanına kadar bol bol çeşit var. Bizim de CD'lerimize koyduğumuz bedava dağıtılan programlar var. Encoder programlara CD kalitesinde kayıt edilmiş, yani 16 bit ve 44.1 kilohertz ile dijitalize edilmiş bir .WAV dosyası verilip çıkıştan MP3 alınıyor.

Uzmanlar İçin

Daha Az Veri, Aynı Kalite

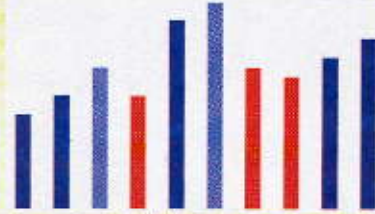
Veri miktarını azaltmanın sırrı insan kulağında gizli. En yatkın kısım da 2 ile 4 Kilohertz arası. Bir ses örneğin 2 kHz ile çalınmışsa kulak o frekans civarındaki diğer seslere karşı duyar-sız olur. Kulağın Perceptual (algıla-ma) ve Coding özellikleri bu sonucu sağlıyor. Dalga şekli oluşturmamın zıttına, yani girişteki dalganın aynısı-nın kodu oluşturulacağına bir önce-ki dalgadan farkı oluşturuluyor.

Yöntem: Şifreleyici önce sesi kısa bir süre içinde 32 frekans bandına bölü-yor. Bu Layer II'nin bölmelemesi. Layer II'te ise 18'e bölünüyor. Böyle-ce bir frekans bandına ortalama 28 Hertz'lik bir genişlik düşüyor.

Değerler daha sonra psikoakustik değerlere göre ilişkilendirilip sunu-luyor. Faydalanılan kolaylık ise in-san kulağının duyamadığı seslerin eliminesi. İnsan kulağının duyama-yacağı frekanslar ayrılıyor ve dikkate alınmıyor. Filtrelenip çıkarılırken şifreleyici gürültüyü de dikkate al-

mak zorunda.

İkinci olarak kayıpsız Huffman-yön-temi uygulanarak sıkıştırma yapı-lıyor. Psikoakustik ve Huffman-yöntemi birbirlerini ideal bir şekilde ta-mamlıyorlar. Çok sesli bölümleri Huffman çok iyi sıkıştırırken, sessiz-likte filtreleme verilerin büyük ölçü-

Zaman-Ses Yüksekliği Diyagramı:
Tepe değerlerinin (açık mavi) etkisiyle kulak minimum değerleri (kirmizi) algılamıyor.

de azalmasına sebep oluyor. Sonuçta ortaya çıkan veriler çerçevelenip pa-ketleniyor. Her çerçevede (frame) belli sayıda dijital veri bulunuyor.

Layer III aynı zamanda sağ ve sol ka-nallar arasındaki benzerlikleri de dikkate alıyor.

Problem parçaları önce kalite kaybı olmadan CD'den sabit diske almak. Bunu yapmak için CD-Ripper adı ve-rilen yazılımlar var. Yaptıkları bir mü-zik CD'si üzerindeki verileri sabit disk üzerine kopyalamak. Ancak an-latıldığı kadar kolay olmuyor bu iş-lem.

Bir müzik CD'sinde bir sektör ta-mamen müzik bilgileri ile dolu olu-yor. Yani sektörün CD üzerindeki ye-ri ile ilgili herhangi bir bilgi yok. Bir Ripper birkaç sektörü okuyup daha sonra sabit diske yazdığından, tekrar okumak için geri döndüğünde bir sonraki sektörü bulamıyor. "Rippen" adı verilen bu olay zaten her sürücü ile de çalışmıyor.

Testlerimiz sırasında elimizdeki ya-zılımlardan hiçbiri IDE arabirimli Sony sürücümüz ve iki hızlı SCSI ara-birimli CD sürücülerimizden bir par-çayı tam olarak okuyamadı. Ancak

WinOnCD adlı Cequadrat adlı yazı-lım firmasına ait CD yazıcı programı problemsiz bir şekilde kayıt yapabildi.

WAV dosyası sabit disk üzerinde oluşturulduktan sonra MP3-Encoder programı açılarak dosya ona veriliyor ve uzunca bir süre beklemek gereke-ceği için gerekli önlemler alınıyor. Encoder'a ve tabii işlemciye göre kod-lama oldukça uzun sürüyor. Pentium II 233 MHz'ye sahip bir makinede üç dakikalık bir parça on dakikada hazır-landı. Kalite etkileyecek kadar yük-sekti.

Tabii kısalan parçanın keyfine vara-bilmek için bir de MP3 çalara ihtiyaç var. En ünlöleri olan Winamp Share-ware bir yazılım ve birçok plug-in ile de destekleniyor. Breathe adlı MP3 çalar da bedava dağıtılan popüler bir yazılım. MP3 çalabilmek için bir Pentium 90 yeterli.

Bir başka imkan da MP3'leri tekrar

çok az bir kayıp ile WAV formatına çevirmek. MP32WAV adlı bedava ya-zılım ile sorunsuz bir şekilde geri dö-nüşüm yapılabilir. Giriş ve çıkış dosya isimlerini verip işlemi başlat-mak yeterli. Daha sonra WAV dosya-yı CD üzerine yazarak yeni bir müzik CD'si yaratmak da mümkün.

Internet'te MP3 Avı

Internet üzerinde MP3 aramak çok kolay. www.mp3.com sitesindeki ara-ma makinesi bu iş için tasarlanmış. Bulunanlar listesi ilk başta çok uzun gibi de gelse birçok sunucuya erişmek imkansız. Ya artık çalışmıyorlar ya da kullanıcı sayısı limitte oluyor. En iyi-si haber grupları üzerinden oluyor. Eğer bir haber sunucuya bağlıysanız ve şansınız da varsa alt.binaries.sounds.mp3'te aradığınızı bulabilir-siniz. Bu arada parçaların kopyalanma haklarına da dikkat etmeyi unutma-yın.

MP3'ün iyi günleri

MP3'ün geleceği garanti gibi. Piya-saya MP3 çalabilen Walkman'ler çık-maya başladı bile. 400 dolarlık MP-Man'ler (www.mpm.com) üzerin-deki 64 megabaytlık RAM'e paralel bağlantı ile bilgisayardan istediğiniz parçaları yüklemek mümkün. Cihazın en büyük avantajı sarsılmaya kar-şı dayanıklı olması. Kesinlikle atlama, kesilme olmuyor. □

Tilman Börner'den
çeviren Güçlü Aydoğan

Bilgi İçin

MP3 için merkez siteler:

www.mp3.com

www.mpeg3.org

Layer IV için:

www.a2bmusic.com

Test:

www.mp3bench.com

MP-Man:

www.mpm.com

Haber grubu:

Alt.binaries.sounds.mp3

Ucuz Kullanışlı Hızlı Yeni Uygulamalar Kolay Birbirine Bağlı

Daha İyisi mi Daha Ucuzu mu?

Bilgisayar teknolojisi gelişmeye devam ediyor, ama nereye kadar? PC alanında bilinen tek şey, ayakta kalmak için gelişmelerin daha devam etmesi gerektiği. Firmalar bunun nasıl olacağı hakkında daha önce hiç olmadığı kadar farklı fikirlere sahipler.

Aynı şekilde geleceğin PC'si için çok farklı düşünceler var. Bir yandan birileri PC'leri ucuzlatmak için uğraşırken, diğer yandan başka birileri daha fazla hız ve kullanım kolaylığı için performans artırmak istiyor.

Bu iki taraf "WinHEC" (Windows Hardware Engineering Conference) konferansında fikirlerini tartıştılar.. Microsoft tarafından bu yıl düzenlenen büyük gelişim konferansının geçmiş yıllardaki görevi, yeni bir işletim sistemi ve yeni bir donanımı gelişim aşamasında karşılıklı olarak destekleyip ona uymaktı. Son iki konferans olan PC'97 ve PC'98'de böyle tanımlandı. Microsoft için önemli olan Windows 98 için de bir

ön çalışmaydı. Donanım ve yazılımın birlikte çalışması için pazara sunulmasından önce mümkün olduğu kadar çok sorun çözülmeliydi.

Bu yılki WinHEC'in üzerinde durduğu asıl konu: PC'ye daha geniş bir temel atmak. PC'99'un minimum özellikleri - en azından Microsoft için- daha önceki yıllara göre daha az önemliydi. 1999 yılında PC pazarında yeterince yenilik olacak, ancak kabaca hangi yöne gideceği şu anda belli zaten. PC'99 Intel işlemcili tipik bir Windows 98 bilgisayarı. Bununla ilgili ayrıntılar Microsoft ve Intel'in birlikte çıkardığı System Design Guide'de listelenmiş durumda (bkz. yazının sonundaki kutu).

Bilgisayar ve bileşenleri geliştirici-

leri tarafından yönlendiriliyor. Tecrübeler, tavsiyelerin pazar üzerinde, planlandığından daha uzun bir vadede yayıldığını gösteriyor. PC'99'un taslağı PC'98'in geliştirilmesiyle oluşmuştur. Çoğu noktada, PC'lerin nasıl geleceği temel olarak belirlenmiş durumda.

Daha hızlı bilgisayarlara ihtiyaç duyacak olan yeni senaryolarını geliştirmek için Microsoft ve Intel büyük bir özen gösteriyorlar. Her iki firmada da araştırma geliştirme paralarının büyük bir kısmı yeni uygulama arayışı için harcanıyor.

Intel, mümkün olduğu kadar çok görevi doğrudan işlemciye yükleyerek hızlı bir bilgisayarı kaçınılmaz yapma çabasında. DVD'yi örnek gösterebiliriz. Yeni disklerin video içeriğini MPEG2 kartı ile dekode edebilme olanağını sağlayabilmek için Intel bir yazılım çözümü sunuyor.

Bu plan bir teknoloji eğitimi olarak görüldü ve bu şekilde lanse edildi. Sunuşlarda iki bilgisayar üzerinde iki rakip karşılıklı çalışıyordu: Donanım çözümü yaygın bir MPEG2 kartı ile ve bir de yazılım desteği ile gerçekleştirilen bir video. Host olarak bir Pentium II 350 veya 400 kullanılıyordu. Ancak sadece eğitimi bir uzmanın gözleri, filmdeki yavaş ve aynı biçimdeki hareketler arasındaki farkı ayırt edebiliyor.

Intel, teknik gelişme için bir devrim yapmıyor: "Intel DVD" ürünü adı altında - tahminen 5 dolardan daha ucuz olacak olan yazılım pazarlanacak.

Microsoft da hızlı bilgisayarları meşgul edebilmek için birşeyler düşündü. Kod adı "Chrome" olan ve sıkıcı web sayfalarına hareket getirmesi için işletim sistemine eklenen yeni bir Internet yazılımı. Ancak PC'si 350 Mhz'in altında çalışan kullanıcıların şansı yok: Web üzerinde sunulan bilgilerden animasyonlu sayfalar oluşturabilmek için oldukça yavaş kalıyorlar.

Kullanıcıları sadece açıp kapamakla kalmayan çok hareketli sayfa-

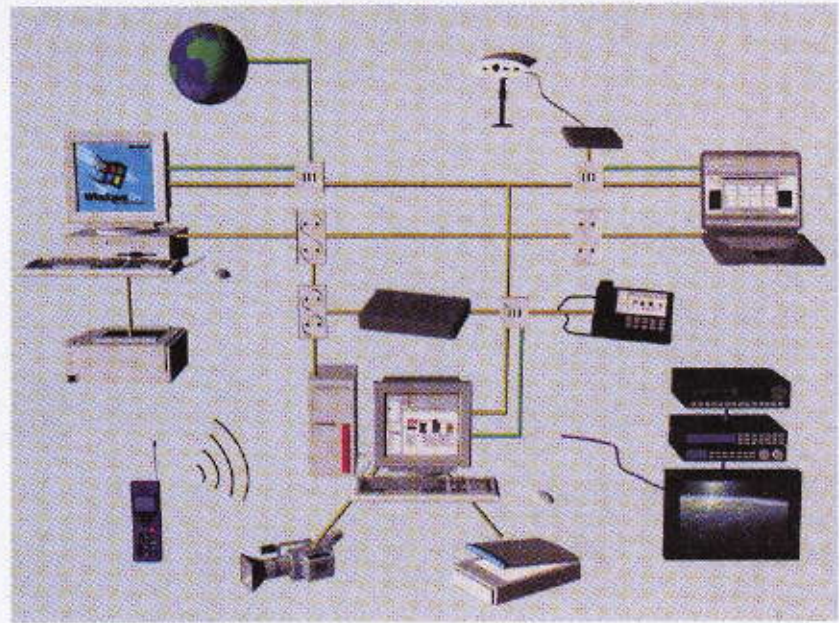
lar bekliyor. Kitap gibi açılan, dönen, zoom yapılabilen, küçülen veya yan yana dizilebilen sayfalar.

Modern Donanımlar için Öldürücü Teknoloji

Küçük Banner'larla ekranda uçan uçaklar veya uçan balonlar oyuncak gibi şeylerdir. Ancak Microsoft'un "Modern Donanımlar için Öldürücü Teknoloji" anlayışında eko-

cek ve elbette üzerinde çalışılabilecek tam kapasiteye ihtiyacımız var" diyor Bill Gates. Yeni arabirimli PC'ler ile bilgisayar dünyası için bir patlamanın sözünü veriyor.

Microsoft, Cambridge'de, gören, duyan ve öğrenebilen bilgisayarlar üzerinde çalışıyor. Birinci adım ses algılaması entegrasyonundan oluşuyor. Yeni ofis sürümü için ses tanıma fonksiyonu eklenecek, ama işletim

Tamamıyla Ağa Bağlanmış Evlerde PC için Yeni İşler:

Geleceğin senaryosu: Evinizdeki PC, diğer araçlar ve hizmetlerle çeşitli şekillerde bağlanmış olabilen iletişim merkezi olacak. Eski PC'nin heba olmasına gerek yok, onu ağızda yazıcınız ve Internet için server olarak kullanabilirsiniz.

nomik faktörler de var. Tahminlere göre yüzyıl değiştirdiğimiz şu dönemde 2.3 Milyar Web sayfası 200 milyon PC kullanıcısı tarafından kullanılacak. Chrome ile daha güzel ve daha hızlı yapılacak sayfalar reklam etkisi güçlü bir sunumu mümkün kılıyor.

Bilgisayarların yüksek performanslı olmaları şart, çünkü çok yüklü sayfalara rağmen kısa süreli download mümkün olmalı. Programcılar, kendi uygulamalarına ihtiyaç duymadan Direct3D- programlama arabirimi ile Direct-x fonksiyonlarını HTML sayfalarına entegre edebilirler.

Microsoft, yeni iş alanları açabilmek için hızlı bilgisayarlar istiyor. "PC'yi kolay bir gereç haline getire-

sistemleri de dil ile yönetilebilmeli. Windows NT 5.0 bir başlangıç olabilir.

"Bilgisayarlar çok daha basit olmalı," diyor Microsoft'un personel ve işletme sistemleri grubundan Jim Allchin. Kullanıcı arabirimini daha iyi hale getirmek için, PC tarafından verilen mesajlar da çok daha anlaşılabilir olmalı. Bilgisayarların donanımları daha basit olmalı.

Web Lifestyle PC'yi Her Eve Sokar

Bill Gates'in başka bir bakış açısı ise "Web Lifestyle". Microsoft'un patronuna göre, her evde bulunacak PC, Internet'i en önemli iletişim kaynağı haline getirecektir. Gates kendi ▶

evi için tüm odaları yassı ekranlarla donatılmış bir yüksek hızlı veri hattının hayalini kuruyor.

Web Lifestyle ile bağlantılı olarak evlerdeki ağlaşma da sözkonusu oluyor. Burada elbette hayallere sınır konulmamış: PC yalnızca global ağdan bilgileri temin etmekle kalmıyor, aynı zamanda bu bilgilerin de yardımıyla, evdeki herşeyi yönetecek ve düzenleyecek. Herşeyden önce burada, söz konusu olan PC'leri bağlamak ve kullanmaya devam etmek. Bu, yeni bir bilgisayar almak için insanların motivasyonunu artırabilir.

Evlerdeki müzik setleri de şimdi bilgisayarlarla rekabet etmek zorundalar. Yeni yöntemler bilgisayar kullanıcılarına CD-ROM sürücüler ve birkaç küçük kolon ile bilgisayarlarından çıkarabildikleri gerçekten uzak seslere son verecek. Güçlü bilgisayarlar, yüksek değerli sistemlerin sesini simule ediyorlar. Tiz tonları değiştirmeden gerçekçi basları başarabiliyorlar ve üç boyutlu derinlik ve çözünürlük ile tını oluşturabiliyorlar. Intel, kendi işlemcilerini çok raylı olarak geliştirmeye devam ediyor. Kapasite çıtası yükseliyor- chip'ler giderek hızlanıyorlar. Bunun yanı sıra Celeron gibi ucuz işlemcilerin üretilmesine başlandı. Ucuz PC için olan talebin fazlalığına rağmen pek çok bilgisayar üreticisi yüksek işlemci fiyatları veriyorlar.

Yeni Başlayanların Eski Teknoloji İle Uyum Sorunları Yok

Daha fazla performans sağlayan yeni ürünler çoğunlukla Tayvan'dan geliyor. Acer'da Dean Dr Whitt'a göre yeni başlayanlar için fiyatlar çok yüksek. Bilgisayar pazarının genişlemeye devam etmesi için her geleneksel modelden farklı, aynı fiyata daha fazla performans veren modeller geliştirilmeli. Bunun yerine şimdi ulaşılmış olan seviyede durmayı ve fiyatları düşürmeye devam etmeyi tercih ediyor.

DeWhitt, uyumluluk ve ilgili aygıtları dikkate almak zorunda olmayan yeni kullanıcılar için, bilgisayar kullanımını iyice zorlaştıran eski teknolojiyi yarının bilgisayarından uzak tutmayı istiyor. İlk alıcıların fazla oluşu bilgisayarların daha basit olmasını mümkün kılıyor. DeWhitt, Amerika'da 1997 yılının verilerine işaret ediyor: 3.2 milyon tekrar alıcı, 1.8 milyon ilk alıcı.

Başka firmalar da ucuz PC'yi cazip buluyorlar. Mercury Research'ün bir analizi 1600 dolarlık bir PC'nin maliyeti parçalarına göre nasıl dağıtılmış olduğunu (bkz. grafik) ve grafik çipleri üreticisi Nvidea'dan alınan bilgisayarın daha ucuza da alınabileceğini gösteriyor. Burada asıl vurgulanması gereken çoğunlukla işlemci konusunda tasarrufun yapılabileceği. Eğer grafik biraz düzeltilebilirse, tipik kulla-

nımlar için bugünkü en ucuz işlemciler dahi yeterince hızlılar.

Düşük fiyatlı işlemci üreticileri olarak AMD, Cyrix ve IDT üstünlüklerini kabul ettirdiler. Söylentilere göre zaman içinde pazarda bir hareketlilik olacak: işlemci piyasasında yeni işlemcilerden ve yeni ortaklıklardan söz ediliyor. ■

Manfred Fluhr'dan çeviren
Alis Sırmıçıyan

PC'99: Sistem Tasarım Önerileri

Intel ve Microsoft tarafından birlikte yayınlanmış olan "System Design Guide" önümüzdeki yıl için birbirlerini bağlamayan önerilerden oluşuyor. Ancak görüldü ki bilgisayar alanında burada derlenmiş olan veriler geçersiz oldu eninde veya sonunda. Aşağıdaki listede System Design Guide'dan bir bölüm bulacaksınız. PC'99 için birkaç önemli elemanı göstermekte.

Genel Talepler

Sistemin Hızı: en azından Pentium II 300 Mhz ve MMX veya karşılaştırılabilir bir işlemci, 256 Kilobyte ikincil önbellek, 32 Megabyte RAM, 100 Mhz Bus

Sistem yönetimi: İleri düzeyde konfigürasyon ve güç yönetiminde On-now ve uyku modu S3 tarafından destekleniyor. Gerçek zaman üzerinde Wake-up fonksiyonu.

BIOS özellikle USB'yi (Universal Serial Bus) desteklemeli.

Genişletilebilir: iki USB portu, PCI 2.2 desteği, ISA-Slot'a artık gerek yok, IEEE1394 arabirim önerilir

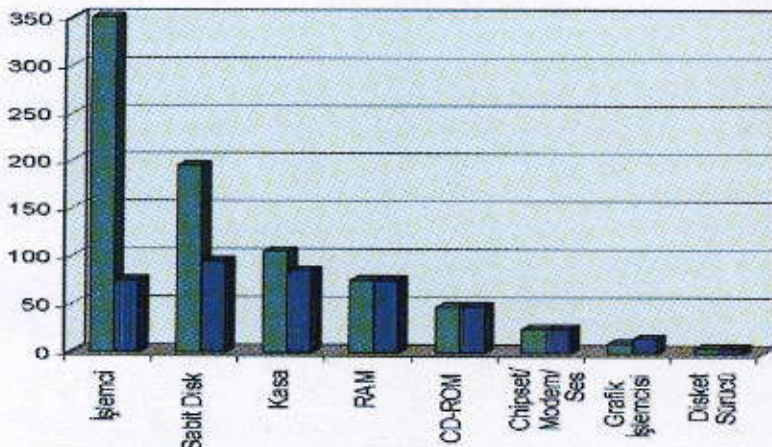
Kayıt ortamı: 2 x DVD ROM

İletişim: 56 kbps modem, V90, ağ bağlantısı

Grafik Sistemi: AGP Revision 2.0.

Workstation

İşlemci performansı: Pentium II, 400 Mhz veya ona karşılık gelen başka bir CPU, 256 kilobyte ikincil önbellek, 128 Megabyte RAM.

PC'nin Fiyatları Böyle Oluşuyor

1600 dolarlık bir PC'nin en pahalı parçası işlemcisi (CPU). Grafikçipi üreticisi Nvidea'ya göre, çoğu uygulama için iyileştirilmiş bir grafik performansı ile 1000 dolarlık bir PC yeterlidir.

MONSTER TRUCK MADNESS II

Amerika'da dev kamyonlarla yapılan yarışlara katılmak hiç aklınızdan geçti mi? Bu ayki oyunumuzda canavar kamyonlar ve görüp görebileceğiniz en zorlu Off-Road pistler sizleri bekliyor.

Amerika'daki çalın kamyon yarışlarının büyüklü havası tamamen oyuna yansımış.

Amerika tuhaf ülkedir, akla gelmedik çılgınlıklar, türlü çeşit delilikler kapitalizmin semsiyesi altında kabul görür ve gelişir. Birileri can sıkıntısından en alışılmadık fikirleri ortaya atar, bunlar bir süre eğlence adına amatörce yapılır, sonra da genellikle uyanık bir yatırımcı tarafından keşfedilip kısa sürede büyük paraların döndüğü bir endüstri haline getirilirler. Mesela bilgisayar oyunları endüstrisi buna iyi bir örnektir, önceleri çoğu kişi tarafından çocuk eğlencesi olarak tanımlanan bu sektör şimdi büyük isimlerin ilgisini çeken ve yüklü telif ücretlerinin ödendiği, isim haklarının iyi para getirdiği, çok sayıda çalışanın geçimini sağladığı sağlam bir endüstri haline geldi. Mesela Microsoft gibi bir firma Monster Truck Madness 2 gibi bir oyun yapmaya karar verdiğinde sizce oyunun satmasını garantilemek için ne yapacaktır? Tabii ki canavar kamyon yarışlarında dünya çapında isim yapmış olan efsanevi takımlara ve özellikle de onların kullandığı kamyonlara oyunda yer vermeye çalışacaktır, bundan doğal ne

olabilir? Tabii kamyonların sahipleri bunu hayır duası karşılığı yapmazlar, sonuçta ortaya çıkan rakamlar basit bir yazarın maaşından herhalde daha fazladır, işte size ekonomiyi canlandırmanın yolları! Sonuçta çoğu bilgisayar oyuncusu için bu kamyonları PC monitörü dışında bir yerde görme imkanı pek yok, siz kamyon yarıştırmaya zevkinizi ucuza tatmin edersiniz, programcılar, sürücüler ve daha pek çok insan para kazanır, devlet tüm bu paralardan vergisini alır, herkes göreceli olarak mutlu olur.

Sistem İhtiyaçları

Göreceli mutluluktan bahsetmişken, herhalde oyun dünyasındaki gelişmelerden en çok mutluluk duyanlar donanım üreticileri ve satıcıları olsa gerek, çünkü her yeni oyun bir öncekinden daha gelişmiş oluyor ama çalışmak için de daha güçlü ve pahalı bir sisteme ihtiyaç duyuyor. Monster Truck Madness 2 için de benzer bir durum söz konusu, tamam oyun bir Pentium-133 işlemci ve 16 MB RAM ile çalışabilir, ama ya grafikler ve efektler? İşte burada bir

karar vermeniz gerek, ya iyi bir sistem ve iyi grafikler, ya da tam tersi, fakat eğer kullanılmıyacaksa seçeneklere 3D hızlandırıcı şıkkını dahil etmenin ne anlamı var ki? Sonuçta bu oyunda tüm detaylar seçili olarak oynamak istiyorsanız bir Pentium MMX işlemci, 32 MB RAM ve 3Dfx grafik kartı sahibi olmanız gerekli demektir. Kurulum için 30 ile 300 MB arasında değişen üç farklı seçenek mevcut, tabii 6x ya da daha hızlı bir CD sürücü gerektiğini de unutmayın. Eger elinizde varsa oyun çeşitli analog kontrol birimlerini de destekliyor, bunun dışında Net üzerinde yarışmak isteyenlerin hızlı bir modeme ihtiyaç duyacaklarını söylemeyi unutmayalım.

Dev Lastikler

Ülkemizde Monster Truck yarışları pek fazla bilinmez, bir ara televizyonlarda bunlar gösteriliyordu, ne var ki her motor sporu dalında olduğu gibi burada da geniş bir arazi, özel hazırlanmış araçlar ve ne yaptığını bilen elemanlar, yani kısaca bol para ve geniş bir izleyici kitlesi gerektiğinden,

pek tutmadı. Aslında iyi de oldu, zaten yollarımızda canavar kamyon, otobüs ve otomobil sıkıntısı çekilmiyor, bir de millet bu devasa şeylerle yollara çıkmaya başlasaydı herhalde Taklamakan Çölü'ne kaçmak icabedecekti. Neyse, bu kamyonların en belirgin özelliği hiçbir parçalarının standart olmayışıdır, motor tamamen modifiye edilir, yürür aksam güçlendirilir ve yükseltilir, tüm bunların üzerine de özel yapım dev boyutlu a-razi lastikleri eklenince ortaya neredeyse iki katlı bir bina yüksekliğinde canavar gibi bir şey çıkar. Bu kamyonlarla pek çok farklı tipte yarışlar yapılır. Bazen normal bir aracı yutacak boyutlarda çukurlarla dolu bir pistte zamana karşı yarışılır, bazen de dümdüz ve eski otomobillerle dolu bir pistte kalkış yarışları yapılır, tabii tüm o eski arabalar çiğnenerek! Tüm bu yarışlarda başarılı olan belli takımlar vardır, ve bunlar sürücü isiminden ziyade araçların lakaplarıyla tanınırlar, Big Foot, Snake Bite, Grave-digger, Outsiders gibi. Bazılarının karoser yapıları ise isimlerine uygun tasarımıdır ve boya şemaları da oldukça ilginçtir.

Dev Motorlar

İşte oyunda bu canavar kamyonlardan en ünlü olanlarından yirmi tane-sine yer verilmiş, genel görünümeleri dışında araçların yol tutuş özelliklerinin de oldukça değişkenlik göster-

diğini söylemek lazım. Oyunun içinde her konuda son derece detaylı ayarlar yapabileceğiniz menüler var. Tipik bir Windows penceresinde olduğu gibi bunlara ekranın sol üst kısmında bulunan şıkları seçerek ulaşabilir, böylece grafik, ses ve genel oyun konularında istediğiniz ayarları yapabilirsiniz. Oyunun genel grafik yapı olarak fena görünmediğini söylemek lazım, özellikle 3D kartla her şey nispeten daha gerçekçi çiziliyor ve animasyonlar daha yumuşak oluyor. Ne var ki Unreal gibi bir oyunun başından kalktıktan sonra insanın gözü birdenbire daha seçici oluyor ve normalde dikkat etmeyeceğiniz şeyleri farkediyorsunuz. Mesela oyunda kullanılan efektler biraz yavan kalabiliyor, çoğu zaman su dolu dev çukurlardan geçiyorsunuz fakat burada herhangi bir hareket efekti kullanılmadığından sudan ziyade buz gibi görünüyor. Etrafta bulunan ağaçların basit Bitmap tasarımlar olması da derinlik hissini biraz kesiyor, özellikle de onlara çarptığınız zaman!

Büyük Yarış

Oyunda bulunan haritalar oldukça detaylı tasarlanmış denebilir, özellikle heyecanlı olmalarına özen gösterilmiş. Mesela bir pistin ortasından tren rayları geçiyor ve en olmadık zamanda yük treni ile karşılaşmak mümkün. Farklı pistler için ayrı türlerde müzik kullanılmış, ancak sistem performansını artırmak istiyorsanız müziği kapatmak iyi bir karar olabilir.

Pistlerden bazıları ise öncelikli olarak Net müsabakaları için tasarlanmış, bir tür Death-match arenaları oldukları söylenebilir, burada en son ayakta kalan kazanıyor. Genel olarak ele aldığımız zaman Monster Truck Madness 2 oldukça iyi bir oyun, her ne kadar grafik açıdan çok muhteşem bir yapıya olmasa ve zaman zaman bazı ufak Bug'lar ortaya çıksa da, ilkinden zevk aldığınız ve sisteminiz yeterliyse bu oyunu da oldukça seveceksiniz.

M. Berker Gungör

Monster Truck Madness 2'de aracın içinden görünümü sağlayan modu seçtiğinizde, oldukça ayrıntılı şekilde hazırlanmış olan konsolla karşılaşacaksınız.

Bilgi için

Microsoft Türkiye
Tel: (212) 258 59 98

Satılık 486 Dx4-100 Intel, 8 Mb Ram, 1 Mb ekran kartı, 14" renkli ekran, 1.44 Floppy, 40 Mb Hdd, Windows 3.1, Ms Dos 6.22, oyunlar 320\$.

Satılık 486 Dx2-66 Crix, 8 Mb Ram, 1 Mb ekran kartı, 14" renkli ekran, 1.44 Floppy, 40 Mb Hdd, Windows 3.1 Ms Dos 6.22, oyunlar 300\$.

Tel: (414) 247 00 13
Müslüm Kırmış

Pentium 166 Mmx, 24x hızlı CD Rom Driver, 16 Bit ses kartı, 14" monitör + fare + Q klavye + 8 adet CD oyunu + 2 adet film, 1.2 Gb Hdd, 16 Mb Edo ram, Win 95 + Offis 97 800\$.

Tel: (312) 256 15 30
Aykut Tokgöz

Amdk 5 P75 Cpu, P 75-P200 Mmx destek, 2 Mb ek. kartı, 14" monitör (Color), 527 Mb Hdd, 24x CD Rom, 16 Bit ses kartı, 32 Mb Edo Ram, 1.44 Mb Floppy, Q T klavye, Mini Tower kasa, Mouse, ekran filtresi 400\$.

Tel: (212) 547 75 98
Ahmet Odabaş

Sahibinden satılık P 200 Mmx, 32 Mb Ram, 3.2 Gb Quantum Hdd, IBM monitör, 32x Creative CD Rom, 16 Bit ses kartı 900\$.

Tel: (532) 442 96 15
Emre İnal

Satılık 166 Mmx, 16 Mb Ram, 1 Gb Hdd, 2 Mb S3 Virge ekran kartı, Creative S Sound Blaster 16, 8x Goldstar Cd Rom, 14" monitör, 33600 Apache Modem (int), 5 oyun, Mouse, hoparlör 450\$.

Tel: (216) 385 17 32
İhsan Özmen

2 Mb S3 Virge ekran kartı (Max 4 Mb), Tomato 512 Kb Vx Board, 16 Mb Sd Ram, 1 yıl garanti, fiyatı: 145\$.

Tel: (212) 651 46 62 (Hafta içi 16-20)
Volkan Ersoy

486 Dx4-120 Pci, 16 Mb Edo Ram, 1 Mb Pci ekran kartı, 170 Mb Hdd Quantum, 14" 0.28 renkli monitör, Mouse, klavye, 1.44 Mb Floppy, yine programoyunlar 310\$.

Tel: (212) 872 74 12
Bahadır Erdurak

CD kayıt, Cd dahil 8\$. Toplu çekimlerde indirim yapılır. Scanner'dan resim taranır, ayrıca 10 Cd'lik Mp3 arşivi.

Tel: (212) 624 35 10 (Saat 17'den sonra)
Selim Nakiboglu

Satılık 33600K Fax Modem kartı 40\$. 3dfx TV kartı arıyor.

Tel: (262) 226 44 69

P 233, 8x Cd Rom, 1.44 Fdd, 4.3 Hdd, 2 Mb ekran kartı, 32 Ram, ses kartı, hoparlör, TV kartı, Diamond 33600 Fax Modem, uzaktan kumanda, 15" ekran, W 95, Q klavye, Mouse 1000\$.

Tel: (212) 560 76 18
Mustafa Ünlü

Parrot bilgisayar, Nokia 8110 Simens S6 cep telefonu, Aiwa ses kayıtlı Wolkmen Casio hafızalı saat, Yachika Fotoğraf makinesi satılıktır.

Tel: (326) 344 28 63
Ferhat Kıyağan

Kullanılmamış Novell Terminali 1 486/2 Mb, Ethernet kartı, renkli ekran, klavye 360.-USD + KDV
Tel: (212) 275 46 75
Arda Bahçe Bilgisayar Tic. A.Ş.

Parrot bilgisayar 386 Dx, 4 Mb Ram, 105 Kb ön bellek, renkli monitör, Dos 6.22, Windows 3.1 Öss Öys için disket ve teyp kasetleri hediye verilecektir.
Tel: (326) 344 28 63
Ferhat Kıyağan

Zoltrix 14400 Modem satılıktır, 8x Mitsumi CD Rom satılıktır. Modem 30\$, CD Rom 35\$, ilgilenenler beni arasın!

Tel: (212) 677 56 20-21-22 (17.00-19.00)
Tolga Kırbeğirli

Satılık Amiga 500! 1'i yeni 3 Joystick, 1 Mouse, Mouse Pad, 150 disketlik oyun ve Amiga örtüsü 120\$.
Tel: (288) 318 33 17
Alphan Kan

P 100 performansında 256 Kb Cache, 8 Mb Ram, Edo uyumlu, Mainboard, 2 Mb çıkabilir 1 Mb Wingine Gx ekran kartı, Aztech 6x Cd Rom, Aztech Nova Extra II 16 Bit ses kartı, 14400 Fax Modem, 13 ms 250 Mb Hdd, 14" 0.28 monitör, Mini Tower Kasa, Mouse, Mitsumi klavye ve 4 W anfilili Speaker. Bunların yanında sıfır sorunlu kilitleme bilmeyen bir bilgisayar. Pazarlıksız 600\$'a satılıktır. Bilgisayara ilk kez başla-

yanlar için 1 saatlik ücretsiz Dos + Windows 95 kursu.
Tel: (532) 453 68 00
Oğuz Gölge

Pentium 166 Mmx, 32 Mb Ram, 2.1 Gb Hdd, 14" monitör, 16 Bit ses kartı, 24x CD Rom, hoparlör, mikrofon, Epson Stylus Color yazıcı, 33600 Fax Modem, Win 95 klavye, Mouse, 1.44 Floppy. Fiyatı: 250.000.000.-TL.

Tel: (256) 315 46 65
Nedim Güleçer

Kullanılmış bilgisayar parçaları, Pentium Vx Board, 100 Mhz Cpu, 16 Mb Edo Mini Tower kasa, Fdd, 8 Bit Sound Blaster, ekran kartı, klavye, Mouse. İyi durumda.

Tel: (216) 346 15 81
Ahmet Metin Varol

Pentium 200 Mmx 16 Mb Edo Ram, 2.1 Gb Hdd, 2 Mb S3 Trio V2 Dx, 14" Dijital ekran, 32x CD Rom Sound Blaster 32 Awe, 33600 Us Robotics Fax Modem, Stereo hoparlör, 4 tuşlu Saiteck, Automatic Joystick, oyun + video Cd. Office Pro + Lotus + Win Plus + Win 95 yazılımlarına sahip. Fiyatı: 850\$ (KDV dahil).

İş Tel: (212) 548 40 00 (Dahili 175)-Cep Tel:(532) 371 40 42
Tolga Gürsu

Satılık Pentium 100, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 16 Bit ses kartı, 1 Mb ekran kartı, 6x Cd Rom, 33600 Kbps Modem. Ücret: 500\$.
Tel: (212) 596 25 20 (Telefon akşam saat 20'den sonra)
Erol Kuru

P 233 Mmx, 2.1 Gb Hdd, 16 Bit ses kartı, 64 Mb Sd Ram, 24x Cd Rom Drv, 1.44 Floppy, 1 Gb Mp3, S3 Virge 2 Mb ekran kartı, 14" Analog monitör, 512 Kb Cache Board, Ms Windows 95, Ms Office 97, Dos 6.22. Fiyatı: 1000\$.
Tel: (216) 463 72 05
E-Mail: acoskun@omni-tek.com.tr
Cenk İgot

Digital Pentium 120, S3 Trio 64, 2 Mb ekran kartı, 850 Mb Western Digital Hdd, 40 Mb Ram, 14" 0.28 Digital monitör, Q klavye, Mouse, Mouse Pad 500\$.
Tel: (212) 630 30 30 (Akşam 20'den sonra)
Metin Tiryaki

Intel Tx Mmx Board, 200 Cpu Intel, 2 Mb S3, 2.1 16 b Hdd, 32 Mb Sd Ram, 24x Cd Rom, 16 Bit (3D) ses kartı, 14" Digital monitör ve aksesuarları, radyo kartı 780\$.
Tel: (232) 446 16 63
Murat Uykur

Pentium 200 veya 233 Mmx olmayan işlemci arıyorum.
Tel: (262) 551 43 77
Zekeriya Özgür Biçer

Pentium 133, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb ekran kartı, Mini Tower kasa, Q klavye, 14" renkli monitör (sıfır) 500\$. Kaçmaz, 486 sistem 300\$. İkinci el OEM parçaları.
Tel: (212) 231 57 69
Yaşar Orak

80 kolon, nokta vuruşlu yazıcı arıyorum. 120-420

arasında Hdd arıyorum.
Tel: (212) 225 94 41
Servet Yılmaz

1 Gb Hdd 100\$, 24x Cyber Drive Cd Rom 80\$, Yamaha ses kartı 30\$. Pazarlık yapılabilir.
Tel: (224) 329 69 65
Utku Öztürk

Sahibinden Sony Uk. Vi-deo Rec 100\$ ve Amiga 500 (1 Mb'a artırılmış) Stereo monitör (renkli) ve oyun disketleriyle birlikte 150\$. Pc OEM parçalarıyla takas yapılabilir.
Tel: (312) 347 67 93
Kaan Aykut

6 aylık ihtiyaçtan P 166 Mmx Vx 512K, 2.1 Gb Hdd, 16 Bit ses kartı, 14" Mprll, 2 Mb S3 ekran kartı, 16 Mb Ram, Win 95 Plus + Office 97 Pro + Autocad Cd, 24x Creatife 700\$.
Tel: (312) 437 35 78
Mesut Tosun

Sahibinden satılık Multi-media'lı Pentium bilgisayarı.
Tel: (212) 227 81 39
Ali Sayar

Satılık 486 Dx 2/66, Mini Tower, 8 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 4x Mitsumi CD rom, siyah beyaz Targa ekran, 14400 Us Robotics Fax Modem, 1 Mb Vga ekran kartı, F klavye, 1.44 disket sürücü, Mouse 300\$.
E-mail: hpakkan@ibm.net
Çağatay Pakkan

Az kullanılmış 486 Dx-4 100, 8 Mb Ram, 850 Mb Hdd dolu (oyun, Win 95,

program), 256 Kb Cache, 1 Mb ekran kartı, Svga renkli ekran, Mouse, klavye, örtü. Fiyatı: 595\$.
Tel: (332) 734 62 14 (17-22 arası arayınız)
Yusuf Tezcan

Pentium 133, 1.7 Gb Hdd, 14" Svga renkli ekran, 32 Mb Edo Ram, Sound Blaster 16 ses kartı, 6x Creative Cd Rom, 2 Mb ekran kartı, 1.44 Floppy, Hp 680C renkli yazıcı, Win 95 Türkçe Q klavye, Mouse, US Robotics 33600 External Voice Fax Modem, Mini Tower kasa, mikrofön, hoparlör, Quickshot 4 tuşlu Joystick, birçok program (müzik, çizim, Internet programları), hafızaya yüklü çeşitli oyunlar (NBA 97, Speedboat Attack, Mortal Kombat Trilogy vb...).
Tel Ev: (212) 238 68 88-İş: (212) 728 21 95
Cüneyt Çoşkun

Kullanılmış OEM parçaları alınır ve satılır.
Tel: (212) 227 81 39 (18'den sonra)
Ali Sayar

300.-\$ 486 sistemler ara-yın kaçmaz...
Tel: (212) 231 57 69-225 94 41
Servet & Yaşar Beyler

Ölen Leonardo DiCaprio resimleri! Tanesi 50.000.-TL, 15 bir arada + 2 bedava paketi ise 750.000.-TL. Çok yüksek kalitede yapılmış ve basılmış, çok gerçekçi, çok ucuz. Hemen sipariş edin!!!
Tel: (312) 223 64 51
E-mail: tokmen@ada.net.tr
Ali Tokmen

Orijinal kutusunda, lisanslı, az kullanılmış, bütün kullanım kitapçıklarıyla beraber Microsoft Plus!! Sadece ve sadece 35\$. Hemen alın, sadece bir adet var!
Tel: (312) 223 64 51
Ali Tokmen

Satılık QuickShot 3 Axis 4 Button, kullanılmamış, süper kaliteli, yalpalamazsınız, çok dayanıklı QuickShot Joystick, üstelik sadece ve sadece 30\$. Hemen arayın ve bu mükemmel fırsatta bir an önce sahip olun!
Tel: (312) 223 64 51
Ali Tokmen

Tez, ödev yazılır. muhasebe, Tel defteri, okul, ders hane vs. programı yazılır (isteyenler hafta içi 19-20'de arasin). Her türlü program profesyonelce 10\$'a yazılır.
Tel: (352) 235 46 49
Dinçer Kavraal

Satılık Notebook, Brother Pn-8500 Mds Powernote 3.5", Ms-Dos, Floppy, kelime işlemci adres defteri, alarm vs., Türkçe klavye. Fiyatı: 150\$.
E-mail: Aloya@ihlas.net.tr
Tel: (212) 677 72 31 (20-22 arası)
Özgür Aloy

Az kullanılmış, çok acilen 200 Mmx, 16 Mb Ram, 14" Svga monitör, 32x Cd Rom, Tx 512 anakart, 1.2 Gb Hdd, 4 Mb S3 Virge/Dx/Gx, 16 Bit ses kartı, Fax Modem, Win 95, Ofis 97, Dos 6.22. Fiyatı: 700\$.
Tel: (212) 598 78 34
Erdiç Cansız

Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Engin Cilasun, Hasan Yalçınkaya, Tolga Sonalp, Sevdâ Kılıç, Ayten Çar, Kadir Tuztaş, Yeliz Aygöl (sekreteryas)

Katkıda Bulunanlar: Alis Sınırcıyan, M. Berker Güngör, Young Multimedia

Görsel Yönetmen: Hayri Sinoğlu

Grafik/Bilgisayar: Gökhan Koc

CHIP Reklam Müdürü: Gönül Morgül

CHIP Reklam Servisi: Sebnem Karabıyık, Yeliz Koyun

Reklam Trafikeri: Zuhâl Soylemez

Abone Bölümü Satış Müdürü: Asu Bozyayla

Abone Servisi: Nur Geçili, Özlem Polat, Serap Ezgin, Ebru Epik

Dağıtım: Nebi Danacı **Üretim:** Turgay Tekatan **VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti.**

Adına Sahibi ve Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Şakir Batumlu

Renk Ayrımı-Film Çıkış: GAMA Tel: (212) 282-5322-23

Baskı: Uniprint A.Ş. Tel: (212) 283-8371 **Dağıtım:** BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620

VOGEL Ankara: Dilek Özgen Batumlu **Ankara Büro:** Hafta Sokak, 12/5 G.O.P. Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569

CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)

CHIP Faks: (212) 269-5021

Abone Faks: (212) 281-3908

Yazı İşleri Faks: (212) 283-4254

Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Internet: http://www.chip.com.tr

VOGEL

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat-Hatı da bulunmaktadır.

MAKİNA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZİN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

ALBİM	27
APEKS	161
ARDA BAĞCE	103
ARŞİN	21-33
AVS	155
BIG BANG	113
BİLDEN	61
BİLSAG	173
CLARIS	145
COMPEL	91
COMPUTER CENTER	89
ÇİZGİ ELEKTRONİK	105
DARFILM	147
DATRON	25
ECE COM	111
EKA	179-181-183-185-186-187
EKSPA	163
EMA	57
EMPA	12-13-50-51
ENSIS	78-79
ESCORT MULTIMEDYA	87
ESTRON	71-153
FET	29
GENPAZ	48
GOLD BİLGİSAYAR	45-47
GÜRSAS	129
HANEL	11
HESMAK	35
İHLAS/ACER	30-31
İNSELBERG	127
INTCOM	157
INTERPRO	175
INTERTAM	43
IWIS	141
İZCİ BİLİŞİM	165
KARMA	A.KAPAK
KOYUNCU	22-23
KUZEY BİLGİSAYAR	119
MASCOM	101
MAVİ DONANIM	131-133
MEDYA BİLGİSAYAR	73
MEGAVİZYON	107-139
MEKATRONİK	197
MELSOFT	89
METRO	67
METROCOM	81
MICROSTAR	117
MIKROYAZILIMEVİ	149
PC DANIŞMANI	99
PHILIPS	17
PROTA	19-115
PROTOKOM	121
REMIVAC	151
RGB	125-135-143
RONESANS	171
SAYISAL YAZILIM	65
SENTİM	KULAKLI KAPAK
SETA	123
SIEMENS NIXDORF	Ö.K.İ.3
SIMKO	5
SONY	15
SÜRAT BİLGİSAYAR	75
TEKNOBİL	83
TELLİDÖLÜ	109-159
TETRIS	A.K.İ.87
UFOTEK	39-59
VEGA YAZILIM	55
VESTEL	41-63
VISIONS	85
YILDIZ ELEKTRONİK	137

AĞUSTOS SAYISINDA NELER VAR?

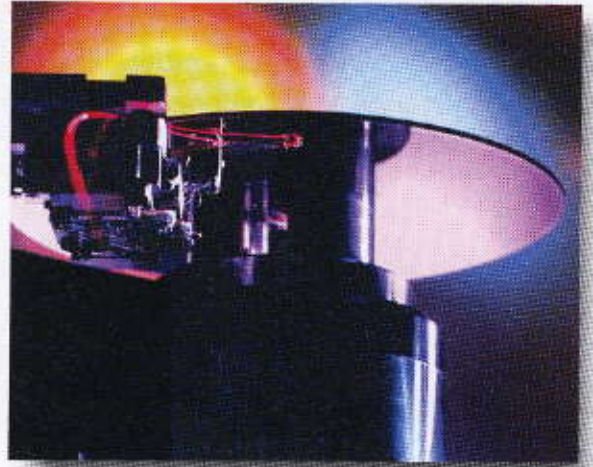

PC Problemlerine Son

Donanım ve yazılım problemlerinizi çözüyor

Geleceğin Sabit Diskleri

Gelecekte bizleri bekleyen sabit disk teknolojisi

Test: Mürekkep Püskürtmeli Yazıcılar

Ev bütçelerine uygun son teknoloji ürünü yazıcılar incelemede

Düz Ekranlar

Yeni ekranların teknik özellikleri, avantajları

Java'ya Neler Oluyor?

Java'dan bir yetkili ile Java'nın geleceği üzerine bir röportaj

Internet Araçları

Internet kullanımını kolaylaştıracak faydalı programlar

Ve Diğerleri

Windows NT serisi,
Ayın Shareware'i,
Chipucu katalogu,
Satın Alma Danışmanı,
SüperCHIPman...

Bilgisayarları Bağlayın

Bilgisayarları birbirleri ile bağlamanın ve küçük bir network kurmanın kolay yolları

